UNDERDÅNIG BERÄTTELSE

ANGÅENDE

GENOM NÅDIGT BREF DEN 14 JUNI 1901 ANBEFALLD

UNDERSÖKNING AF SINNESSJUKA OCH SINNESSLÖA

INOM RIKET

AFGIFVEN AF

MEDICINALSTYRELSEN

DEN 8 DECEMBER 1902

STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1903

Innehållsförteckning:

Sid.

Undersökningens förhistoria; planen för densamma, förarbeten, metod, utförande . . . . . 1.

Redogörelse för antalet *sinnessjuka* samt deras fördelning å landsbygd och städer i rikets olika delar m. m. . . . . 14.
Behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka . . . . . 30.
Orsakerna till behofvet af anstaltsvård . . . . . 40.
Plan och förslag till sinnessjukvårdens ordnande.
Hospitalsväsendets utveckling.
Nuvarande utrymmesförhållanden samt pågående, föreslagna och ifrågasatta till- och nybyggnader . . . . . 56.
Förslag till ytterligare nybyggnader; nuvarande och blifvande anstalters fördelning å rikets olika delar . . . . . 68.
Förändringar af äldre hospital och asyler . . . . . 72.
Förbättrade vårdformer å statens anstalter för sinnessjuka . . . 76.
Sinnessjukvården å länslasaretten . . . . . 78.
Den kommunala och enskilda sinnessjukvården . . . . . 80.

Redogörelse för antalet *sinnesslöa*, samt deras fördelning å landsbygd och städer i rikets olika delar m. m. . . . . 83.
Behofvet af anstaltsvård för olika kategorier af sinnesslöa: bildbara i skolåldern; arbetsdugliga; obildbara eller »asylister» . . . . . 91.
Orsakerna till behofvet af anstaltsvård . . . . . 98.
Förslag till ordnande af vården om de sinnesslöa . . . . . 101.

Bilagor (I—VIII.) . . . . . I—XIII.

Tabeller (I—XIII.) . . . . . 1*—126.*

TILL KONUNGEN.

Genom nådigt bref den 14 juni 1901 har Eders Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att låta verkställa en särskildt anordnad sakkunnig undersökning i syfte att utröna hela antalet sinnessjuka och

sinnesslöa inom riket och, så tillförlitligt som möjligt, huru stor del af dem finge anses vara i behof af vård å anstalt, samt ålagt medicinalstyrelsen att, sedan ifrågavarande undersökning blifvit verkställd, till Eders Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för resultatet af densamma och det utlåtande, hvartill undersökningen och förhållandena i öfrigt kunde gifva anledning.

Sedan, på grund af hvad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreskrifvit, medicinalstyrelsen gått i författning om anordnande af berörda undersökning och redogörelserna härutinnan från vederbörande läkare till medicinalstyrelsen inkommit, har styrelsen i underdånig skrifvelse den 28 sistlidne april meddelat, att någon fullständig bearbetning af de inkomna redogörelserna då ännu icke hunnit verkställas, men att en preliminär beräkning syntes gifva vid handen, att antalet platser å anstalter för sinnessjuka borde beräknas till i rundt tal två för hvarje tusental af rikets inbyggare; på grund hvaraf, och då det nuvarande antalet platser å berörda anstalter vida understege det sålunda beräknade behofvet, medicinalstyrelsen i samma underdåniga skrifvelse hemställde om tillsättande af en kommission med uppdrag att vidtaga vissa förberedande åtgärder för beredande af ökadt tillfälle till anstaltsvård för sinnessjuka, till hvilken hemställan Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 13 juni 1902 meddelat bifall.

Då resultaten af den anbefallda undersökningen nu föreligga, får medicinalstyrelsen härmed i underdånighet lämna en fullständig redogörelse för densamma, innefattande dels en öfversikt af de förutsättningar, under hvilka undersökningen kommit till stånd, samt planen för, detaljerna och gången af undersökningen, dels äfven de siffror och öfriga uppgifter, som direkt framgå af eller beräknats med stöd af de genom undersökningen vunna upplysningarna, samt slutligen förslag till de åtgärder, som för sinnessjukvårdens framtida ordnande synas medicinalstyrelsen af behofvet påkallade.

Undersökningens förhistoria.

Frågan om den undersökning, som nu blifvit verkställd, väcktes först genom en i Första kammaren vid 1900 års Riksdag framburen enskild motion, hvilken föranledde en skrifvelse från Riksdagen den 14 maj 1900 till Eders Kungl. Maj:t, med anledning hvaraf Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 1 juni samma år anbefallde medicinalstyrelsen att inkomma med underdånigt förslag huru en sådan undersökning, som Riksdagen begärt, borde verkställas.

Till åtlydnad häraf hemställde medicinalstyrelsen i underdånig skrifvelse den 31 december 1900:

1:o) att förteckningar öfver de sinnessjuka och sinnesslöa i riket måtte anskaffas genom utdrag ur uppgifterna till folkräkningen den 31

december 1900, så snart och i den mån som dessa uppgifter till statistiska centralbyrån influtit;

2:o) att upplysning om dem bland ofvannämnda sjuka, som vore i behof af anstaltsvård, måtte införskaffas genom undersökning, hvars utförande enligt närmare bestämmelser, som medicinalstyrelsen finge meddela, skulle uppdragas åt provinsial- och extra provinsial- samt stads- och stadsdistriktläkare, enhvar uti sitt distrikt, och mot ersättning, för landsbygden enligt gällande resereglemente och för städerna och med städerna jämförliga orter enligt bestämmelser, som borde särskildt gifvas; och

3:o) att det genom de i 1:o) omnämnda utdragen ur folkräkningsuppgifterna och de i 2:o) föreslagna undersökningarna insamlade materialet skulle underkastas särskild bearbetning i ändamål att lämna de åsyftade upplysningarna angående de sinnessjuka i riket.

Kostnaderna för en på detta sätt utförd undersökning beräknades af medicinalstyrelsen till i rundt tal 200,000 kronor, hvaraf på städerna med 3,000 sinnessjuka och sinnesslöa skulle komma 9,000 kronor och på landsbygden med 16,000 sinnessjuka och sinnesslöa 192,000 kronor, hvarvid ersättningen för hvarje undersökning uppskattades till 3 kronor i stad och 12 kronor å landsbygden; denna senare siffra hämtad ur »underdånigt betänkande och förslag till stadga angående sinnessjuka, afgifvet den 29 februari 1896 af därtill i nåder utsedda kommitterade».

Med hänsyn till dessa afsevärda kostnadssummor, hvilka utan tvifvel vore långt större än hvad Riksdagen kunnat vänta, föreslog statistiska centralbyrån i infordradt underdånigt yttrande af den 19 januari 1901 ett förenkladt förfaringssätt, utan att hufvudändamålet med undersökningen borde förfelas, nämligen, beträffande landsbygden, användande af den s. k. representativa undersökningsmetoden, bestående däri att för hvarje län utvaldes ett provinsial- eller extra provinsialläkaredistrikt af den beskaffenhet, att man där kunde vänta att träffa medelförhållandena inom länets landsbygd, hvarigenom, då antalet provinsial- och extra provinsialläkaredistrikt inom rikets 24 län uppginge till ett antal af 287, undersökningsarbetet kunde minskas och kostnaden härför nedbringas ungefärligen till endast en tolftedel af 192,000 kronor eller 16,000 kronor för landsbygden.

Till följd af nådig remiss afgaf medicinalstyrelsen den 6 februari 1901 förnyadt underdånigt yttrande i ärendet, hvaruti styrelsen, på anförda skäl och med hänsyn till Riksdagens anhållan om *en så tillförlitlig utredning som möjligt* af huru stor del af de sinnessjuka finge anses vara i behof af vård å anstalt, förklarade sig ej kunna finna, att den af statistiska centralbyrån angifna förenklingen af sättet för ifrågavarande undersökning

uppfyllde de anspråk på ett tillförlitligt resultat, som Riksdagen syntes hafva afsett.

Med anledning af dessa utlåtanden anförde statsrådet och chefen för civildepartementet till statsrådsprotokollet den 8 mars 1901 bland annat, att ändamålet med undersökningen torde vara vunnet genom erhållande af en tillförlitlig kunskap om det procenttal dels af rikets invånare, som äro sinnessjuka, och dels af de sinnessjuka inom rikets skilda orter, som erfordra anstaltsvård, på grund hvaraf genom det af statistiska centralbyrån föreslagna förfaringssättet trygghet borde vinnas, att de sålunda för hvarje län erhållna resultaten skulle blifva så exakta som kunde erfordras. Beträffande kostnaderna för undersökningsarbetena, utförda enligt medicinalstyrelsens hemställan med däri af statistiska centralbyrån föreslagna modifikation, beräknades dessa af statsrådet till 30,000 kronor med följande fördelning för olika ändamål: anskaffande af erforderliga utdrag ur folkräkningsuppgifterna 3,000 kronor, undersökningen å landsbygden 16,000 kronor, undersökningen i städerna 9,000 kronor, bearbetning af det insamlade materialet 2,000 kronor.

Sedan Eders Kungl. Maj:t aflåtit nådig proposition till den under 1901 församlade Riksdagen i enlighet med sist omförmälda hemställan och Riksdagen uti skrifvelse den 29 maj samma år angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel anmält, att Eders Kungl. Maj:ts berörda framställning bifallits, har Eders Kungl. Maj:t vid meddelande af här ifrågavarande uppdrag åt medicinalstyrelsen föreskrifvit, *att* undersökningen, som borde omfatta äfven sinnesslöa, skulle ske i enlighet med styrelsens förslag med däri af statistiska centralbyrån föreslagen modifikation, *att* medicinalstyrelsen ägde för undersökningen i fråga om antalet sinnessjuka, som behöfde anstaltsvård, använda äfven annan läkare än de i styrelsens förslag särskildt omförmälda, samt *att* medicinalstyrelsen hade att bestämma den ersättning, som i stad eller därmed jämförlig ort borde tillkomma läkare för hvarje af honom verkställd undersökning.

Planen för undersökningen.

Den af Eders Kungl. Maj:t sålunda anbefallda undersökningen har ordnats och genomförts på följande sätt: Så snart medicinalstyrelsen fått kännedom om, att Riksdagen hade anvisat erforderligt anslag till här ifrågavarande undersökning, påbörjades genom undertecknade Linroth och Schuldheis öfverläggningar med öfverdirektören och chefen för statistiska centralbyrån angående ordnandet af undersökningen, så att i början af juli månad 1901 de första utdragen rörande sinnessjuka och sinnesslöa ur de till

statistiska centralbyrån inkomna folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900 kunde börja verkställas. Dessa första utdrag hade blott till ändamål att gifva en summarisk öfversikt öfver det absoluta och relativa antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom rikets samtliga landskommuner, grupperade efter provinsial- och extra provinsialläkaredistrikt. Å för ändamålet särskildt upprättade formulär (Bil. I), ett för hvarje provinsialrespektive extra provinsialläkaredistrikt, antecknades således alla till distriktet hörande kommuner, hvarefter för hvarje kommun inprickades antalet sinnessjuka, antalet sinnesslöa, summan af sinnessjuka och sinnesslöa samt kommunens folkmängd. De sålunda vunna siffrorna summerades sedermera dels för hvarje läkaredistrikt, dels länsvis för att möjliggöra utväljandet, enligt den af statistiska centralbyrån uppgjorda planen, af ett undersökningsdistrikt inom hvarje län, som kunde anses motsvara medelförhållandena med afseende på sinnessjuka och sinnesslöa inom länet; för samma ändamål utfördes en jämförande sammanställning af sjukdomsfrekvensen inom hvarje distrikt och län (Bil. II).

Vid valet af undersökningsdistrikt nödgades medicinalstyrelsen först af allt taga hänsyn till beloppet af den för undersökningen å landsbygden beräknade kostnaden 16,000 kronor, jämfördt med den för hvarje läkarebesök antagna kostnaden af 12 kronor. Medicinalstyrelsen borde alltså tillse, att totalsumman af de å landsbygden undersökta ej finge öfverstiga $\frac{16{,}000}{12}$ eller 1,333 sinnessjuka och sinnesslöa, d. v. s. undersökningsdistrikten borde utväljas så, att det sammanlagda antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom dem uppgick till omkring 1,333. Det kunde emellertid med visshet förutses, att de från statistiska centralbyrån vunna siffrorna skulle visa sig i väsentlig mån för låga; å andra sidan var det dock att antaga, det ett icke ringa antal af dem, som i folkräkningsuppgifterna uppgåfvos såsom sinnessjuka eller sinnesslöa, vore intagna å hospital eller asyl och således icke kunde eller borde blifva föremål för undersökning, liksom äfven att den beräknade kostnaden af 12 kronor för hvarje läkarebesök i verkligheten skulle blifva afsevärdt lägre, därigenom att särskildt å en del fattiggårdar flera sinnessjuka och sinnesslöa vistades å samma plats och således kunde undersökas, utan att resekostnadsersättning för hvarje undersökning behöfde beräknas. Af dessa skäl ansåg sig medicinalstyrelsen kunna utan vidare utgå från de förhandenvarande siffrorna och således utvälja distrikten så, som ofvan blifvit antydt.

Med denna utgångspunkt uppställdes på de distrikt, som skulle väljas för undersökning, följande fordringar:

1:o) att det relativa antalet sinnessjuka och sinnesslöa skulle vara lika stort inom distriktet som inom länet (Bil. II, kol. 10 och 16);

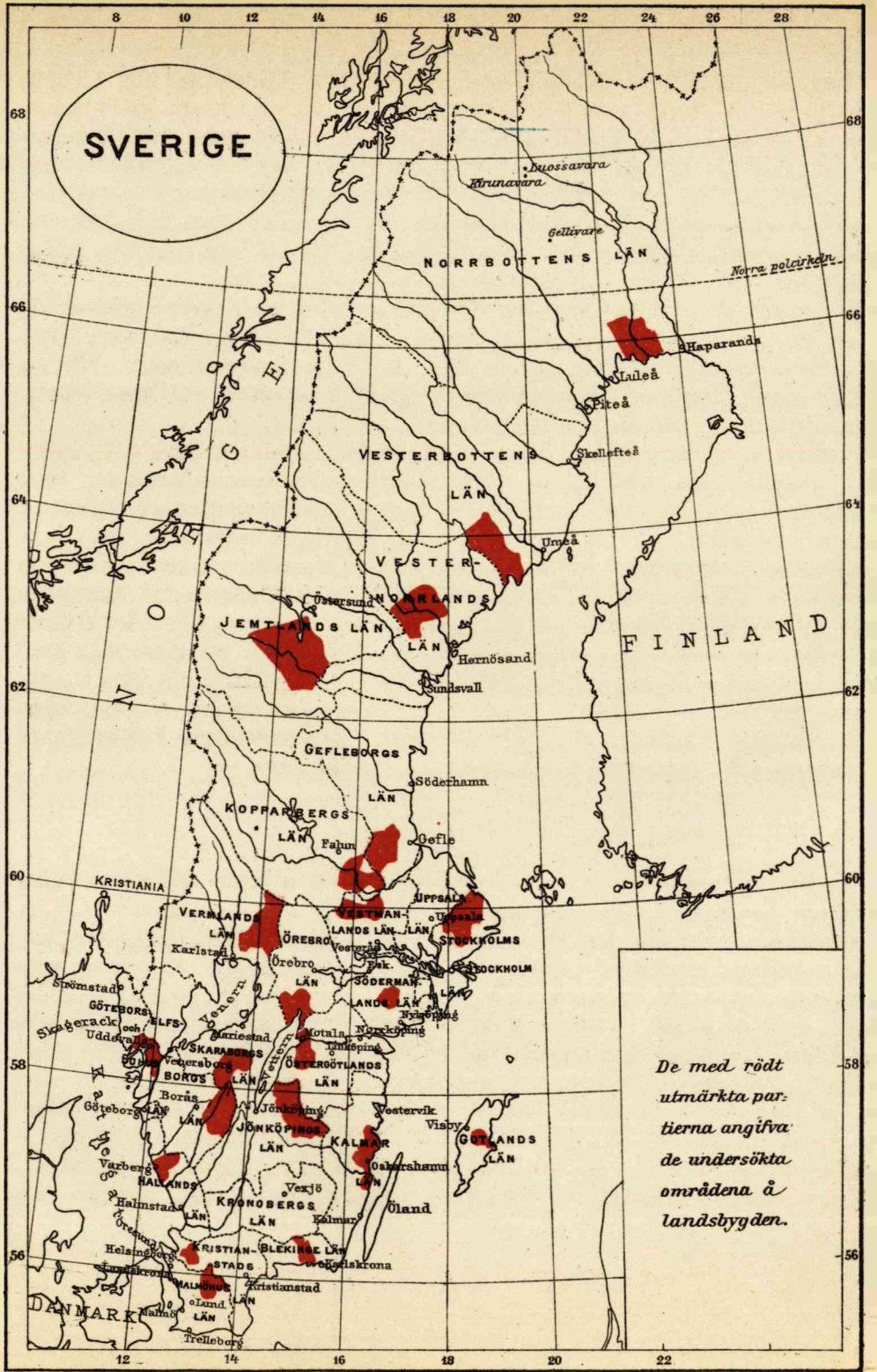
2:o) att folkmängden inom undersökningsdistrikten i alla län skulle utgöra lika stor procent af länets folkmängd. För att utröna, huru stor denna procent borde vara, utgick medicinalstyrelsen från ofvannämnda beräkning, att 1,333 sinnessjuka och sinnesslöa borde blifva föremål för undersökning, samt att enligt de summariska uppgifterna antalet sinnessjuka och sinnesslöa den 31 december 1900 utgjorde 0,359 % af folkmängden å rikets landsbygd (Bil. II, kol. 10). Den folkmängd, undersökningen borde omfatta, finner man alltså genom följande ekvation: $0{,}359 : 100 = 1{,}333 : x$; $x = \frac{133{,}300}{0{,}359} = 371{,}309$. Sistnämnda siffra utgör i det allra närmaste 9 % af folkmängden å rikets landsbygd. Folkmängden i hvarje undersökningsdistrikt borde alltså omfatta omkring 9 % af folkmängden i det län, distriktet omfattar (Bil. II, kol. 1, 3 och 4);

3:o) att antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom distriktet skulle utgöra lika stor del af hela det antal, som beräknades blifva undersökt, d. v. s. 1,333, som antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom motsvarande län utgjorde af hela antalet sinnessjuka och sinnesslöa å rikets landsbygd (Bil. II, kol. 11, 12 och 15);

4:o) att förhållandet mellan antalet sinnessjuka och antalet sinnesslöa skulle vara detsamma inom distriktet som inom motsvarande län (Bil. II, kol. 5, 7, 13 och 14).

Vid granskning af de beräkningar, som gjordes för att finna undersökningsdistrikt motsvarande ofvannämnda fordringar, visade det sig, att sistnämnda under 4:o) omnämnda villkor vore omöjligt att uppfylla samtidigt med de öfriga tre. Såsom af Bil. II, kol. 5, 7, 13 och 14 framgår, har det dock lyckats utvälja distrikten så, att förhållandet mellan sinnessjuka och sinnesslöa *inom samtliga distrikt tillsammantagna* blifvit detsamma som ifrågavarande förhållande å rikets landsbygd i dess helhet, hvarigenom här ifrågavarande fordran blifvit åtminstone i viss mån tillgodosedd.

Med hänsyn till de tre först omnämnda fordringarna befanns det oundgängligen nödvändigt att vid utväljande af undersökningsområde i de flesta län icke så strängt vidhålla indelningen i provinsial- och extra provinsialläkaredistrikt, en indelning, som för det ändamål, hvarom här är fråga, äfven blef betydelselös, så snart medicinalstyrelsen, såsom redan vid detta skede af undersökningen skett, beslutit att i största möjliga utsträckning anförtro undersökningen å landsbygden åt speciellt sakkunniga läkare och icke, såsom till en början ämnats, åt vederbörande tjänsteläkare inom distriktet.

Gen. Stab. Lit. Anst. Stockholm

Oaktadt läkaredistriktindelningen öfvergifvits, visade det sig i några län omöjligt att finna något område, som ens något så när motsvarade flertalet af ofvannämnda fordringar. Medicinalstyrelsen fann sig på denna grund nödgad att frångå den ursprungliga planen om ett undersökningsdistrikt i hvarje län i så måtto, som dels för Stockholms och Uppsala län, dels för Jönköpings och Kronobergs län ett för båda länen tillsammans afpassadt undersökningsdistrikt utvalts, beläget för de förstnämnda länen i Stockholms län och för de sistnämnda i Jönköpings län.

På detta sätt lyckades medicinalstyrelsen finna undersökningsdistrikt, som, enligt hvad Bil. II närmare utvisar, i allmänhet mycket nära motsvarar medelförhållandena inom de län, distriktet representerar. För de afvikelser, som förefinnas, och de korrektioner, som däraf möjligen kunna anses nödvändiga, skall nedan noggrannare redogöras.

I följd af undersökningens rent praktiskt-statistiska syfte kunde ingen direkt hänsyn tagas till frågan, huruvida undersökningsdistrikten vore representativa med hänsyn till rikets växlande naturbeskaffenhet, olikheter i näringar, lefnadssätt, folktäthet etc., huru högeligen intressant oeh viktig en utredning af sinnessjukdomarnas och sinnesslöhetens växlande frekvens i förhållande till berörda olikheter än kunde vara. Emellertid lämnades berörda synpunkt ej alldeles ur sikte: bland undersökningsdistrikten förekomma sålunda områden af mycket olika beskaffenhet i ofvanberörda hänseenden — tätt befolkade slättbygder i Skåne, Östergötland och Skaraborgs län, skogsbygder i Småland, Närke och Västerbottens län, kustområden från nordligaste Bottenhafvet till Bohuslän, industricentra i Värmland, Västmanland och Gestrikland, fjälltrakt i Jämtland etc.

Instruktioner och formulär; undersökande läkare.

Sedan de respektive undersökningsdistrikten sålunda blifvit utvalda, fastställdes likaledes efter rådplägning med öfverdirektören och chefen för statistiska centralbyrån formulär för s. k. »nominativa uppgifter» angående samtliga sinnessjuka och sinnesslöa inom hvarje kommun, som undersökningen skulle omfatta, d. v. s. dels ofvannämnda distrikt å landsbygden, dels samtliga rikets städer. Dessa formulär (Bil. III) upptaga 9 särskilda kolumner för angifvande af den sjukes hemvist, namn, yrke, civilstånd, födelseår, sjukdom (sinnessjuk eller sinnesslö) och vistelseort jämte en kolumn för läkarens anteckningar. Dessa formulär ifylldes sedermera genom utdrag af de till statistiska centralbyrån inkomna folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900. Redan här torde böra nämnas, att ifrågavarande nominativa uppgifter vid jämförelse med motsvarande

från statistiska centralbyrån lämnade summariska sifferuppgifter visade sig ganska väsentligt skilja sig från dessa senare särskildt beträffande de sinnesslöa, hvilkas antal å de nominativa uppgifterna befanns i medeltal icke mindre än omkring 21 % högre än enligt de summariska uppgifterna — hvarom mera nedan.

Under det detta arbete pågick, hade medicinalstyrelsen fastställt »Formulär för undersökning, huruvida behof af vård å anstalt föreligger för nedannämnde sinnessjuke, idiot», hvilket formulär (Bil. IV) innefattar 10 punkter, hvaraf några med flera underafdelningar. Vidlyftigheten af detta formulär betingades dels af önskvärdheten att erhålla en del sådana uppgifter, som, ehuru icke för statistiskt ändamål oundgängligen nödvändiga, likväl borde blifva af stort intresse för bedömande af den enskilda sinnessjukvårdens ståndpunkt i riket; dels däraf, att flertalet undersökande läkare, hvaribland rikets alla stadsläkare, såsom icke närmare förtrogna med sinnessjukdomarna, kunde antagas behöfva närmare anvisningar rörande de omständigheter, som borde vid undersökningen särskildt beaktas.

Vidare fastställdes: 1:o) »Instruktion för läkare, hvilka jämlikt kungl. brefvet af den 14 juni 1901 förordnats att verkställa undersökning af sinnessjuka och idioter inom rikets landsbygd» (Bil. V); 2:o) Formulär till förordnande för nämnda läkare (Bil. VI) samt 3:o) »Kungl. medicinalstyrelsens cirkulär till samtliga förste stads- resp. stadsläkare inom riket (med undantag för Stockholm och Göteborg) angående undersökning af sinnessjuka och idioter» (Bil. VII), hvilket cirkulär äfven innehöll instruktion för undersökningen, af väsentligen samma innehåll som den för landsbygden fastställda. Instruktionen innehöll bland annat föreskrift om *att* undersökningen skulle ske genom läkarens personliga besök i den sjukes bostad, *att* befintligheten af andra sinnessjuka och sinnesslöa än dem, som i folkräkningsuppgifter funnes uppförda, skulle med synnerlig omsorg efterforskas och *att* å sjukvårdsinrättningar befintliga sinnessjuka icke skulle vara föremål för undersökning. Med afseende på tiden för undersökningarnas utförande föreskrefs endast, att det borde ske så snart som möjligt samt helst före utgången af år 1901. Medicinalstyrelsen ansåg sig nämligen icke kunna förelägga af ämbetsgöromål och enskild praktik upptagna tjänsteläkare att inom viss tid fullgöra ett uppdrag af här ifrågavarande art, hvilket för mången af dem kunde beräknas blifva betungande nog; ett dylikt föreläggande kunde ej heller gärna ifrågakomma gent emot sådana läkare, som frivilligt åtagit sig uppdraget och som för dess fullgörande nödgades begära tjänstledighet och anskaffa vikarie. Slutligen syntes det uppenbart, att i nordligare landsdistrikt någon undersökning icke utan synnerligen stora svårigheter kunde företagas före vinterns inträde.

Undersökningen i städerna beslöt medicinalstyrelsen att uppdraga åt vederbörande stadsläkare eller, där mer än en sådan funnes anställd, åt förste stadsläkaren. Beträffande Stockholm och Göteborg ansågs dock undersökningen blifva så omfattande och svår, att styrelsen fann lämpligast vidtala läkare med större erfarenhet om sinnessjukdomar och sinnessjuka att här åtaga sig uppdraget. Sålunda har undersökningen i Stockholm verkställts af med. licentiaten Ivan Bystedt och i Göteborg af distriktsläkaren Frans Oskar Åberg, i enlighet med den för stadsläkarne fastställda instruktionen.

För undersökningarna å landsbygden hade redan tidigt ett par af öfverläkarne vid statens hospital af intresse för saken erbjudit sitt biträde. Med anledning häraf trodde sig medicinalstyrelsen kunna påräkna samma intresse äfven hos andra hospitalsläkare och beslöt därför att för samtliga undersökningsdistrikten å landsbygden söka förvärfva läkare med mera speciell psykiatrisk sakkunskap, d. v. s. i tjänst varande, eventuellt äfven förutvarande hospitalsläkare.

Medicinalstyrelsens bemödanden i denna riktning rönte också det största tillmötesgående, så att i alla distrikt utom tvenne, nämligen i Södermanlands län och Jämtlands län, undersökningen kunde anförtros åt psykiatriskt erfarna läkare. På grund af mellankommande förhinder nödgades ett par af dessa sedermera afsäga sig uppdraget, som dock andra lika kompetenta läkare befunnos villiga att öfvertaga. I Södermanlands län uppdrogs undersökningen åt vederbörande provinsialläkare i distriktet, i Jämtlands län åt förste provinsialläkaren. Förteckning å undersökande läkarne återfinnes i bil. VIII.

Sedan sålunda alla nödiga förberedelser för den blifvande undersökningen inom medicinalstyrelsen afslutats och de nominativa utdragen ur folkräkningsuppgifterna börjat inflyta, kunde i slutet af september månad 1901 de första förordnanden utfärdas samt, jämte instruktion, nämnda nominativa förteckningar och nödiga undersökningsblanketter tillställas ett par af de för undersökning å landsbygden utsedda läkarne, som omedelbart därefter började sina resor. Under loppet af oktober månad utsändes sedermera de allra flesta öfriga förordnanden, allt eftersom utdragen ur folkräkningsuppgifterna kommo medicinalstyrelsen till handa. Ett par af de å landsbygden undersökande läkarne fingo dock, af orsaker som ofvan antydts, mottaga sitt uppdrag afsevärdt senare, t. o. m. först på nyåret 1902.

Undersökningens utförande.

Undersökningen har tillgått så, att undersökande läkaren besökt alla de inom kommunen enligt utdragen ur folkräkningsuppgifterna befintliga sinnessjuka och sinnesslöa, som vistats i eget hem eller annat enskildt hem eller å fattigvårdsinrättning, samt rörande dessa ifyllt de för ändamålet medsända formulären, hvarjämte nämnda utdrag ur folkräkningsuppgifterna eller »listorna», som de i det följande benämnas, blifvit kompletterade med namn och öfriga uppgifter angående de sinnessjuka och sinnesslöa, som vid undersökningen ytterligare anträffats; äfven dessa hafva blifvit besökta och formulär angående dem ifyllda. Efter afslutad undersökning hafva samtliga listor och formulär jämte räkning, eventuellt äfven redogörelse för reseplan samt särskild redogörelse för läkarens allmänna intryck af undersökningen, till medicinalstyrelsen insändts.

Ett par stadsläkare hafva på grund af missuppfattning insändt formulär endast angående sinnessjuka och sinnesslöa, som ansetts vara i behof af anstaltsvård, hvaremot rörande de öfriga endast meddelats helt korta notiser, respektive summariska uppgifter. För så vidt häraf kunnat vinnas upplysning rörande de från statistisk synpunkt viktigaste frågorna, har medicinalstyrelsen låtit vid detta läkarnes förfaringssätt bero; i annat fall ha kompletterande uppgifter infordrats.

Den första redogörelsen för de af undersökningarna vunna resultaten inkom till medicinalstyrelsen redan den 26 oktober 1901. De flesta rapporterna inkommo dock först under december 1901 och januari 1902. Vid sistnämnda månads slut saknades dock ännu rapporter från 9 landsdistrikt och 23 städer, bland annat från de fyra största. Den sista rapporten inkom den 24 april 1902 (Bil. VIII). Bearbetningen af redogörelserna, som ledts af undertecknad Schuldheis, hade emellertid fortgått, allt eftersom de inkommit, så att medicinalstyrelsen, såsom ofvan nämnts, redan den 28 i samma månad kunde i underdånig skrifvelse meddela Eders Kungl. Maj:t en preliminär uppgift angående resultatet af undersökningen i hvad denna rört behofvet af anstaltsplatser för sinnessjuka.

Bearbetningen af undersökningens resultat.

Med afseende på bearbetningen af undersökningsresultaten får medicinalstyrelsen meddela följande. Sedan under november och december år 1901 en del förberedande åtgärder vidtagits, kunde vid sistnämnda års utgång bearbetningen påbörjas. De genom undersökningarna vunna uppgifterna hafva härvid inprickats å för ändamålet tryckta blanketter, fördelade i trenne serier, hvarje serie innehållande uppgift på alla kommuner,

länsvis ordnade, hvilka undersökningen omfattat. I den första serien, tab. I, hafva sammanförts uppgifterna från de vederbörligen korrigerade och kompletterade utdragen ur folkräkningsuppgifterna (»listorna»). Den andra serien, tab. II, omfattar de undersökande läkarnes i undersökningsformulären lämnade uppgifter angående de sinnessjuka, som varit föremål för läkarnes personliga iakttagelser. Den tredje serien, tab. III, innehåller motsvarande uppgifter angående samma kategori af sinnesslöa. I dessa tabellserier återfinnas alltså detaljuppgifterna från de särskilda kommunerna rörande hvad vid här förevarande undersökning blifvit utrönt.

De båda sistnämnda tabellserierna äro af väsentligen samma uppställning; deras rubriker motsvara i hufvudsak frågorna i undersökningsformulären, af hvilka de sålunda utgöra en sammanfattning. De upplysa dels, med fördelning efter kön, om antalet undersökta och huru stort antal af dessa, som kan anses i behof af vård å olika slag af anstalter (hospital, asyler för sinnessjuka, resp. sinnesslöa, uppfostringsanstalter för sinnesslöa); dels om de sjukas nuvarande vistelseort (eget hem, annat enskildt hem, fattigvårdsinrättning) med uppgift om behofvet af anstaltsvård för dessa olika kategorier; vidare huruvida anstaltsvård förut anlitats eller ansökan därom blifvit gjord; slutligen angående orsakerna till behofvet af anstaltsvård, hvarvid skillnad blifvit gjord mellan yttre omständigheter och orsaker beroende på den psykiska rubbningens symtom. För de sinnessjuka tillkommer slutligen uppgift på sjukdomsformen (diagnos). Med hänsyn till gällande bestämmelser rörande statsbidrag åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa, enligt hvilka bestämmelser sådant anslag endast får åtnjutas för barn, som vid intagningen fyllt sex år men ej tolf år, hafva de sinnesslöa fördelats i tre ålderskategorier, nämligen: under 6 år, 6—12 år och öfver 12 år. För de sinnessjuka har ingen fördelning skett efter åldersklasser och ej heller efter civilstånd, enär en sådan fördelning synts utan praktiskt intresse för undersökningens ändamål. Granskningen af formulären och inprickningen af blanketterna har verkställts af undertecknad Schuldheis, dels i egenskap af styrelsens referent för hospitalsärenden, dels från och med början af innevarande år enligt särskildt uppdrag af styrelsen, samt för kontrollens skull därjämte af en tjänsteman vid styrelsens kansli. Kollationering har verkställts af en tredje person, en af styrelsens extra ordinarie tjänstemän, mot särskildt arfvode.

Tabellerna tillhörande första serien hafva upprättats på samma sätt. För vinnande af tillförlitliga siffror å dessa tabeller erfordrades emellertid en föregående synnerligen tidsödande granskning och korrektion af primäruppgifterna i listorna, äfven sedan dessa blifvit af undersökande läkarne kompletterade och rättade.

Det syntes nämligen till en början i hög grad sannolikt, att ett icke ringa antal af de sedan längre tid tillbaka å hospitalen och asylerna vårdade sinnessjuka småningom blifvit afglömda i hemorten och slutligen möjligen t. o. m. ur kyrkböckerna såsom »obefintliga» affördа, liksom äfven att en hel del å hospital intagna personer icke blifvit i kyrkböckerna såsom sinnessjuka antecknade, eller att sådana under årens lopp fått hemortsrätt annorstädes, utan att detta kommit till vederbörande prästerskaps kännedom. På grund häraf ansågs det nödvändigt att uppgöra en registerbok upptagande alla kommuner, hvilka undersökningen omfattat, samt häri under vederbörlig rubrik införa alla sinnessjuka och sinnesslöa, hvilka, enligt till statistiska centralbyrån från samtliga rikets hospital, asyler, länslasarett, enskilda anstalter för sinnessjuka, uppfostringsanstalter för sinnesslöa samt fängelser inkomna förteckningar, den 31 december 1900 vårdats å respektive inrättningar. En jämförelse mellan nämnda sålunda upprättade registerbok och listorna gaf äfven vid handen, att folkräkningsuppgifterna i här ifrågavarande hänseende äro i högsta grad otillförlitliga. Såsom exempel torde förtjäna nämnas, att i en så pass liten stad som Uppsala icke mindre än 57 sinnessjuka och 13 sinnesslöa, hvilka den 31 december 1900 vårdades å anstalt, icke voro såsom sådana antecknade i folkräkningsuppgifterna för samma dag.

Vid nämnda jämförelse anträffades å andra sidan namn på en del personer, hvilka å listorna uppgåfvos såsom vårdade »å hospital» eller å något visst angifvet sådant, utan att dessa namn kunde återfinnas i uppgifterna från nämnda anstalter. Med anledning häraf infordrades från samtliga hospital och asyler uppgifter angående dessa personer. De inkomna svaren gåfvo vid handen, att ett flertal af ifrågavarande personer från alla håll betecknades såsom alldeles obekanta, andra befunnos tillhöra annan kommun än den i folkmängdsuppgifterna uppgifna, åtskilliga hade tillfrisknat eller aflidit, i några fall för ganska många år sedan etc., utan att detta blifvit i kyrkböckerna antecknadt. Exempelvis kan nämnas, att en i Hernösand hemmahörande kvinna utskrifvits såsom tillfrisknad från Hernösands hospital år 1890, och att en i samma stad hemmahörande man utskrifvits såsom tillfrisknad från nämnda hospital år 1893; icke desto mindre kvarstodo dessa ännu den 31 december 1900 såsom sinnessjuka i kyrkböckerna. Dylika felaktigheter kunde naturligtvis utan svårighet rättas vid tabellernas uppgörande, hvaremot i några fall, alla från städerna, de flesta från de större, full visshet icke synts kunna vinnas angående den rätta kyrkoskrifningsorten. I de flesta fall ha uppgifterna från hospital, asyler etc. haft den största sannolikheten för sig. Någon gång hafva dock i dylika tvistiga fall folkräkningsuppgifterna uppenbarligen varit mera korrekta.

Emellertid kvarstår beträffande kyrkoskrifningsorten någon tvekan i en del fall, hvilka dock alla gälla städerna, särskildt de största.

Enär här ifrågavarande undersökning skulle stöda sig på och utgå från folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900, borde naturligtvis alla uppgifter referera sig till nämnda tidpunkt. Genom förbiseende vid planens uppgörande blef denna synpunkt ej framhållen i instruktionerna för de undersökande läkarne, på grund hvaraf vid listornas granskning dels ett antal personer, som insjuknat senare än den 31 december 1900, måste strykas, dels åtskilliga rättelser göras beträffande en del sinnessjukas och sinnesslöas vistelseort vid nämnda tidpunkt, exempelvis så, att en person, som senare intagits å lasarett eller hospital, ej upptogs under dessa rubriker utan såsom »ej anträffad; vistas nu å hospital» (eller lasarett etc.), eller så, att en numera från hospital utskrifven person upptogs såsom varande intagen å sådan inrättning den 31 december 1900. För vinnande af full visshet i berörda hänseenden måste i många fall förfrågningar göras hos vederbörande undersökningsläkare, vid hospital, lasarett, anstalter för sinnesslöa etc.

Ehuru förorsakande rätt mycken tidsutdräkt och besvär, kunde ifrågavarande korrektioner genomföras så godt som fullständigt; för landsbygden återstår endast ett par tvifvelaktiga fall i Stockholms län, detta på grund af en lasarettsläkares försumlighet att i tid inkomma med infordrade upplysningar. För städerna ställer sig saken ogynnsammare, enär det bland annat visade sig omöjligt att reducera uppgifterna från Göteborg till tidpunkten för folkräkningsuppgifterna, detta väsentligen på grund af befolkningens täta flyttningar. Dessa uppgifter referera sig alltså till årsskiftet 1901—1902 och tiden närmast före och efter denna tidpunkt. Man kunde vänta, att svårigheterna i berörda hänseende skulle vara ännu större i Stockholm, men saken är den, att här har det stora flertalet sinnessjuka, som vårdats i eget eller annat enskildt hem, ej ens kunnat anträffas. Rörande det relativa fåtal, som blifvit föremål för undersökning, hafva i allmänhet tillförlitliga uppgifter om vistelseorten den 31 december 1900 kunnat vinnas.

Sedan listorna sålunda blifvit så vidt möjligt korrigerade, inprickades deras uppgifter å tabellerna i första serien; dessa tabeller innehålla uppgift å antalet sinnessjuka och sinnesslöa enligt folkräkningsuppgifterna (för landsbygden dessutom samma antal enligt de summariska uppgifterna), uppgift på antalet vid undersökning nyanträffade samt antalet af dem, som upptäckts genom de från hospital och andra anstalter vunna upplysningar, vidare en kolumn för obefintliga, tillfrisknade eller döda före folkräkningsdagen samt slutligen antalet den 31 december 1900 befintliga, fördelade efter kön.

I en senare afdelning af tabellen äro de nämnda dag befintliga fördelade efter vistelseort: 1:o) okänd plats (ej anträffade etc.), 2:o) hospital eller asyl, 3:o) enskild anstalt, 4:o) lasarett, 5:o) eget hem, annat enskildt hem, fattighus. Sistnämnda kolumn motsvarar första kolumnen i de till andra och tredje serien hörande tabellerna samt upptager alltså alla dem, som varit föremål för undersökning.

Med afseende på kolumnen för »obefintliga» och den för »ej anträffade» synes det sannolikt eller åtminstone möjligt, att någon förskjutning emellan de här upptagna siffrorna bör äga rum, hvarigenom antalet den 31 december 1900 blir något osäkert. Det har i själfva verket stundom varit omöjligt att iakttaga full konsekvens vid afgörandet, huruvida ett fall bort föras till den ena eller andra rubriken. De principer, hvilka så vidt möjligt tillämpats i detta hänseende, äro följande: Under rubriken »obefintliga» hafva uppförts de som å listorna betecknats såsom sådana, de som tillfrisknat före den 31 december 1900, de som uppgifvits vistas å okänd ort eller befunnits tillhöra annan kommun. Under rubriken »ej anträffade» äro uppförda de som å listorna betecknats såsom sådana samt efter den 31 december 1900 aflidna, tillfrisknade och från orten afflyttade, vidare de som uppgifvits vara kringdrifvande eller vistas å annan *uppgifven* ort eller i enskildt hem å annan ort samt de som efter folkräkningsdagen intagits å någon anstalt.

De statistiska beräkningarna af de siffror, som vunnits af tabellerna, har verkställts af amanuensen i kommerskollegium fil. d:r Theophil Andersson, efter anvisningar af och i samråd med undertecknad Schuldheis.

Redogörelse för undersökningens resultat.

Vid den redogörelse för resultaten af den anbefallda undersökningen som medicinalstyrelsen nu går att afgifva, har det synts styrelsen lämpligast att afhandla de sinnessjuka och de sinnesslöa hvar för sig, samt att för hvar och en af nämnda kategorier först redogöra för *antalet* sinnessjuka resp. sinnesslöa, enligt de ursprungliga uppgifterna och enligt undersökningen, samt därefter för *behofvet af anstaltsvård*, hvarvid till en början likaledes göres skillnad på förhållandena å landsbygden och i städerna.

Antalet sinnessjuka å landsbygden.

Hvad då först beträffar undersökningen af de sinnessjuka, har denna *å landsbygden* omfattat en folkmängd af 378,820 personer, utgörande 9,39 % af folkmängden å landsbygden (4,032,490) (Bil. II) samt, enligt de summariska uppgifterna, 716 sinnessjuka, utgörande 9,34 % af antalet sinnessjuka å landsbygden enligt samma uppgifter (7,663).

Som ofvan antydts, befanns efter granskning af de nominativa folkräkningsuppgifterna att dessa ej öfverensstämde med nyssnämnda summariska uppgifter, hvilket uppenbarligen berott dels på bristande noggrannhet vid de senares insamlande, dels därpå att åtskilliga sinnessjuka uppförts som sinnesslöa eller tvärtom. Skillnaden har varierat för olika distrikt men har i allmänhet icke varit stor (tab. 1 och 4) och reducerar sig, om man sammanräknar siffrorna för samtliga distrikt, till några få enheter. Enligt de nominativa uppgifterna uppgick nämligen antalet sinnessjuka inom de undersökta distrikten till 724, hvaremot svarar 716 enligt de summariska uppgifterna. Med hänsyn härtill torde det vara tillåtet att antaga, att, om från samtliga kommuner å landsbygden nominativa uppgifter insamlats, dessa skulle befunnits öfverensstämma ganska noga med de summariska, visserligen icke för kommuner och läkaredistrikt, men säkerligen för så pass stora områden som länen. Vid beräkningar gällande dessa tagas alltså de summariska uppgifterna (Bil. II kol. 5—11) till utgångspunkt.

Utöfver de 724 sinnessjuka, som enligt de nominativa uppgifterna förefunnits inom undersökningsdistrikten, hafva af vederbörande läkare anträffats 493 sinnessjuka, hvarjämte genom uppgifter från hospital, asyler m. fl. anstalter kännedom vunnits om ytterligare 46. Å andra sidan hafva 37 såsom sinnessjuka angifna befunnits tillfrisknade (19), aflidna (4), tillhörande annan kommun (5) eller »obefintliga» (9). Enligt hvad undersökningen gifvit vid handen, skulle alltså den 31 december 1900 *inom de undersökta distrikten antalet sinnessjuka uppgått till 1,226, eller 69,3 % mera* än hvad i folkräkningsuppgifterna angifvits. *Inom rikets landsbygd kan således antalet sinnessjuka vid samma tidpunkt beräknas till 12,973* (= 7,663, tillökadt med 69,3 %) *eller 0,322 % af folkmängden.*

Här ifrågavarande undersökning afser emellertid ej blott en uppskattning af antalet sinnessjuka inom hela riket utan äfven de sinnessjukas fördelning på rikets olika delar. Till en början torde det ligga närmast till hands att söka beräkna nämnda fördelning å landsbygden länsvis.

Fördelningen af antalet sinnessjuke å landsbygden, länsvis.

Skillnaden mellan det i folkräkningsuppgifterna angifna antalet sinnessjuka och det genom undersökningen konstaterade varierar högst betydligt inom olika distrikt (tab. IV), från 11,1 % (Västernorrlands län) till 150 % (Gottlands län). Då distrikten utvalts just med hänsyn till medelförhållandena inom länet kunde det synas ligga nära till hands att beräkna antalet sinnessjuka inom länet i enlighet med den för motsvarande distrikt genom undersökningen funna relativa ökningen, d. v. s., utgående från de summariska uppgifterna för länet, exempelvis för Västernorrlands län en ökning af 11,1 %, för Gottlands län en ökning af 150 % etc. Ett närmare öfvervägande torde emellertid gifva vid handen, att ett sådant tillvägagående

säkerligen skulle leda till högst felaktiga slutsatser, och att antalet sinnessjuka inom hvarje län bör uppskattas efter medelförhållandena inom hela rikets landsbygd, i enlighet hvarmed de summariska uppgifternas siffror för hvarje särskildt län böra ökas med 69,3 %. Detta af följande skäl.

Det uppgifna antalet sinnessjuka inom de undersökta distrikten har i allmänhet ej varit stort, i några län föga mera än 20, i ett par fall t. o. m. mindre. Det är alldeles uppenbart att, om man utgår från så små siffror, tillökningen under inflytande af tillfälliga omständigheter af olika art måste komma att variera ej obetydligt, hvaremot, om man tar hänsyn till hela det undersökta materialet och således kommer att röra sig med ojämförligt högre siffror, de tillfälliga omständigheter, som verkat i olika riktningar, efter all sannolikhet komma att motväga och i viss mån upphäfva hvarandra.

Vidare får man taga hänsyn till, att inom de olika kommuner, undersökningen omfattat, pålitligheten af folkräkningsuppgifterna, i hvad de röra sinnessjuka och sinnesslöa, säkerligen varit högst olika, hvaremot inom så pass stora områden som länen innefatta pålitligheten i berörda hänseende bör variera afsevärdt mindre i olika delar af riket. Det kunde väl synas troligt, att inom folkrikare kommuner antalet för vederbörande prästerskap okända sinnessjuka och sinnesslöa i allmänhet vore större än inom kommuner med liten folkmängd samt att exempelvis i de glest befolkade och vidsträckta kommunerna inom de norrländska länen, hvarest kommunikationsförhållandena flerestädes äro synnerligen svåra, här ifrågavarande uppgifter skulle vara särdeles bristfälliga. En närmare granskning af hithörande siffror lämnar emellertid inga bevis för, att nämnda omständigheter haft något bestämdt inflytande i antydd riktning. Å ena sidan varierar det uppgifna antalet sinnessjuka och sinnesslöa i förhållande till folkmängden synbarligen oberoende af kommunernas storlek och folkmängdstätheten (Bil. II, kol. 10); exempelvis uppgifves antalet inom Malmöhus län, med dess för svenska förhållanden i allmänhet mycket små och mycket tätt befolkade kommuner till 0,28 %, inom Värmlands län till 0,46 % och inom Norrbottens län, med dess till största delen oerhördt stora och glest befolkade kommuner, till 0,30 %. Å andra sidan finner man af undersökningsresultaten, att inom distrikt, hvarest kommunernas folkmängd i medeltal uppgått till endast några få hundratal (Gottland och Västergötland), icke ens hälften af det verkliga antalet sinnessjuka och sinnesslöa blifvit antecknade såsom sådana i folkräkningsuppgifterna, under det att exempelvis inom Nederkalix kommun, hvars ytinnehåll torde uppgå till omkring 16 kvmil och som har en folkmängd af i det närmaste 13,000 invånare, den vid undersökningen konstaterade ökningen af antalet sinnessjuka och sinnesslöa uppgick till blott 29,5 %.

Att i vidsträcktare och folkrikare kommuner ett relativt mindre antal för prästerskapet dittills okända sinnessjuka och sinnesslöa vid undersökningen anträffats, har utan tvifvel berott på svårigheterna för de med orten och befolkningen i regeln alldeles obekanta undersökningsläkarne att i sådana kommuner vinna tillförlitliga upplysningar angående dessa personer. Detta torde emellertid icke bevisa något med afseende på den större eller mindre tillförlitligheten af prästerskapets uppgifter, men däremot att den allmänna tillökningskoefficienten säkerligen bör vara större än den, som genom undersökningen kunnat konstateras.

Det är naturligtvis i och för sig ej osannolikt, att nu berörda förhållanden och möjligen äfven andra omständigheter förorsakat att folkräkningsuppgifterna angående sinnessjuka och sinnesslöa blifvit mindre tillförlitliga för vissa län än för andra. Men detta kan, som ofvan påvisats, ej ledas i bevis; tillgängliga siffror gifva icke ens någon antydan i hvilken riktning sådana omständigheter som de ofvan anförda kunna hafva påverkat uppgifternas tillförlitlighet, ej heller i hvilken omfattning detta kan hafva skett.

Under sådana förhållanden synes det vara riktigast att utgå från antagandet att de felaktigheter, som vidlåda folkräkningsuppgifterna, om de än varit betydligt olika inom olika *kommuner* och *distrikt*, likväl sannolikt ej varit afsevärdt större inom det ena *länet* än inom det andra. Det synes med andra ord sannolikt, att inom hvarje län ungefär samma relativa antal sinnessjuka och sinnesslöa blifvit genom folkräkningsuppgifterna kändt och att således inom hvarje län det uppgifna antalet sinnessjuka bör ökas i samma proportion, d. v. s. med 69,3 %, hvilken siffra betecknar den ökning, som konstaterats genom undersökningen i dess helhet.

Enligt denna beräkningsgrund skulle de sinnessjuka å rikets landsbygd vara fördelade på de olika länen sålunda:

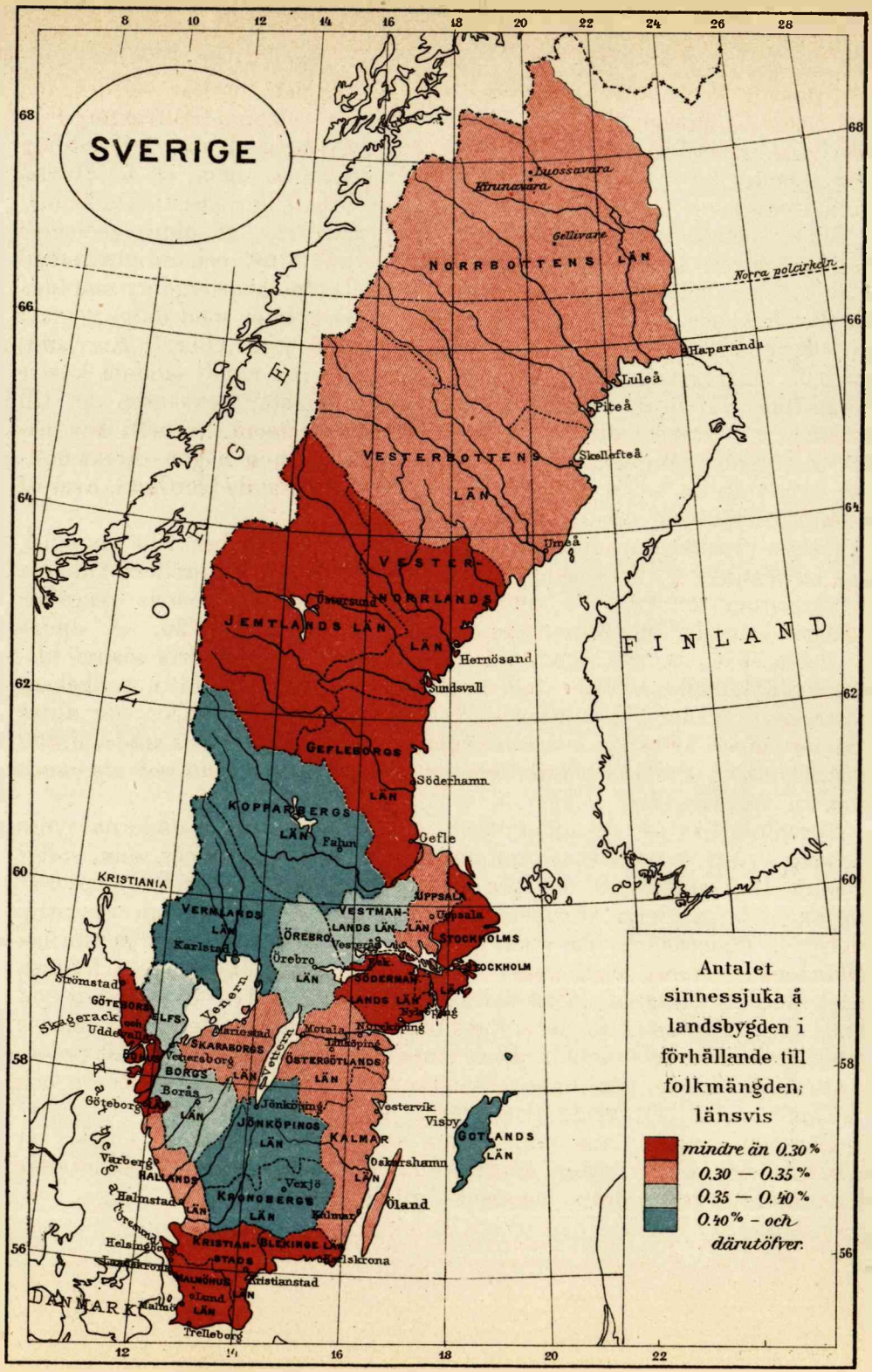
	Sinnessjuka.	I % af folkmängden.
Stockholms län	364	0,23
Uppsala län	286	0,30
Södermanlands län	306	0,22
Östergötlands län	672	0,31
Jönköpings län	742	0,42
Kronobergs län	672	0,44
Kalmar län	670	0,34
Gottlands län	178	0,40
Blekinge län	293	0,27

	Sinnessjuka.	I % af folkmängden.
Kristianstads län	560	0,27
Malmöhus län	709	0,25
Hallands län	367	0,32
Göteborgs och Bohus län	500	0,26
Elfsborgs län	950	0,38
Skaraborgs län	720	0,33
Värmlands län	931	0,40
Örebro län	611	0,36
Västmanlands län	417	0,35
Kopparbergs län	819	0,40
Gäfleborgs län	547	0,28
Västernorrlands län	538	0,26
Jämtlands län	301	0,29
Västerbottens län	415	0,30
Norrbottens län	405	0,33

Det största absoluta antalet sinnessjuka kommer sålunda på Älfsborgs och Värmlands län, det minsta på Gottlands län.

Relativt taget finnes det största antalet sinnessjuka inom mellersta och södra Sveriges skogrika, mera högt belägna och mindre tätt befolkade landskap, nämligen Kronobergs och Jönköpings län samt Värmland och Dalarna, hvarest antalet uppgår till 0,40 % af folkmängden eller mera; sistnämnda höga siffra återfinnes äfven på Gottland. Fattigast på sinnessjuka äro de tätare befolkade och mera odlade Skåne, Blekinge, Bohuslän, Södermanland, Stockholms län samt Norrland utom dess två nordligaste län med en frekvens af mindre än 0,30 %. En mellanställning intaga Västmanlands, Örebro och Elfsborgs län med 0,35—0,40 % och Skaraborgs, Hallands, Kalmar, Östergötlands, Uppsala, Västerbottens och Norrbottens län med 0,30—0,35 %. Dessa landsdelar bildar äfven en öfvergång mellan skog- och höjdregionen å ena sidan samt kustlandet, resp. Västgötaslätten och Mälardalen, å den andra.

De anförda siffrorna synas sålunda gifva vid handen, att glest bebyggda skogstrakter disponera mera för sinnessjukdom än odlade slättbygder med tätare folkmängd. Den relativt låga frekvensen i det skogrika Norrland pekar i själfva verket i samma riktning, om man betänker, att största delen af befolkningen här är samlad å relativt icke så stora områden vid kusten och kring de i kustens närhet odlade älfdalarne. Folktätheten i Norrlands kusttrakter är i själfva verket lika stor som i mellersta Sverige.

Gen. Stab. Lit. Anst. Stockholm

Bifogade karta öfver frekvensen af sinnessjuka utvisar således, om man frånser lappmarkerna och längre söderut belägna fjälltrakter, från hvilka inga särskilda uppgifter hafva kunnat vinnas, i sina hufvuddrag en förvånande öfverensstämmelse med en geologisk karta, en höjdkarta, en folktäthetskarta och en karta öfver den odlade jordens utsträckning. Man finner områden af högre frekvens i trakterna af äldre geologisk formation, större höjd öfver hafvet, mindre folktäthet och mindre odlad jord d. v. s. i Smålands, Dalarnas och Värmlands skogsbygder, områden af måttlig frekvens i gränstrakterna mellan dessa bygder samt de geologiskt yngre, lägre belägna, tätare befolkade, på odlad jord, eller (i Norrland) industriella anläggningar relativt rika slättbygderna rundt landets kuster och omkring de stora sjöarna, hvarest den minsta frekvensen är till finnandes. Då hvarje län här måste behandlas såsom ett helt, kan naturligtvis öfverensstämmelsen icke påvisas i detalj, men någon direkt motsägelse kan å andra sidan ej spåras annat än beträffande Gottland, hvarest man skulle väntat en mindre frekvens.

Antalet sinnessjuka i städerna.

Enligt folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900 uppgick antalet sinnessjuka i rikets samtliga städer till 1,649. Vid undersökningen hafva dessutom anträffats 1,086 sinnessjuka, hvarjämte genom uppgifter från hospital, asyler etc. kännedom vunnits om ytterligare 720. Å andra sidan hafva 186 såsom sinnessjuka angifna personer afförts såsom tillfrisknade (61), aflidna (17), tillhörande annan kommun (49), å obekant ort vistande (2) eller »obefintliga» (57). Enligt undersökningen var alltså den 31 december 1900 *det verkliga antalet sinnessjuka i rikets städer 3,269 eller 98,2 % mera än hvad i folkräkningsuppgifterna angifvits och utgörande 0,296 % af folkmängden.*

Fördelningen på de olika länen af de sinnessjuka i städerna synes på förhand kunna antagas vara utan intresse; de omständigheter, som, enligt hvad som ofvan anförts, torde vara af en viss betydelse för frekvensen af sinnessjuka i olika delar af rikets landsbygd, äro gifvetvis utan väsentlig betydelse i städerna, hvilka sins emellan — under för öfrigt jämförliga förhållanden — torde vara hvarandra tämligen lika, oberoende i hvilken landsdel de äro belägna. Verkställda beräkningar hafva äfven gifvit vid handen, att frekvensen af de sinnessjuka i städerna — beräknad länsvis — visserligen företer ungefär lika stora växlingar som å landsbygden, men att förstnämnda växlingar alls icke sammanfalla med de senare och icke heller i annat hänseende synas förete någon regelmässighet.

Däremot kunde man vänta, att städernas *folkmängd* hade ett visst inflytande på frekvensen af sinnessjuka. Nedanstående tablå utvisar hvad undersökningen i detta hänseende gifvit vid handen.

	Invånare.	Sinnessjuka.	D:o i %.
Stockholm	300,624	946	0,315
Göteborg	130,619	547	0,419
Malmö	60,857	130	0,214
Norrköping	41,008	106	0,258
Städer med 20—25,000 inv.	146,158	399	0,273
» » 10—20,000 »	163,424	448	0,274
» » 5—10,000 »	143,422	354	0,247
» » 2— 5,000 »	82,524	204	0,247
» » mindre än 2,000 inv.	35,315	135	0,382
Summa	1,103,951	3,269	0,296

Om Stockholm och Göteborg tillsvidare lämnas å sido, framträder det egendomliga förhållandet, att den högsta frekvensen förekommer i de minsta städerna, nämligen de med mindre än 2,000 invånare, under det att sedermera med stigande folkmängd frekvensen — beräknad för större grupper af städer — växlar obetydligt och utan annan regelmässighet än att siffrorna äro lägre för städer med 2—10,000 invånare än för grupperna med 10—25,000. Malmö och Norrköping förete åter mindre siffror, särskildt den förra. Hvilken betydelse dessa siffror kunna hafva, skall sedermera afhandlas.

Antalet sinnessjuka i Stockholm uppgår enligt undersökningen till blott 0,315 % af folkmängden, under det att motsvarande siffra för Göteborg är 0,419. Enligt folkräkningsuppgifterna är det relativa antalet sinnessjuka så godt som alldeles lika stort i Stockholm och i Göteborg (resp. 0,13 och 0,12 %), men den genom undersökningen konstaterade ökningen har uppgått till blott 140 % i Stockholm mot 244 % i Göteborg. Det absoluta antalet vid undersökningen nyanträffade uppgick i Stockholm till 214 men i Göteborg, hvars invånareantal icke är hälften så stort, till 324. I egna eller andra enskilda hem anträffades i Stockholm blott 50, men i Göteborg 124. Siffrorna från sistnämnda stad referera sig visserligen ej till samma bestämda dag som siffrorna från öfriga städer, men i det stora hela torde dock resultaten från Göteborg, om de kunnat reduceras till folkräkningsdagen, kommit att blifva ungefär de samma som nu eller möjligen något litet mindre. Det lär emellertid icke med skäl kunna antagas, att förhållandena i Stockholm äro så väsentligen mycket gynnsammare än i Göteborg som ofvan anförda siffror synas utvisa. Snarare kunde man vara böjd att förmoda, att i Stockholm med dess mera än dubbelt så talrika folkmängd skulle finnas ett relativt större antal sinnessjuka än i Göteborg. Den omständigheten, att i Stockholm antalet af dem, som an-

träffats i egna eller andra enskilda hem, är relativt så synnerligen obetydligt, nödgar i själfva verket till den slutsatsen, att en stor mängd af de till denna kategori hörande sinnessjuka undgått uppmärksamheten i Stockholm. Att så måste hafva skett, är äfven helt naturligt. Befolkningen i Stockholm är som bekant mycket rörlig med afseende på bostadsförhållanden; särskildt de mindre bemedlade flytta ofta, anmälningar om flyttning försummas säkerligen i många fall och grannarna hafva i allmänhet mycket obetydlig kännedom om hvarandra. Undersökande läkaren har också vitsordat, att det varit ytterligt besvärligt att anträffa de sinnessjuka, som ursprungligen stått uppförda å rotemanslistorna, och ännu svårare, trots läkarens personliga kännedom om hithörande förhållanden i Stockholm och trots förfrågningar hos vederbörande distriktläkare, fattigvårdsmyndigheter, prästerskap etc., att i enskilda hem uppspåra sinnessjuka, som ej funnits angifna såsom sådana å listorna. En något så när tillförlitlig kännedom om dessa sinnessjuka kan uppenbarligen i en så pass stor stad som Stockholm icke erhållas med den undersökningsmetod, som nu tillämpats. Att medicinalstyrelsens plan för undersökningen i denna del visat sig mindre ändamålsenlig, torde dock vara föga förvånansvärdt i betraktande af att undersökningen såsom den första i sitt slag i viss mån måste anses såsom blott ett experiment.

Förutsatt att det relativa antalet sinnessjuka är lika stort i Stockholm som i Göteborg, skulle siffran för Stockholm blifva omkring 1,250 i stället för 946 och hela antalet sinnessjuka i rikets städer alltså omkring 3,570, motsvarande 0,32 % af folkmängden.

Antalet sinnessjuka i hela riket.

Antalet sinnessjuka i hela riket den 31 december 1900 kan, såsom af ofvanstående framgått, uppskattas till *16,242 eller 0,316 % af rikets folkmängd.* Häraf komma på landsbygden, enligt beräkningar för hvilka ofvan redogjorts, 12,973 eller 0,322 % af folkmängden, samt på städerna, enligt genom undersökningen direkt vunna resultat, 3,269 eller 0,296 % af folkmängden.

Då enligt folkräkningsuppgifterna antalet sinnessjuka i riket skulle uppgå till 9,312, har alltså genom undersökningen konstaterats en ökning af 74,4 %, nämligen 69,3 % å landsbygden och i städerna 98,2 %. Oaktadt ökningen i städerna visat sig så väsentligen mycket större än på landsbygden, har undersökningen gifvit vid handen, att det relativa antalet sinnessjuka är något större å landsbygden än i städerna, hvilket man a priori knappt kunnat vänta. Man kan häraf i alla händelser sluta, att inom landskommunerna vederbörande myndigheter haft bättre kännedom om de sinnessjuka, än inom städerna, särskildt de största, ty det är i flertalet af dessa som den största ökningen egentligen konstaterats, näm-

ligen i Uppsala med 588 %, i Malmö 260 %, i Göteborg 244 %, i Helsingborg 238 %, i Stockholm 140 % (denna siffra bör säkerligen vara vida högre; se ofvan), i Karlskrona 108 % etc. För öfrigt visar ökningen inom städerna ingen regelbundenhet i förhållande till folkmängden och någon dylik synes, som ofvan berörts, ej heller kunna påvisas inom landskommunerna.

Pålitligheten af undersökningens resultat.

Hvad beträffar pålitligheten af de genom undersökningen vunna siffrorna är, utöfver hvad som ofvan anförts, följande att anmärka. A landsbygden hafva de flesta distrikt undersökts af läkare med speciell erfarenhet om sinnessjukdomar, på grund hvaraf rent sakliga misstag här säkerligen icke förekommit i sådant antal, att de kunnat väsentligen inverka på resultaten. Då emellertid hvarje fel i siffrorna från landsbygden under beräkningarna mera än tiodubblats, bör möjligheten af ofvanberörda misstag (hvilka väl i så fall få antagas hafva bestått i förbiseenden) icke lämnas oanmärkt. Ojämförligt större betydelse får emellertid utan tvifvel tillmätas de praktiska svårigheter, som mött de å landsbygden undersökande läkarne vid uppspårande af i utdragen ur folkräkningsuppgifterna ej upptagna sinnessjuka och sinnesslöa, svårigheter hvilka af en del bland dessa läkare särskildt omnämnts. I följd af landskommunernas ofta relativt stora areal har äfven i kommuner med jämförelsevis obetydlig folkmängd vederbörande myndigheter vanligen haft ganska liten personalkännedom om befolkningen och i följd däraf icke kunnat meddela läkaren så särdeles mycket af hvad för ändamålet med hans resa kunnat vara af betydelse. Särskildt lära läkarnes besök hos vederbörande prästerskap i allmänhet varit utan vidare resultat; betydligt bättre förtrogna med hithörande frågor synas kommunalordförandena hafva varit, liksom andra kommunala förtroendemän som kunnat anträffas; de tillförlitligaste upplysningar hafva dock vanligen vunnits hos familjer, hvilka själfva hyst någon sinnessjuk (eller sinnesslö) anhörig eller inackordering. Oftast var läkarens besök i en sådan familj välkommet, särdeles sedan ändamålet med undersökningen blifvit närmare angifvet; mången uttryckte förhoppning om, att denna skulle resultera i snar hjälp från statens sida för vården om de sinnessjuka och sinnesslöa. Ej sällan hände det dock, att förekomsten af en sinnessjuk eller sinnesslö inom familjen uppfattades såsom en skam och att i följd däraf läkarens tillträde till den sjuka försvårades eller förhindrades genom osannfärdiga uppgifter, fördöljande af den sjuka eller hans bortförande till otillgängliga platser; i en del dylika fall torde väl äfven vederbörande icke haft så rent samvete med afseende på den sjukas behandling. I sådana familjer var man emellertid så mycket mera villig att utpeka grannar och bekanta

inom socknen, hvilka voro i samma belägenhet. I åter andra fall insågo icke vederbörande eller anhöriga, att sinnessjukdom eller sinnesslöhet förelåg, utan förklarades den sjuka vara »elak» e. d. men visst icke »galen».

Några af ifrågavarande läkare hafva särskildt framhållit, att undersökningen på grund af ofvanberörda omständigheter, och andra liknande, uppenbarligen alldeles icke kunnat anses såsom fullständig, utan att ett visst antal sinnessjuka (och sinnesslöa) med säkerhet undandragit sig uppmärksamheten. En af dessa läkare, öfverläkaren Lindell, har såsom sin uppfattning uttalat, att de siffror, som vunnits inom hans undersökningsdistrikt (representerande de småländska länen) rätteligen borde vara 10 % högre för kommuner med mindre än 2,000 invånare men 25 % högre för större kommuner.

I hvad mån denna uppskattning är riktig, torde böra lämnas oafgjordt; visst synes dock vara, att åtskilliga i folkräkningsuppgifterna icke såsom sinnessjuka upptagna undgått äfven de undersökande läkarnes uppmärksamhet och detta säkerligen i allmänhet i så mycket större omfattning, alltefter som den undersökta kommunen varit folkrik och till arealen vidsträckt, samt i mån af svårigheterna med afseende på kommunikationerna.

Det kan alltså tagas för gifvet, att antalet sinnessjuka å rikets landsbygd är större än de medicinalstyrelsen tillhandakomna siffrorna synas utvisa. Om man gör det visserligen tämligen godtyckliga men troligen icke i minsta mån öfverdrifna antagandet, att ökningen bör utgöra 5 % i medeltal för alla distrikt och således äfven för rikets landsbygd i dess helhet, skulle alltså antalet sinnessjuka å denna böra uppskattas till (12,973 + 649) = 13,622 eller 0,338 % af folkmängden.

Med afseende på uppgifterna från städerna har medicinalstyrelsen redan anfört, att siffran för Stockholm uppenbarligen är för liten och sannolikt bör ökas med omkring 300. Rörande pålitligheten af uppgifterna från öfriga städer får medicinalstyrelsen framhålla följande: Undersökningarne i städerna hafva, som ofvan nämnts, verkställts af stadsläkarne, af hvilka det öfvervägande flertalet, eller så godt som alla på ett fåtal undantag när, icke ägt större kännedom om sinnessjukdomarna än den säkerligen ganska ytliga de förvärfvat genom en två månaders obligatorisk tjänstgöring vid någon af de psykiatriska klinikerna i Stockholm, Uppsala eller Lund. Under sin verksamhet som läkare hafva de sedermera utan tvifvel nödgats befatta sig med sinnessjuka, men med hänsyn till deras otillräckliga underbyggnad synes det föga sannolikt, att de i allmänhet kunnat genom sin praktiska läkareverksamhet förvärfva någon större sakkunskap om denna art af sjukdomar. På denna grund synes det vara anledning att antaga, att resultaten af undersökningarna i städerna icke

äro fullt tillförlitliga utan i regeln utvisa för små siffror, enär den sannolikaste följden af otillräcklig bekantskap med ett visst slag af sjukdomar torde få antagas vara den att vederbörande läkare förbiser dessa sjukdomars existens.

Å andra sidan får man dock taga hänsyn till, att tjänsteläkarne i de minsta städerna hafva ett synnerligen väl begränsadt klientel och att ingenstädes den rent personliga kännedomen om klientelet kan vara så fullständig som hos stadsläkaren i en mindre stad, särskildt om läkaren varit någon tid på platsen. Denna personalkännedom bör, synes det, utgöra en garanti mot förbiseenden af ofvan antydd art, hvilka sålunda, äfven om de helt säkert förekommit, visserligen icke kunna antagas uppgå till mera än några tiotal.

I relativt större städer torde däremot nyssnämnda garanti vara till finnandes i betydligt mindre mån, hvadan förbiseenden i dessa städer med största sannolikhet kunna antagas hafva skett i icke så ringa omfattning. Att uppskatta antalet af dessa förbiseenden, är naturligtvis ej möjligt, hvarför medicinalstyrelsen måste inskränka sig till nu anförda antaganden, hvaraf torde följa att antalet sinnessjuka i rikets städer med stor sannolikhet är större än som af undersökningen synes framgå; troligen bör antalet ökas med 400—500 för att anföra en visserligen tämligen godtyckligt vald siffra.

Den ofvan påvisade egendomligheten, att just inom de minsta städerna den största relativa frekvensen af sinnessjuka är till finnandes, talar onekligen för sannolikheten af ofvanstående öfverläggning, hvilken å andra sidan, åtminstone till någon del, torde förklara nämnda egendomlighet. Man kunde dock hafva väntat en småningom aftagande frekvens inom de närmaste grupperna af mindre och medelstora städer. Att sådant icke kunnat påvisas, antyder möjligen, att den relativt höga frekvensen i de minsta städerna icke är alldeles skenbar.

Antalet sinnessjuka i rikets städer uppgår alltså troligen till omkring 3,700 eller 0,335 % af folkmängden, samt **i hela riket,** under förutsättning att antalet å landsbygden är omkring 13,620, **till i rundt tal 17,300 eller 0,337 % af folkmängden.**

Ehuru denna uppskattning synes medicinalstyrelsen hafva stor sannolikhet för sig, torde det dock, för att icke allt för mycket blifva beroende af antaganden, vara lämpligast att i det följande utgå från de något lägre siffror, som direkt framgått eller beräknats med stöd af undersökningen.

Frekvensen af sinnessjuke under föregående tider och för framtiden.

Innan medicinalstyrelsen lämnar frågan om frekvensen af de sinnessjuka inom riket, torde det vara lämpligt att framlägga några data angående denna frekvens under föregående tider, samt öfverväga huruvida

för framtiden någon väsentlig stegring af det relativa antalet sinnessjuka är sannolik.

Enligt statistiska centralbyråns underdåniga berättelse för år 1890, tredje afdelningen, uppgick antalet sinnessjuka inom riket år 1840 till 0,13 % af folkmängden, år 1850 och 1860 till samma siffra, år 1870 till 0,14 %, år 1880 till 0,158 % och år 1890 till 0,182 %. För år 1900 skulle, enligt de folkräkningsuppgifter, som kommit medicinalstyrelsen till handa, antalet uppgå till 0,181 %. Ända till och med 1870 äro dock de anförda siffrorna grundade icke direkt på primäruppgifterna utan på vissa beräkningar, som nödvändiggjorts därigenom, att i nämnda uppgifter ingen eller högst otillfredsställande skillnad gjorts på sinnessjuka och sinnesslöa. Att döma af statistiska centralbyråns uppgifter, synes emellertid under perioden 1840 till 1900 det relativa antalet sinnessjuka hafva ökats med omkring 50 på hvarje hundratusental invånare eller med 40 %. Under decenniet 1890—1900 har den relativa frekvensen varit oförändrad eller till och med minskat helt obetydligt, nämligen från 0,182 till 0,181 %.

Sedan 1886 har i öfverstyrelsens öfver hospitalen underdåniga berättelser årligen redogjorts för antalet sinnessjuka och sinnesslöa, i enlighet med de uppgifter, som det, jämlikt nådiga stadgan den 2 november 1883 angående sinnessjuka, ålegat vederbörande kyrkoherdar att afgifva till respektive tjänsteläkare. Dessa uppgifter, hvilka varit icke så litet lägre än dem, som genom folkräkningarna vunnits, utvisa en i det hela ganska jämn och oafbruten stegring af antalet sinnessjuka under det gångna århundradets 15 sista år (tab. VI), nämligen från 6,532 år 1886 till 8,957 år 1900. Under åren 1890—1900 har enligt *dessa* uppgifter den relativa frekvensen stigit från 0,157 % till 0,174 %, d. v. s. med nära 11 %.

Såväl dessa uppgifter som befolkningsstatistikens siffror hvila ytterst på samma grund, nämligen meddelanden ur de af prästerskapet förda kyrkböckerna. Föreskrifterna angående anteckningar i dessa om förekomsten af sinnessjukdom och sinnesslöhet samt angående meddelande af uppgifter härom hafva emellertid tid efter annan under de senaste decennierna förändrats, förtydligats och blifvit skärpta, hvadan det med skäl synes kunna antagas, att stegringen i siffrorna snarare beror på, att statistiken i det stora hela småningom blifvit pålitligare än på en verklig ökning af sinnessjukdomarnas relativa frekvens. Härför talar först och främst den omständigheten, att en märkbar ökning inträffade just under åren 1870—1890, under hvilken tid förbättringarna i de statistiska uppgifternas insamlande genomförts. Egendomligt är också, att sedermera en viss stabilitet synes hafva inträdt i folkräkningsuppgifterna. Motsägelserna mellan dessa och siffrorna för de senaste åren i öfverstyrelsens

öfver hospitalen berättelser antyda dock, att man icke alltför mycket bör lita på någondera af dessa siffror. Det bör icke heller förgätas, att under årens lopp begreppet sinnessjukdom, om än sakta och omärkligt, säkerligen blifvit allt vidare och småningom äfven i det populära föreställningssättet (hvilket legat till grund för anteckningarna i kyrkböckerna) kommit att omfatta sådana psykiska rubbningar, som icke rymdes under de föråldrade benämningarna »vansinne», »galenskap» etc. — och att också härigenom i de statistiska uppgifterna förorsakats en stegring af antalet sinnessjuka, som är mera skenbar än verklig.

Ehuru en relativ stegring af antalet sinnessjuka under de senaste decennierna gifvetvis icke kan förnekas, kan man dock på grunder, som anförts, enligt medicinalstyrelsens uppfattning icke vara berättigad att *af tillgängliga siffror* sluta till en sådan stegring.

De teoretiska skäl, som möjligen kunna anföras till förmån för antagandet, att en stegring verkligen ägt rum, torde icke heller vara så hållbara och oantastliga.

Den genomgripande omhvälfning i alla lefnadsvillkor, som försiggått under sistförflutna århundrade under inflytande af ångans och elektricitetens allt mer utbredda användning, särskildt för kommunikationsmedlens snabba utveckling, har utan tvifvel medfört i hög grad stegrade anspråk på den civiliserade mänskligheten förmåga till forceradt arbete i allmänhet och arbete af psykisk art i synnerhet, samt tvingat henne till en vida intensivare kraftutveckling äfven i psykiskt hänseende, än som förut varit fallet. Man kan med en viss grad af sannolikhet förmoda, att under en tid af så hastiga och genomgripande omhvälfningar, under den i viss mån alltmera skärpta kampen för tillvaron, en alltjämt växande mängd af mindre väl utrustade individer skolat gå under, kroppsligt eller psysiskt. Den populära föreställningen om »vårt nervösa århundrade», hvilken väl torde hvila på ett resonnemang, liknande det nyssomnämda, och hvilken synes finna stöd bl. a. i den tilltagande själfmordsfrekvensen, saknar förvisso icke berättigande, men är å andra sidan utan tvifvel i hög grad ensidig.

Man synes nämligen alltför benägen att glömma, hurusom under det nittonde århundradet, om än individens anpassningsförmåga efter förändrade förhållanden relativt oftare än förut brustit, likväl å andra sidan samma förmåga uppenbarligen i genomsnitt ökats i hög grad genom väsentligen förbättrade lefnadsförhållanden.

Åtminstone hvad vårt land beträffar, synes det i själfva verket icke tvifvelaktigt, att den nu lefvande generationen är ett sundare, kraftigare, mera lifsdugligt och motståndskraftigt släkte än det, som lefde i landet under förra århundradets början. Enligt den år 1901 af förste

aktuarien i statistiska centralbyrån Gustav Sundbärg på offentligt uppdrag utgifna historiskt statistiska handboken »Sveriges land och folk», har under nittonde århundradet rikets folkmängd mera än fördubblats, nativitetsöfverskottet nära fördubblats, dödligheten nedgått till den för civiliserade länder exceptionellt låga siffran af 16,5 ‰, medellifslängden ökats med nära 15 år, de värnpliktiges vapenduglighet och kroppslängd märkbart ökats, brännvinsförbrukningen sjunkit i synnerligen hög grad och äfven alkoholkonsumtionen i sin helhet oafbrutet minskats. Alla statistiska uppgifter angående jordbruket och industrien, förbrukningen af sundare och mera närande födoämnen m. m. vittna äfven otvetydigt om högst väsentligen ökadt välstånd och i alla afseenden förbättrade lefnadsförhållanden. Erinras må äfven om de under seklets senare hälft genomförda betydelsefulla och omfattande förbättringarna i de kommunalt hygieniska förhållandena, förnämligast i städerna, och om den offentliga sjukvårdens numera höga ståndpunkt.

Med dessa fakta för ögonen synes det icke rimligt att antaga, det svenska folket under det gångna seklet i psysiskt hänseende degenererat och i större omfattning än tillförne hemfallit åt sinnessjukdomar. Siffror, som peka i sådan riktning, torde väl kunna uppletas, men de uppvägas utan tvifvel mera än tillräckligt af de fakta, som ofvan anförts, och kunna för öfrigt icke, liksom naturligtvis ej heller de sistnämnda, direkt bevisa något.

Resultatet af det anförda torde kunna sammanfattas i följande omdöme. De statistiska uppgifterna angående sinnessjuka kunna icke anses bevisa, att det relativa antalet af dessa ökats under de senaste decennierna. Om man öfverväger sannolikheterna för och emot, synes det troligast, att frekvensen af sinnessjukdomar under denna tid, relativt taget, icke stigit.

Beträffande utsikterna för framtiden kan naturligtvis endast sägas, att för närvarande ingen annan verklig stegring af antalet sinnessjuka kan förutses än den, som torde blifva en följd af befolkningens tillväxt, d. v. s. att för närmaste framtiden den *relativa* frekvensen antagligen blir stationär. — Att denna skenbart kan komma att stiga i följd af noggrannare statistiska uppgifter och en förbättrad och i vidare kretsar spridd kunskap om sinnessjukdomarna, är väl däremot icke osannolikt.

De sinnessjukas fördelning efter kön.

Med afseende på de sinnessjukas fördelning efter kön har undersökningen gifvit vid handen följande:

Af de 1,226 sinnessjuka, hvilka enligt undersökningen varit hemmahörande i de å landsbygden undersökta distrikten, voro 621 eller 50,7 %

män och 605 eller 49,3 % kvinnor. Under antagande af samma relativa förhållande mellan antalet sinnessjuka män och kvinnor å rikets landsbygd i dess helhet kan antalet sinnessjuka män uppskattas till 6,577 och antalet kvinnor till 6,396, utgörande 0,33 % och 0,31 % af den manliga, resp. den kvinnliga befolkningen. Antalet sinnessjuka bland männen synes alltså vara relativt något högre än bland kvinnorna.

I städerna var de sinnessjuka männens antal 1,489, d. v. s. 45,6 % af alla sinnessjuka och 0,293 % af den manliga befolkningen; för kvinnorna äro motsvarande siffror 1,780, 54,4 % och 0,298 %, hvadan alltså här, bland de sinnessjuka, kvinnorna äro i ringa relativ öfvervikt.

För riket i dess helhet blir resultatet följande. Af de 16,242 sinnessjuka, som kunna beräknas hafva förefunnits den 31 december 1900, var sannolikt männens antal 8,066 eller 49,6 % af hela antalet sinnessjuka och 0,322 af rikets manliga befolkning samt kvinnornas antal 8,176 eller 50,4 % af de sinnessjuka och 0,311 % af den kvinnliga befolkningen. Enligt dessa siffror äro alltså bland de sinnessjuka i riket kvinnorna absolut något talrikare och relativt något mindre talrika än männen.

De sinnessjukas fördelning efter vistelseort.

Af de 1,226 sinnessjuka inom landsbygdsdistrikten vårdades 325 (= 26,5 %) å anstalt, nämligen å hospital eller asyl 310, å enskild anstalt 1 och å länslasarett 14. 101 sinnessjuka (= 8,2 %) blefvo af olika anledningar ej föremål för undersökning; af dessa hade 26 aflidit, 1 tillfrisknat, 15 vistades å annan uppgifven ort, 9 i enskilda hem å annan ort, 32 hade vid tiden för undersökningen öfverflyttats till anstalt, 1 var å fängelse, 2 angifvas såsom afflyttade, 4 såsom kringdrifvande och 11 såsom »ej anträffade». De återstående 800 (= 65,3 %) vistades i eget hem, annat enskildt hem eller å försörjningsinrättning.

Någon allmängiltighet torde knappast kunna tillmätas dessa siffror. Nämnas må dock, att antalet af de sinnessjuka tillhörande landsbygden, hvilka vårdats å anstalt, på grund af undersökningen kan *beräknas* till omkring 3,575, under det att den *verkliga siffran* är 3,306, motsvarande 25,5 % af det enligt beräkning förefintliga antalet sinnessjuka å landsbygden.

Af de sinnessjuka i städerna vårdades 1,360 eller 41,6 % å anstalt. 256 (= 7,9 %) blefvo ej undersökta, emedan de aflidit (34), vistades å annan uppgifven ort (31), i enskildt hem å annan ort (85), vid tiden för undersökningen intagits å anstalt (61), i fängelse (3), afflyttat från orten (1), betecknats såsom kringdrifvande (1) eller »ej anträffade» (40). 1,181 (36,1 %) undersöktes i egna hem, annat enskildt hem eller försörjningsinrätt-

ning; hvartill komma 472 (14,4 %) å särskilda kommunala afdelningar för sinnessjuka å försörjningsinrättningar i Stockholm och Göteborg.

De sinnessjukas fördelning med afseende å vistelseort å landsbygden och i städerna företer alltså en synnerligen i ögonen fallande olikhet, så till vida som å den förra anstaltsvård hittills anlitats i afsevärdt mindre omfattning än i de senare.

Af ett visst intresse äro äfven siffrorna beträffande fördelningen af de sinnessjuka, som ej vårdas å anstalt, med afseende å vistelseort; undersökningen har härutinnan gifvit vid handen följande.

I eget hem vistades 851 sinnessjuka, eller 34,7 %, utackorderade i annat enskildt hem voro 283 = 11,5 %, å försörjningsinrättning vistades 1,319 = 53,8 %. För städerna enbart voro motsvarande siffror följande: i eget hem 337 = 20,4 %, i annat enskildt hem 116 = 7 % och å försörjningsinrättning (däri inbegripet de ofvan omnämda särskilda afdelningarna för sinnessjuka i Stockholm och Göteborg) 1,200 = 72,6 %; för landsbygden: i eget hem 514 = 64,3 %, i annat enskildt hem 167 = 20,9 % och å försörjningsinrättning 119 = 14,8 %. Benämningen »eget hem» har tagits i vidsträcktaste bemärkelse, i det att under denna rubrik upptagits de sinnessjuka, som vistats hos make eller maka, barn, föräldrar och farföräldrar samt syskon, måg, svåger, svägerska och förmyndare, såvida ej särskildt angifvits att afgift erlagts för den sjuke. »Annat enskildt hem» har användts som rubrik för de sinnessjuka, som varit utackorderade mot afgift hos aflägsnare släktingar eller främmande; full konsekvens har ej alltid kunnat iakttagas, utan ha, som ofvan antydts, siffrorna under rubriken »eget hem» möjligen blifvit något för höga.

De å landsbygden undersökta distrikten och städerna synas alltså äfven förete en synnerligen utpräglad olikhet därutinnan, att inom de förra flertalet sinnessjuka vårdats i egna hem, samt det relativt minsta antalet å försörjningsinrättningar, hvaremot i de senare nära tre fjärdedelar af de sinnessjuka befunnit sig å försörjningsinrättningar, en femtedel i egna hem och ett relativt mycket ringa fåtal utackorderade i annat enskildt hem. Ofvan har påpekats, att i Stockholm sannolikt omkring 300 till de båda sistnämda kategorierna hörande sinnessjuka ej anträffats; men äfven om så skett, skulle den påpekade olikheten mellan landsbygd och städer kvarstå, om än något modifierad. Ifrågavarande olikhet förefaller i själfva verket ganska naturlig, om man betänker, att många af de undersökta landskommunerna endast hafva några få hundratal invånare och att således därstädes en ordnad anstalt för fattiga af ekonomiska skäl helt enkelt är omöjlig, hvaremot i de medelstora och större städerna försörjningsinrätt-

ningar, som åtminstone från fattigvårdssynpunkt kunna anses tillfredsställande, torde vara ekonomiskt fördelaktiga.

Behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka: 1:o å landsbygden.

Af de 800 sinnessjuka å landsbygden, hvilka varit föremål för undersökning med hänsyn till eventuelt *behof af vård å anstalt, har sådan vård angifvits såsom önskvärd eller nödvändig i 383 fall*, af hvilka 182 gällt män och 201 kvinnor; 42 män och 54 kvinnor hafva ansetts vara i behof af hospitalsvård; 140 män och 147 kvinnor i behof af asylvård.

Vid uppskattningen, med stöd af dessa siffror, af behofvet af anstaltsplatser å hela rikets landsbygd inom hvarje särskildt län har medicinalstyrelsen utgått från följande grunder: Enär undersökningen omfattat 9,39 %, d. v. s. i rundt tal en elftedel af folkmängden å rikets landsbygd, och en lika stor del af landsbygdens sinnessjuka, ville det synas, som skulle man, för att finna det sannolika behofvet af anstaltsplatser för hvarje län, endast behöfva multiplicera med 11 de siffror, som vunnits för motsvarande distrikt. Ett sådant förfaringssätt skulle emellertid uppenbarligen leda till felaktiga eller åtminstone högst opålitliga slutsatser. Förhållandet är nämligen, att inom vissa distrikt anstaltsvård hittills anlitats i väsentligt större utsträckning än inom andra, och att variationer af samma art äfven kunna påvisas vid jämförelse mellan olika län samt att sist berörda variationer alldeles icke äro jämförliga med dem i motsvarande distrikt (tab. IV). På grund af dessa omständigheter torde det få anses riktigare att sammanräkna de siffror, som angifva behofvet af anstaltsvård inom hvarje distrikt, med antalet inom samma distrikt å anstalt vårdade, hvarigenom erhålles en summa, som anger totalbehofvet af anstaltsplatser, oafsedt om detta behof är tillgodosedt eller ej. Totalbehofvet inom distriktet kan emellertid ej anses vara en tillförlitlig måttstock på samma behof inom motsvarande län, enär, på grund af tillfälliga omständigheter förhållandena härutinnan inom ett mindre område af länet gifvetvis kunna ställa sig annorlunda än inom länet i dess helhet, hvaremot det förefaller sannolikt, att inom de olika länen totala behofvet af anstaltsvård, beräknadt efter antalet sinnessjuka (ej efter folkmängden, ty, som ofvan nämnts, varierar den relativa frekvensen af sinnessjuka högst betydligt), skall vara ungefär detsamma.

Här ifrågavarande beräkning har alltså utförts så, att de ofvannämnda 383 fall, i hvilka behof af anstaltsvård genom undersökningen konstaterats, sammanräknats med de 325 fall, i hvilka anstaltsvård redan anlitats. Totalbehofvet af anstaltsplatser för samtliga undersökta distrikt med 1,226 sinnessjuka uppgår alltså till *708, d. v, s. 57,7 %*, hvilken sistnämnda siffra således bör läggas till grund för beräkningen af totalbehofvet

inom hvarje läns landsbygd och inom rikets landsbygd i dess helhet. Beträffande fördelningen af behofvet å de olika länen redogöres i tab. IV samt i texten här nedan i annat sammanhang. *För landsbygden i dess helhet uppgår totalbehofvet*, enligt ofvannämnda beräkningsgrund, *till 7,485*, d. v. s. 57,7 % af det uppskattade antalet sinnessjuka å landsbygden, och 0,185 % af folkmängden å landsbygden.

Behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka: 2:o i städerna.

Af de 1,181 sinnessjuka, som i städerna besökts för utrönande af deras eventuella behof af anstaltsvård, har sådan vård ansetts påkallad i 336 fall, hvaraf 151 gällt män och 185 kvinnor; 44 män och 58 kvinnor hafva ansetts behöfva hospitalsvård samt 107 män och 127 kvinnor asylvård. Dessutom anses samtliga ofvannämnda i särskilda afdelningar af försörjningsinrättningar vårdade sinnessjuka i behof af anstaltsvård, nämligen i Stockholm 68, hvaraf 24 män och 44 kvinnor, och i Göteborg 57, hvaraf 27 män och 30 kvinnor, å hospital samt å asyl resp. 209 (99 m., 110 kv.) och 138 (66 m., 72 kv.).

Ifrågavarande afdelningar — och liknande torde finnas i de flesta städer med öfver 10—15,000 invånare — hafva väl en viss prägel af sjukvårdsanstalter, men då den vård, som här ifrågakommer, utan tvifvel oftast torde vara mindre ändamålsenlig och dessutom icke lär kunna anses såsom annat än ett provisoriskt åliggande för kommunerna, så synes äfven för sistnämda 472 sinnessjuka plats böra beräknas å statens hospital och asyler.

Behofvet af anstaltsplatser för städerna utöfver det hittills disponerade torde alltså böra uppskattas till (336+472 =) 808 och alltså totalbehofvet (d. v. s. oafsedt om tillgodosedt eller ej) till (1,360+808 =) 2,168.

Behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka: 3:o i hela riket.

Totalbehofvet af anstaltsplatser den 31 december 1900 kan, som ofvan nämnts, uppskattas å landsbygden till 7,485 eller 57,7 % af antalet sinnessjuka och 0,185 % af folkmängden, samt i städerna till 2,168, d. v. s. 66,3 % af antalet sinnessjuka och 0,196 % af folkmängden; för hela riket kan alltså *totalbehofvet anstaltsplatser uppskattas till 9,653 eller 59,4 % af de sinnessjuka och 0,188 % af befolkningen.*

Beträffande trovärdigheten af dessa siffror har medicinalstyrelsen redan i sin underdåniga skrifvelse den 28 sistlidne april angående vissa ifrågasatta ny- och tillbyggnader af statsanstalter för sinnessjuka i detta hänseende anfört, att i utlandet behofvet af anstaltsplatser för sinnessjuka uppskattats till två för hvarje tusental af invånarantalet och att, då denna uppskattning ganska noga öfverensstämde med de resultat, som af förevarande undersökning vunnits, däruti syntes ligga en viss garanti för pålitligheten af sistnämnda resultat. Af större betydelse än jämförelser med

utländska förhållanden torde det dock vara att noggrant öfverväga alla på saken inverkande omständigheter inom landet, samt en värdering af alla de fakta, som framgå af den verkställda undersökningen.

Denna har bland annat gifvit vid handen, att behofvet af anstaltsvård i många fall väsentligen eller i viss mån betingats af ogynnsamma yttre omständigheter, såsom fattigdom, omgifningens, resp. de kommunala myndigheternas liknöjdhet, okunnighet, egennytta samt en brutal uppfattning af sinnessjukdomarnas natur m. m. Medicinalstyrelsen för sin del betviflar icke att åtskilligt både kan och bör göras från det allmännas sida för afhjälpande af nu antydda ogynnsamma förhållanden, hvarigenom anspråken på statens uppoffringar för de sinnessjukas vård inom särskilda offentliga anstalter torde kunna i viss mån nedbringas, och skall styrelsen senare återkomma till i samband härmed stående frågor.

Å andra sidan synes det dock i hög grad sannolikt, att anstaltsvård hädanefter kommer att anlitas i relativt större utsträckning än hittills. Det är nämligen ett påtagligt och vid första påseendet måhända förvånande faktum, att, ehuru antalet platser å statens hospital under de sista årtiondena ökats i allt hastigare progression, likväl efterfrågan på platser å dessa anstalter stigit ännu snabbare, (se tab. VI), så att nu platsbristen är både relativt och absolut väsentligen större än någonsin förut. Under det att under 1860- och 70-talen, då antalet hospitalsplatser uppgick till 1,200 à 1,500, antalet af dem, som icke genast kunde beredas plats, oaktadt ansökan därom förelåg, uppgick till några få tiotal, började under 1880-talets senare hälft, då omkring 2,500 platser förefunnos, exspektanternas antal att räknas i hundratal, samt uppgår nu, då omkring 5,000 platser äro disponibla, till icke mindre än 1,100 och därutöfver. Särskildt förtjänar omnämnas, att öppnandet af Uppsala asyl, hvarigenom 800 nya platser blefvo disponibla, medfört en afsevärd *ökning* (omkring 200—300) af antalet exspektanter. Förhållandet är uppenbarligen, dels att många enskilda och fattigvårdsmyndigheter hittills ansett det lönlöst att ens försöka bereda plats för sinnessjuka anhöriga resp. försörjningstagare, under det att öppnandet af en ny anstalt ingett förhoppningar om bättre framgång i berörda hänseende, dels äfven att statens anstalter för sinnessjuka småningom tillvunnit sig allt större förtroende och att insikten om hospitalens värde såsom sjukvårdsanstalter blifvit allt mera spridd och rotfästad.

Medicinalstyrelsen anser sig äfven kunna påstå, att hospitalen oaflåtligt, om än under olika perioder ej alltid lika jämt, utvecklat sig till verkliga sjukvårdsanstalter och att särskildt under de sista 10—15 åren utvecklingen i detta hänseende varit särdeles kraftig och intensiv och för framtiden lofvar det bästa. Det är alltså all anledning antaga, att äfven

hädanefter efterfrågan af platser å hospitalen skall stegras, att den gamla föreställningen om dessa anstalter såsom ett slags begrafningsplatser för lefvande allt mera skall försvinna, att hospitalsvård skall fordras såsom ett kurativt medel redan i sjukdomens tidigaste skeden och för sinnessjukdomar, som hittills ansetts allt för »lindriga» för att påkalla egentlig vård eller som för närvarande under den vilseledande benämningen »höggradig nervositet» eller liknande säkerligen ej alltför sällan och stundom till obotlig skada för de sjuka blifvit mindre lämpligt behandlade i enskilda hem eller å försörjningsinrättningar.

Om det sålunda å ena sidan kan anses både önskvärdt och möjligt att hejda tillströmningen af vissa slag af sinnessjuka till statens hospital och asyler samt därifrån afskilja element, som ej rätteligen tillhöra den offentliga sinnessjukvården, är det å andra sidan knappast tvifvel underkastadt, att denna eventuella minskning af de sinnessjuka å hospital och asyler kommer att till fullo uppvägas genom ökad efterfrågan å platser för andra kategorier af sinnessjuka, hvilkas rationella vård med skäl kan betraktas såsom en offentlig angelägenhet af stor betydelse.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter torde de genom undersökningen vunna siffrorna rörande behofvet af ökadt utrymme å anstalterna för sinnessjuka ingalunda kunna anses vara för höga.

Beträffande pålitligheten af primäruppgifterna har redan förut anmärkts, att, då undersökningen å landsbygden verkställts af mera sakkunniga läkare än i städerna, siffrorna från landsbygden sannolikt äro mera pålitliga än de från städerna, hvilka törhända äro väl låga. Å andra sidan hafva de eventuella felaktigheterna i förstnämnda siffror under beräkningarnas utförande mångdubblats, så att äfven beträffande dessa en viss osäkerhet måste råda.

I rätt många fall har den undersökande läkaren angifvit behofvet af anstaltsvård i ganska sväfvande ordalag eller såsom blott eventuellt under vissa förutsättningar. I dylika fall hafva de fakta, hvarpå läkarens omdöme grundats, närmare granskats, och fallet i fråga ej antecknats i kolumnen för anstaltsvård behöfvande, så vida ej behofvet tydligt framgått af nämnda fakta. Då läkarens omdöme varit kategoriskt, har däremot någon kritik af de anförda fakta och omdömets berättigande icke ägt rum, såvida icke uppenbara missförstånd förelegat. Något skäl att antaga, det primäruppgifternas siffror äro för höga, föreligger således i alla händelser icke.

Däremot kan man, enär antalet sinnessjuka sannolikt är något större, än undersökningen gifvit vid handen, med en viss grad af sannolikhet antaga, att behofvet af anstaltsplatser den 31 december 1900 varit något högre, än som af undersökningen omedelbart framgått och i runda tal uppgått

till 10,000, samt att man för hela riket bör räkna med ett anstaltsbehof för 60 % af de sinnessjuka och 2 ‰ af folkmängden.

Platsbristen den 31 december 1900 inom rikets olika delar.

I det följande utgår emellertid styrelsen från den genom undersökningarna direkt vunna siffran 9,653 samt öfvergår nu till en redogörelse för det vid 1900 års slut förefintliga återstående behofvet af anstaltsplatser. I tab. IV återfinnas samtliga hithörande beräkningar, hvaraf framgår, att *antalet å anstalt befintliga sinnessjuka uppgick till 4,666 och det återstående behofvet alltså till 4,987, fördeladt på följande sätt:*

Stockholms stad	340	platser
Stockholms län	84	»
Upsala län	77	»
Södermanlands län	82	»
Östergötlands län	192	»
Jönköpings län	295	»
Kronobergs län	272	»
Kalmar län	281	»
Gotlands län	77	»
Blekinge län	139	»
Kristianstads län	153	»
Malmöhus län	177	»
Hallands län	149	»
Göteborgs och Bohus län	389	»
Elfsborgs län	369	»
Skaraborgs län	245	»
Värmlands län	336	»
Örebro län	203	»
Västmanlands län	122	»
Kopparbergs län	283	»
Gäfleborgs län	211	»
Västernorrlands län	156	»
Jämtlands län	97	»
Västerbottens län	135	»
Norrbottens län	123	»

Vid uppgörande af plan till hospitalsväsendets utveckling bör alltså hänsyn i främsta rummet tagas till den rådande platsbristens sålunda beräknade fördelning å rikets olika delar. — Ofvan har antydts, att hittills

anstaltsvård anlitats i relativt mycket olika utsträckning inom olika län (exempelvis inom Malmöhus län i 37,6 % af alla fall af sinnessjukdom, inom Kronobergs län däremot blott i 17,4 %), hvaraf följer, att *totalbehofvet* af anstaltsplatser är annorlunda fördeladt å rikets olika delar än den nuvarande *platsbristen.* I medicinalstyrelsens plan bör alltså äfven hänsyn tagas till *anstalternas fördelning, efter planens genomförande, i förhållande till totalbehofvet af anstaltsplatser* inom de olika länen. Detta ställde sig den 31 december 1900 på följande sätt:

Stockholms stad	707
Stockholms län	232
Uppsala län	245
Södermanlands län	217
Östergötlands län	500
Jönköpings län	461
Kronobergs län	404
Kalmar län	443
Gotlands län	119
Blekinge län	230
Kristianstads län	359
Malmöhus län	600
Hallands län	250
Göteborgs och Bohus län	666
Elfsborgs län	587
Skaraborgs län	451
Värmlands län	573
Örebro län	406
Västmanlands län	281
Kopparbergs län	494
Gäfleborgs län	379
Västernorrlands län	363
Jämtlands län	186
Västerbottens län	249
Norrbottens län	251
Summa	9,653

Emellertid lär det af många skäl icke kunna beräknas, att en så omfattande utvidgning af hospitalsväsendet, som här är i fråga, kan hinna utföras under de allra närmaste åren, utan torde härmed dröja allra minst omkring 10 år. Under denna tid bör, efter allt att döma, antalet sinnes-

sjuka och därmed sannolikt äfven behofvet af antalet platser hafva stigit åtminstone i samma proportion som folkmängden. Denna har under de senaste decennierna ökats med, som det synes, 30,000—35,000 om året, men under år 1901 med i det allra närmaste 40,000. Om man på grund häraf antar en årlig folkökning under de närmaste åren af omkring 35,000, skulle ökningen vid slutet af år 1912 komma att uppgå till 420,000, d. v. s. till omkring 8 % af folkmängden vid slutet af år 1900.

Ökningen kommer helt visst icke att blifva likformig inom rikets olika delar, men enär, som ofvan framhållits, en större folktäthet synes tendera att minska den relativa frekvensen af sinnessjukdomarna, ligger häri en viss garanti för, att inga större förskjutningar i länens relativa ställning till hvarandra med afseende på frekvensen af sinnessjuka under de närmaste åren skall äga rum.

Genom att öka nyss anförda siffror, som angifva totalbehofvet inom hvarje län, med 8 % torde man alltså kunna få en ungefärlig föreställning om behofvet af anstaltsplatser vid slutet af år 1912 samt den sannolika fördelningen af detta behof å rikets olika delar. De sålunda vunna siffrorna, hvilkas summa uppgår till 10,425 (se tab. XI), men som icke torde behöfva här i detalj anföras, komma således i sin mån att verifiera i hvad mån behofvet af anstaltsvård vid sistnämnda tidpunkt genom eventuella ny- och tillbyggnader blir tillgodosedt i rikets olika delar.

Beräkning af antalet disponibla platser för sinnessjuka den 31 december 1900.

Slutligen torde i detta sammanhang böra framhållas, att vid beräkning af det antal anstaltsplatser, som ytterligare kan anses erforderligt, utgångspunkten varit följande. Antalet platser å statens hospital och asyler den 31 december 1900 uppgick, enligt öfverstyrelsens öfver dessa anstalter berättelse för nämnda år, till 5,016. Härifrån böra dock afräknas 375 platser å Uppsala asyl, hvilka vid samma tidpunkt visserligen förefunnos, men icke voro disponibla, enär de af brist på betjäning ännu ej kunnat tagas i bruk. Vidare böra afräknas de platser, som å olika hospital upptagas af sinnesslöa. Antalet af dessa utgjorde 179, men som sinnesslöa i allt större mängd under de senaste åren intagits å ifrågavarande anstalter, kan man äfven för de närmast följande åren vänta en icke obetydlig stegring, hvilken redan nu torde böra tagas i beräkning. Af skäl, som nedan skola anföras, har det ansetts lämpligt att uppskatta det för sinnesslöa disponibla platsantalet till 250. Utrymmet

för sinnessjuka å statens hospital och asyler den 31 december 1900 kan alltså uppskattas till 5,016 — (375 + 250) = 4,391. Verkliga beläggningen var 4,423.

Å ett antal länslasarett funnos vid samma tidpunkt enligt uppgift tillsammans 285 platser, i regeln bestående blott af celler, för sinnessjuke (tab. VIII). Af dessa platser äro emellertid, enligt hvad medicinalstyrelsen har sig bekant, ett icke ringa antal för sitt ändamål särdeles otjänliga, så att stundom lasarettsläkarne därstädes endast i nödfall vilja mottaga några sinnessjuka, och dessas anhöriga stundom föredraga att underkasta sig alla svårigheter, som vården om dem i hemmet medför, framför att öfverlämna dem till vård åt berörda lokaler. Af de 285 nominelt befintliga platserna voro också endast 199 upptagna. Det synes alltså riktigast att för framtiden icke räkna med ett väsentligen högre platsantal. I tab. VIII har uppförts i en särskild kolumn de platser, som, så vidt styrelsen har sig bekant, äro någorlunda tillfredsställande eller för sitt ändamål fullt lämpliga. Antalet af dessa uppgår till 203 (enligt en visserligen, beträffande vissa anstalter och platser, något godtycklig uppskattning, hvarom tab. närmare upplyser).

Enskilda anstalter funnos blott tre med tillsammans 54 platser, hvaraf 44 voro belagda (se tab. VIII).

Summan af det vid 1900 års slut för sinnessjuka disponibla antalet platser å offentliga och enskilda anstalter samt länslasarett kan alltså uppskattas till 4,391 + 203 + 54 = 4,648, under det att den verkliga beläggningssiffran uppgick till 4,666. Det behof, som återstår att fylla, nämligen 4,987, bör alltså ökas med 18 d. v. s. till 5,005.

Det återstår nu att afhandla några frågor rörande behofvet af anstaltsvård, hvarom redogörelserna för undersökningen icke lemnat några uppgifter eller ock sådana, som icke tillåta några egentliga statistiska beräkningar, men likväl äro af intresse eller vikt för hithörande frågors bedömande.

Behofvet af anstaltsvård synes, att döma af undersökningen och af ofvan anförda faktum, att hittills anstaltsvård anlitats i väsentligen högre grad för städernas sinnessjuka än för landsbygdens, vara relativt större i de förra än å den senare. Möjligen beror detta bland annat på, att den icke bofasta befolkningen är relativt talrikare i städerna, att de sjukas störande uppträdande där gör sig gällande i högre grad samt att svårig-

heterna i en stad att skydda en sinnessjuk från irriterande inflytanden äro större än å landsbygden.

Behofvet af anstaltsvård för de olika könen.

Med afseende på frågan huruvida antalet anstaltsplatser bör beräknas högre för det ena eller andra könet, är följande att anföra. Af de 1,191 personer, för hvilka behof af anstaltsvård direkt angifvits, voro 549 eller 46 % män och 642 eller 54 % kvinnor. Härvid är emellertid att märka, att af dessa personer tillhörde 808 eller öfver två tredjedelar städerna, hvarest en betydlig öfvervikt af kvinnor förefinnes, under det att inom riket i dess helhet berörda öfvervikt är helt ringa. Behofvet af anstaltsplatser för kvinnor kan alltså icke gärna antagas vara så mycket större som ofvan angifna siffror synas gifva vid handen. I själfva verket har faktiskt efterfrågan af plats å anstalt visat sig mindre för kvinnor än för män. Enligt de till medicinalstyrelsen tvenne gånger i månaden inkommande uppgifterna från rikets hospital angående antalet af de till inträde anmälda sinnessjuka, som ännu ej kunna mottagas, har af dessa under de senaste åren omkring 58 % varit män och blott omkring 42 % kvinnor och det oaktadt antalet platser för män är något större än för kvinnor å rikets hospital och asyler tillsammantagna. Dessa siffror peka således i helt motsatt riktning mot de förut anförda och synas förtjäna snarare större tilltro. Visserligen äro, bland de sinnessjuka, kvinnorna i allmänhet ojämförligt mera svårskötta än männen; att de förra det oaktadt faktiskt visat sig behöfva anstaltsvård i mindre utsträckning än de senare, förefaller dock ganska naturligt, om man tar hänsyn till, att männen oftare eller åtminstone mera direkt äro familjeförsörjare eller bidraga till de sinas uppehälle än kvinnorna, hvadan sinnessjukdom hos en man, ekonomiskt sedt, är en vida allvarsammare händelse för en familj samt ej sällan torde medföra dess upplösning för någon tid eller för alltid och därför relativt oftare måste påkalla åtgärder från det allmännas sida.

Någon anledning att beräkna större behof af anstaltsvård för kvinnorna torde således ej förefinnas. Då emellertid de fakta, som för denna frågas bedömande äro tillgängliga, befunnits hvarandra motsägande, synes det vara riktigast att tillsvidare, liksom hittills varit regel, anordna lika många platser för män som för kvinnor.

Behofvet af anstaltsvård för »första klass patienter».

Rörande behofvet af anstaltsplatser för s. k. första klass patienter har genom undersökningen icke några särskilda upplysningar kunnat vinnas. Af ofvan omnämnda uppgifter å exspektanter vid de olika hospitalen har emellertid framgått, att under de senaste tre åren ständigt omkring 20 sinnessjuka, för hvilka gjorts ansökan till ifrågavarande vårdklass, af brist på plats fått vänta mer eller mindre lång tid. Platsantalet för första klass patienter å de offentliga anstalterna uppgår till 122 och

exspektanternas antal i förhållande till denna siffra alltså till i det närmaste 17 %, hvilken siffra, såsom af tab. V framgår, är ungefär lika stor som motsvarande siffror under senaste åren för samtliga rikets anstalter och hela antalet exspektanter. Vid blifvande nybyggnader af offentliga anstalter för sinnessjuka synes alltså böra iakttagas, att det relativa antalet platser för första klass patienter ej blir mindre än nu är fallet.

Behofvet af »hospitals»- och »asyl»-vård.

Bestämmelserna i förnyade nådiga stadgan den 14 juni 1901 angående de offentliga anstalternas indelning i hospital och asyler hafva gifvit anledning till, att af de undersökande läkarne begärts uppgift, huruvida behof förelegat af vård å hospital eller å asyl; och har undersökningen i detta hänseende gifvit vid handen, att hospitalsvård angifvits såsom önskvärd i 323 fall och asylvård i 868. Medicinalstyrelsen torde i det följande få anledning att närmare utveckla anledningarna till, att berörda siffror numera icke torde få tillmätas så stor betydelse.

Behofvet af anstaltsvård med hänsyn till de sinnessjukas fördelning efter vistelseort.

Af de 851 sinnessjuka, som vårdats i eget hem, hafva 370 = 43,5 % ansetts i behof af anstaltsvård (för städerna enbart är motsvarande procenttal 32 och för landsbygden 51). Af dem, som vårdats i annat enskildt hem (283), hafva 103 = 36,4 % ansetts behöfva anstaltsvård (i städerna 30 %, å landsbygden 41 %); och af de 1,319 sinnessjuka, som vistats å försörjningsinrättningar, 718 = 54,4 % (i städerna 55,4 %, å landsbygden 44,5 %).

Äfven med afseende på dessa siffror torde meromnämnda ofullständighet beträffande uppgifterna från Stockholm hafva spelat en viss roll. Med hänsyn härtill kan man, synes det, icke af dessa siffror draga någon slutsats beträffande möjligen förefintliga olikheter i beskaffenheten af den vård, som kommer de sinnessjuka till del i egna hem, i främmande enskilda hem och försörjningsinrättningar, i städerna och å landsbygden.

Behofvet af anstaltsvård för sinnessjuka som förut åtnjutit sådan.

Under senare år har såväl inom läkarkretsar som inom den periodiska pressen förekommit uttalanden, gående ut därpå att sinnessjuka, som intagits å offentlig anstalt, därstädes blifvit kvarhållna onödigt lång tid, såväl i betraktande af deras sinnestillstånd som med hänsyn till andra sinnessjuka som synts vara i större behof af anstaltsvård. Å andra sidan har medicinalstyrelsen kommit till den öfvertygelsen, som äfven fått sitt uttryck i styrelsens underdåniga skrifvelse den 7 sistlidne februari angående anordnande af kontrollerad familjevård för sinnessjuka inom Korsberga socken i Jönköpings län, att under nuvarande förhållanden utskrifning af kroniskt och obotligt sinnessjuka från hospital och asyler till hemorten icke rimligen synes kunna ske i större omfattning än hittills, om man icke vill åsidosätta, hvad humaniteten mot de sjuka synes kräfva, samt alla hänsyn till de vådor för den allmänna säkerheten och de onödiga kostnader

för vederbörande målsman eller kommun, som en förhastad utskrifning kan innebära.

För att vinna något stöd för bedömande af, hvilken af dessa åsikter har mest skäl för sig, har i undersökningsformulären intagits en fråga, huruvida den sjuka förut vårdats å anstalt och i så fall huruvida han (eller hon) vid tiden för undersökningen ånyo ansetts i behof af anstaltsvård. Af de inkomna redogörelserna framgår i detta hänseende följande.

Å landsbygden hafva antecknats 192 fall af förutgången anstaltsvård; i 95 af dessa fall förelåg nu åter behof af sådan vård, i 97 fall däremot ej. Åtskilliga af de förstnämnda torde väl hafva rört sinnessjuka med periodiskt återkommande anfall, men, äfven om man tar hänsyn härtill, synas berörda siffror icke gifva stöd för antagandet, att sinnessjuka onödigtvis kvarhållas å hospital och asyler.

I städerna hafva anträffats 372 sinnessjuka, som förut vårdats å anstalt, af hvilka nu endast 88 ånyo ansågos behöfva anstaltsvård. Härvid är dock att märka, att angående de 472 sinnessjuka, hvilka vårdats å särskilda afdelningar för sinnessjuka å försörjningsinrättningarne i Stockholm och Göteborg, och hvilka alla anses i behof af anstaltsvård, inga uppgifter föreligga angående föregående vistelse å anstalt för sinnessjuka. Icke heller siffrorna från städerna torde alltså lämna något bevis för ofvan antydda antagande.

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.

Angående orsakerna till behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka inom de å landsbygden undersökta distrikten har antecknats: 1:o) *yttre omständigheter:* fattigdom, dåliga hygieniska förhållanden i 114 fall, lastbarhet bland omgifningen i 16 fall; brist på föda, tillsyn och ans i 201 fall; tvångsmedel, hård behandling i 71 fall; ekonomiska svårigheter i 47 fall; andra omständigheter i 22 fall; 2:o) *den sjukas tillstånd:* osnygghet, hjälplöshet i 149 fall; störande och bråkigt uppträdande i 274 fall; våldsamhet, medförande fara för omgifningen, i 103 fall; självmordsdrift i 45 fall; benägenhet att drifva omkring (ofta förenad med fara för tjufverier, eldsanläggning, sexuellt umgänge etc.) i 89 fall; kroppslig sjukdom eller svaghet i 30 fall och periodisk oro i 23 fall.

Beträffande orsakerna till behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka i städerna har angifvits 1:o) dels följande *yttre omständigheter:* fattigdom, dåliga hygieniska förhållanden i 32 fall; lastbarhet bland omgifningen i 7

fall; brist på föda, tillsyn och ans i 62 fall; tvångsmedel eller hård behandling i 85 fall; ekonomiska svårigheter i 29 fall och andra omständigheter i 14 fall; dels 2:o) *följande i sjukdomens natur grundade förhållanden:* osnygghet, hjälplöshet (nästan alltid förekommande tillsammans) i 124 fall; störande och bråkigt (churu ej egentligen våldsamt) uppträdande i 237 fall; våldsamhet, så att fara för omgifningen förelegat, i 86 fall; benägenhet att drifva omkring (ej sällan förenad med tendenser att stjäla, anlägga eld, söka sexuellt umgänge etc.) i 58 fall; självmordsdrift i 27 fall; kroppslig sjukdom eller svaghet i 28 fall; periodisk oro i 14 fall.

Med afseende å här anförda moment är att anmärka, att de gifvetvis ofta förekommit tillsammans med ett eller flera andra hos samma person, samt att vid deras upptagande i tabellerna en viss godtycklighet icke kunnat undvikas. Om hvarje i undersökningsformulären angifvet positivt svar på där uppställda frågor i tabellerna upptagits, skulle här ofvan anförda siffror blifvit högst väsentligt högre, men äfven i hög grad vilseledande. Med största möjliga konsekvens hafva därför upptagits endast sådana yttre omständigheter och sjukliga symtom, som kunnat anses såsom ett obetingadt eller väsentligen bidragande skäl för önskvärdheten eller angelägenheten af den sjukes vård å någon statens anstalt för sinnessjuka. Att anmärka är vidare, att ej sällan sjukdomens symtom varit ganska lindriga, och att i sådana fall alltså behofvet af anstaltsvård betingats så godt som enbart af ogynnsamma yttre förhållanden — under det att å andra sidan i en del fall goda förutsättningar för den sjukes vård i enskildt hem eller försörjningsinrättning förelegat, men den sjuke det oaktadt på grund af särdeles svåra symtom måste anses i behof af vård å offentlig anstalt.

Sist anförda siffror, som gälla städerna, äro relativt lägre än motsvarande för landsbygden; dessa senare kunna, som ofvan antydts, gifvetvis ej göra anspråk på allmängiltighet.

Emellertid torde ifrågavarande uppgifter, både de från landsbygden och de från städerna, vara talande nog. Någon fullt åskådlig bild af de bedröfliga förhållanden, hvarunder de sinnessjuka nödgas lefva, hvilka ej åtnjuta anstaltsvård, kan man dock näppeligen erhålla enbart af dessa siffror.

Medicinalstyrelsen anser sig därför här nedan böra i korthet och såvidt möjligt med anförande af undersökande läkarnes egna uttryck relatera några särskildt betecknande notiser om sinnessjuka, som varit föremål för mera än vanlig vanvård, hårdhändt behandling, egennytta eller likgiltighet från anhörig, kommun eller underhållsgifvare.

Vanvård, hård behandling etc. af sinnessjuka.

Landsbygden: sinnessjuka å försörjningsinrättningar.

1. Emilia K. S. född 1867. Ansökan gjord till Uppsala asyl. Störande för omgifningen, väsnas natt och dag, stundom sönderrifvande;

benägen att drifva omkrig; behöfver hjälpas med klädsel och snyggning. Nattetid och stundom (troligen för bekvämlighets skull) äfven om dagarna instängd i ett snuskigt bås. Plägar bedrifva naturvidrigt könsumgänge med en döfstum, psykiskt undermålig flicka.

2. Augusta S. K. född 1863. I regeln orolig, slö, förvirrad; dessutom kortvariga utbrott — 2—3 i veckan — af våldsamhet och förstörelsedrift. Instängd i en liten mörk och osnygg afbalkning (golfyta 3,3 kvm.). Sängkläder och golf inpyrda af träck och urin. Förskräcklig stank.

Om samma fattiggård, hvarest utom ofvannämnda 2 kvinnor förvaras en sinnessjuk och fyra sinnesslöa, äro följande omdömen antecknade: Föda, tillsyn, vård och ans ytterst otillfredsställande; dålig tillsyn och kontroll; obeskrifligt uselt och osnyggt; i hygieniskt hänseende i ytterste grad vanlottad. »Vården» handhafves närmast af en snuskig och oordentlig kvinna, som enligt egen uppgift plägar tukta de sinnessjuka, om dessa ej »uppföra sig väl». Dryckenskap och annan lastbarhet bland de öfriga understödstagarne är sannolik.

3. Sara K. I. född 1816. Ofta våldsam; mestadels sängliggande. Ytterst osnyggt. Högar af damm och rikligt med vägglöss.

4. K. E. A. (man). Någon gång aggressiv. Hotar att anlägga eld; ständiga rymningsförsök. Tillsyn saknas. Ständigt instängd i en afplankning af ett vindsrum med föga ljus; ingen ventilation.

5. N. O. K. P. Störande, sönderslående, hotfull. Alltsomoftast under långa tider instängd i en, inom ett stall uppförd bur af järnstänger och ringar, så pass stor att den med knapp nöd rymmer en säng och plats för den sjuke att vända sig på.

6. K. L. L. Osnygg. Stundom sönderrifvande. Nattetid i oeldadt källarrum, gränsande till likboden, hvarifrån intensiv lukt.

7—10. Fattiggården trång, mörk, osund, utan ventilation. Maria L. A. Högeligen osnygg, väsnas, rifver sönder, slåss, bits. Isolerad i afskrankning ($2{,}40 \times 2 \times 2{,}25$ meter). — Lovisa I. Gjort självmordsförsök. I bur ($2{,}9 \times 2{,}25 \times 2{,}25$ meter). — L. L. Väsnas, förstör. Vill rymma. I cell ($1{,}9 \times 2{,}2 \times 2{,}25$ meter) om nätterna; stundom äfven om dagarna. — Anna S. M. Tidtals i högsta grad osnygg, hotfull, störande och våldsam. I cell ($2{,}90 \times 2{,}25 \times 2{,}25$ meter).

11. Anna S. S. Kan ej hållas hemma, utan är ständigt på vandring; vårdslös med eld, snattar, för ett sedeslöst lif. Stor fruktan för den sjuka råder i trakten.

12. N. N. Fattiggården står mycket lågt i afseende på ordning och tillsyn; snuskigt och eländigt.

Sinnessjuka, utackorderade hos främmande.

13. Lisa M. *Går på rote;* några dagar på hvarje ställe. Osnygg. Kan ej kläda och snygga sig själf. Springer till skogs då och då.

14. J. P. J. *Cirkulerar på gårdarna,* men strôfvar tidtals genom länet och angränsande trakter. På somliga ställen äro de »stygga» mot honom.

15. Karolina M. P. *Går på rote* på 14 ställen, 8 dagar på hvarje. För närvarande full af ohyra. Ligger i smutsiga och trasiga paltor. Saknar nödig ans och vård.

16. B. L. Inhyseshjon. Bor ensam i en snuskig bod i ett bryggghus, sannolikt ej rengjord på flera månader.

17. Bengta S. Mot betalning i enskildt hem. Födan otillräcklig. Ligger om nätterna i en ruskig säng, som står i ett bås i ett mörkt fähus.

18. Karolina N. I enskildt hem, på kommunens bekostnad. Osnygg. (Äter exkrementer). Väsnas; är förstörande, hotfull och våldsam, benägen att rymma. Om nätterna instängd i kallrum, med galler för fönstren.

19. E. L Som föregående. Osnygg, störande, vårdslös med eld. Ligger i ladugården bland smutsiga paltor, invid rännstenen, där korna låta sina exkrement. Får stryk, då han är för svår.

20. Alma C. A. Som föregående. Under tre månader instängd i en bur af bräder, inom familjens gemensamma sofrum.

21. Sofia L. Som föregående. Ytterst osnygg och störande; kan ej gå. Ständigt instängd i en bur [golfyta $4 \times 4{,}75$ fot(!)]. Fönster och eldstad äro placerade i det utanför belägna 3 fot breda rummet. Gräslig stank. Exkrementer här och där.

22. Anna H. *Bor ensam* i en af kommunen upplåten stuga. Väsnas, stjäl, söker sexuellt umgänge, är hotfull. Saknar tillsyn.

Sinnessjuka hos anhöriga mot betalning.

23. Johanna A. Hos en systerson. Fattigt hem. Störande, hotfull, kringdrifvande. Behandlas brutalt.

24. K. A. F. K. Hos en svåger, som uppger, att den sjukes medel (4,000 kronor), som insatts hos honom, snart vore slut. Den sjuke kan ej hålla sig snygg. Han är brutalt lämnad utan tillsyn; bebor ett större osnyggt rum med kök, där rengöring ägde rum midsommaren 1901 (den första på flera år). Han får 2 kronor i månaden; köper sig därför kaffe, bröd och »extra mat». Tillbud till eldsolycka har förekommit. Tidtals sängliggande; inlåst. Saknar laglig förmyndare.

25. A. R. S. Hos en broder mot 150 kronor om året. Skriker natt och dag, är osnygg och förstörande. Hemmet fattigt och ohygieniskt.

Yttersta grad af brutal vanvård. Den sjuke, som har kontrakturer i knälederna, är inlåst i en afsides liggande byggnad, i en afspjälkad del af ett rum med förgallrade fönster; sängkläderna orena.

26. Maria M. R. Hos en broder mot 600 kronor om året. Svär och väsnas dygnet om. Rifver och slår sönder; är hotfull i sitt tal. Hon är inlåst i ensamt rum, har under hela sommaren ej fått komma ut. Hemmet vanvårdadt och osnyggt.

27. Elemina M. Hos en broder mot betalning af kommunen. Osnygg, hjälplös, ständigt liggande i sängen, som stinker af inpyrd smuts och urin. Ytterlig vanvård. Kroppen mycket smutsig. Håret oredigt, hoptofvadt.

28. Elna J. Hos en syster. Störande, sönderrifvande, hotfull. Instängd i ett rum med ståltrådsgaller för fönstren. Ligger halfnaken i trasor till sängs. Gemen lukt i rummet.

29. J. P. J. 82 år. Hos sonen mot 7,50(?) kronor per dag för mat och 1 krona per dag för bevakning. Osnygg, väsnas, är förstörande och hotfull. Instängd i ett litet, ytterst osnyggt rum; sängkläder genompyrda af orenlighet. Föda och vård underhaltiga. Dryckenskap hos omgifningen.

Sinnessjuka hos anhöriga utan betalning, eller i eget hem.

30. Ida M. P. Epileptisk sinnessjukdom. Hos fostermodern. (Den sjuka har af Medicinalstyrelsen anvisats plats å Uppsala asyl, men hennes anhöriga hafva ej velat lämna ansvarsförbindelse, oaktadt hon har egna medel.) Osnygg, skriker natt och dag under orosperioderna, är då äfven bråkig och hotfull, har tre gånger »gått i sjön». Otillfredsställande tillsyn och vård. Under orosperioderna medelst kedja kring foten fastlåst vid sängen; så äfven mellan anfallen, blott för omgifningens bekvämlighet.

31. K. I. A. Epileptiker. Hos styffader. Under anfallen förstörande och våldsam. Med eget medgifvande ligger den sjuke sedan $2^1/_2$ år om nätterna fastlåst med en järnkätting vid väggen.

32. J. E. J. Hos en svåger. Högeligen osnygg, väsnas, rifver sönder, är våldsam. Ligger, öfverhöljd af smuts och orenlighet af alla slag, naken på endast litet halm i ett särskildt upptimradt hus ($2 \times 3{,}6 \times 1{,}8$ meter), inom en afbalkning (0,67 meter bred) af tätt stående granstörar med en upphöjd genombruten botten; under denna finnes strö, som tydligen ej på länge blifvit ombytt, för uppsamling af urin och exkrement. Ingen ventilation. Olidlig stank, »så att jag studsade tillbaka och ej kunde inträda, förrän dörren i flera minuter fått stå öppen». Den sjuke har i ungefär 10 år förvarats på enahanda sätt samt har icke på år och dag varit ute i friska luften.

33. O. J. Hos syster och svåger på fädernegården, ett välbergadt bondhemman. För 16 år sedan å hospital. Sedan tyckes det hafva ansetts för dyrt att för honom söka annan vård än den nuvarande. Sedan 14 år instängd i ladugården, som tillika är svinhus, inom en timrad bur (golfyta 2×2 meter), dit maten stickes in genom ett hål. Efter en del år upptogs en liten fönsterruta med grofva järntenar för. I buren en gemen stank. Ingången omsorgsfullt tillspikad. Ligger på en brits i halm, smutsiga trasor och en gammal skinnfäll. Inga andra anordningar för naturbehofven än ladugårdens spillningsränna, som går öppen inne i buren.

34. J. A. Hos en svåger i förmöget hem. Instängd i en skrubb innanför en snickarverkstad. Skrubben saknade eldstad samt var så liten, att knappt någon möbel fick plats mera än soffan, hvari den sjuke för tillfället låg. Väggarna dröpo af fukt och voro på sina ställen öfverdragna med mögel. Bädden utgjordes af halm och ett smutsigt lappadt »täcke». Pat. var blek och mager samt mycket smutsig, med långt tofvigt hår och skägg.

35. J. A. S. Hos en svåger. Häftig och retlig. Ser ut som en vilde; långt tofvigt hår och skägg, ytterst smutsig, full af ohyra; usla kläder. Om dagarna mest i fähuset, där han hjälper till att hålla rent. Får om nätterna ligga inom en afbalkning i svinhuset.

36. A. A. J. Hos en broder. Utbrott 4—5 gånger årligen, då han väsnas, rifver sönder, är hotfull, opålitlig och benägen att drifva omkring. Instängd (ehuru lugn och foglig) i en afbalkning af drängrummet; endast plats för sängen. Sängkläderna genompyrda af smuts och orenlighet. Otillfredsställande föda och vård.

37. K. A. K. Hos föräldrarne. Osnygg, periodvis störande och sönderrifvande, impulsiva, våldsamma utbrott; oförmögen att äta och ansa sig; börjande kontrakturer. I oeldadt rum (november) med trasiga fönster låg den sjuke naken under en fäll, full af träck och ohyra, om vänstra fotleden en järnkedja, fästad vid väggen. Bädd och golf genomdränkta af träck och urin. Högsta tänkbara grad af vanvård och osnygghet. Den sjuke lär äga 2,000 kronor. Förmyndare, som tillsattes 1897, har, enligt hvad som uppgifves, aldrig sett till den sjuke.

38. Amalia P. Hos föräldrarne. Någon gång tal om självmord. Grym behandling: blir stundom slagen och misshandlad af fadern.

39. Mariana C. J. Hos föräldrarne. Modern sinnesslö; fadern brutal och hårdhändt mot den sjuka. En sorglig bild af den största oordning och osnygghet.

40. H. E. O. Hos föräldrarne, som äro gamla och orkeslösa. Osnygg, väsnas, är opålitlig och farlig; har för våld mot fadern undergått 8 månaders straffarbete.

41. Sara J. Hos föräldrarne. Tidtals våldsam. Sedan 7 månader instängd, sängliggande i en bur (golfyta 3 × 6 fot); genom ett hål vid golfvet inskjutes födan och ett kärl för exkrementerna.

42. Hilda A. I eget hem. Osnygg, förstörande, våldsam. Alltid instängd i särskildt rum; mannen brutal mot henne.

43. Emma M. I eget hem. Mannen och en son imbecilla. Under anfallen störande och våldsam, är då någon gång instängd. Mannen misshandlar henne.

44. A. A. J. I hemmet, som består af ett rum, hvarest, utom den sjuka, vistas hustrun och 6 barn samt en sjuk gumma. Fattigt och osundt; synbarlig nöd i alla afseenden. Den sjuke är störande och någon gång våldsam.

45. N. P. B. Eget hem, ytterst eländigt och fattigt; bor ensam. Mycket hotfull; flera gånger slagit en syster.

46. Kajsa L. A. I en afsides stuga med sonen, som är idiot. Grälar med denne. Hotar med yxa och eldbränder. Ytterligt fattigt.

47. E. A. K. Ensam i en stuga utan annan inredning än en säng med en hösäck i; väsnas, förstör, hotar (föräldrarne hafva nödgats utrymma stugan). Tidtals utan föda.

48. A. B. Ensam i en usel stuga. Går om nätterna ute och skjuter med gevär, har hotat förbipasserande.

49.[1] Krister A. Hemmansägare. Rummet, där den sinnessjuke förvaras, är 3,5 × 3,5 × 2,2 meter samt försedt med två fönster, af hvilka dock det ena är fullständigt förspikadt med tätt intill hvarandra lagda bräder, det andra delvis med smala trälister, hvaremellan en ytterst sparsam dager silar sig in i rummet. En högst vidrig stank rådde i rummet och var så olidlig, att läkaren i början, oaktadt dörren stod öppen, endast korta stunder kunde uppehålla sig i rummet och flera gånger måste gå ut och hämta frisk luft. Golfvet var täckt med stora hopar af damm, sopor och smuts; och såväl där som på väggarna, hvilkas tapeter till största delen voro bortrifna, funnos här och hvar högar af exkrement fastsmetade. Kakelugnen till stor del nedrifven, af den sjuke enligt omgifningens uppgift. I ett hörn af rummet, närmast det fullt tillspikade fönstret och betäckt af en mängd trasor, låg den sinnessjuke i en träsäng, med öfre delen af kroppen hvilande på ett ytterligt smutsigt skynke, närmast liknande ett stycke af ett hästtäcke, med den nedre delen på en naken sängbotten;

[1] Denna historia är hämtad ur en provinsialläkares rapport i oktober 1901 till Konungens vederbörande Befallningshafvande och tillhör alltså icke föreliggande undersökningsmaterial, men torde på grund af sin utförlighet vara förtjänt att här upptagas.

iklädd en af urin genomblött och för öfrigt af svett och all slags orenlighet till den grad nedsolkad skjorta, att den till färgen var nästan svart. På flera ställen i sängen, men naturligtvis mest under den sjuke märktes större och mindre stycken af exkrement, hvilka tillsammans med den sönderdelade urinen och utdunstningen från den sjukes kropp utsände den mest förpestande lukt. Såväl kring den sjukes midja som kring hans vänstra underben strax ofvanför fotknölen och alldeles inpå blotta kroppen voro järnkedjor af ungefär 2 cm. bredd knutna och därefter fästade i väggen bredvid sängen. Under minst 2 års tid med korta frister lärer han på detta sätt varit fastkedjad »för att han ej måtte skada sig eller andra». Hans närmaste påstodo, att han behandlades väl samt att han i tillräcklig mängd fick mat af samma slag som den öfriga familjen.

50. J. M. J. Ensam i en liten stuga, öfverlämnad åt sig själf. Tillåter ej rengöring. Osnyggt och vanvårdadt i högsta grad. Fruktansvärd stank. Exkrement på golf och väggar.

51. K. G. A. S. Ensam i en ytterst eländig stuga, hvilken är »som ett svinhus». Väsnas; hotar med yxa; är till allmän skräck i trakten; samhällsvådlig.

Sinnessjuka som hafva tjänst.

52. O. K. Höst och vår hotfull och samhällsvådlig, går då beväpnad med yxa mot förmenta fiender. Allmänt fruktad i trakten. Har eget rum, då ingen vågar bo tillsammans med honom.

53. Matilda A. Ej anträffad. Skall för närvarande vara frisk. Under anfallen är hon enligt uppgift sexuellt öfverretad, vill då springa ut i bygden och måste öfvervakas. Öfvervakningen bestrides af karlar, hvilka lyckas lugna henne genom att lägga sig bredvid henne i sängen. Könsumgänge torde väl ej förekomma.

Allmänna omdömen om vården af de sinnessjuka å landsbyggden.

Ofvanstående kortfattade notiser utgöra, som förut nämnts, blott ett urval af vederbörande läkares uppgifter om de fall af vanvård m. m., som vid undersökningen kommit till deras kännedom. De kunna alltså, liksom förut anförda siffror om orsakerna till behofvet af anstaltsvård, blott gifva en allmän föreställning om, huru sinnessjukvården» i enskilda hem och försörjningsinrättningar stundom kan te sig, men däremot intet exakt om omfattningen af de missförhållanden, som de illustrera. Så mycket torde man dock redan på förhand kunna påstå, att det skulle vara orättvist att döma om de sinnessjukas villkor å landsbygden blott efter dessa siffror och notiser.

Saken har uppenbarligen äfven en annan sida, såsom äfven af en del läkare i särskilda, respektive rapporter bifogade yttranden framhållits:

Så har dåvarande extra provinsialläkaren Magnusson (Älfsborgs län) anfört, att »vården om de sinnessjuka och idioterna var i många fall god, och då föreföll det, som om de sjuka befunno sig bättre under sådana förhållanden, än om de vårdats å anstalt. I åtskilliga fall var den usel och i några rent af upprörande.»

Öfverläkaren Wickström skrifver i ett enskildt bref, att »folket (i Uddevalla distrikt) var öfverallt tillmötesgående och godsinnadt och behandlingen af de sjuka med få undantag synnerligen human».

Öfverläkaren Enwall har meddelat: »I Askersunds distrikt voro de svåra fallen jämförelsevis få, inga inspärrningar eller andra tvångsmedel förekommo, och mot vården i allmänhet kunde inga gravare anmärkningar göras, om också i många fall vården var olämplig och otillfredsställande. I Filipstads distrikt funnos däremot talrika svåra fall med icke så få instängningar i s. k. burar, hvarjämte mot vården i allmänhet vida flera anmärkningar där måste framställas.»

Biträdande hospitalsläkaren Lauritzen fann vården om de sjuka i Västmanlands län »i det stora hela någorlunda god, åtminstone relativt taget i jämförelse med de ofta torftiga förhållanden, under hvilka de lefva».

Förste provinsialläkaren i Jämtlands län har meddelat följande:

»Beträffande de sjukas lefnadsvillkor och den vård de åtnjuta, torde af de undersökta 17 kunna sägas befinna sig i bärgade eller nästan bärgade omständigheter, under det att i 34 fall tillkom ofta mycket svår fattigdom.

Bostadsförhållandena voro i 22 fall någorlunda goda, i 29 dåliga och i minst hälften af dessa mycket eländiga. Det i dessa orter ej ovanliga bruket att bo i ladugården förekom i 12 fall, men betecknar icke i och för sig de sämsta förekommande förhållandena.

Under sådana omständigheter måste tydligen vården om dessa, på få undantag när obotliga sjuka i större delen af de undersökta fallen betecknas såsom olämplig eller dålig, ehuru man måste erkänna, att de sjuka härvid i allmänhet dela sina anhörigas hårda villkor och, från deras sida sedt, icke kunna sägas vara illa behandlade. Ofta har hela hemmet med alla dithörande medlemmar, däribland flertalet af de besökta bolagsgårdarna, gjort intryck af andligt och materiellt förfall. Påtaglig synes bristen på fattiggårdar i de besökta kommunerna vara. — I en del fall . . . där de enskildas förmåga, goda vilja och omdöme tydligen saknas, måste det förvåna, att åtgärder för de sjukas vård icke blifvit af vederbörande myndigheter vidtagna.»

Biträdande hospitalsläkaren Carl Lundborg (Neder-Kalix distrikt): »Om mycket finns att anmärka mot vården af de sinnessjuka inom församlingen, gjorde dock befolkningen på mig intrycket af att mildt handtera sina sjuka.»

I det föregående hafva anförts åtskilliga fall af vanvård eller dålig behandling af sinnessjuka å *fattiggårdar*. Å andra sidan har det dock af undersökande läkarne särskildt anmärkts om vissa fattiggårdar, att de varit tillfredsställande, väl anordnade eller t. o. m. synnerligen utmärkta. Så omtalar exempelvis biträdande hospitalsläkaren Norén Träslöfs fattiggård (Hallands län) såsom »utomordentligt prydlig och väl inrättad», ljus och rymlig, med centralvärmeledning, vattenledning, ordentlig ventilation, badrum etc. Den »gjorde ett utomordentligt angenämt intryck. I församlingen var det säkert ingen, som i hygieniskt afseende hade det så bra som de fattiga å Träslöfs fattiggård.»

Öfverläkaren Enwall har framhållit Hammars fattiggård (Örebro län) såsom förtjänt af särskildt erkännande icke blott för »den storartade, nästan palatslika byggnaden . . . med centraluppvärmning, vatten- och afloppsledningar, bekväm och ändamålsenlig inredning m. m., utan i ännu högre grad den mönstergilla ordning och snygghet, som där öfverallt var rådande, samt den omsorgsfulla vård, som ägnades där intagna hjon, särskildt de sjuka.»

Om ett par fattiggårdar i Värmland fäller samma läkare det omdöme, att rummen voro stora, höga och ljusa, ordningen och snyggheten tillfredsställande, *men vården om de sinnessjuka mycket försummad.*

Sistnämnda förhållande, att å för öfrigt väl anordnade fattiggårdar de *sinnessjuka* försummas eller vanvårdas, synes, att döma af de inkomna redogörelserna, icke höra till sällsyntheterna.

Af det anförda torde framgå, att, äfven om en stundom upprörande vanvård af de sinnessjuka är allt för vanlig å rikets landsbygd, sådant dock snarare är att anse som undantag än som regel samt att hvad som från sjukvårdssynpunkt kan te sig såsom vanvård stundom helt enkelt beror på, att de sinnessjuka få dela sina anhörigas hårda lefnadsvillkor.

Det förtjänar emellertid påpekas, att de här meddelade notiserna om särskildt anmärkningsvärd vanvård eller brist på vård, ehuru de endast utgöra ett *urval* af de uppgifter, som i detta hänseende meddelats af vederbörande läkare, likväl uppgå till ett femtiotal, och att samma uppgifter vunnits genom undersökning af ej fullt en tiondedel af rikets landsbygd. Antalet af de sinnessjuka å landsbygden, som i enskilda hem och försörjningsinrättningar lida af brist på vård, af olämplig eller otillräcklig vård eller af vanvård, torde alltså uppgå till flera hundra, sannolikt omkring

tusen eller därutöfver. Äfven om dylika fall kunna betecknas som undantag, relativt taget, och äfven med hänsyn till, att de ofta betingats af anhörigas ekonomiskt nödställda belägenhet eller kommunernas knappa tillgångar, är dock, enligt hvad undersökningen synts gifva vid handen, det absoluta antalet af de sålunda vanvårdade förskräckande stort, hvilket, oberoende af öfriga fakta, som ofvan anförts, enligt medicinalstyrelsens uppfattning innebär en kraftig maning till en snar och omfattande utveckling af den offentliga sinnessjukvården.

Vanvård af sinnessjuka i städerna.

Städerna; sinnessjuka å försörjningsinrättning.

Angående vanvård eller hård behandling af hithörande sinnessjuka har i allmänhet blott anmärkts, utan vidare detaljer, att den sjuka vårdats »i cell», »ständigt i cell», »ständigt i cell, stundom i tvångströja», »bor i halfmörk, illa ventilerad cell», »instängd sedan 14 år» etc. etc.

Från en och annan fattiggård hafva dock mera utförliga upplysningar meddelats, så att en åskådlig bild af sinnessjukvårdens ståndpunkt kunnat vinnas. Som exempel härpå får medicinalstyrelsen meddela följande.

Å fattigvårdsinrättningen i en efter svenska förhållanden större stad vårdades den 31 december 1900 38 sinnessjuka och 6 sinnesslöa. Af dessa voro 9 sinnessjuka och 2 sinnesslöa placerade å »sjuksal» bland psykiskt normala fattiga; 5 af dem betecknas såsom störande, 4 såsom lättretliga, hotfulla och opålitliga. 6 sinnessjuka och 1 sinnesslö befunno sig å »allmän sal» bland friska fattiga; af dessa voro 3 störande, 3 hotfulla och våldsamma; de blefvo å sin sida störda af de friska kamraterna, af hvilka flera efter permission i staden kunde hemkomma berusade, under svordomar och rått tal. Till inrättningen hör en särskild »dårstuga», som inrymmer 9 små celler och ett mindre dagrum för män och lika stort utrymme för kvinnor. Här vistades 23 sinnessjuka och 3 sinnesslöa, således tillsammans 26. Af dessa voro 12 hjälplösa och osnygga, de flesta i hög grad, samt kräfde ständig tillsyn och omvårdnad, 14 voro störande, bråkiga eller sönderrifvande samt 15 hotfulla eller våldsamma (en del naturligtvis samtidigt osnygga och våldsamma, eller osnygga och förstörande etc.), 14 voro instängda, de flesta ständigt, ett par blott tidtals. En af de instängda var tillika bunden. Sedan länge hafva dagrummen måst användas till sofrum och i flera eller färre celler 2 patienter inläggas.

Med anledning af dessa uppgifter har ifrågavarande fattigvårdsinrättning besökts af öfverinspektören för sinnessjukvården, hvilken om sina iakttagelser därstädes meddelat bl. a. följande: Dagrummen (i den ofvannämnda s. k. »dårstugan») hafva en golfyta af 20 kv.-meter, cellerna hafva en golfyta af i det allra närmaste 6 kv.-meter samt ett kubikinnehåll af 19,5

kubikmeter. Fönstren (0,95 kv.-meter) sitta högt uppe vid taket. Till skydd för rutorna är i flertalet celler å nedra botten anbragt en bleckplåt med cirkelrunda hål af 12 mm. diameter och belägna på samma afstånd från hvarandra. Den verkliga fönsterytan kan beräknas motsvara en kvadratisk glugg, där hvarje sida mäter 6—7 cm. i längd. Å kvinnoafdelningen, 1 tr. upp, finnas inga dylika skyddsplåtar. Vid inspektionstillfället vårdades å afdelningen 14 män och 14 kvinnor. Af de förra lågo om nätterna 3 i dagrummet, de öfriga 11 voro fördelade på de 9 cellerna, af hvilka således två hyste två sjuka hvardera. Å kvinnoafdelningen lågo två sjuka i dagrummet, hvadan här tre celler voro dubbelt belagda. Fyra af männen voro ständigt isolerade, och endast undantagsvis kan någon af de sjuka tillåtas att vistas i det fria. Ordningen och snyggheten å mansafdelningen voro i hög grad otillfredsställande. Flera af de sjuka lågo i sina exkrement eller å sängkläder, inpyrda med smuts och orenlighet. Klosettkärlen voro flerstädes icke tömda samt voro dessutom synnerligen snuskiga, så att det uppenbarligen framgick, att de icke på mycket länge blifvit ordentligt rengjorda. Tillsynen och vården bestriddes af en äldre f. d. handtverkare, hvilken, då hans ofvan omnämnda försumlighet påpekades, gaf svar, som vittnade om, att han saknade de enklaste begrepp om snygghet, renlighet och ordning. Å kvinnoafdelningen rådde större ordning och t. o. m. en viss grad af prydlighet, men snyggheten i bäddar och klosetter var äfven här långt ifrån oklanderlig. Öfverinspektören anmärker med anledning af hvad han vid sitt besök iakttagit, att luftkuben i cellerna är knapp nog redan för en person; att i dem hysa två sjuka — därtill stundom osnygga sådana — vore från hygienisk ståndpunkt otillständigt. Detsamma gällde användande af det för sitt egentliga ändamål väl knappt tilltagna dagrummet som sofrum.

För att ytterligare belysa, huru det förhåller sig med vården om sinnessjuka och sinnesslöa å försörjningsinrättningar i rikets städer, får medicinalstyrelsen meddela följande utdrag ur till styrelsen inkomna berättelser om af öfverinspektören under år 1902 verkställda inspektioner.

1:o) . . . »En konsekvent, d. v. s. omdömeslös instängningsjargon, tillämpad ungefär så långt som tillgången på celler det tillåter, synes (således) vara det å afdelningen rådande systemet. Dess följder äro påtagliga. Till en början kan patienten tidtals vara ute, iakttager ett någorlunda ordnadt uppförande och behåller kläderna på. Isoleringen gör honom dock så småningom allt mindre social i vanor och drägt, hvilket gör instängningen permanent. Förfallet pågår nu i allt raskare takt och snart har man för sig sådana »konstprodukter» af systemet som de här ofvan först omnämnda sjuka (den ene halfnaken, oupphörligen upphäfvande genom-

trängande tjut, den andra (kvinna) så godt som naken i halm och trasor). Har det engång kommit så långt, är det icke stora utsikter att åter vänja de sjuka vid en mera mänsklig tillvaro; oftast bli nog sådana patienter, så länge de lefva, en ofta olidlig börda för fattigvården eller hvem som annars får omhändertaga dem. Systemet torde således i längden ställa sig onödigt dyrt, oafsedt att det från andra synpunkter är dåligt.»

2:o) . . . »Till inrättningen hör en ganska ändamålsenligt anordnad afdelning för kroppsligt sjuka och svaga. . . . Inrättningens afdelning för sinnessjuka . . . är inrymd i bottenvåningen af ett eländigt, gammalt träruckel. . . . Cellerna äro rymliga och tämligen väl underhållna, men göra ett dystert och obehagligt intryck. Fönstren, som sitta högt uppe, äro af den vanliga fängelsetypen, golfven äro asfalterade, väggarnas träbeklädnad oljemålad i en dyster, mörkbrun färg. . . . Någon för de sjuka afsedd promenadgård finnes icke, utan få de, som ej kunna tillåtas att utan tillsyn gå omkring på anstaltens område, förbli oafbrutet instängda. . . . Sköterskan å afdelningen för kroppsligt sjuka och svaga lär då och då tillse de sinnessjuka, som vistas i cellerna. Den närmaste tillsynen af dessa utöfvas dock af ett kvinnligt fattighjon, som tillika förrättar pigsysslor annorstädes å inrättningen. Tillsynen måste således blifva ganska knapphändig och är troligen icke heller till sin beskaffenhet särdeles tillfredsställande, åtminstone att döma efter ofvannämnda kvinnas snuskiga och ovårdade klädedräkt och yttre i öfrigt. En person, som icke för egen del iakttager vanlig snygghet och ordning, kan näppeligen vara lämpad att omhänderhafva tillsynen af sinnessjuka. . . . Att tillsynen är otillräcklig, torde bland annat framgå däraf, att, enligt hvad vederbörande vid inspektionstillfället uppgåfvo, för omkring $1^1/_2$ år sedan en sinnessjuk man, den enda som då vistades å afdelningen, lyckades anlägga eld i sin cell och blef innebränd . . .»

3:o). »I ett större rum, längst borta i en uthuslänga, äro anordnade 4 burliknande afbalkningar af grofva träribbor på ett afstånd från hvarandra af 5—10 cm. Golfytan i hvarje afbalkning torde vara omkring 4 kvm. . . . Inredningen är relativt snygg och väl underhållen. Vid inspektionstillfället låg i en af nämnda afbalkningar en medelålders man, uppenbarligen lidande af en typisk melankoli. . . . Ett självmordsförsök kan säkerligen när som helst befaras. . . . De öfriga burarna voro vid mitt besök tomma, men två af dem upptagas om nätterna af: 1:o) *en kvinna*, som under dagarna drifver sysslolös omkring å inrättningens lokaler och område; hon lär smeta omkring sig med exkrementer. 2:o) en »halffjollig» man, hvilken på grund af rymning är instängd om nätterna till straff för nämnda tilltag. Vid mitt besök befanns han vara iklädd ett högst besyn-

nerligt plagg, benämndt »straffbyxor», hvars vänstra hälft var svart och den högra hvit, eller måhända tvärtom. Till denna uniform hör, att hvarken hängslen eller lifrem får begagnas. Delinkventen hade emellertid kommit öfver ett snöre och därmed hållit »straffbyxorna» nödtorfteligen uppe, men detta snöre fråntogs honom. Några andra sinnessjuka funnos enligt uppgift ej; då jag skulle gå, upplyste dock slutligen föreståndaren, att 2 män och 2 kvinnor, som vistades å allmänt rum, nog voro »litet konstiga»; en af de senare trodde sig vara drottning, men ansågs icke just vidare sinnessjuk».

4:o) ». . . En omkring 20-årig sinnesslö kvinna, hvars kroppsutveckling syntes motsvara ungefär en 10- eller 12-årings och som enligt uppgift är snäll, foglig, snygg och kan sköta sig själf, samt en 76-årig gumma, som är bråkig, störande om nätterna, osnygg och förstörande, vistades tillsammans med en tredje kvinna, som ansågs normal och hade till uppgift att tillse de andra, i ett rum för sig med egen ingång. I den säng, som tillhörde gumman, voro sängkläderna i hög grad trasiga och smutsiga. Rummet i öfrigt, liksom alla andra lokaler i inrättningen, som jag besökte, vittnade om bristande sinne för ordning, renlighet och snygghet hos den närmaste ledningen samt otillräcklig tillsyn från öfverordnades sida. . ».

5:o) . . . En sinnessjuk kvinna var placerad i en slags träbur, åstadkommen genom afbalkning af ett rum med omkring 20 kvm. golfyta, beläget längst bort i en särskild byggnad, som för öfrigt innehöll en del ekonomi- och arbetslokaler. Golfytan i buren var 3 – 4 kvm. »Vid mitt besök var grinden öppen, hvarjämte ett kvinnligt fattighjon satt utanför i rummet, med uppgift att tillse den sjuka. Huruvida dessa anordningar äro regel eller voro blott för tillfället vidtagna, vill jag lämna osagdt. Nattetid lär i alla händelser den sjuka vara lämnad åt sig själf. Några andra resurser för förvaring af mera oroliga och svårskötta sinnessjuka förfogar inrättningen ej öfver.» Det lär därför hända, att, då man nödgas mottaga sådana sjuka, hjälp af stadens polis får anlitas eller ock en eller ett par handfasta karlar måste mot dryg betalning förhyras till skydd mot patientens våldsamhet. Vederbörande syntes hysa intresse för anordnande af flera och mera ändamålsenligt inrättade rum för sinnessjuka. . . .»

6:o). »Några särskilda anordningar för förvaring eller vård af sinnessjuka finnas . . . icke å denna inrättning. Vid mitt besök vistades där fyra personer, som ansågos sinnessjuka eller sinnesslöa. De uppgåfvos vara i allmänhet oförargliga och stillsamma; vid inträffande utbrott af oro brukar vaktmästaren, enligt hvad han själf uppgaf, kasta några skopor kallt vatten i ansiktet på den sjuke, hvaraf han — vaktmästaren nämligen — förmärkt god effekt. Han hade äfven hört omtalas, att man vid svårare

fall af sinnessjukdom kunde med fördel tillgripa assuranssprutа; sade sig dock icke hafva någon personlig erfarenhet i detta hänseende. — De sjukas gångkläder voro påfallande osnygga och trasiga. Inrättningen i sin helhet gjorde ett synnerligen obehagligt intryck; allting vittnade om bristande sinne för ordning och snygghet hos vaktmästaren . . . samt om otillräcklig kontroll från öfverordnades sida . . .»

Sinnessjuka i eget eller andras hem.

Äfven beträffande vården eller bristen på vård om dessa, innehålla stadsläkarnes rapporter icke många detaljerade uppgifter af större intresse Följande fall må dock omnämnas:

1. E. E. L. Två syskon periodiskt sinnessjuka. Dryckenskap hos omgifningen. Är groft osnygg, väsnas, rifver sönder, vill drifva kring och söka sexuellt umgänge.

2. I. A. I. Under anfallen störande, förstörande och våldsam. Alltid instängd. Bunden med läderremmar och järnkedja, när fadern icke är hemma. »Vårdas väl och ömt», enligt stadsläkarens uppfattning.

3. A. P. T. Ligger spritt naken utan sängkläder i oeldadt, i högsta grad snuskigt uthus. Tillåter ej rengöring; blir då våldsam.

4. C. E. S. Föräldrarna gamla och bräckliga. Emellanåt våldsam; har anfallit omgifningen med lifsfarliga vapen.

5. Emma M. S. Väsnas; är förstörande och våldsam mot man och barn. Drifver omkring.

6. A. A. Hemmet fattigt och uselt. Väsnas, slår sönder; har flere gånger svårt misshandlat hustrun.

Ur öfverinspektörens för sinnessjukvården berättelser för år 1902 torde i detta sammanhang böra anföras:

7. S. A. Gårdsägare i, enligt uppgift, bärgade omständigheter. Varit sinnessjuk i 23 år. Vårdats å statsanstalt för sinnessjuka i två omgångar men båda gångerna efter något år utskrifvits såsom obotlig och ej vidare i behof af vård å anstalt. Efter sista utskrifningen, för omkring 13 år sedan, har han enligt hustruns uppgift i det hela varit oförändrad och vårdats ungefär på samma sätt som här nedan angifves, ehuru han ett par gånger fått flytta från ett rum till ett annat. — »Hans nuvarande förvaringsrum var beläget en trappa upp i ett mindre hus inne på gården. Man kom dit genom ett oeldadt f. d. kök samt en därifrån ledande trång och mörk trätrappa. Rummet var tämligen litet (golfytan omkr. 10 kvm.) och lågt i tak samt till ytterlighet vanvårdadt med afseende på tapetsering, takputs, fönsterpanel etc. I detta rum funnos tvenne afskrankningar, närmast liknande något slags burar af trästörar och ribbor på ett afstånd af omkring 5 cm. från hvarandra. Närmast fönstret å den ena buren voro

dock äfven mellanrummen igenfyllda af senare anbragta träribbor. Den ena buren låg längst inne i rummet, bredvid kakelugnen, och användes om vintern, den andra, närmast fönstret, men på sidan därom, var afsedd för sommaren. Den förra mätte 1,75 meter i längd och 1,50 i bredd, den senare 2×1,20 meter. I båda fanns anbringad en brits af ohyflade bräder, som upptog största delen af buren. Den sjuke vistades vid mitt besök i »sommarburen», liggande på britsen, insvept i något skynke af obestämd färg, men för öfrigt naken. Han befann sig i ett tillstånd af djupaste psykiska förfall, syntes föga berörd af besöket, men gjorde några krälande rörelser på britsen, sträckte fram handen och mumlade något om »konjak» och »tobak». Enligt hustruns uppgift lär han stundom röja en del barocka storhetsidéer, vara benägen för våldsamheter och rifva sönder allt hvad han kommer öfver samt ej sällan skrika och väsnas, så att något annat behandlingssätt än det nu begagnade, enligt hennes uppfattning, ej vore möjligt. Han kan ej heller någonsin släppas ut ur burarna. Matkärl och nattkärl stickas in till honom under grinden till stängslet. Han lär icke vara i egentlig mening osnygg, och han får synbarligen fullt tillräcklig föda. Hustrun syntes ingalunda sakna känsla för mannens beklagansvärda belägenhet, men lefde uppenbarligen i den tron, att allt hvad som rimligen kunde göras af henne blifvit gjort. Den förnedrande behandling den sjuke är utsatt för beror därför sannolikt på en visserligen nästan ofattlig grad af oförstånd, bristande omtanke och bristande sinne för vanlig, mänsklig snygghet och ordning . . .».

8. ». . . Den . . . sinnessjuka (kvinnan) vistades vid inspektionstillfället i ett rum å öfre botten, där hon, frånsedt kortare besök, . . . får sköta sig själf dygnet om. Dörren till rummet var olåst; då den öppnades, befanns den sjuka stående midt på golfvet, halfnaken, iklädd endast linnet, en nattröja samt en nattmössa; sängkläderna voro kringströdda på golfvet bland diverse matrester och husgeråd, koppar, tallrikar, några skorpor, ett nattkärl, innehållande urin och exkrementer etc. Hon syntes alldeles oberörd af besöket. Hennes anhöriga, som icke vilja söka vård för henne å hospital eller asyl, betala för hennes vård . . . 100 kronor årligen»

Med afseende på allmängiltigheten af nu anförda notiser från städerna, torde väl i hufvudsak gälla detsamma som i detta afseende anförts beträffande landsbygden, nämligen att flertalet, eller åtminstone ett stort antal, sinnessjuka åtnjuta en efter omständigheterna någorlunda god vård samt att, där så ej är fallet, detta ej sällan beror på, att de sinnessjuka nödgas dela sina anhörigas villkor.

Då emellertid i städerna ett relativt större antal sinnessjuka vårdas eller vistas å försörjningsinrättningar, än hvad fallet är å landsbygden (se

ofvan), synes det, med hänsyn till nyss anförda missförhållanden å en del sådana inrättningar, i hög grad angeläget, att nämnda missförhållanden mera än hittills skett blifva föremål för offentlig kontroll och offentlig uppmärksamhet.

Plan och förslag till sinnessjukvårdens ordnande.

Den undersökning af sinnessjuka i riket, för hvilken ofvan redogjorts, har gifvit vid handen, att ett mycket stort antal af dessa sjuka för närvarande icke kunna erhålla den vård, deras tillstånd kräfver, samt att, om än äfven andra åtgärder för afhjälpande af detta missförhållande torde vara både önskliga och möjliga att genomföra, likväl i berörda hänseende en högst väsentlig tillökning af platser å anstalter för dessa sjuka är i hög grad trängande nödvändig.

Hospitalsväsendets utveckling; nuvarande tillgång på och behof af anstaltsplatser.

Medicinalstyrelsen vill härnedan först närmare afhandla sistberörda fråga och får då till en början erinra därom, att, enligt hvad som ofvan visats, den 31 december 1900 totalbehofvet af anstaltsplatser för sinnessjuka kan uppskattas till 9,653 och att samma behof vid utgången af år 1912 kan antagas hafva stigit till 10,425, hvadan i det följande, som afser hospitalsväsendets utveckling till sistnämnda tidpunkt, man lämpligen torde böra räkna med en siffra, som ligger någorlunda midt emellan de båda ofvannämnda, exempelvis 10,000. Å andra sidan bör anmärkas, att vid 1900 års slut voro belagda 4,666 platser, så att det då återstående behofvet kan uppskattas till 4,987. Af skäl, som ofvan anförts, bör dock det vid 1900 års slut disponibla platsantalet lämpligare beräknas till 4,648 och alltså återstående behofvet till 5,005.

Under år 1901 och 1902 hafva emellertid följande förändringar, väsentligen tillökningar, i antalet anstaltsplatser ägt rum:

År 1901 minskades beläggningssiffran å Uppsala hospitals kvinnoafdelning med 6, på grund af omöjligheten att å denna afdelnings i hög grad otidsenliga lokaler på ett efter nutida fordringar någorlunda tillfredsställande sätt vårda lika stort antal sjuka som förut skett. Samma år togos vid Piteå hospital 6 nya platser i bruk i en mindre träbyggnad, ursprungligen afsedd för fall af epidemiska sjukdomar.

Under sistförflutna och innevarande år har Uppsala asyl kunnat fullständigt beläggas, hvarigenom antalet disponibla platser ökats med 375. Vid innevarande års utgång tillkomma 41 platser å Nyköpings hospital, sedan de därstädes på sista tiden under arbete varande om- och tillbyggnaderna nu afslutats. Vid Kristinehamns hospital har under året vunnits 6 nya platser, hvilka anordnats i en för gifta skötare uppförd mindre byggnad.

Vid Hernösands hospital har, genom nådigt bref den 19 maj 1899, medgifvits Västernorrlands läns landsting att uppföra en byggnad för 20 af länets sinnessjuka. Då denna byggnad nu kan tagas i bruk, torde de hittills för länets sinnessjuka disponibla 4 cellerna å Hernösands lasarett icke vidare behöfva eller böra användas, åtminstone under de närmaste åren, hvadan genom ifrågavarande nybyggnader endast 16 nya platser kunna beräknas tillkomma.

Å Katrinelunds enskilda vårdanstalt har det hittillsvarande annexet »Tusculanum» nedlagts, hvarigenom 5 platser förlorats. Å Solna sjukhem har, med nådigt tillstånd, platsantalet under sistlidna år ökats med 3. Jämlikt nådigt bref den 16 november 1900 öppnades den 1 januari 1901 en ny enskild anstalt för sinnessjuka i Sigtuna, hvilken får mottaga 23 patienter.

Vid innevarande års slut kan alltså antalet platser för sinnessjuka beräknas till 5,107, nämligen å statens anstalter 4,813 (ökning 422), å länsanstalter 219 (ökning 16) och å enskilda anstalter 75 (ökning 21).

Pågående, föreslagna eller ifrågasatta byggnadsarbeten.

För närvarande pågå dessutom en del af Eders Kungl. Maj:t anbefallda ny- och tillbyggnader, hvarjämte frågan om en del andra är beroende på Eders Kungl. Maj:ts pröfning eller förberedas inom medicinalstyrelsen eller af vederbörande landsting beslutats. Under de härefter närmast följande åren torde man alltså kunna beräkna följande tillökning af anstaltsplatser:

På grund af nådigt bref den 14 juni 1901 utföres för närvarande en om- och tillbyggnad af Göteborgs hospital, hvarigenom ytterligare 55 platser vid detta hospital beräknas blifva disponibla under loppet af år 1904.

Före utgången af samma år torde äfven, för fri vård af 29 manliga patienter, vid Kristinehamns hospital en s. k. kolonibyggnad, hvars uppförande blifvit anbefalldt genom nådigt bref den 6 sistlidne juni, kunna tagas i bruk.

Sedan Gottlands läns landsting numera låtit uppföra ett nytt länslasarett, samt de byggnader, som hittills användts till länslasarett och som ligga i omedelbar närhet till statens hospital i Visby, jämlikt nådigt bref den 29 mars 1899 öfverlåtits till sistnämnda anstalt, torde medicinalstyrelsen vid slutet af år 1904 kunna uti ifrågavarande f. d. länslasarett bereda plats för omkring 30 sinnessjuka.

Genom nådigt bref den 6 juni 1902 har Uppsala läns landsting erhållit tillstånd att vid Uppsala hospital uppföra en anstalt för 24 sinnessjuka tillhörande nämnda län. Till uppförande af särskilda afdelningar, hvardera för 12 sinnessjuka, vid lasaretten i Hudiksvall, resp. Östersund, hafva landstingen inom Gäfleborgs och Jämtlands län anslagit nödiga me-

del; och hafva ritningar till berörda afdelningar blifvit af medicinalstyrelsen fastställda. Samtliga dessa länsplatser torde blifva disponibla vid 1904 års slut. Vid samma tidpunkt komma dock de nuvarande provisoriska anordningarna för vård af 5 sinnessjuka vid Östersunds lasarett icke vidare att användas för detta ändamål. Då dessa platser ofvan beräknats såsom för närvarande disponibla, kommer platstillökningen vid Östersunds lasarett i verkligheten blott att belöpa sig till 7. Vid länslasarettet i Nyköping skall slutligen enligt vederbörande landstings beslut uppföras en byggnad för 20 sinnessjuka, hvilken, äfven den, kan beräknas blifva färdig till slutet af år 1904.

Vid denna tidpunkt torde alltså antalet anstaltsplatser komma att uppgå till 5,284, hvaraf 4,927 å statens anstalter (ökning 114), 282 å länsanstalter (ökning 63) och 75 å enskilda anstalter (ingen ökning).

Innan medicinalstyrelsen öfvergår till att beräkna den tillökning af platsantalet å statens anstalter som under 1905 och därpå följande år kan förutses torde det vara lämpligt att ur medicinalstyrelsens meromnämnda underdåniga skrifvelse den 28 sistlidne april här anföra följande:

». . . Vid öfvervägande af hvad som närmast är att göra för lindrande af den rådande platsbristen, har medicinalstyrelsen i främsta rummet riktat sin uppmärksamhet på möjligheten att utvidga de nuvarande offentliga anstalterna för sinnessjuka och därvid kommit till det resultat, att någon *större* utvidgning icke lämpligen kan ske vid flertalet af nämnda anstalter, och detta af följande skäl:

Anstalterna vid Lund och Uppsala hafva redan nu plats för något öfver 1,200 sjuka hvardera, en siffra, som icke torde kunna väsentligen öfverskridas å en anstalt för sinnessjuka utan allvarsamma olägenheter för anstaltens administration.

Å anstalten vid Vadstena är patientantalet för närvarande 800 och anstaltens jordområde i förhållande till antalet sjuka väl knappt.

Sistnämnda omständighet, nämligen jordområdets relativt ringa omfång, samt omöjligheten eller svårigheten i följd af områdets belägenhet att utvidga detsamma synes för närvarande förbjuda hvarje tanke på någon större utvidgning af hospitalen vid Hernösand, Malmö och Nyköping.

Beträffande Stockholms hospital, är dess belägenhet numera, sedan byggnadsverksamheten framträngt till gränserna af dess område, så ogynnsam, att anstaltens fortsatta begagnande för sitt nuvarande ändamål snart nog torde blifva mindre lämpligt.

Vid hospitalet i Växiö är området för närvarande mycket knappt och torde, om den nu på Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning beroende frågan om områdets utvidgning blir löst på det af medicinalstyrelsen

föreslagna sätt, likväl icke blifva mera än nätt och jämt tillräckligt för anstaltens behof, sedan nu beslutade och ifrågasatta tillbyggnader kommit till stånd.

Vid Göteborgs hospital skall jämlikt nådigt bref af den 14 juni 1901 en om- och tillbyggnad nu företagas, hvarigenom 55 sjukplatser beräknas skola vinnas. Medicinalstyrelsen hyser stora betänkligheter mot att för närvarande, innan nyssnämnda byggnadsarbeten blifvit afslutade, förorda en ytterligare utvidgning af denna anstalt, så mycket mer som äfven här jordområdet ej är öfverdrifvet stort och belägenheten af anstalten ej den lämpligaste.

Vid Visby hospital torde under något af de närmaste åren ett par tiotal platser kunna vinnas i det nuvarande länslasarettet, för hvilket för närvarande nya lokaler äro under byggnad. Denna ringa tillökning synes dock i detta sammanhang utan väsentlig betydelse.

Beträffande Piteå hospital och asyl hafva en del svårigheter yppat sig med afseende på anstaltens förseende med lifsförnödenheter och andra för anstaltens drift nödiga förbrukningsartiklar samt med afseende på garantier för åtagna leveransers behöriga fullgörande äfvensom vid anskaffande och bibehållande af duglig och pålitlig sjukvårds- och ekonomibetjäning. Jordområdet är emellertid relativt stort och af för anstaltens ändamål lämplig beskaffenhet, på grund hvaraf medicinalstyrelsen håller före, att frågan om en måttlig utvidgning af denna anstalt, exempelvis genom uppförande af en eller två öppna paviljonger eller s. k. kolonibyggnader af samma typ som de, hvilka enligt vederbörliga beslut skola uppföras vid anstalterna vid Restad och Kristinehamn, väl förtjänar att tagas under ompröfning.

Kristinehamns hospital disponerar numera efter förvärfvande för anstaltens räkning af hemmanet Ålskärr ett område, som såväl till utsträckning som beskaffenhet — omväxlande skogs-, ängs- och åkermark — väl kan tillåta en större utvidgning af detta hospital, en utvidgning, hvartill äfven åtskilliga andra gynnsamma omständigheter vid denna anstalt inbjuda. Vattentillgången är obegränsad, läget vackert och från kommunikationssynpunkt lämpligt, afståndet till närmaste stad lagom stort — omkring 2 kilometer — hvarjämte under den nuvarande ledningen många tillfällen till arbeten af växlande och för de sjuka lämplig art blifvit beredda. För närvarande kunna å denna anstalt mottagas omkring 330 sjuka (hvaraf 20 å Värmlands läns upptagningspaviljonger), hvartill snart torde komma ytterligare 35 sjukplatser dels i en så kallad kolonibyggnad, till hvars uppförande innevarande års Riksdag anvisat medel, dels i ett under byggnad varande mindre hus, afsedt för sjukskötarefamiljer. En större

tillbyggnad, afsedd för omkring 400 sjuka, skulle således enligt medicinalstyrelsens mening med största fördel kunna uppföras vid denna anstalt. Härigenom skulle antalet sjukplatser å Kristinehamns hospital komma att uppgå till omkring 800.

Frågan om den lämpligaste beläggningssiffran å anstalter af här ifrågavarande slag torde höra till de mest svårlösta problemen inom den praktiska sinnessjukvården, såväl i principiellt hänseende som i hvarje särskildt fall. Från rent ekonomisk synpunkt har utan tvifvel de högre beläggningssiffrorna företrädet, så till vida som dessa gifvetvis tendera att nedbringa såväl anläggningskostnaderna för hvarje sjukplats som utgifterna för anstaltens administration och ekonomiska drift, beräknade efter hvarje å anstalten vårdad sjuk. Å andra sidan kan dock, om beläggningssiffran är alltför hög, anstaltens ändamål löpa fara att i väsentlig mån förfelas. Enligt medicinalstyrelsens mening, hvilken äfven sanktionerats af Eders Kungl. Maj:t genom förnyade nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, är det nödvändigt, att ledningen af offentlig anstalt för sinnessjuka såväl med afseende på sjukvården som den ekonomiska administrationen förblir samlad i en hand — öfverläkarens. På en alltför stor anstalt torde det under sådana omständigheter lätteligen kunna hända, att öfverläkaren, om han, såsom sig bör, vill i detalj öfvervaka anstaltens ekonomiska administration, under det utslitande arbetet härmed småningom glider ifrån ledningen af den egentliga sjukvården, eller ock — hvilket torde ligga närmare till hands — under de oaflåtliga omsorger, som den egentliga sjukvården kräfver, förlorar öfverblicken öfver de administrativa angelägenheterna. Då emellertid anstaltens ekonomiska drift medelbarligen är af största betydelse för sjukvården, kommer denna, om öfverläkarens krafter svika i något af båda ofvanberörda afseenden, att direkt eller indirekt blifva lidande och anstalten sålunda att icke på fullt tillfredsställande sätt fylla sin uppgift. Från denna synpunkt synes det alltså önskvärdt, att beläggningssiffran nedbringas så mycket, som med sparsamhetens kraf kan anses förenligt.

De hittills vunna erfarenheterna från rikets för närvarande största anstalter, de vid Uppsala och Lund, synas gifva vid handen, att en beläggningssiffra af 1,200 patienter är väl stor. Vid framläggande af underdånigt förslag till den nu under byggnad varande asylen vid Restad har medicinalstyrelsen därför förordat en beläggning af 1,000 sinnessjuka. Af skäl, som ofvan anförts, torde det dock vara önskligt, att ytterligare i någon mån nedbringa patientantalet vid de anstalter, som hädanefter kunna komma att anläggas, för så vidt detta kan ske, utan att anläggningskostnaden, beräknad per sjukplats, stiger till alltför stora summor.

För ett sådant önskemål tala äfven följande skäl. Erfarenheten har visat, att anstalterna för sinnessjuka hafva en naturlig tendens att tid efter annan utvidgas, till dess att de få ett sådant omfång, som de på platsen rådande förhållandena medgifva. Sådana partiella tillbyggnader torde i allmänhet ställa sig ekonomiskt gynnsamt samt äro äfven i annat hänseende fördelaktiga. Med sinnessjukvårdens fortgående utveckling mot allt mera humana och fria behandlingsmetoder, uppstå alltjämt kraf på modernare lokala anordningar, kraf, hvilka ofta icke kunna utan stora svårigheter och kostnader tillgodoses i redan befintliga byggnader, hvilka småningom enligt sakens natur blifva för nyare tiders fordringar allt mera oändamålsenliga. Under sådana omständigheter kan en tillbyggnad af större eller mindre omfång vara en välkommen utväg och måhända ofta den enda utvägen att gifva hela anstalten en mera tidsenlig prägel. Det torde från denna synpunkt vara klokt att vid nyanläggningar icke genast taga alla områdets resurser i anspråk, d. v. s. icke från början beräkna en maximal beläggningssiffra, hvilken sedermera vid uppstående behof af tillbyggnad icke utan olägenhet kan öfverskridas.

Att medicinalstyrelsen särskildt vid Kristinehamn icke anser sig kunna förorda en högre beläggningssiffra än 800 har dessutom sina speciella orsaker. För det första vill medicinalstyrelsen framhålla, att administrationen af en anstalt för sinnessjuka gifvetvis är enklare och mindre kräfvande, då det gäller en ny, efter enhetlig plan anlagd anstalt såsom Restad, än om anstalten, såsom nu ifrågasättes vid Kristinehamn, blir i väsentlig mån utvidgad, hvarvid det icke torde kunna undvikas, att vissa delar af anstaltens funktioner blifva svårhandterligare och mer tidsödande att öfvervaka. Dessutom har medicinalstyrelsen tänkt sig möjligheten af att i samband med den tilltänkta utvidgningen af hospitalet vid Kristinehamn därstädes borde anordnas ett par tiotal platser för sinnessjuka, tillhörande första betalningsklassen. Exspektantlistorna från rikets hospital hafva nämligen på sista tiden visat en afsevärd stegring i antalet af sinnessjuka, tillhörande berörda klass, hvilka icke förr än efter lång väntan kunnat erhålla beviljad plats. En afdelning för sådana sjuka är emellertid ägnad att i hög grad öka läkarnes arbete och äfven att komplicera den ekonomiska administrationen.

Ehuru sålunda på grund af olika omständigheter någon större utvidgning af de nuvarande offentliga anstalterna för sinnessjuka icke synes vara möjlig eller tillrådlig annat än beträffande Kristinehamns hospital och i någon mån Piteå hospital och asyl, har dock medicinalstyrelsen trott sig finna en utväg, hvarigenom äfven å öfriga anstalter tillsammans ett par hundratal platser skulle kunna vinnas, nämligen genom anordnande af

familjebostäder för ett antal gifta sjukskötare, hvilka kunde befinnas lämpliga och villiga att mot förmånen af familjebostad och skälig kontant ersättning till vård mottaga sinnessjuka, hvilka under vistelse å anstalt visat sig ägnade för vård i enskildt hem.

Redan i underdånig skrifvelse af den 1 april 1901 angående anordnande af familjebostäder för manlig sjukvårdsbetjäning vid Kristinehamns hospital har styrelsen berört denna fråga. Medicinalstyrelsen föranledes att nu ånyo upptaga densamma i större utsträckning närmast på grund af en skrifvelse af den 28 juni 1901 från statsrådet och chefen för civildepartementet, hvilken i berörda skrifvelse med anledning af vissa i riksdagens första kammare framställda anmärkningar beträffande otillräckligheten af betjäningens aflöning vid statens anstalter för sinnessjuka, anmodat medicinalstyrelsen att taga i öfvervägande, huruvida ifrågavarande anmärkningar hade sådant fog för sig, att åtgärder i detta hänseende borde vidtagas.

På grund häraf har medicinalstyrelsen genom cirkulärbref af den 14 sistlidne augusti till samtliga hospitalsdirektioner i riket anmodat vederbörande direktion att till styrelsen inkomma bland annat med det yttrande beträffande de sålunda framkomna anmärkningarna och hvad därmed kunde stå i samband, hvartill förhållandena å den under direktionens förvaltning stående anstalten kunde gifva anledning.

Af de sålunda infordrade yttranden, hvilka direktionerna efter öfverläkarens hörande till medicinalstyrelsen afgifvit, har styrelsen, som saknar anledning att i detta sammanhang uppehålla sig vid hvad berörda yttranden i öfrigt innehålla, funnit, att flertalet öfverläkare och direktioner varit ense om att framhålla önskvärdheten af familjebostäder för ett antal äldre och genom särskild pålitlighet och duglighet utmärkta manliga sjukskötare, hvarigenom dessa värdefullaste element bland betjäningen skulle kunna bibehållas i anstaltens tjänst i vida större omfattning, än som är fallet under nuvarande förhållanden, då önskan att ingå äktenskap och omöjligheten att få tillfredsställa denna önskan med bibehållande af tjänsten vid anstalten föranleda till många flyttningar, som under ofvan antydda gynnsammare bostadsförhållanden till anstaltens fördel skulle kunna undvikas.

För en lycklig lösning af betjäningsfrågan vid de offentliga anstalterna för sinnessjuka torde sålunda anordnandet af familjebostäder för gifta skötare vara att anse som ett synnerligen viktigt moment. Men med en dylik åtgärd synes äfven ytterligare en fördel kunna vinnas, nämligen familjevård hos dessa gifta skötare för ett antal sinnessjuka, som synas lämpade för sådan vård. Ifrågavarande form af familjevård har

under de senare åren blifvit pröfvad å ett antal tyska anstalter samt gifvit så goda resultat, att den på vissa ställen betraktas såsom ett nödvändigt led i en fullt rationell sinnessjukvård. Den utgör nämligen en öfvergångsform mellan den koloniala anstaltsvården — d. v. s. sådan vård i mindre villor eller landthus af vanlig bostadstyp, som nu synes hafva utsikt att vinna insteg vid de svenska anstalterna — samt den egentliga familjevården, sådan medicinalstyrelsen tänkt sig den anordnad i Korsberga i Småland. Sistnämnda form af familjevård lämpar sig uppenbarligen icke så väl för exempelvis konvalescenter och ej heller för sinnessjuka, hvilka, ehuru i allmänhet lugna och pålitliga, likväl i vissa afseenden eller under vissa perioder kräfva en särskildt pålitlig och i viss mån sakkunnig tillsyn, samt med sannolikhet kunna anses blifva periodvis, under svårare utbrott, i behof af vård i en sluten anstalt. En i sinnessjukvård väl förfaren sjukskötare, boende inom anstaltens område eller åtminstone i dess omedelbara närhet, skulle däremot gifvetvis vara särdeles lämplig att i sin familj till vård mottaga sinnessjuka af sist omnämnda art. Sannolikt skulle dessa sjukskötarehem särskildt lämpa sig för konvalescenter äfvensom för sinnessjuka, hvilkas lämplighet för familjevård utom anstalten behöfde närmare pröfvas.

Vid en och annan anstalt i Tyskland hafva uppstått mindre byar bestående af hem för sjukskötarefamiljer, hvarest sinnessjuka äro af anstalten utackorderade. Huruvida en sådan större utsträckning af familjevård hos i anstaltens tjänst stående sjukskötare kan visa sig lämplig eller önskvärd inom vårt land kan väl näppeligen nu förutses. Medicinalstyrelsen vill dock här underdånigst erinra därom, att ifrågavarande vårdform, enligt hvad erfarenheten visat, snart nog uppmuntrar befolkningen i trakten att genom mottagande af inackorderingar från anstalten förskaffa sig en biförtjänst, dels äfven att enskild familjevård sådan som den i Korsberga tillämnade fordrar vissa förutsättningar, som säkerligen icke äro till finnandes i alla trakter af vårt land. Så t. ex. är befolkningen i vissa trakter af riket dels mycket obetydlig till numerären, dels i allmänhet mycket fattig, dels äfven icke samlad i större bysamhällen utan spridd i enstaka långt ifrån hvarandra belägna gårdar. I sådana trakter torde näppeligen någon effektiv kontroll af den enskilda vården om sinnessjuka kunna åstadkommas. Under sådana förhållanden torde det möjligen blifva af behofvet påkalladt att vid vissa anstalter söka åstadkomma mera omfattande anläggningar af i samband med anstalten stående kolonier för sjukskötarefamiljer och därstädes utackorderade sinnessjuka. För närvarande har dock medicinalstyrelsen endast tänkt sig att få till stånd en normalritning för bostäder för ifrågavarande ändamål samt en

utredning af kostnaderna för dessa bostäder och för vården af därstädes inackorderade sinnessjuka. Skulle en sådan utredning gifva tillfredsställande resultat, torde efter vederbörande hospitalsdirektions hörande sådana bostäder för ett lämpligt antal skötare och sjuka utan olägenhet kunna anordnas äfven å sådana anstalter, hvarest ingen *större* utvidgning är möjlig eller tillrådlig. Ifrågavarande anläggningar fordra nämligen endast obetydligt jordområde och komma att — åtminstone till en början — förorsaka endast en relativt högst obetydlig tillökning af patientantalet å hvarje anstalt. Under förutsättning att vid hvarje hospital anordnades bostäder för i medeltal 5—6 sjukskötarefamiljer med plats för 2—3 sinnessjuka i hvar familj, skulle emellertid härigenom vinnas omkring 150 platser.

De ifrågavarande tillbyggnaderna vid hospitalen i Kristinehamn och Piteå böra enligt den uppfattning, medicinalstyrelsen ofvan sökt motivera, beräknas för tillsammans omkring 450 sinnessjuka, hvadan de åtgärder för minskande af den rådande platsbristen å offentliga anstalter för sinnessjuka, som styrelsen i denna underdåniga skrifvelse hittills berört, skulle medföra en ökning af omkring 600 platser å nämnda anstalter. Enär, äfven om en ökning komme till stånd, bristen på anstaltsplatser för sinnessjuka likväl skulle uppgå till omkring 3,400, anser medicinalstyrelsen det vara af nöden, att redan nu förberedande åtgärder vidtagas för uppgörande af förslag till en ny anstalt för sinnessjuka. Med afseende på storleken af denna sålunda ifrågasatta nya anstalt vill styrelsen på ofvan anförda grunder underdånigst hemställa, att antalet sjukplatser å densamma må bestämmas till högst 800. Möjligen kan det vid närmare öfvervägande befinnas lämpligt att, om en afdelning för sinnessjuka tillhörande första klass kan anses af behofvet påkallad, förlägga denna till en ny anstalt hellre än till hospitalet vid Kristinehamn. Under sistnämnda förutsättning är det, såsom styrelsen ofvan sökt visa, så mycket mera angeläget, att beläggningssiffran icke öfverskrider 800.

Med afseende på frågan i hvilken del af riket behofvet af en ny anstalt för sinnessjuka är mest trängande, kan medicinalstyrelsen för närvarande icke härutinnan afgifva bestämdt yttrande. Den pågående bearbetningen af redogörelserna för den företagna undersökningen af sinnessjuka och idioter torde inom en snar framtid gifva medicinalstyrelsen värdefulla upplysningar i detta hänseende. Med hänsyn till rikets numera starkt utvecklade kommunikationsväsen synes för öfrigt den större eller mindre bristen på anstaltsplatser inom olika delar af riket icke böra vara ensamt afgörande för valet af plats för den nya anstalt, som nu närmast är ifrågasatt. I alla händelser torde en omsorgsfull utredning vara af nöden vid väljande af plats för denna nya anstalt, med hänsyn till platsens

lämplighet, såväl med afseende på nyssberörda omständigheter som med afseende på områdets naturliga beskaffenhet, terrängförhållanden, vattentillgång, närheten till något kommunikationscentrum etc.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får medicinalstyrelsen i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad som tillförene genom nådiga bref den 24 april 1885, den 11 september 1891 och den 29 oktober 1897 skett, uppdraga åt styrelsen att tillsätta en kommission, bestående af styrelsens ordförande, styrelsens i hospitalsärenden biträdande arkitekt samt dessutom trenne sakkunnige män, med åliggande för kommissionen:

att med iakttagande af ofvan anförda synpunkter föreslå lämplig plats för en ny anstalt för sinnessjuka, beräknad för högst 800 patienter, låta utföra karteskisser, utvisande det föreslagna områdets belägenhet samt det ungefärliga läget af de för anstaltens behof nödiga nybyggnader, verkställa utredning af förhållandena beträffande vattentillgång och aflopp, uppgöra beräkning af kostnaderna för förvärfvandet af för anstaltens behof lämpadt jordområde äfvensom för öfrigt meddela möjligen erforderlig utredning af andra i samband med ofvannämnda frågor stående förhållanden;

att därjämte låta utarbeta fullständigt förslag, med tillhörande ritningar och kostnadsberäkningar, dels till en tillbyggnad vid Kristinehamns hospital, afsedd för omkring 400 sinnessjuka, dels till uppförande vid Piteå hospital och asyl af nybyggnader för ett mindre antal sinnessjuka, lämpadt efter förhållandena vid nämnda anstalt, och som kommissionen efter öfvervägande af alla på saken inverkande omständigheter kan finna tillrådligt;

samt att låta uppgöra normalritning med tillhörande kostnadsberäkning till boställshus för gifta manliga skötare, hvilket äfven bör innehålla rum för 2—3 sinnessjuka inom hvarje i nämnda hus inrymd lägenhet.....»

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad medicinalstyrelsen sålunda hemställt har Eders Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 13 sistlidne juni förordnat om tillsättande af en kommission, med åliggande, bland annat, att låta utarbeta förslag till uppförande vid Piteå hospital och asyl af nybyggnader för ett mindre antal sinnessjuka. Ifrågavarande förslag, hvilket medicinalstyrelsen inom kort torde kunna öfverlämna till Eders Kungl. Maj:t, afser en tillökning vid detta hospital af 64 sjukplatser, nämligen 32 — 16 å hvarje könsafdelning — i påbyggnader å nuvarande anstaltskomplex, 20 i en öppen s. k. kolonibyggnad för män samt 12 i tvenne byggnader för gifta skötare. Förutsatt att detta förslag blir före-

lagdt den under 1903 församlade riksdagen och af denna godkändt, kunna platserna beräknas blifva disponibla under år 1905.

Detsamma gäller 29 platser i en af medicinalstyrelsen, i underdånig skrifvelse den 30 september 1901, föreslagen kolonibyggnad för män vid Växjö hospital, hvilket ärende är beroende på Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

Vid den under byggnad varande asylen vid Restad i närheten af Vänersborg har arbetet så framskridit, att förhoppning synes förefinnas, att å denna anstalt, som enligt kontrakt skall vara färdig den 1 augusti 1905, vid samma års slut omkring halfva antalet platser eller 500 skall vara disponibelt.

Under nämnda år torde alltså vid statens anstalter tillkomma 593 platser och hela antalet anstaltsplatser vid årets slut sålunda komma att uppgå till 5,877.

Påföljande år, 1906, bör anstalten vid Restad kunna till fullo beläggas, hvarigenom uppstår en vinst af ytterligare 500 platser. Samma år kan den ifrågasatta kriminalasylen i Växjö, afsedd för 100 patienter, vara färdig, om nämligen frågan om denna asyl, hvilken ännu är beroende på Eders Kungl. Maj:ts pröfning, vid instundande riksdag får sin slutliga lösning. Äfven den, likaledes under Eders Kungl. Maj:ts pröfning varande, ifrågasatta om- och tillbyggnaden af Hernösands hospital, hvarigenom enligt medicinalstyrelsens, i underdånig skrifvelse den 29 sistlidne september framställda förslag, 20 platser vid detta hospital skulle vinnas, torde, om detta förslag bifalles af instundande riksdag, kunna vara färdig under detta år.

Under dessa förutsättningar skulle antalet anstaltsplatser vid slutet af år 1906 uppgå till 6,497, hvaraf å statens anstalter 6,140 (tillökning under året 620).

Ofvannämnda, på grund af nådigt bref den 13 juni 1902 tillsatta kommission har äfven erhållit uppdrag att låta utarbeta fullständigt förslag till en tillbyggnad vid Kristinehamns hospital för omkring 400 sinnessjuka. För så vidt detta förslag, som medicinalstyrelsen äfvenledes inom kort torde kunna öfverlämna till Eders Kungl. Maj:t, blir förelagdt den år 1903 församlade riksdagen samt nödiga medel till den sålunda föreslagna tillbyggnaden af samma riksdag blifva anvisade, kunna platserna i denna tillbyggnad, till ett antal af omkring 415, beläggas senast under år 1908, hvarigenom platsantalet vid detta års slut skulle stiga till 6,912, hvaraf 6,555 å statens anstalter.

Meromnämnda kommissions uppdrag har äfven omfattat utseende af plats för en ny anstalt, beräknad för högst 800 sinnessjuka, samt uppgörande af en normalritning till boställshus för gifta manliga skötare,

äfven innehållande rum för 2—3 sinnessjuka inom hvarje i nämnda hus inrymd lägenhet.

Medicinalstyrelsen har sig bekant, att kommissionen, med afseende på förstnämnda del af nyss omförmälda uppdrag, undersökt åtskilliga platser inom Dalarna, samt att kommissionens förslag torde komma att gå ut på en ny anstalts förläggande till denna provins eller möjligen något närgränsande län. Medicinalstyrelsen har äfven förhoppning om, att förslag till en ny anstalt för omkring 800 sinnessjuka i dessa trakter af riket skall kunna blifva färdigt i så god tid, att det kan hinna föreläggas den år 1904 församlade riksdagen. Under förutsättning att berörda förslag vinner Eders Kungl. Maj:ts och nyssnämnda riksdags bifall, torde den nya anstalten kunna tagas i bruk under år 1909 och antalet anstaltsplatser vid detta års slut alltså uppgå till 7,712 hvaraf 7,355 å statens anstalter.

Beträffande åter den ifrågasatta normalritningen till boställshus för gifta skötare och hos dessa inackorderade sinnessjuka, har medicinalstyrelsen, såsom i ofvan anförda underdåniga skrifvelse den 28 sistlidne april antydts, för afsikt att småningom föreslå uppförande af dylika boställshus vid så många som möjligt af rikets hospital. När och i hvilken omfattning sådant lämpligen bör ske, kan medicinalstyrelsen för närvarande ej närmare uttala sig om, enär tillämpningen af ifrågavarande vårdform måste blifva beroende på de lokala förhållandena å olika hospital samt andra omständigheter, hvarom vederbörande hospitalsdirektioner först torde böra få tillfälle att yttra sig, sedan normalritning blifvit fastställd. Förslagsvis anser sig dock styrelsen redan nu kunna beräkna, att under åren 1905—1910 omkring 165 platser i familjevård kunna komma att anordnas vid olika hospital.

Enligt hvad medicinalstyrelsen erfarit, lär för närvarande i åtskilliga län (Jönköpings, Kronobergs, Blekinge, Göteborgs och Bohus, Gäfleborgs) planer vara å bane om uppförande af länsanstalter för sinnessjuka eller om tillbyggnad till förutvarande sådana. I hvad mån dessa planer kunna komma att realiseras, synes icke nu möjligt att med visshet förutse. Medicinalstyrelsen vill dock antaga, att under åren 1905—1910 exempelvis 68 platser å länsanstalter skola tillkomma.

På grund af de skärpta bestämmelserna i Eders Kungl. Maj:ts förnyade nådiga stadga angående sinnessjuka den 14 juni 1901 angående kontroll öfver vården af de i enskilda hem utackorderade sinnessjuka, förefaller det sannolikt, att ett eller annat sådant »enskildt hem» skall nödgas underkasta sig de i samma nådiga stadga för enskilda anstalter

fastställda föreskrifter och att alltså någon tillökning af platsantalet å anstalter af detta slag, exempelvis 55, under åren 1905—1910 är att vänta.

Ofvan antydda eventuella tillökningar af antalet platser i familjevård, å länsanstalter och å enskilda anstalter äro visserligen osäkra och endast ungefärliga; gifvetvis kunna siffrorna komma att ställa sig helt annorlunda, åtminstone i förhållande till hvarandra. Då det här icke gäller mera än ett par hundratal platser, har dock styrelsen *för att vinna afrundade tal* trott sig kunna göra ofvannämnda ungefärliga uppskattningar. Medicinalstyrelsen vill därjämte erinra om, att, därest här ofvan sist beräknade tillökning af anstaltsplatser icke skulle komma till stånd, eller om den skulle blifva afsevärdt mindre än här antagits, utsikt å andra sidan synes förefinnas att vinna 50—100 platser i familjevård vid Korsberga i Småland, hvarom medicinalstyrelsen i skrifvelse den 7 sistlidne februari gjort underdånig framställning. I betraktande af, att i detta afseende ännu intet blifvit bestämdt och att ifrågavarande anordning måhända icke bör hänföras under begreppet »anstalt», har här ingen hänsyn tagits till den platstillökning, som häraf kan blifva en följd.

Vid utgången af år 1910 torde alltså antalet platser för sinnessjuka kunna beräknas uppgå till 7,520 å de offentliga anstalterna, 350 å länsanstalterna och 130 å de enskilda anstalterna: summa 8,000.

Såvidt hittills blifvit bestämdt, föreslaget eller kunnat med någon grad af sannolikhet förutses, skulle alltså vid 1910 års utgång förefinnas en brist af omkring 2,000 platser å anstalt för sinnessjuka.

Förslag till ytterligare nybyggnader, utöfver de hittills planlagda.

För afhjälpande af denna brist har medicinalstyrelsen tänkt sig uppförande af en ny anstalt för 800 sinnessjuka i Småland eller i söder eller sydväst angränsande län, hvilken anstalt synes böra beräknas blifva färdig 1910 eller 1911, samt därefter en lika stor anstalt i närheten af Stockholm och slutligen en anstalt för omkring 400 sinnessjuka i något af de fyra nordligaste länen, hvilka båda skulle blifva disponibla ungefär vid utgången af år 1912. Som ofvan utförligt motiverats bör en beläggningssiffra af 800 anses såsom maximum. Från *sjukvårdssynpunkt* vore utan tvifvel ännu mindre anstalter önskvärda; hvadan det endast är af ekonomiska hänsyn som medicinalstyrelsen ansett sig icke kunna undvika att förorda nyssnämnda maximum. Beträffande den påtänkta nya anstalten i öfre Norrland, synes behofvet för närvarande icke kräfva flera platser än omkring 400, hvartill kommer, att, såsom ofvan anförts, erfarenheterna från Piteå synas gifva vid handen att det vore mindre välbetänkt att i denna del af riket uppföra en afsevärdt större anstalt.

Platsbristens afhjälpande inom rikets olika delar.

Genom dessa och förut omnämnda, d. v. s. nu redan påbörjade, beslutade eller planlagda nybyggnader skulle det *vid 1900 års slut före-*

fintliga återstående behofvet af anstaltsplatser blifva på följande sätt tillgodosedt inom rikets olika delar (se tab. IX).

För Stockholms stad och län samt Uppsala, Södermanlands och Östergötlands län, kräfves ytterligare 775 platser. I dessa trakter hafva tillkommit eller beräknas tillkomma 26 platser å enskilda anstalter (23 i Sigtuna, 3 å Solna sjukhem), 18 platser vid Uppsala hospital (6 platser afgå, 24 tillkomma i en länspaviljong), 800 vid en ny anstalt i närheten af Stockholm och 20 vid länslasarettet i Nyköping; summa 864.

I de småländska länen förefinnes en brist af 848 platser hvilken skulle täckas genom uppförande af en ny anstalt därstädes för 800 sinnessjuka.

Å Gottland uppgår platsbristen till 77; tillökningen af antalet anstaltsplatser härstädes beräknas till 30.

För Skåne, Halland och Blekinge, hvarest bristen uppgår till 618 platser, har ingen särskild nybyggnad beräknats. Behofvet härstädes kan dock anses komma att blifva tillgodosedt genom lättnader å andra håll, nämligen vid Uppsala asyl (375 platser), Nyköpings hospital (41 platser), Göteborgs hospital (55 platser), Växjö hospital (100 platser å kriminalasylen, 29 i en kolonibyggnad); summa 600, hvarifrån dock bör afräknas de 5 numera nedlagda platserna vid Katrinelunds enskilda vårdanstalt. Mot behofvet 618 skulle alltså komma att svara 595 nya platser i olika delar af riket.

I Göteborgs och Bohus län, Elfsborgs och Skaraborgs län samt Värmland uppgår behofvet till 1,339 platser, hvilket uppväges af 1,000 nya platser vid Restad och 450 vid Kristinehamn (6 i familjevård, 29 i kolonibyggnad, 415 i påtänkt tillbyggnad); summa 1,450.

Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Gäfleborgs län hafva att uppvisa ett behof af 819 platser, hvilket blir tillgodosedt genom en ny statsanstalt i Dalarna för 800 patienter samt 12 platser å Hudiksvalls lasarett.

De fyra nordligaste länen, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens, kräfva ytterligare 511 platser. Detta behof fylles genom tillkomsten af en ny anstalt för 400, tillbyggnader å Piteå hospital för 70, å Hernösands hospital för 36 (20 å hospitalet, 16 å länspaviljongen) samt vid länslasarettet i Östersund för 7 patienter; summa 513.

Härtill komma i olika delar af riket en beräknad ökning af 165 platser i familjevård vid rikets hospital, 68 vid länslasarett och 55 vid enskilda anstalter; summa 288.

Hela den beräknade ökningen uppgår alltså till 5,352, under det att återstående behofvet den 31 december 1900 beräknats till 5,005. Under förutsättning att detta ej ökats under åren 1901—1912, skulle alltså vid sistnämnda tidpunkt förefinnas ett öfverskott af 347 platser.

Af nu lämnade redogörelse samt hithörande tabell (IX) torde framgå, att de nytillkommande anstaltsplatserna ganska noga motsvara den befintliga bristen i landets olika delar, med undantag dock för Skåne, Halland och Blekinge. Emellertid finnas nu å anstalterna i Lund och Malmö tillsammans 1,328 sjukplatser, hvilka hittills till stor del upptagits af sinnessjuka från mellersta och norra Sverige (se tab. V och VII). Det är klart, att, i samma mån som platsbristen här minskas, utrymmet å ifrågavarande anstalter i allt större omfattning blir disponibelt för sinnessjuka tillhörande Skåne och närgränsande län. Det torde med hänsyn härtill vara berättigadt att, såsom ofvan skett, beräkna de nya platserna i Uppsala, Nyköping och Göteborg såsom bidragande att täcka platsbristen i Skåne, Halland och Blekinge.

Tiden för de ifrågasatta nybyggnaderna.

Vid bestämmande af den ordningsföljd, i hvilken de nya anstalterna enligt medicinalstyrelsens mening böra uppföras, har hänsyn tagits till följande förhållanden. Att den nu arbetande hospitalskommissionen, hvilken haft tillgång till de preliminära resultaten af här ifrågavarande undersökning, vid utseende af plats för ny anstalt i första hand fästat sin uppmärksamhet på Dalarna eller närgränsande län, synes väl motiveradt däraf, att de södra och västra delarna af riket genom det snart förestående öppnandet af anstalten vid Restad, torde komma i ett relativt gynnsammare läge än de östra och norra. Vidare kan anföras, att en anstalt i Dalarna gifvetvis skulle medföra en afsevärd lindring af platsbristen äfven i de nordligaste länen, hvarest en sådan kan anses särskildt af behofvet påkallad, enär, om än bristen på platser ej är så omfattande, den likväl sannolikt är mera kännbar än i tätare befolkade trakter.

Sedan en anstalt i Dalarna blifvit färdig och tillbyggnaderna vid Kristinehamn och Piteå därjämte fullbordade, torde Norrland och mellersta Sverige bliva relativt bättre tillgodosedt än rikets sydligare län; därnäst i ordningen synes alltså böra komma en ny anstalt i Småland eller annorstädes i södra eller sydvästra Sverige, och slutligen anstalterna vid Stockholm och i öfre Norrland. Om ifrågavarande anstalter skola kunna blifva färdiga inom ofvan beräknade tid, böra förslag därom vara färdiga att föreläggas riksdagarna år 1904 (anstalten i Dalarna), 1906 (anstalten i Småland), 1908 (anstalterna vid Stockholm och i öfre Norrland).

Medicinalstyrelsen har icke förbisett, att, i betraktande af de synnerligen svåra och omfattande olägenheter, som den nuvarande platsbristen medför, en ännu hastigare utveckling af hospitalsväsendet skulle vara önskvärd. Styrelsen har emellertid, förnämligast med hänsyn till de betydliga kostnaderna för genomförandet af här utvecklade plan, icke ansett sig böra sätta i fråga något sådant. Dessutom anser sig styrelsen icke vara i stånd,

att samtidigt omhänderhafva, leda och kontrollera de i ekonomiskt och tekniskt hänseende synnerligen komplicerade arbetena för ny-, till- och ombyggnader i vidsträcktare omfattning, än som ofvan förutsatts. Utseende af plats för de nya anstalterna, uppgörande af ritningar och kostnadsförslag m. m. äro äfven, som erfarenheten visat, synnerligen tidsödande arbeten, hvarför äfven af detta skäl en större forcering af här ifrågavarande arbeten icke synes möjlig. Styrelsen har vidare ansett, att, då en hel del problem, som på det närmaste beröra de praktiska anordningarna för sinnessjukvården, för närvarande äro föremål för en liflig diskussion inom fackkretsar och i många fall ingalunda kunna anses definitivt lösta, en forcering af nybyggnaderna skulle vara mindre välbetänkt och kunna leda till åtgärder, som mera dikteras af tillfälliga opinioner än välgrundad öfvertygelse. Af samma skäl har styrelsen icke velat föreslå den åtgärden, att nu fastställa en viss typ för samtliga ifrågasatta nybyggnader, utan håller före, att man vid hvarje nytt förslag bör söka tillgodogöra sig de erfarenheter, som inom och utom landet dittills vunnits. Slutligen torde det vara otvifvelaktigt, att kostnaderna komma att ställa sig högre i samma mån som byggnadsverksamheten påskyndas. Äfven under förutsättning att statsverket kan bära de stora utgifter, som fordras för realiserande inom de närmaste åren af här föreslagna åtgärder, torde hospitalsväsendets utveckling icke kunna ske hastigare, än medicinalstyrelsen här ofvan beräknat. Fastmera måste medicinalstyrelsen anse det troligt, att berörda utveckling äfven under gynnsammaste förhållanden måste komma att ske långsammare, än önskvärdt synes från sinnessjukvårdens synpunkt.

Belägenheten af anstalterna för sinnessjuka i förhållande till totalbehofvet af anstaltsvård inom rikets olika delar.

Medicinalstyrelsen har i det föregående antydt, att planen för hospitalsväsendets utveckling borde afse, ej blott att, så likformigt som möjligt, täcka den förefintliga *bristen* på anstaltsplatser inom olika delar af riket, utan äfven att, likaledes så likformigt som möjligt, tillgodose *totalbehofvet* af anstaltsplatser inom olika landsdelar, hvarvid hänsyn borde tagas dels till totalbehofvet den 31 december 1900 (9,653), dels till samma behof vid utgången af år 1912, i den mån detta kunnat uppskattas (10,425).

Tab. XI innehåller en detaljerad redogörelse för hithörande förhållanden, hvaraf framgår följande.

Under antagande att totalbehofvet, efter genomförande af ofvan framlagda plan, vore detsamma som vid slutet af år 1900, skulle, såsom förut är nämndt, vid förstnämnda tidpunkt uppstå ett öfverskott af 347 platser, hvilket hufvudsakligen skulle komma östra delen af mellersta Sverige till godo, under det att endast i Småland, Bohuslän, Västergötland och Värmland någon nämnvärd och genom berörda öfverskott mera än kompenserad brist skulle förefinnas.

Uppskattas totalbehofvet efter planens genomförande till 10,425, uppkommer ett öfverskott af 659 platser, äfven detta hufvudsakligen i östra delen af mellersta Sverige: Uppland, Södermanland, Västmanland, Närike, Östergötland, samt en brist af 1,084 platser i öfriga landsdelar; således i det hela en brist på 425 platser.

Att åstadkomma en fördelning af antalet anstaltsplatser, som absolut öfverensstämmer med (det för öfrigt endast uppskattade) behofvet inom motsvarande län eller landsdel, torde vara omöjligt och äfven onödigt. Det är gifvetvis, särskildt med hänsyn till de anhöriga, ganska olämpligt att, såsom nu stundom måste ske, hänvisa en obotligt sinnessjuk från exempelvis Värmland eller Dalarna till Lunds asyl eller en från Småland till Uppsala asyl. Men å andra sidan finnes det en hel del kroniskt och obotligt sinnessjuka, fattighjon, vagabonder och andra, hvilka icke hafva någon anhörig, som bekymrar sig om dem. Sådana synas utan olägenhet kunna hänvisas till hvilken anstalt som helst; och äfven andra sinnessjuka torde utan ringaste men kunna placeras å en anstalt, som exempelvis är belägen i ett län, som gränsar intill det, hvarest de hafva sin hemort. Med nutida kommunikationer synes det icke böra medföra olägenhet, om exempelvis en eller annan sinnessjuk från Småland får vård i Vadstena, en från Västernorrland i Dalarna, en från Gäfleborgs län i Uppsala etc.

Med hänsyn till hvad som sålunda anförts synes det medicinalstyrelsen, att föreliggande förslag uppfyller alla rimliga fordringar på en möjligast jämn fördelning af anstaltsplatserna i förhållande till behofvet i rikets olika delar.

Den största bristen, och den som synes blifva svårast att täcka genom hänvisning till någon närbelägen anstalt, torde komma att förefinnas i västra delen af mellersta Sverige, kanske mest i Västergötland och Bohus län samt i någon mån äfven i Skåne, Halland och Blekinge. Emellertid hafva naturligtvis alla hithörande beräkningar endast kunnat gifva ungefärliga siffror och särskildt äro beräkningarna rörande fördelningen af totalbehofvet af anstaltsplatser år 1912 ganska osäkra, hvarför det för närvarande icke synes lämpligt att föreslå någon åtgärd för täckande af sistberörda brist. Ifrågavarande beräkningar gifva dock en antydan om att, därest, utöfver nu föreslagna nybyggnader, ytterligare en ny anstalt under de närmaste åren efter 1912 skulle visa sig behöflig, denna bör förläggas i sydvästra Sverige.

Indragning af Malmö asyl och Stockholms hospital.

Frågan om en ny anstalt här torde för öfrigt icke så länge kunna uppskjutas. Å Malmö asyl har visserligen för kort tid sedan de allra mest otjänliga lokalerna blifvit utrymda, men anstalten är fortfarande för sitt ändamål synnerligen olämplig, både genom sitt läge midt inne i staden

och genom de i allo otidsenliga lokalerna. Att anstalten icke vidare bör användas för sitt nuvarande ändamål har äfven i flera årtionden upprepade gånger erkänts, men på grund af den rådande platsbristen har hittills icke annat kunnat åtgöras än att, som ofvan antydts, nyligen en partiell utrymning af anstalten ägt rum. När bättre platsförhållanden inträda, torde dock anstalten måhända kunna upplåtas till vård af sinnesslöa eller kunna med fördel försäljas och i samband därmed en mindre anstalt för sinnessjuka i dess ställe uppföras i närheten af Malmö eller annorstädes i sydvästra Sverige.

Vid ofvanstående beräkningar har ingen hänsyn tagits till det nuvarande hospitalet i Stockholm. Medicinalstyrelsen har nämligen tänkt sig, att detta hospital, som för närvarande har plats för 250 patienter, så snart sig göra låter skall upphöra att vara vårdanstalt för sinnessjuka och i stället upplåtas för de obildbara sinnesslöa, hvilka för närvarande vårdas å olika hospital och asyler och hvilkas antal för de närmast följande åren uppskattats till 250. Detta antal platser har också förut icke medräknats i de vid 1900 års slut för sinnessjuka disponibla. De 250 platser, som å olika hospital blifva tillgängliga genom de sinnesslöas afskiljande, förloras åter för sinnessjukvården genom den sålunda ifrågasatta förändrade användningen af Stockholms hospital.

Att Stockholms hospital bör upphöra att tjäna som vårdanstalt för sinnessjuka är en tanke, hvarmed medicinalstyrelsen under senaste år haft flera anledningar att göra sig alltmera förtrogen.

Själfva byggnaden är, ehuru föga mera än 40 år gammal, numera i hög grad otidsenlig. Genom upprepade tillbyggnader hafva de lokala förhållandena blifvit alltmera komplicerade och alldeles förlorat den öfverskådlighet och enhet i planen, som är ett af villkoren för sjukvårdens tillgodoseende och administrationens obehindrade gång. Utan tifvel skulle dock härutinnan betydliga förbättringar kunna genomföras, så att anstalten blefve försatt i ett efter omständigheterna för sitt ändamål godt skick. Medicinalstyrelsen anser emellertid några genomgripande och mera kostsamma förändringar i detta syfte icke böra vidtagas, emedan i alla händelser *hospitalsområdets* belägenhet småningom blifvit för anstaltens ändamål allt mera ogynnsam. Den enskilda byggnadsverksamheten i Stockholm hotar redan på ett par punkter att framtränga till områdets omedelbara närhet, och länge torde det ej dröja, förrän området på så godt som alla håll blir omgifvet af boningshus, fabriker, kaserner och dylikt, hvartill kommer, att en ifrågasatt gatureglering samt möjligen äfven en ny järnvägslinie hota att inkräkta på dess utrymme, som redan nu är relativt litet. I alla händelser synes det utom allt tvifvel, att den lugna och fridfulla belägen-

het, som en anstalt för sinnessjuka bör hafva, redan nu är i viss mån förlorad och snart alldeles kommer att försvinna.

Ännu ett par synpunkter, hvilka kraftigt tala för öfvergifvande af Stockholms hospital, torde här böra framhållas, ehuru de visserligen ej direkt beröra medicinalstyrelsens befattning med sinnessjukvården.

Genom sin belägenhet invid hufvudstaden är Stockholms hospital vida mera än rikets öfriga anstalter för sinnessjuka föremål för främmande fackmäns uppmärksamhet, och ej sällan torde för dessa intrycken från Stockholms hospital blifva bestämmande för deras uppfattning af den offentliga sinnessjukvårdens ståndpunkt i riket, en uppfattning som således måste blifva oförtjänt ogynnsam.

Stockholms hospital tjänar ej blott till vård af sinnessjuka utan äfven till undervisningsanstalt för flertalet af Sveriges blifvande läkare. Att läkareutbildningen är otillfredsställande i hvad den rör kännedomen om sinnessjukdomarna och de sinnessjukas behandling, lär enligt medicinalstyrelsens uppfattning ej kunna bestridas. Orsaken härtill är naturligtvis i främsta rummet, att den tid, som är anslagen till dessa sjukdomars studium, är alltför knapp. Men den omständigheten, att dessa studier, hvad det stora flertalet läkarekandidater beträffar, bedrifvits på en anstalt, som saknat nödiga resurser för en fullt tidsenlig behandling af de sjuka och som i det hela under de senare åren måste räknas till rikets mindre väl utrustade, har säkerligen äfven i sin mån motverkat lärarens bemödanden att göra undervisningen fruktbringande och har väl knappt kunnat undgå att hos de unga läkareämnena grundlägga en viss motvilja eller i bästa fall likgiltighet mot allt hvad som rör sinnessjukvården.

Af ofvan anförda skäl anser medicinalstyrelsen, att Stockholms hospital icke vidare bör användas för vård af sinnessjuka. Beträffande möjligheten och lämpligheten att här vårda sinnesslöa återkommer styrelsen i annat sammanhang till denna fråga.

Nödiga förändringar af större omfattning vid äldre hospital.

Innan medicinalstyrelsen lämnar frågan om de för den närmaste framtiden nödiga till- och nybyggnader för vård af sinnessjuka, anser sig styrelsen böra framhålla, att å en del af de redan nu befintliga hospitalen förefinnas vissa lokala missförhållanden, för hvilkas afhjälpande styrelsen af hänsyn till det trängande behofvet af ökadt antal platser hittills sett sig nödsakad att icke göra någon framställning. Då emellertid styrelsen har det närmaste ansvaret för den offentliga sinnessjukvårdens handhafvande, anser sig styrelsen icke längre kunna underlåta att nu åtminstone låta dessa missförhållanden komma till Eders. Kungl. Maj:ts kännedom.

Det torde få anses ligga i sakens natur, att anstalterna för sinnessjuka, om de än vid tiden för deras anläggande kunnat anses fullt tids-

enliga, likväl småningom blifva föråldrade och för sitt ändamål mindre tjänliga. Under årens lopp hafva också oafbrutet fortgått dels mindre förändringar och förbättringar, på grund af medicinalstyrelsens beslut, dels tid efter annan, jämlikt nådiga föreskrifter, mera genomgripande ombyggnader eller därmed jämförliga arbeten å olika hospital. Senast hafva sålunda ny- och ombyggnader anbefallts vid hospitalen i Göteborg, Nyköping och Växjö, hvarjämte styrelsen i underdåniga skrifvelser den 23 september 1901 och den 29 september 1902 gjort framställning om vissa högst nödvändiga förbättringar af Hernösands hospital.

Förutsatt att nämnda framställning vinner Eders Kungl. Maj:ts och riksdagens bifall, återstår — oafsedt anstalterna i Malmö och Stockholm, hvarom styrelsen ofvan yttrat sig — behofvet af mera omfattande förändringar vid hospitalen i Uppsala och Vadstena.

Å mansafdelningen vid förstnämnda hospital saknas elektrisk belysning, en brist som vid ett antal andra hospital varit föremål för riksdagens revisorers anmärkning. Kvinnoafdelningen är inrymd i trenne skilda byggnader, af hvilka den äldsta, som lär hafva uppförts någon gång under 1700-talet och förut användts till »mälteri» vid ett här beläget bränneri, befinner sig i ett sådant skick, att dess användande för vård af sinnessjuka måste anses föga hedrande för vårt land. Hufvudbyggnaden är uppförd under 1830- och 40-talen samt sedermera ett par gånger tillbyggd. Vissa delar däraf äro efter på senaste tid genomförda förändringar ganska ändamålsenliga, andra åter mycket otillfredsställande. På 1870-talet uppfördes en då s. k. cellpaviljong, som nu måste anses alldeles otidsenlig. Den sålunda på tre olika byggnader fördelade afdelningen saknar enhetlighet i planen; lokaler, som äro afsedda för alldeles skiljaktliga ändamål, hafva på grund af de mångfaldiga om- och tillbyggnaderna blifvit på det mest olämpliga sätt förlagda intill hvarandra, under det att lokaler, som borde vara förenade, äro kringspridda här och hvar. Elektrisk belysning saknas öfverallt; likaså centraluppvärmning och tillfredsställande ventilationsanordningar. — Svårigheterna att i dessa gamla byggnader genomföra ändamålsenliga förbättringar synas vara mycket stora, men åtgärder i detta syfte lära icke länge kunna uppskjutas.

Den nuvarande mansafdelningen vid Vadstena hospital och asyl har för några få år sedan inrättats i en större byggnad, som förut användts till sockerfabrik. Om än den sålunda genomförda förändringen af ifrågavarande byggnad för sjukvårdsändamål enligt medicinalstyrelsens uppfattning måste anses såsom i och för sig ganska lyckad, bör det dock å andra sidan ej förtigas, att utrymmet blifvit väl knappt beräknadt samt att behofvet af öfvervakningsafdelningar visat sig väsentligen större än som vid

uppgörande af planen till detta arbete förutsetts. De förändringar, som i denna byggnad nu synas önskvärda, torde kunna genomföras utan nämnvärda kostnader, men komma utan tvifvel att nödvändiggöra någon *minskning af beläggningssiffran.*

Om kvinnoafdelningen vid Vadstena hospital och asyl gäller i allt väsentligt hvad som ofvan anförts beträffande samma afdelning vid Uppsala hospital. Hithörande byggnader äro af mycket olika ålder — de äldsta från medeltiden —, lokalerna äro utan hänsyn till deras *numera* olikartade ändamål kringspridda på det mest planlösa sätt, elektrisk belysning samt tidsenliga anordningar för uppvärmning och luftväxling saknas öfverallt. Frånsedt sistnämnda brister, torde dock nödiga förbättringar af denna afdelning kunna genomföras utan synnerligen vidlyftiga ändringar, enär här byggnaderna i allmänhet äro solida samt utrymmesförhållandena i det hela taget rätt tillfredsställande. Någon minskning i beläggningssiffran blir dock måhända nödvändig, hvarjämte ändring af belysnings-, uppvärmnings- och ventilationsanordningarna åtminstone i vissa byggnader torde medföra ganska betydliga kostnader.

Utöfver hvad som nu anförts kan medicinalsyrelsen för närvarande ej förutse några inom de närmaste åren nödvändiga större ändringar, om-, till- eller nybyggnader för tillgodoseende af den offentliga sinnesjukvården.

Förbättrade vårdformer å de offentliga anstalterna.

Medicinalstyrelsen har i det föregående i korthet antydt, att sinnessjukvårdens framtida ordnande icke enbart kan ske genom byggandet af nya anstalter och beredandet af platser å anstalt för absolut och relativt flera sinnessjuka.

I själfva verket lär, enligt medicinalstyrelsens uppfattning, utrymmet å statens anstalter aldrig komma att motsvara behofvet, om inga andra åtgärder än de hittills föreslagna blifva vidtagna för ordnande af vården om de sinnessjuka. Tvärtom synes man, att döma af hittills vunna erfarenheter, snarare kunna vänta, att ju större uppoffringar staten ålägger sig för de sinnessjukas vård, desto mera komma anspråken på statens omsorger i detta hänseende att stegras.

Det måste därför anses såsom en angelägenhet af hög vikt, att dels i möjligaste mått bereda de sjuka, som intagits å de offentliga anstalterna, en sådan vård, att de i största möjliga utsträckning åter kunna utskrifvas, dels ordna den enskilda och kommunala sinnessjukvården på ett för de sjuka och omgifningen mera betryggande sätt, så att från enskildas och

kommuners sida icke, såsom nu ständigt sker, hinder må möta för utskrifning från anstalter af sinnessjuka, som icke kunna anses i behof af vård därstädes.

Medicinalstyrelsen vill i förstnämnda hänseende betona, att, om än, såsom i det föregående antydts, den offentliga sinnessjukvården i det hela, särskildt under de sista åren gjort glädjande framsteg, likväl speciellt vården om de kroniskt och obotligt sjuka för närvarande icke är så rationell, som man kan önska.

Man finner stundom i detta hänseende den mening uttalas, att för de obotligt sinnessjuka någon egentlig sjukvård icke är nödvändig, och att för deras förvaring och oskadliggörande icke kräfvas andra anordningar än sådana, som å en vanlig försörjningsinrättning pläga vara till finnandes, endast med de modifikationer, som kunna betingas af de sjukas sinnesbeskaffenhet.

Denna mening, som utan tvifvel är fullt berättigad för vissa kategorier af obotligt sinnessjuka, torde äfven i någon mån haft inflytande på förslagen till de stora asylerna vid Lund, Vadstena och Uppsala. Erfarenheterna från dessa anstalter och, ehuru i motsatt riktning, äfven från äldre anstalter, bättre utrustade för bedrifvande af en verklig sjukvård, äfvensom uppgifter ur den utländska litteraturen samt berättelser af hospitalsläkare, hvilka utomlands varit i tillfälle att taga personlig kännedom om hithörande förhållanden, hafva dock under de senaste åren småningom föranledt en i viss mån ändrad uppfattning i hithörande frågor.

Ofvannämnda erfarenheter synas nämligen gifva vid handen, att en allt för stor anhopning under knappa utrymmesförhållanden af obotligt sinnessjuka snarast är ägnad att gifva ökad näring åt deras sjukliga föreställningar och stämningar, att förvärra deras retlighet och dåliga böjelser, att förkväfva de rester af psykiskt lif, som kunna förefinnas, samt i allmänhet att förorsaka ett allt djupare psykiskt förfall. Å andra sidan framgår det af ofvan sistomnämnda erfarenheter och uppgifter, att under gynnsammare förhållanden obotligt sinnessjuka — om än sjukdomen såsom sådan icke kan i väsentlig grad påverkas — likväl i icke ringa omfattning kunna hållas i viss mån uppe, kunna bibehållas vid eller bibringas någorlunda mänskliga och för den sociala sammanlefnaden nödiga vanor, kunna vänjas vid en viss grad af ordning, snygghet, fredlig sammanlefnad med andra samt äfven vid lämpligt arbete, stundom i viss mån självständig verksamhet — och sålunda så att säga återuppfostras för den sociala sammanlefnaden.

I många fall kan visserligen — såvidt erfarenheten hittills gifvit vid handen — det psykiska förfallet icke genom några medel uppehållas

eller förhindras, men att i många andra fall sådant faktiskt visat sig kunna ske synes medicinalstyrelsen innebära en maning att hädanefter icke så strängt genomföra skillnaden mellan hospital och asyler, hvilken äfven af humanitetshänsyn mot de sjukas anhöriga stundom kan vara olämplig nog, samt att äfven för sådana obotligt sjuka, hvilkas vård kan anses vara en statens angelägenhet, söka bereda sådana lokala anordningar, hvarigenom ofvanberörda möjligheter till förbättring kunna befordras. I detta hänseende må för öfrigt erinras därom, att hos de obotligt sinnessjuka ofta inträffa perioder af ökad oro eller andra symtom, hvilka kräfva alldeles samma behandling som de akut insjuknade.

Medicinalstyrelsens på nyss angifna grunder stödda uppfattning af här omhandlade fråga har för öfrigt redan fått sitt uttryck bland annat i underdåniga skrifvelser den 20 september 1901 ang. anslag till en s. k. kolonibyggnad vid Kristinehamns hospital, den 7 februari 1902 ang. anordnande vid Korsberga i Småland af under offentlig kontroll stående vård af sinnessjuka i enskilda hem, den 28 april 1902 ang. tillsättande af en kommission för utväljande af plats för en ny anstalt för sinnessjuka m. m., hvari styrelsen dels med hänsyn till tillfrisknande sinnessjuka, men äfven med tanke på obotliga sådana väckt förslag 1:o) om anordnande af s. k. kolonibyggnader för fri vård af sinnessjuka, 2:o) om uppförande af boställshus vid hospital och asyler för gifta skötare, hvilka skola vara skyldiga att till inackordering mottaga sinnessjuka, 3:o) om anordnande vid Korsberga i Småland af under offentlig kontroll stående vård af sinnessjuka i enskilda hem.

Med nu nämnda förslag har styrelsen åsyftat att bereda äfven obotligt sjuka vårdformer, hvilka synas lämpade att bereda dem öfvergångsstationer från den slutna anstaltsvården till enskild eller kommunal vård eller eventuell återgång till mer eller mindre självständig verksamhet inom samhället.

I hvilken omfattning berörda åtgärder komma att verka på beräknadt sätt, kan naturligtvis ej nu förutses. Medicinalstyrelsen är dock lifligt öfvertygad därom, att de i sin mån skola bidraga att befria de offentliga anstalterna från obotligt sinnessjuka eller åtminstone för många af dessa möjliggöra en för staten mindre betungande vård.

Medicinalstyrelsens plan till den *offentliga* sinnessjukvårdens utveckling afser alltså ej blott en tillökning af platser utan äfven att befordra utbredande af delvis andra former för de sinnessjukas vård än de hittills i allmänhet tillämpade och att därigenom minska anhopningen af obotligt sinnessjuka å de offentliga anstalterna.

Sinnessjukvården å länslasarett.

Inom den offentliga sinnessjukvårdens område faller äfven i viss mening den vård, som enligt gällande författningar åligger länslasaretten

med afseende å sinnessjuka. Medicinalstyrelsen har i det föregående räknat med ett antal platser å dessa anstalter såsom disponibla för vård af sinnessjuka samt jämväl tagit hänsyn till den tillökning af platsantalet å berörda anstalter, hvilken hittills blifvit beslutad eller är planlagd.

Medicinalstyrelsen inser väl, att dessa platser för närvarande äro till stor nytta, men kan icke anse det önskvärdt, att sinnessjukvården å länslasaretten kommer att bli af någon större omfattning.

De af förutvarande och nuvarande öfverinspektör för sinnessjukvården till medicinalstyrelsen afgifna berättelser öfver besöken å länslasarettens afdelningar för sinnessjuka hafva nämligen gifvit vid handen, att å dessa afdelningar, äfven där de lokala förhållandena äro någorlunda goda, hvilket, som ofvan berörts, visst icke alltid är fallet, vården om de sinnessjuka, på ett par undantag när, är otillfredsställande, ej sällan i hög grad. Orsaken härtill är lätt att finna. Lasarettsläkarne äro dels i allmänhet strängt upptagna med vården om de kroppsligt sjuka samt dels nästan alltid mer eller mindre främmande för hvad som rör sinnessjukdomar och vård om sinnessjuka. Både af brist på tid och en med hänsyn till nyssnämnda omständigheter lätt förklarlig brist på intresse blir därför lasarettsläkarnes befattning med sinnessjukvården i regeln en betungande bisyssla. Enär för öfrigt afdelningarna i fråga vanligen äro mycket små — ofta innefattande mindre än 10 platser och hittills aldrig mera än 20 —, blir af ekonomiska skäl betjäningen nästan alltid för fåtalig och tillsynen därför alldeles otillräcklig, så att mekaniska tvångsmedel måste anlitas i relativt betydligt större utsträckning än som på mycket länge förekommit å statens hospital.

Länslasarettens befattning med sinnessjukvård är så mycket mindre lämplig, som den ej sällan berör akut insjuknade, hvilka med hänsyn till deras eventuella återställande till hälsa fordra alldeles särskilda omsorger, som länslasaretten sakna nödiga resurser att tillgodose.

Några landsting hafva erhållit nådigt medgifvande att uppföra afdelningar för sinnessjuka vid vissa af statens hospital. En dylik anordning, som medicinalstyrelsen af hänsyn till den svåra bristen på anstaltsplatser städse ansett sig böra förorda, medför visserligen för de sjukas vård stora fördelar, men vållar mångahanda olägenheter för hospitalen i administrativt hänseende och tör alltså i princip icke kunna anses såsom obetingadt lyckliг.

Bäst vore därför utan tvifvel, om landstingens skyldighet att bidraga till sinnessjukvården kunde upphöra. För den närmaste framtiden anser sig dock medicinalstyrelsen icke kunna ifrågasätta något sådant, men har velat här framhålla detta såsom ett önskemål.

Den enskilda och kommunala sinnessjukvården.

Beträffande kontrollen af den enskilda och kommunala sinnessjukvården har Eders Kungl. Maj:t genom förnyade nådiga stadgan ang. sinnessjuka den 14 juni 1901 föreskrifvit väsentligen skärpta bestämmelser. Då dessa varit gällande endast från och med början af detta år, kan något omdöme om deras effektivitet gifvetvis icke för närvarande fällas. Det synes dock redan nu sannolikt, att behofvet af ännu en öfverinspektör för sinnessjukvården snart nog kommer att yppa sig. Enligt ofvanberörda nådiga stadga åligger det för närvarande öfverinspektören hufvudsakligen att årligen besöka »anstalterna för sinnessjuka» samt att i den mån hans tid medgifver biträda medicinalstyrelsen vid handläggning af hospitalsärenden och rättsmedicinska frågor rörande sinnesbeskaffenhet. Dessutom tillkommer det öfverinspektören att jämlikt § 12 mom. 2 samt § 73 af nämnda nådiga stadga verkställa inspektion jämväl å andra platser, hvarest sinnessjuka vårdas.

Enligt den erfarenhet, som medicinalstyrelsen hittills kunnat vinna om öfverinspektörens verksamhet, synes det alldeles uppenbart, att öfverinspektörens tillsyn *i främsta rummet* är af nöden i fattiggårdar och enskilda hem, under det att han å andra sidan faktiskt är förhindrad att ägna sin uppmärksamhet åt sistberörda enskilda och kommunala sinnessjukvård, annat än helt undantagsvis. För framtiden torde detta missförhållande blifva ändå större än nu, enär hospitalsväsendets allt hastigare utveckling torde komma att mera än hittills kräfva öfverinspektörens biträde inom medicinalstyrelsen samt med nytillkommande hospital och asyler hans inspektioner af dessa måste komma att taga alltmera tid.

För närvarande anser sig dock medicinalstyrelsen af ofvan antydda skäl ej böra göra framställning om anslag för ännu en öfverinspektör.

I ofvan meromnämnda nådiga stadga har äfven föreskrifvits, att vederbörande tjänsteläkare skall besöka inom distriktet förefintliga sinnessjuka, »om hvilka läkaren icke har sig bekant, att de vårdas i enlighet med denna stadgas föreskrifter» (§ 70 mom. 1). Oaktadt de i statens eller kommunens tjänst anställda civila läkarne, såsom förut flera gånger framhållits, i allmänhet icke torde vara så förtrogna, som önskligt vore, med sinnessjukdomar och vården om sinnessjuka, synes likväl nyssnämnda föreskrift vara ägnad att i ej ringa mån motverka befolkningens och kommunala myndigheters likgiltighet, vårdslöshet och hjärtlöshet med afseende på vården af sinnessjuka.

Å andra sidan lära dock på grund af ekonomiska svårigheter eller andra omständigheter tjänsteläkarnes bästa sträfvanden måhända ofta nog ej leda till önskad påföljd.

Hvad särskildt de kommunala myndigheterna beträffar, torde det hos många bland dem gälla som en oemotsäglig sanning, att sinnessjukvården är en angelägenhet, som uteslutande tillkommer staten. De åtgärder, som i berörda hänseende inom vissa kommuner vidtagits, synas äfven, enligt hvad öfverinspektörernas berättelser gifvit vid handen, i många fall vittna om en viss likgiltighet och motsträfvighet, grundad på ofvannämnda uppfattning, att kommunen »icke har någon skyldighet» att taga vård om sina sinnessjuka.

Gränserna för statens och kommunernas skyldigheter i berörda hänseende torde väl alltid blifva i viss mån sväfvande och lära väl knappast kunna teoretiskt fastställas så noggrant, att icke tvister måste uppstå, om den goda viljan saknas. Fördelningen af statens och kommunernas bördor med afseende på sinnessjukvårdens handhafvande är i själfva verket högst olika i olika kulturländer, på grund hvaraf det synes lämpligast att äfven inom vårt land taga mera hänsyn till den på grund af historiska förhållanden utvecklade sedvanerätten än till på rent teoretiska grunder uppkonstruerade regler.

I enlighet härmed synes statens befattning med sinnessjukvården böra omfatta *dels* de sinnessjuka, som på grund af eventuell botlighet kunna anses kräfva speciella och mera kostsamma anordningar med afseende på sjuklokalernas beskaffenhet, betjäningens talrikhet och sakkunnig läkarevård, *dels* sådana obotligt sinnessjuka, som med hänsyn till den allmänna säkerheten, eller på grund af osnygghet, hjälplöshet, djupt psykiskt förfall, störande uppträdande och dylika omständigheter, äro i behof af liknande anordningar, äfvensom sådana obotliga, hvilkas uppfostran till eller uppehållande vid en viss grad af hyfsning och själfverksamhet synes kräfva fortsatt vård och särskilda omsorger. Däremot torde kommunerna böra anses skyldiga att omhändertaga sådana sinnessjuka, som efter aflupen sjukdomsprocess icke förete några egentliga sjukliga symtom, men däremot vissa psykiska defekter, såsom minskad eller upphäfd arbetsduglighet, bristande företagsamhet och intresse med afseende på själfförsörjning och dylikt, som för normala personer är af vikt, nedsatt intelligens och omdömesförmåga m. m., och hvilka alltså snarare äro att anse såsom psykiska invalider än i egentlig mening psykiskt sjuka. För *denna kategori af* »obotligt sinnessjuka» gäller utan tvifvel, att de knappast äro i behof af någon egentlig sjukvård utan blott kräfva ett efter deras defekter och egendomligheter lämpadt hänsynsfullt bemötande samt stundom i viss mån modifierade anordningar i lokalt afseende, hvilka eljest ej anses nödiga för vanlig fattigvård, men som å fattigvårdsinrättningar torde kunna åstadkommas utan särdeles kostsamma eller omfattande åtgärder.

Medicinalstyrelsen har förut varit i tillfälle att betona, hurusom för närvarande ett icke ringa antal af de obotligt sinnessjuka, som vårdas å hospital och asyl, tillhör sistnämnda kategori af »psykiska invalider» och säkerligen skulle kunna vårdas å försörjningsinrättningar (resp. enskilda hem), om därstädes uppfattningen af kommunens skyldigheter med afseende på dessa sjuka vore en annan och om större intresse förefunnes för åstadkommande af en del för detta ändamål nödiga anordningar. Medicinalstyrelsen vill också ännu en gång framhålla, att statens åtgärder för de sinnessjukas vård, om än aldrig så omfattande och kostsamma, äfven för framtiden måste blifva otillräckliga och otillfredsställande, om icke kommuner och enskilda i sin mån och efter bästa förmåga draga försorg om sådana sinnessjuka, för hvilkas vård inga mera speciella åtgärder äro af nöden.

Inom några af rikets större städer hafva emellertid på allra sista tiden vidtagits eller förberedts åtgärder för en mera tillfredsställande vård för de sinnessjuka, om hvilka kommunerna kunna anses böra draga försorg, och i en del andra städer synas likaledes de synpunkter, som medicinalstyrelsen ofvan framhållit, vara på väg att tränga igenom.

Det torde alltså vara att hoppas, att de missförhållanden beträffande den kommunala (och enskilda) sinnessjukvården, som ofvan påpekats, småningom skola blifva, till en viss grad åtminstone, afhjälpta. Att fullständigt råda bot för dem, är emellertid äfven med den bästa vilja knappast möjligt, så länge fattigvården, såsom nu i regeln, är bunden vid hvarje särskild kommun. Det är nämligen uppenbarligen omöjligt för mindre sådana, i hvilka folkmängden icke uppgår till mera än några få hundratal, att vidtaga permanenta åtgärder för eventualiteter, som inträffa eller kunna beräknas inträffa blott helt tillfälligtvis och öfvergående. En sammanslutning af flera kommuner för gemensamt ordnande af vården om medellösa sinnessjuka, i enlighet med bestämmelserna i Eders Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående fattigvården den 9 juni 1871, är alltså från här ifrågavarande synpunkt i hög grad önsklig.

Medicinalstyrelsen vill slutligen påpeka, att en förbättring af den kommunala sinnessjukvården, oafsedt sakens humanitära sida och oafsedt de fördelar, som sinnessjukvården i dess helhet skulle vinna, sannolikt äfven skulle ställa sig gynnsamt för kommunernas ekonomi.

Under nuvarande förhållanden få äfven akut insjuknade sinnessjuka ofta vänta en rundlig tid, innan plats kan beredas dem å något hospital, hvarunder, om vården, såsom nu i regeln, är dålig eller mindre tillfredsställande, utsikterna för hälsans återvinnande alltmera försämras och kommunerna således af missriktad sparsamhet stundom ådraga sig mångåriga

underhållskostnader för sinnessjuka, som, om vården om dem från början varit lämplig, måhända snart nog kunnat återgå till sin vanliga verksamhet med återvunnen förmåga att försörja sig själfva.

Det torde vidare vara uppenbart, att ju större möjlighet beredes statens anstalter att till kommuner och enskilda återbörda kroniskt och obotligt sjuka, desto snarare kunna samma anstalter bereda plats för akut insjuknade, hvarigenom kommuner och enskilda besparas de drygare kostnader, som äro förenade med vården om dessa sinnessjuka, och ofvannämnda risk för fleråriga utgifter i och för den sjukas vård minskas.

Att kommunernas underlåtenhet att vidtaga nödiga åtgärder för sinnessjukas vård stundom kan blifva ekonomiskt ganska betungande, torde bland annat framgå af ofvan anförda notiser om en försörjningsinrättning, hvarest man stundom nödgats mot dryg betalning särskildt leja en eller ett par handfasta karlar till skydd mot en eller annan svårsjuk sinnessjuks våldsamhet. Liknande historier äro för öfrigt långt ifrån enastående. Medicinalstyrelsen har sig i detta afseende bland annat bekant, att vissa kommuner stundom funnit det med sin ekonomiska fördel förenligt att söka plats för medellösa sinnessjuka å enskild anstalt, hvarest afgiften kan uppgå till omkring 6 kronor om dagen. Att vederbörande i dylika fall lifligt beklaga sig öfver *statens* underlåtenhet med afseende på vården om de sinnessjuka, torde knappast behöfva nämnas.

Medicinalstyrelsen har i det föregående beräknat, att af de sinnessjuka i riket i det närmaste 60 % böra vårdas å statens hospital och asyler. Det lär alltså icke kunna påstås, att styrelsen sökt underskatta statens skyldigheter med afseende å sinnessjukvården. Styrelsen har därför ansett sig befogad att äfven framhålla, hurusom såväl med hänsyn till allas intressen och humanitetens fordringar som med hänsyn till kommunernas och enskildas ekonomi *en förbättring af den enskilda och kommunala sinnessjukvården är i lika hög grad af behofvet påkallad* som utvecklingen af den offentliga sinnessjukvården.

Antalet sinnesslöa å landsbygden.

Undersökningen af de ***sinnesslöa*** *å landsbygden* har omfattat samma områden och folkmängd, som förut angifvits vid redogörelsen för undersökningen af de sinnessjuka, d. v. s. 9,39 % af folkmängden å rikets lands-

bygd och enligt de summariska folkräkningsuppgifterna 639 sinnesslöa, d. v. s. 9,39 % af samtliga å landsbygden enligt samma uppgifter befintliga.

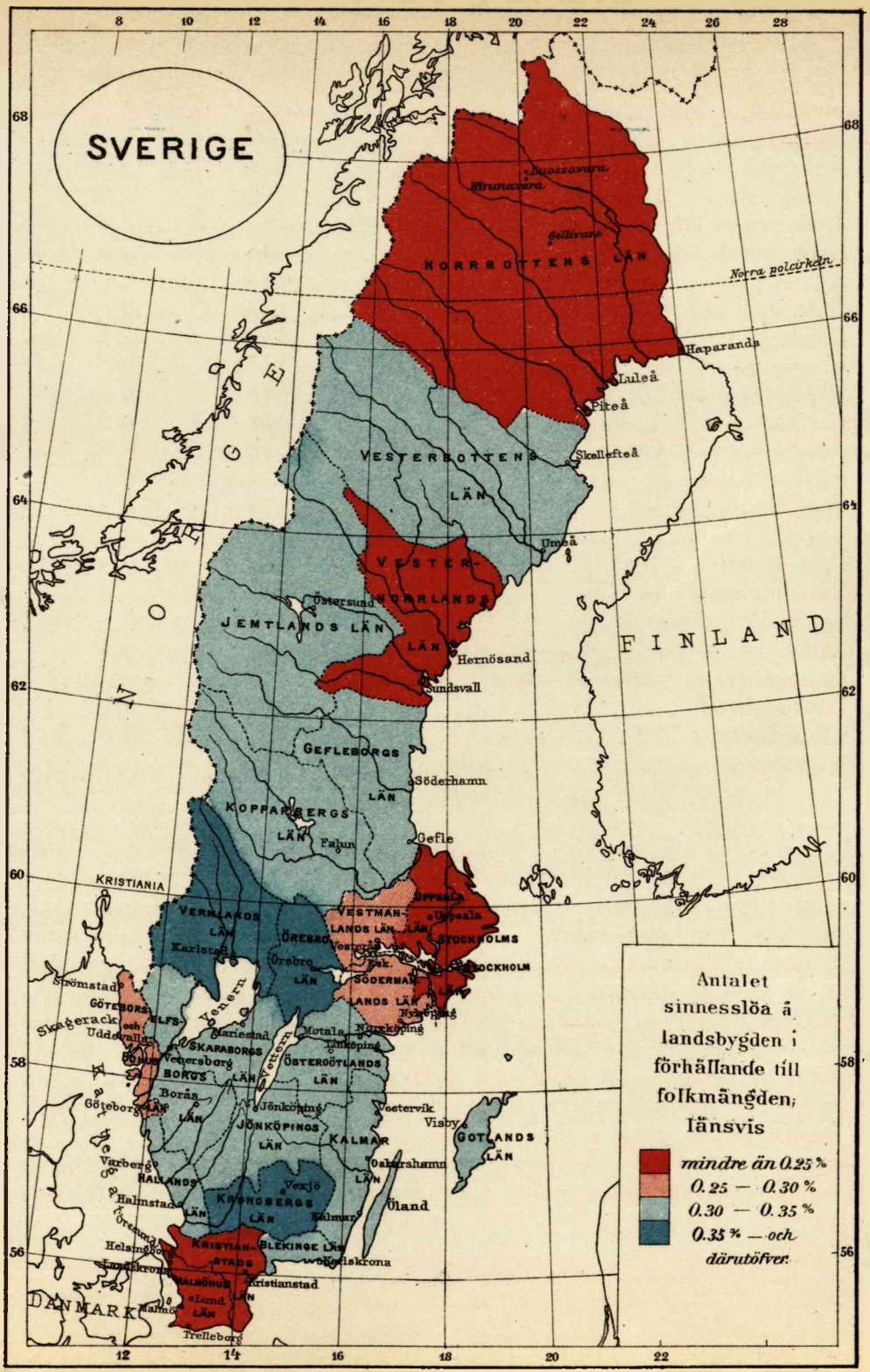
Vid redogörelsen för de sinnessjuka har omnämnts, att, sedan de nominativa folkräkningsuppgifterna rörande de för undersökning utvalda distrikten kommit medicinalstyrelsen till handa, dessa uppgifter befunnos icke öfverensstämma med de förut omnämnda summariska uppgifterna. I sammanhang därmed har medicinalstyrelsen påpekat de sannolika orsakerna till ifrågavarande differens, hvilken, för så vidt den gällde de sinnessjuka, icke kunde anses vara af någon betydelse. Med afseende å de sinnesslöa ställer sig dock saken betydligt annorlunda, i det att, enligt de nominativa uppgifterna, antalet sinnesslöa inom undersökningsdistrikten uppgått till 778, d. v. s. en siffra som med icke mindre än 21,7 % öfverstiger den, som vunnits på grund af de summariska uppgifterna. Skillnaden är ganska olika inom olika *distrikt*, men torde af skäl, som förut flera gånger berörts, kunna antagas vara ungefär densamma inom hvarje *län*.

Vid här nedan följande beräkningar har medicinalstyrelsen därför utgått från antagandet, att såväl inom hvarje enskildt län som inom rikets landsbygd i dess helhet antalet sinnesslöa enligt folkräkningsuppgifterna bör vara 21,7 % högre än de summariska uppgifterna utvisa och för hela landsbygden således kan beräknas till 8,283. (Se bil. II samt tab. I och XII.)

Utöfver de 778 sinnesslöa, som enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna förefunnits inom samtliga undersökningsdistrikt, hafva vid undersökningen anträffats ytterligare 355; genom uppgifter från anstalter har dessutom kännedom vunnits om 6, under det att å andra sidan 24 såsom sinnesslöa betecknade personer vid nämnda efterforskningar befunnits psykiskt normala (18), aflidna (2), »obefintliga» (3) eller vistas å obekant ort (1). *Antalet den 31 december 1900 inom undersökningsdistrikten befintliga sinnesslöa skulle alltså enligt undersökningen hafva uppgått till 1,115 eller 43,32 % mera, än hvad folkräkningsuppgifterna gifvit vid handen. Å rikets landsbygd i dess helhet kan på grund häraf antalet sinnesslöa uppskattas till 11,871 (= 8,283, ökadt med 43,32 %), utgörande 0,29 % af folkmängden.*

Fördelningen af de sinnesslöa å landsbygden, länsvis.

Vid redogörelsen för det sannolika antalet sinnessjuka inom rikets landsbygd har medicinalstyrelsen sökt göra gällande, att pålitligheten, eller opålitligheten, i folkräkningsuppgifterna, i hvad de röra sinnessjuka och sinnesslöa, synes kunna antagas vara ungefär lika stor inom olika delar af rikets landsbygd — om man utgår från så stora områden som länen. Under förutsättning att detta antagande är riktigt, ställer sig fördelningen af de sinnesslöa i absoluta tal och i förhållande till folkmängden inom de olika länen på följande sätt:

Gen. Stab. Lit. Anst. Stockholm

	Sinnesslöa.	Sinnesslöa i %.
Stockholms län	357	0,23
Uppsala län	222	0,23
Södermanlands län	378	0,27
Östergötlands län	712	0,33
Jönköpings län	585	0,33
Kronobergs län	595	0,39
Kalmar län	645	0,33
Gottlands län	139	0,31
Blekinge län	332	0,30
Kristianstads län	447	0,22
Malmöhus län	648	0,23
Hallands län	377	0,33
Göteborgs och Bohus län	536	0,28
Elfsborgs län	739	0,30
Skaraborgs län	679	0,31
Värmlands län	923	0,40
Örebro län	583	0,35
Västmanlands län	334	0,28
Kopparbergs län	654	0,32
Gäfleborgs län	583	0,30
Västernorrlands län	426	0,21
Jämtlands län	343	0,33
Västerbottens län	410	0,30
Norrbottens län	224	0,19

Den relativa frekvensen af sinnessjuka inom de olika delarna af rikets landsbygd synes, som ofvan framhållits, ganska noga följa växlingarna i landets naturliga beskaffenhet, folkmängdstäthet m. m. Någon dylik regelmässighet kan knappast spåras beträffande antalet sinnesslöa inom olika delar af riket. Värmlands och Kronobergs län äro visserligen äfven med afseende på antalet sinnesslöa de sämst lottade och de skånska länen, liksom Mälareprovinserna, mycket gynnsamt ställda, men för öfrigt är det svårt att finna några beröringspunkter med motsvarande siffror för de sinnessjuka. I betraktande häraf, och då frågan icke har väsentlig praktisk betydelse för det ändamål, som med undersökningen afses, anser sig styrelsen kunna lämna denna fråga å sido.

Antalet sinnesslöa i städerna uppgick enligt folkräkningsuppgifterna till 876. Vid undersökningen har anträffats ytterligare 317, hvarutöfver,

enligt uppgifter från anstalter, böra tillkomma 143. Å andra sidan afgå 31 såsom »obefintliga» (6), ej sinnesslöa (16), aflidna (2), ej tillhörande kommunen (6) eller befinnande sig å okänd ort (1). *Det verkliga antalet sinnesslöa i städerna den 31 december 1900 skulle alltså uppgå till 1,305 eller 0,12 % af folkmängden.* Den genom undersökningen konstaterade tillökningen uppgår alltså till 429 eller 49 %.

Fördelningen af de sinnesslöa i städerna.

Rörande fördelningen på de olika länen gäller hvad som ofvan sagts vid redogörelsen för de sinnessjuka i städerna. För städer af *olika storlek* varierar frekvensen på följande sätt:

	Folkmängd.	Sinnesslöa.	Dito i %.
Stockholm	300,624	263	0,087
Göteborg	130,619	213	0,163
Malmö	60,857	40	0,066
Norrköping	41,008	39	0,095
Städer med 20—25,000 inv.	146,158	158	0,108
» » 10—20,000 »	163,424	212	0,129
» » 5—10,000 »	143,422	203	0,142
» » 2— 5,000 »	82,524	108	0,130
» » mindre än 2,000 »	35,315	69	0,195
Summa	1,103,951	1,305	0,12

Antalet sinnesslöa i hela riket.

Antalet sinnesslöa i hela riket uppgår, enligt hvad undersökningen sålunda gifvit vid handen, till 13,176, hvilket motsvarar 0,256 % af folkmängden och utgör en ökning af folkräkningsuppgifternas siffror med 4,017 = 43,9 %.

Med afseende på pålitligheten af undersökningens resultat i förevarande hänseende bör här anmärkas, att siffran för Stockholm uppenbarligen är mycket för låg och, under antagande att den relativa frekvensen är ungefär lika stor som i Göteborg, synes böra ökas med närmare 250. Beträffande öfriga städer samt landsbygden torde samma skäl, som ofvan nämnts vid redogörelsen för antalet sinnessjuka, tala för, att äfven här ifrågavarande siffror med största sannolikhet blifvit för låga.

Att antalet sinnesslöa blifvit för lågt uppskattadt såväl å landsbygden som i mindre och större städer, synes dessutom af följande skäl, och oberoende af hvad som ofvan anförts, alldeles visst. Det torde få anses ställdt utom allt tvifvel, att sinnesslöheten i regeln är medfödd och endast i relativt få fall uppstår efter födelsen, i följd af sjukdomar i cen-

trala nervsystemet, yttre skador etc., förvärfvade under den tidiga barndomen. Antalet sinnesslöa bör alltså vara minst lika stort bland barn, tillhörande de första åldersklasserna 0—5 år, som bland äldre barn och fullvuxna, i synnerhet som dödligheten bland sinnesslöa barn, efter allt att döma, sannolikt är afsevärdt större än bland psykiskt normala. Å andra sidan är det dock lika uppenbart, att kännedomen om förekomsten af sinnesslöhet hos barn under deras första lefnadsår måste blifva mera bristfällig än beträffande äldre barn. Det ligger i sakens natur, att föräldrar hvarken kunna eller vilja erkänna en förhandenvarande sinnesslöhet hos barnet, ens för sig själfva och ännu mindre för andra, under de första åren, då ännu någon möjlighet föreligger att tro på försenad utveckling eller dylikt. Det är för öfrigt otvifvelaktigt, att det äfven för i hithörande ämnen erfarne läkare eller lärare kan vara ytterst svårt, och i många fall helt enkelt omöjligt, att bestämdt afgöra, huruvida hos ett barn under dess tidigaste år sinnesslöhet är för handen.

Att ett icke ringa antal förbiseenden af sinnesslöhet hos *späda barn* i allmänhet måste äga rum, torde alltså vara uppenbart. Medicinalstyrelsen har icke bearbetat föreliggande material med hänsyn till denna fråga, men är i tillfälle att med siffror, hämtade från annat håll, uppvisa, att så säkerligen varit fallet äfven vid här ifrågavarande undersökning. Nedanstående tablå, hvars siffror äro hämtade ur, respektive beräknade på grund af, uppgifter i dels statistiska centralbyråns underdåniga berättelse för år 1890, III, sid. XV, tab. E, dels »Underdånigt betänkande och förslag till ordnande af andesvagas undervisning, afgifvet i mars 1894 af därtill i nåder utsedde kommitterade», tab. I, sid. 120, dels slutligen ur ett danskt arbete »Statistiske undersögelser angaaende aandsvage i Danmark 1888—1889 ved J. Carlsen, D:r Med.», tab. I, sid. 19, utvisar den relativa fördelningen af åldersklasserna beräknad pro mille: 1:o) bland Sveriges befolkning den 31 december 1890 (kol. I); 2:o) bland de sinnesslöa i Sverige samma dag enligt folkräkningsuppgifterna (kol. II) samt bland de sinnesslöa i Danmark 1888—1889 enligt särskildt företagen undersökning, anordnad på analogt sätt med den här ifrågavarande (kol. III).

Af denna tablå framgår, att vid folkräkningen i Sverige den 31 december 1890 ett mycket stort antal sinnesslöa, tillhörande åldersklasserna 0—15 år, måste hafva blifvit förbisedda, och att detta i synnerligen hög grad gäller de sinnesslöa under 5 år och äfven i hög grad åldersklasserna 5—10 år, hvaremot de sinnesslöa i åldern 10—15 år synas hafva blifvit förbisedda i relativt mindre omfattning. Vidare framgår, att vid ofvannämnda, i Danmark särskildt anordnade undersökning, hvilken är jämförlig med den, för hvilken här redogöres, de sinnesslöa i de lägre

Ålder.	Åldersfördelningen år 1890, af rikets befolkning, pro mille.	Åldersfördelningen år 1890, af de sinnesslöa inom riket, pro mille.	Åldersfördelningen år 1888—1889, i Danmark, af de sinnesslöa, enligt särskildt undersökning, pro mille.
0—5 år	121,8	4,1	25,9
5—10 »	109,3	36,1	149,1
10—15 »	101,9	95,0	203,1
15—20 »	90,5	128,5	161,0
20—25 »	72,9	119,4	104,0
25—30 »	72,5	127,9	81,4
30—35 »	66,3	108,7	81,4
35—40 »	57,9	82,2	43,7
40—45 »	52,9	75,6	43,7
45—50 »	50,5	58,3	28,55
50—55 »	45,3	48,3	28,55
55—60 »	43,5	37,8	16,75
60—65 »	37,8	32,5	16,75
65—70 »	33,6	23,7	6,35
70—75 »	22,1	12,7	6,35
75—80 »	13,0	7,1	3,4
Öfver 80 år	8,2	2,1	
Summa	1,000,0	1,000,0	1,000,0

åldersklasserna befunnits högst väsentligen talrikare än förut nämnts, utan att dock hela antalet sinnesslöa i åldersklasserna 5—10 år och ännu mindre i de 5 första åldersklasserna kan antagas hafva blifvit på långt när till fullo kändt.

En jämförelse mellan de tre kolumnerna i tablåen synes bestyrka hvad som ofvan antagits såsom sannolikt, nämligen att antalet sinnesslöa är ungefär lika stort inom åldersklasserna 0—5 år, 5—10 år och 10—15 år, möjligen med någon öfvervikt för de båda första perioderna, och äfven att under dessa sistnämnda ett säkert påvisande af att sinnesslöhet är förhanden torde vara förenadt med synnerligen stora svårigheter. Inom åldersklasserna öfver 15 år, möjligen något senare, synes antalet sinnesslöa sjunka betydligt hastigare än befolkningen i dess helhet; det har också länge ansetts sannolikt, att dödligheten bland de sinnesslöa är större än bland från barndomen psykiskt normala personer, samt att medellifslängden för de förra är afsevärdt kortare än för de senare.

Af ofvanstående framgår emellertid såsom otvifvelaktigt, att ett ganska betydligt antal sinnesslöa i spädare ålder äfven vid en särskildt anordnad undersökning blir förbisedt och att alltså med största sannolikhet antalet sinnesslöa inom riket är ett eller annat tusental högre, än hvad här förevarande undersökning utvisar.

Såsom synnerligen anmärkningsvärdt synes i detta sammanhang böra påpekas den högst väsentliga olikhet, som, enligt hvad undersökningen gifvit vid handen, råder mellan landsbygd och städer med afseende på den relativa frekvensen af sinnesslöa. Denna uppgår i städerna till 0,12 % men å landsbygden till 0,29 %, d. v. s. till *mera än dubbelt så mycket*. Ungefär samma proportion återfinner man i folkräkningsuppgifterna (resp. 0,17 % enligt de summariska uppgifterna och 0,20 % enligt de nominativa för landsbygden och 0,08 % för städerna).

Ofvan har redogjorts för de moment, som kunna antagas hafva inverkat på pålitligheten af undersökningsresultaten, i hvad de rört de sinnessjuka, dels å landsbygden och dels i städerna. Medicinalstyrelsen kan icke finna, att förhållandena härutinnan äro väsentligen annorlunda med afseende på de sinnesslöa, och anser således, att inga skäl föreligga för antagandet, att undersökningen i städerna af de sinnesslöa blifvit så mycket mindre tillförlitlig än å landsbygden, att ofvannämnda skillnad i den relativa frekvensen i städerna och å landsbygden därigenom kan förklaras eller i nämnvärd mån reduceras. Stadsläkarne torde väl i allmänhet icke hafva så stor erfarenhet om sinnesslöa, men detsamma gäller äfven om de å landsbygden undersökande läkarne, hvilka visserligen kunna anses speciellt sakkunniga i fråga om sinnessjuka, men som, äfven de, endast i inskränkt mån haft tillfälle att förvärfva någon personlig erfarenhet om sinnesslöa. Dessa torde i det hela inom vårt land hitintills knappast ansetts höra till läkarnes verksamhetsområde, utan hafva öfvervägande varit föremål för pedagogisk omvårdnad eller, till stor del enskild, välgörenhet. Med afseende på de sinnesslöa hafva således de i städerna undersökande läkarnes kompetens varit mera jämnställd med de å landsbygden undersökandes, hvaraf följer att, med afseende å de sinnesslöa, resultaten från städerna snarast äro att anse såsom mera pålitliga i jämförelse med resultaten från landsbygden, än hvad fallet är med samma resultat beträffande de sinnessjuka.

Det torde alltså, åtminstone *tills vidare*, få antagas som sannolikast, att antalet sinnesslöa å landsbygden i förhållande till folkmängden är ungefär dubbelt så stort som i städerna.* Att hela denna olikhet

* I Danmark utfördes, som ofvan nämnts, under åren 1888—89 en räkning af de sinnesslöa enligt en metod, som kan anses analog med den här ifrågavarande och som äfven

skulle bero på felaktigheter i undersökningen, synes i alla händelser icke rimligt.

Beträffande orsakerna till ifrågavarande olikhet mellan landsbygd och städer, kan icke sägas stort mera, än att därom kan man intet med visshet veta. De antaganden, som i detta hänseende möjligen kunna göras, synas icke vara af något direkt praktiskt intresse. En omständighet förtjänar måhända dock att anmärkas, nämligen den, att i städerna de sinnessjuka och äfven de sinnesslöa omhändertagas i offentliga och enskilda anstalter samt å försörjningsinrättningar i vida större omfattning än å landsbygden, hvilket icke lär vara utan betydelse för befolkningens ärftliga anlag för psykiska rubbningar.

De sinnesslöas fördelning efter kön.

Af de 1,115 sinnesslöa inom de å landsbygden undersökta distrikten voro 610 eller 54,7 % män och 505 eller 45,3 % kvinnor. Förutsatt att förhållandet mellan könen varit detsamma å landsbygden i dess helhet, skulle antalet sinnesslöa män uppgått till 6,493 och antalet sinnesslöa kvinnor till 5,378, utgörande 0,33 resp. 0,27 % af hela antalet män resp. kvinnor å rikets landsbygd. Af de sinnesslöa å landsbygden synes sålunda antalet manliga individer vara afsevärdt högre än de kvinnliga, såväl absolut som relativt.

I städerna voro af därstädes befintliga 1,305 sinnesslöa 735 eller 56,3 % män och 570 eller 43,7 % kvinnor, utgörande 0,145 och 0,096 % af städernas

---

gaf liknande resultat, nämligen 0,18 % af folkmängden för hela riket, 0,20 % för landsbygden och 0,13 % för städerna. Vid redogörelsen för dessa resultat (»Statistiske undersögelser» etc.) anmärkes, att enligt *folkräkningsuppgifterna* den 1/2 1890 det relativa antalet sinnesslöa befanns högst i landskommunerna och lägre i städerna alltefter dessas storlek och att på grund häraf det icke kan vara något tvifvel om, att berörda tal »äro det statistiska uttrycket för den a priori uppställda förmodan, att prästers och lärares kännedom om befolkningen är störst på landet, minst i de stora städerna, *och att alltså de för landsbygden angifna siffrorna närma sig verkligheten mera än siffrorna från städerna, speciellt de stora städerna.*» Författaren erkänner icke heller sannolikheten af någon skillnad mellan förekomsten af sinnesslöhet å landsbygden och i städerna. Detta resonnemang synes i själfva verket ganska antagligt, men inom Sverige har den verkställda undersökningen, som ofvan påvisats, icke gifvit vid handen någon regelbunden stegring af det relativa antalet (sinnessjuka och) sinnesslöa efter kommunernas aftagande storlek, hvarken beträffande städerna eller landsbygden. Vidare må påpekas, att antalet vid undersökningen nyanträffade varit relativt större i städerna än å landsbygden (detta gäller både sinnessjuka och sinnesslöa). Äfven på grund häraf torde (frånsedt Stockholm) *undersökningens* resultat icke kunna anses mindre tillförlitligt med afseende å förhållandena i städerna än å landsbygden — om än *prästerskapets* kännedom om de sinnessjuka och sinnesslöa synes ofullständigare i städerna än på landet, i större kommuner än i mindre.

manliga resp. kvinnliga invånare. Äfven i städerna äro således de sinnesslöa af mankön betydligt öfvervägande.

För hela riket blifva motsvarande siffror följande: Af de 13,176 sinnesslöa, hvilka enligt undersökningen förefunnos den 31 decemher 1900, voro 7,228 män och 5,948 kvinnor; alltså af samtliga sinnesslöa 55 % män och 45 % kvinnor samt af rikets samtliga manliga invånare 0,29 % och af dess kvinnliga 0,22 %.

Bland de sinnesslöa inom riket är alltså mankönet såväl absolut som i förhållande till hela antalet sinnesslöa och i förhållande till folkmängden, fördeladt efter kön, afsevärdt talrikare representeradt.

De sinnesslöas fördelning efter vistelseort.

Af de 1,115 sinnesslöa, som tillhört landsbygden, blefvo 68 (6,1 %) ej undersökta, enär de aflidit (30), ej anträffats (13), vistats å annan uppgifven ort (5) eller i enskildt hem å annan ort (6), afflyttat från orten (3), vid undersökningen vistats å anstalt (6) eller fängelse (2) eller drifvit omkring (3). Å hospital och asyl vårdades 15, å enskild anstalt 42, alltså tillsammans 57 (= 5,1 %) å anstalt. Af öfriga 990, utgörande 88,8 % af hela antalet, vistades 700 (= 70,7 %) i egna hem, 177 = 17,9 % i annat enskildt hem och 113 = 11,4 % å försörjningsinrättning.

Af de 1,305 sinnesslöa i städerna blefvo 159 = 12,2 % ej undersökta, emedan de vid tiden för undersökningen ej anträffats (28), vistats å annan uppgifven ort (21), i enskildt hem å annan ort (78) eller å anstalt (7), afflyttat till annan ort (5) eller aflidit (20); 347 (= 26,6 %) vistades å hospital eller asyl (31), å enskild anstalt (315) eller å länslasarett (1); af de öfriga 799, utgörande 61,2 % af hela antalet, vårdades 485 (= 60,7 %) i eget hem, 41 (5,1 %) i annat enskildt hem och 235 (= 29,4 %) å försörjningsinrättningar, hvartill kommo 38 (= 4,8 %) å särskilda afdelningar å försörjningsinrättningarna i Stockholm och Göteborg.

De sinnesslöa vårdas alltså i vida mindre omfattning än de sinnessjuka å anstalt eller försörjningsinrättningar och öfvervägande i egna hem.

Behofvet af anstaltsvård för de sinnesslöa.

För utrönande af behofvet af anstaltsvård för sinnesslöa inom riket har det af åtskilliga skäl varit nödvändigt att använda en annan metod än för motsvarande beräkningar med afseende på de sinnessjuka.

Till en början måste man skilja på bildbara och obildbara samt beträffande de förra, med hänsyn till föreskrifterna i Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 13 juni 1902 angående anslag af allmänna medel åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn och åt arbetshem för sinnes-

slöa, särskildt afhandla dels bildbara sinnesslöa barn i åldern 6—12 år, dels äldre arbetsdugliga sinnesslöa.

Bildbara sinnesslöa barn.

Af sinnesslöa i åldern 6—12 år (d. v. s. sådana som fyllt 6 men ej 12 år) hafva vid undersökningen å landsbygden anträffats 66 (motsvarande 5,9 % af antalet sinnesslöa inom de undersökta distrikten), hvilka ansetts bildbara; häraf kan beräknas, att å landsbygden i dess helhet med ett uppskattadt antal af 11,871 sinnesslöa, böra finnas 700 bildbara, som ej åtnjuta anstaltsvård. I städerna har af ifrågavarande kategori af bildbara anträffats 76, hvadan inom riket i dess helhet antalet bildbara sinnesslöa i åldern 6—12 år, hvilka sakna anstaltsvård, kan uppskattas till 776.

Denna siffra har måhända blifvit för hög, därigenom att de undersökande läkarne öfverskattat möjligheterna för bildbarhet. Enligt hvad medicinalstyrelsen inhämtat, lär det relativt ofta hända, att sinnesslöa barn, som enligt läkarebetyg varit att anse som bildbara, efter intagning å uppfostringsanstalter snart nog visa sig alldeles oemottagliga för något slags utbildning och alltså äro att anse som rena »asylister».

Å andra sidan finnas flera omständigheter, som tala för att ifrågavarande siffra blifvit för *låg*. För det första är det ingalunda osannolikt, att läkarne, om de å ena sidan stundom öfverskattat de sinnesslöas utvecklingsmöjligheter, å andra sidan likaväl kunnat underskatta eller förbise desamma. Uppfostringsanstalterna för sinnesslöa torde i det hela föra en ganska obemärkt tillvaro, så att mången läkare förvisso är föga förtrogen med dessa anstalters uppgift och ändamål liksom i allmänhet med hvad som rör vården om de sinnesslöa. Denna har nämligen, som redan förut pepekats, utan tvifvel hittills snarare ansetts vara en pedagogisk välgörenhetsangelägenhet än en medicinsk sådan. För vinnande af någorlunda pålitliga omdömen i förevarande hänseende skulle i själfva verket fordrats ett samarbete mellan läkare och lärare, helst naturligtvis lärare, förtrogna med sinnesslöas vård och undervisning.

En annan omständighet, som säkerligen förorsakat att här omhandlade siffra blifvit för låg, är den att, såsom ofvan framhållits, antalet sinnesslöa öfver hufvud blifvit för lågt angifvet. De förbiseenden, som förorsakat detta, kunna med en viss grad af sannolikhet antagas hafva *öfvervägande* gällt just de bildbara, de relativt bättre begåfvade, hvilka omgifningen ej kunnat eller velat erkänna som sinnesslöa och som därför aldrig kommit till läkarnes kännedom.

Slutligen kunna, som förut påpekats, åtminstone lindrigare former af sinnesslöhet faktiskt ej alltid med säkerhet diagnosticeras under de första lefnadsåren, emedan defekterna stundom kunna vara af den art, att de framträda först vid uppnådd skolålder eller senare, på grund hvaraf sär-

skildt bland de *bildbara* sinnesslöa de tidigaste åldersklasserna i statistiken helt visst äro ofullständigt representerade.

Om det alltså synes sannolikt, att siffran 776 är för låg, saknas dock hållpunkter för bedömande af, i hvilken omfattning ofvannämnda, i olika riktningar verkande moment gjort sig gällande, hvarför det torde vara lämpligt att tills vidare utgå från att den någorlunda motsvarar de verkliga förhållandena och att alltså en viss dag, nämligen den 31 december 1900, 776 sinnesslöa barn voro i behof af och författningsenligt berättigade till inträde å de med statsmedel understödda uppfostringsanstalterna för sinnesslöa, men på grund af bristande plats där ej kunnat vinna inträde.

Huruvida samma siffra är ett troget uttryck för *behofvet af anstaltsplatser* utöfver de nu befintliga, är däremot icke utan vidare klart. Den ofvan diskuterade beräkningen omfattar nämligen blott 6 årsklasser af sinnesslöa barn, under det att skoltiden för dessa författningsenligt omfattar 8 år, på grund hvaraf det sålunda vill synas, som borde siffran 776 ökas med 25 % för att representera den förefintliga bristen på anstaltsplatser. Emellertid är, enligt hvad medicinalstyrelsen inhämtat, lärokursen å uppfostringsanstalterna för sinnesslöa *i medeltal* afsevärdt kortare än 8 år till följd däraf, att en del barn efter ett eller två år eller ännu kortare tid såsom obildbara utskrifvas eller af andra skäl, såsom på grund af dödsfall eller föräldrarnes önskan, afgå före afslutad skolkurs. — Vidare lär den verkliga skolåldern för sinnesslöa i allmänhet omfatta äldre årsklasser (från 8 à 10 år till 16 à 18) än dem, som legat till grund för här ifrågavarande beräkningar; men, som ofvan nämnts, äro sistnämnda årsklasser sannolikt alldeles icke talrikare än förutnämnda tidigare (från 6 till 12 år).

Det synes alltså troligt, att siffran 776, försåvidt den i och för sig är riktig, äfven är ett ganska troget uttryck för den rådande platsbristen eller behofvet af ökadt antal platser.

Enligt »berättelse och redovisning till föreningen för sinnesslöa barns vård af dess styrelse 1901» uppgick vid 1900 års slut antalet platser å uppfostringsanstalterna för sinnesslöa inom riket till 617. Medicinalstyrelsen har emellertid inhämtat, att vid samma tidpunkt antalet skolelever, som vårdades å ifrågavarande anstalter, ej bör uppskattas till mera än 554, hvadan alltså hela antalet bildbara sinnesslöa barn i skolåldern skulle uppgå till 1,330, utgörande något mera än 10 % af samtliga sinnesslöa inom riket, hvilkas antal, att döma af undersökningen, kan uppskattas till 13,176.

Sinnesslöa »arbetselever».

Antalet sinnesslöa, hvilka kunna anses i behof af vård å *arbetshem*, är det näppeligen möjligt att beräkna med stöd af de uppgifter, som vunnits genom undersökningen. I tabell III äro visserligen upptagna ej så få bildbara sinnesslöa öfver 12 år, men siffrorna i dessa kolumner angifva

strängt taget endast antalet af de bildbara sinnesslöa, hvilka behöfva anstaltsvård, men på grund af öfverårighet icke äro berättigade till statsunderstöd å *uppfostringsanstalterna*, under det att benämningen arbetselever, jämlikt ofvanberörda nådiga kungörelse den 13 juni 1902, synes böra innefatta sådana sinnesslöa, som efter afslutad undervisning icke anses kunna återsändas till sina hem utan kräfva fortfarande vård å anstalt. Men om antalet af sådana kan, som nyss antydts, det föreliggande materialet icke gärna lämna någon direkt upplysning. Medicinalstyrelsen skall här nedan lämna en på erfarenheter från annat håll stödd uppskattning af detta antal, men måste för öfrigt lämna denna fråga å sido, hvilket för öfrigt synes kunna ske utan betänklighet, enär, enligt hvad styrelsen har sig bekant, frågan om statsbidrag åt här ifrågavarande sinnesslöa af Eders Kungl. Maj:t blifvit hänvisad för utredning till annan myndighet. Nämnas bör dock i detta sammanhang, att antalet »öfveråriga» bildbara sinnesslöa, som äro i behof af anstaltsvård, men sakna sådan, kan beräknas uppgå till 508 (beräkningsgrunderna äro desamma som ofvan anförts vid uppskattningen af antalet skolelever) samt att vid slutet af år 1900 168 arbetselever vårdades å de vid denna tid befintliga anstalterna för sinnesslöa (se tab. XIII).

Obildbara sinnesslöa; »asylister».

Beträffande antalet af de obildbara sinnesslöa, som anses i behof af anstaltsvård, har undersökningen gifvit vid handen följande. Af sådana anträffades i landsbygdsdistrikten 185, utgörande 16,6 % af de sinnesslöa inom samma distrikt och motsvarande 1,970 å hela rikets landsbygd, hvartill komma 111 i städerna anträffade. Antalet till här ifrågavarande kategori hörande sinnesslöa inom hela riket skulle alltså uppgå till 2,081, hvilken siffra således betecknar den rådande bristen på anstaltsplatser för obildbara sinnesslöa.

Den 31 december 1900 vårdades å statens hospital och asyler 179 sinnesslöa, af hvilka de allra flesta torde vara obildbara eller på grund af moraliska perversiteter, samhällsvådliga drifter eller komplikationer med andra sjukliga symtom ej ägnade för vård å uppfostringsanstalt eller arbetshem. Å de mindre, enskilda asyler, för hvilka redogörelse lämnats af styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård, lära vårdas omkring 170 obildbara; denna siffra är dock osäker och sannolikt för hög, dels emedan uppgifter ej föreligga från alla dessa anstalter, dels på grund däraf att en del äro så små. att det med skäl kan ifrågasättas, huruvida de icke riktigare bort rubriceras som enskilda hem.

Totalbehofvet af anstaltsplatser för obildbara sinnesslöa uppgår alltså i rundt tal till 2,400, hvilket utgör 18,2 % af samtliga sinnesslöa inom riket (13,176).

I en del frågeformulär har för obildbara sinnesslöa angifvits behof af vård å hospital eller asyl för sinnessjuka. Antalet obildbara sinnesslöa, som behöfva sådan vård, kan med stöd af dessa uppgifter för hela riket beräknas till omkring 235 utöfver de 179, som den 31 deeember 1900 vårdades å nämnda anstalter.

Medicinalstyrelsen har icke anledning att lägga särdeles stor vikt vid först nämnda siffra, men torde i det följande få anledning att fästa särskildt afseende vid den omständighet, att för en del sinnesslöa vård å någon *statens* anstalt för sinnessjuka ansetts önskvärd eller nödvändig.

Jämförelse mellan behofvet af anstaltsvård för sinnesslöa i Sverige och i Danmark.

Pålitligheten af de siffror, som angifva behofvet af ytterligare anstaltsplatser för obildbara sinnesslöa, är naturligvis tvifvelaktig af samma eller liknande skäl, som anförts vid tal om motsvarande siffror rörande sinnessjuka och bildbara sinnesslöa. För de obildbara tillkommer dessutom den omständigheten, att särskilda asyler för dessa hittills snart sagdt ej alls funnits inom riket, på grund hvaraf någon erfarenhet om hvilka sinnesslöa, som lämpa sig för vård å sådana anstalter, ej har kunnat vinnas.

Detsamma gäller, som förut påpekats, i viss mån äfven frågan om behofvet af vård för sinnesslöa å uppfostringsanstalter. Det synes därför angeläget att i dessa hänseenden söka jämförelsepunkter från något annat land, hvarest hithörande förhållanden kunna anses någorlunda likvärdiga med dem i vårt land.

Som ofvan nämnts, har i Danmark under åren 1888—89 utförts en statistisk undersökning af bland annat antalet sinnesslöa, hvilken undersökning med afseende på plan och genomförande kan anses analog med förevarande och äfven gifvit i det hela tämligen öfverensstämmande resultat med denna.

I Danmark är vidare vården om de sinnesslöa särdeles väl ordnad och har nu nått sådan omfattning, att så godt som alla sinnesslöa, hvilka kunna anses i behof af anstaltsvård, synas hafva tillgång härtill. — Erfarenheterna från Danmark beträffande omfattningen af ifrågavarande behof synas alltså synnerligen ägnade att belysa pålitligheten af de beräkningar härutinnan, som grundats på den inom vårt land utförda undersökningen.

Medicinalstyrelsen anser sig på grund häraf med afseende på omfattningen af vården om de olika kategorierna af sinnesslöa i Danmark böra anföra följande tablå, hämtad ur »Indberetning till Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om den med Hensyn till Aandsvageanstalternes Regnskaber for 1899—1900, 1900—1901, 1901—1902 iværksatte kritiske Revision».

	Skolelever	Arbetsföra	Asylister	Summa	Exspektanter
1 april 1898	413	356	421	1,190	Ej uppgifvet
» 1899	421	360	436	1,217	»
» 1900	333	412	522	1,267	130
» 1901	351	416	565	1,332	83
» 1902	332	481	709	1,522	34
Summa	1,850	2,025	2,653	6,528	
Medeltal för år	370	405	531	1,306	

Af denna tablå framgår till en början, att exspektanternas antal under de senaste tre åren sjunkit betydligt och för närvarande är så ringa, att behofvet af anstaltsplatser i Danmark nu synes vara till fullo fylldt. Vidare gifva siffrorna vid handen, att exspektanterna hufvudsakligen utgjorts af asylister och att alltså det *nuvarande* förhållandet mellan asylister och bildbara torde böra läggas till grund för uppskattningen af det relativa antal anstaltsplatser, som kan anses behöfligt för de olika kategorierna af sinnesslöa. Slutligen framgår af den anförda sammanställningen, att förhållandet mellan antalet skolelever och antalet arbetselever under de sista fem åren undergått en anmärkningsvärd förändring, i det att det förra småningom, om än något oregelbundet, minskats, det senare däremot stadigt ökats. I betraktande af den korta tidrymd, som här är i fråga, torde man kunna förmoda, att berörda variationer åtminstone till någon del bero på tillfälliga omständigheter, på grund hvaraf det synes befogadt att vid bedömande af förhållandet *mellan dessa kategorier* utgå från medelsiffrorna för hela femårsperioden. Under denna förutsättning skulle skolelevernas antal uppgå till 389 eller 25,6 %, arbetselevernas till 424 eller 27,8 % och asylisternas till 709 eller 46,6 % af hela antalet vårdbehöfvande.

År 1888—89 uppgick enligt meromnämnda »Statistiske undersögelser etc.», antalet sinnesslöa i Danmark till 3,907. I förhållande till denna siffra uppgår alltså (det sannolika) antalet skolelever till 10 %, antalet arbetselever till 10,9 % och antalet asylister i behof af anstaltsvård till 18 % och hela antalet sinnesslöa, som behöfva anstaltsvård, till 38,9 %. Dessa procenttal äro gifvetvis för höga, emedan antalet sinnesslöa nu efter all anledning är större än 1888—89. En uppskattning af huru stor ökningen varit är naturligen ytterst vansklig och öfver hufvud taget knappast nödvändig för här ifrågavarande ändamål, som endast afser en uppskattning af huru behofvet af anstaltsvård för olika kategorier af sinnesslöa *ungefärligen* ställt sig i ett land, som är jämförligt med vårt, men hvarest man förfogar öfver praktisk erfarenhet i hithörande förhållanden.

I Sverige behöfva enligt den verkställda undersökningen något mera än 10 % af alla sinnesslöa plats i undervisningsanstalter och något mera än 18 % vård i asyler. Dessa beräknade siffror öfverensstämma alltså på det nogaste med dem, som vunnits på grund af erfarenheten i Danmark, men som här ofvan beräknats något för högt. Undersökningens resultat torde således kunna betraktas som ganska tillförlitligt. Möjligen bör man med ledning af erfarenheterna från Danmark reducera dem något, ehuru å andra sidan ingenting tvingar till antagandet, att hithörande förhållanden skola vara alldeles lika i Sverige och Danmark.

Slutligen förtjänar anmärkas, att enligt erfarenheten från Danmark antalet arbetselever synes böra antagas vara minst lika stort som antalet skolelever. I tab. XII återfinnes en sammanställning af totalbehofvet anstaltsplatser i de *olika länen* för skolelever, arbetselever och asylister, beräknadt efter respektive 10, 10 och 18 % af antalet sinnesslöa inom länet. Siffrorna för Stockholms stad äro gifvetvis mycket för låga. Att äfven öfriga siffror böra anses endast som approximativa, torde ej behöfva närmare påvisas.

Fördelning af behofvet af anstaltsvård för sinnesslöa efter kön och vistelseort.

Som ofvan nämnts, är bland de sinnesslöa inom riket mankönet i afgjord öfvervikt såväl å landsbygden som i städerna. Af nedanstående tablå, hvilken icke torde kräfva vidare kommentar, framgår, att förhållandet är detsamma för samtliga kategorier af sinnesslöa, som äro i behof af vård.

Antal sinnesslöa i behof af anstaltsvård, med fördelning efter kön:

	Bildbara			Obildbara			Summa	
	å landsbygden.	i städerna.	Summa.	å landsbygden.	i städerna.	Summa.	absolut	i % af samtliga som behöfva vård.
Män	72	74	146	104	58	162	308	55.6
Kvinnor . . .	50	62	112	81	53	134	246	44.4

Af de 1,115 sinnesslöa i de undersökta landsbygdsdistrikten vårdades 57 = 5,1 % å anstalt, och ytterligare 307 = 27,5 % ansågos i behof af anstaltsvård. Totalbehofvet för dessa distrikt uppgick alltså till 364 = 32.6 %. — Af de 1,305 sinnesslöa i städerna vårdades 347 = 26,6 % å anstalt, ytterligare 247 = 18,9 % ansågos i behof af vård, hvadan totalbehofvet uppgick till 594 = 45,5 %. — Äfven med afseende å de sinnesslöa ger alltså undersökningen vid handen, att behofvet af anstaltsvård är

relativt större för städerna än för landsbygden, men äfven hittills bättre tillgodosedt i de förra än å den senare.

Af de 1,185 sinnesslöa, som vid undersökningen vårdats i eget hem, hafva 442 = 37,3 % ansetts i behof af anstaltsvård (för städerna enbart är motsvarande procenttal 40 och för landsbygden 35,4). Af de 218, som vårdats i annat enskildt hem, ansågos 48 = 22 % i behof af anstaltsvård (i städerna 20 %, å landsbygden 22,6 %). Af de 348, som vårdats å försörjningsinrättningar, voro 64 = 18,4 % i behof af anstaltsvård (i städerna 19,1 %, å landsbygden 16,8 %).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.

Som orsaker till behofvet af anstaltsvård har angifvits — utom bildbarhet — följande:

Yttre omständigheter.	Land	Städer	Den sinnesslöas tillstånd.	Land	Städer
Fattigdom, dålig hygien	103	71	Osnygg, hjälplös	181	101
Lastbarhet bland omgifn.	23	26	Störande, bråkig	160	68
Brist på föda, tillsyn, ans	89	42	Farlig för omgifn.	52	31
Tvångsmedel, hård behandl.	21	8	Benägen för självmord	2	—
Ekonomiska svårigheter	83	53	Kringdrifvande	53	22
Andra omständigheter	8	7	Kroppsligt sjuk l. svag	53	25
			Periodiskt orolig	2	1

Vanvård etc. af sinnesslöa.

Följande fall af mera anmärkningsvärd vanvård eller brist på vård må, till ytterligare belysning af de sinnesslöas villkor, här anföras.

Sinnesslöa å landsbygden.

1. Johanna och Maria S. Mor och dotter. Modern mycket liderlig, drifver omkring när hon orkar, har idkat könsumgänge med hvem som helst, född 6 eller 7 oäkta barn, hvaraf minst 2 psykiskt förkomna. En af dessa, Maria S., kan ej försörja sig själf, drifver ständigt omkring, tigger och idkar könsumgänge med hvem som helst: »så fort hon ser en karl, gör hon later och miner»; har 5 oäkta barn. Man uppskattar socknens kostnader för Johanna och hennes afkomma till 40,000 kronor. Dessa notiser anföras af vederbörande läkare såsom särskildt belysande exempel på, huru stor ekonomisk våda kan ligga i bristande tillsyn öfver imbecilla med utpräglade sexuella tendenser. Läkaren anser, att Maria S. är samhällsvådlig »såsom producerande ett antal barn, som sannolikt till största delen komma att på ett eller annat sätt blifva samhället en börda».

2. Hilma P. Vanligen på resande fot, senast i sällskap med en »hästskojare». Har 5 oäkta barn, hvaraf 4 idioter, som kommunen får draga försorg om.

3. S. A. K. I fattiggård. Osnygg, sönderrifvande. Nattetid i oeldad cell i källaren, invid likboden.

4. O. M. I en usel fattigstuga med fader och 5 syskon. Höggradigt osnygg, störande och förstörande, bits, rifs och slåss. Ofta instängd i en afbalkning (1,20 × 2 meter). Får föda endast genom grannars barmhärtighet.

5. A. L. S. I hemmet hos far och styfmor. Alldeles svartgul af smuts, full af ohyra öfver hela kroppen, utan skjorta; kläderna trasiga. Om nätterna i ladugården, ligger i en soffa med halm och trasor, i hvilka han brukar gräfva ner sig, när han skall sofva.

6. Anna M. A., född 1860. Hos föräldrarne, båda öfver 70 år, tillsammans med 3 sinnesslöa syskon. Väsnas, rifver sönder, är våldsam. Hemmet fattigt. Vården högst otillfredsställande. Är stundom instängd i källaren eller bunden, får ofta stryk.

7. P. P. B. I en ladugårdskammare, mörk och sotig, den enda möbeln är en låda med halm. Smuts och elände. Har 40 öre om dagen af kommunen.

8. I. E. I. I eget hem, fattigt och i hög grad snuskigt. Dåliga seder, fadern super mycket. Otillräcklig föda. Föga eller ingen vård och tillsyn.

9. I. L. Hos en broder, mot betalning af kommunen. Höggradigt osnygg, sönderrifvande. Nattetid instängd i mörk, illa ventilerad skrubb. Halmbädd.

10. O. E. O. I hemmet mot 100 kronor om året af fattigvården. Hemmet fattigt och i hygieniskt hänseende synnerligen vanlottadt. Hela familjen (8 personer) bor i ett litet rum, hvarest äfven en gris uppehåller sig. En hemmavarande syster idkar skörlefnad och har 3 oäkta barn. Den sinnesslöa var den snyggaste i hela familjen. Han var stillsam och ansågs mottaglig för undervisning i yrke.

11. J. L. Sinnesslöhet med höggradig intelligensdefekt och allmän förlamning. Fullkomligt hjälplös. Frånsedt ögonens rullning, är nästan den enda kroppsrörelse han kan utföra en liten vridning och böjning af det snedt åt sidan nedhängande hufvudet. Kroppen och lemmarna ytterligt magra, de senare styfva och förvridna i de mest höggradiga kontrakturställningar. Hemmet fattigt, men i synnerhet ruskigt. Bostaden för man, hustru och 7 barn (utom J. L.) utgöres af ett kök, till ytterlighet smutsigt och oordentligt. Bredvid spisen en låda, där grisen har sitt tillhåll. Den sjuke sitter om dagarna nedpressad i en smal trälåda, öfver hvars kant hufvudet hänger, med några smutsiga paltor på och omkring sig. Hans tillstånd synes vara allmänt bekant i orten, där han går under namnet »Johannes

i lådan», men ingen myndighet har känt sig föranlåten att hjälpsamt ingripa.

12. O. P. O. Epileptisk. Osnygg, hjälplös, så godt som orörlig och reaktionslös. Fadern torpare i goda omständigheter. Familjen bor dock (som vanligt är i trakten) i ladugårdskammaren och saknar uppfattning om någon snygghet i afseende på bostadsförhållanden. Den sjuke ligger därstädes i ett hörn bredvid 4 kor, grisar och höns. Modern tyckes, så godt hon förstår, ansa om honom.

Sinnesslöa i städerna.

Från *fattigvårdsinrättningarna* äro uppgifterna om bristande eller olämplig vård tämligen enahanda, exempelvis: »Osnygg, väsnas, rifver sönder, är våldsam; instängd.» Från en fattigvårdsinrättning anmärktes följande: »Då de å fattigvårdsinrättningen intagna hjonen till största delen utgöras dels af orkeslösa och obotligt sjuka . . ., dels af f. d. tvångsarbetsfångar, f. d. straffångar, f. d. prostituerade samt i öfrigt af personer, som på grund af superi, liderlighet och lösaktighet visat sig vara oförmögna att försörja sig . . . anser jag . . . att fattigvårdsinrättningen är högst olämplig att inom sig hysa personer med abnorm sinnesbeskaffenhet.»

Följande fall gälla sinnesslöa, som *vårdats hos föräldrarne eller i »egna hem»*.

13. C. F. L. Epileptisk och döfstum, osnygg, lättretlig. Dryckenskap i hemmet.

14. A. G. B. Fattigt och dåligt hem. Är förstörande och våldsam, hotar med självmord; stjäl från hemmet.

15. Agda E. I. Groft osnygg. I hemmet 6 barn, hvaraf 3 blinda.

16. K. V. I. Våldsam, väsnas, så att föräldrarne hafva svårt att få bostad.

17. Jenny M. K. Osnygg, väsnas, förstör. Bunden hela dagen vid en nattstol.

18. Emma C. A. Hemmet fattigt och osnyggt i hög grad. Är störande, våldsam, drifver omkring och söker sexuellt umgänge utan hänsyn till omgifningen. Saknar tillräcklig föda.

Beträffande allmängiltigheten af ofvan anförda siffror och notiser får medicinalstyrelsen hänvisa till hvad i samma afseende anförts angående vården om de sinnessjuka.

Förslag till förbättrad vård om sinnesslöa.

Med afseende på de åtgärder, som från statens sida synas böra vidtagas för vården om de sinnesslöa, får medicinalstyrelsen till en början erinra därom, att styrelsen den 17 september 1900 angående denna fråga jämlikt nådig befallning afgifvit följande underdåniga utlåtande:

»Till Konungen.

Genom nådig remiss den 19 maj 1899 har Eders Kungl. Maj:t befallt medicinalstyrelsen att afgifva underdånigt utlåtande i anledning af riksdagens skrifvelse den 8 i nämnda månad, däruti anhållits, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning samt för riksdagen framlägga förslag rörande åtgärder för att genom statens medverkan bereda vård åt sådana sinnesslöa, hvilka enligt nu gällande bestämmelser icke kunde vinna inträde på de anstalter för sinnesslöa, som för närvarande funnes upprättade.

Uti riksdagens berörda skrifvelse har hufvudsakligen anförts, att genom nådiga kungörelsen den 28 maj 1897 bestämmelser meddelats angående understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn och åt arbetshem för sinnesslöa; att i denna kungörelse föreskrifvits, bland annat:

att i vederbörande anstalt ej finge intagas sinnesslö, som led af sinnessjukdom eller smittosam sjukdom, eller som af anstaltens läkare eller inspektor förklarades vara olämplig för samlifvet i anstalten och deltagandet i arbetet därstädes;

att i anstalt, där till vård mottoges äfven obildbara sinnesslöa, dessa ej finge inräknas bland dem, för hvilka statsunderstöd söktes; samt

att, så snart barn befunnits obildbart eller oförmöget till vidare utveckling, det skulle skiljas från uppfostringsanstalten;

att enligt dessa bestämmelser således vissa kategorier af sinnesslöa vore uteslutna från delaktighet i de förmåner, som vore beredda genom nämnda kungörelse; att, med hänsyn härtill och då endast en ringa del af de till dem hörande sinnesslöa under nuvarande förhållanden kunde erhålla plats i befintliga asyler, hos riksdagen gjorts framställning om åtgärder till vinnande af en förbättrad vård för den stora återstående skara af sinnesslöa, som vore i saknad af statshjälp; att, därest dessa olyckliga tillhörde den fattiga befolkningen, de naturligen fölle fattigvården till last, men att de i annat fall blefve en börda för föräldrahemmet, där de skulle vårdas och där särskilda åtgärder skulle vidtagas till den utbildning, som befunnes möjlig, hvarvid svårigheterna för de mindre bemedlade stundom kunde blifva rent af förkrossande; att en grundlig utredning beträffande nu ifrågavarande sinnesslöa torde komma att ådagalägga, bland annat, att

många af dem vore i behof af asylvård för att komma i åtnjutande af en mera mänsklig tillvaro; att många kommuners förhållande vore sådant, att man ej kunde ålägga dem en alltför tung börda beträffande omsorgen om dessa sinnesslöa, hvadan äfven staten här borde träda hjälpande emellan; att antalet sinnesslöa inom riket enligt öfverstyrelsens öfver hospitalen underdåniga berättelse för år 1896 utgjorde 7,028, af hvilka 5,793 vårdades i enskilda hus, 312 i enskilda anstalter, 688 i fattighus, 16 å länslasarett och 218 å hospital eller asyl; att endast i enstaka fall för vissa sinnesslöa plats kunde beredas å asyler för sinnessjuka i enlighet med nådiga stadgan den 2 november 1883; att asylerna för sinnesslöa under år 1897 torde hafva uppgått till 11 med tillsammans blott 167 platser, af hvilka en del syntes hafva varit afsedda för andra än obildbara sinnesslöa; att, äfven om staten för närvarande ej borde taga sig saken an medelst uppförande af särskilda vårdanstalter för obildbara sinnesslöa, det dock vore önskvärdt, att densamma lämnade sin medverkan till att ifrågavarande vanlottade samhällsmedlemmar i större omfattning än hittills komme i åtnjutande af en vård, som vore lämpad efter deras olyckliga belägenhet; att beträffande denna statens mellankomst till förmån för sådana sinnesslöa, hvilka behöfde vård å anstalt, men för hvilka statsunderstöd för närvarande icke medgåfves, densamma syntes böra äga rum genom att staten deltoge i kostnaden för vården af dem, som intoges å särskilda vårdanstalter, afsedda för ifrågavarande sinnesslöa; att härförutan, äfven om sådana anstalter komme till stånd, många i behof af asylvård varande sinnesslöa allt fortfarande komme att blifva i saknad däraf; samt att ändamålet med statens ingripande syntes komma att bäst vinnas, om genom de anvisade statsmedlen lindring kunde beredas dem, som skulle bekosta de sinnesslöas vård å asylerna.

Till åtlydnad af Eders Kungl. Maj:ts nådiga befallning får medicinalstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Af statistiska uppgifter rörande antalet idioter i vårt land (öfverstyrelsens öfver hospitalen underdåniga berättelser, jämförda med berättelser utgifna af styrelsen för föreningen för sinnesslöa barns vård) framgår tydligt, att ömmande och behjärtansvärda skäl föreligga för ett inskridande från statens sida till fromma för en vidare utveckling af idiotvården, särskildt i den riktning som af riksdagen i dess underdåniga skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t åsyftats. Hvad som hittills genom bidrag af staten och genom kommunernas och enskildas offervillighet vunnits, motsvarar blott till en ytterst ringa del det stora behofvet af tillsyn och vård för dessa samhällets vanlottade medlemmar, och beklagligt nog hafva de mest vårdbehöfvande, de obildbara sinnesslöa, varit helt och hållet utestängda

från den hjälp, som af staten beviljats de öfriga i mån af plats å idiothem och anstalter.

Det torde vara en känd sak, att det för vårdare och vårdarinnor af de sinnesslöa å våra idiothem mången gång kännes bittert påkostande att nödgas skilja sig vid sinnesslöa barn, hvilka efter ett eller högst två års vistelse å idiotanstalterna ej visa tillräcklig mottaglighet för att vara berättigade till statsunderstöd, och det torde ej sällan hända, att barmhärtigheten segrar öfver de ekonomiska hänsynen, så att dessa barn det oaktadt till betydlig tunga för anstalterna få kvarstanna. Därest hvarje något större idiothem ägde en asylafdelning och staten utsträckte sin välgörenhet lika åt alla sinnesslöa, de obildbara såväl som de bildbara, skulle därigenom en mycket kännbar svårighet undanröjas, hvilken nu ställer sig i vägen för medlidandet med dessa olyckliga.

I vårt grannland Danmark, där idiotvården ordnats på ett sätt, som bör tjäna oss och äfven andra länder till föredöme, har staten ej såsom i Sverige afskiljt de obildbara andesvaga från rättigheten till understöd och vård, utan med stor offervillighet äfven i detta afseende biträdt den privata och kommunala välgörenheten i upprättandet af särskilda asyler för de mest värnlösa och intellektuellt lägst stående. Idiotvården i Danmark är samlad på relativt få större anstalter och ej, såsom hos oss, splittrad på en mängd smärre. Sedan de »Kellerske aandsvage anstalterne» under innevarande år hunnit öfverflyttas till den nya, genom statslån främjade anläggningen vid Brejning på Jylland, där plats beräknats för 600 sinnesslöa af alla slag, komma å ena sidan dessa anstalter och å andra sidan komplexanstalten Gamle Bakkehus—Ebberödgaard (med 600 platser) att gemensamt mellan sig dela det väsentliga af landets idiotvård sålunda, att Brejning mottager sinnesslöa från västra delarna (Jylland och Fyen), Gamle Bakkehus—Ebberödgaard från de östra (Sjælland). Då härtill kommer att de ursprungliga i Köpenhamn och dess närhet belägna Kellerska egendomarna fortfarande skola äga bestånd hufvudsakligen som asyler, så framgår häraf, att vården af de sinnesslöa i Danmark är på ett efterföljansvärdt sätt tillgodosedd.

Kostnaden för de sinnesslöas vård har i Danmark beräknats i genomsnitt gå till 600 kronor årligen per individ i skolor och asyler samt 400 kronor i arbetshemmen. Denna senare siffra anses dock i allmänhet för låg på grund af den ringa inkomst anstalterna i själfva verket hafva af de sinnesslöas arbete. Af dessa omkostnader bidrager staten i mån af de vårdades medellöshet med högst hälften, det öfriga åstadkommes på privat väg eller genom kommunerna och länen (amten). Statens understöd utgår åt alla behöfvande utan skillnad i afseende på bildbarhet eller ålder

och inskränkes ej blott till ett visst antal år utan åtnjutes så länge alumnen stannar å anstalten. Det årliga understödsbeloppet uppgår till 250,000 kronor.

Af den erfarenhet, man i Danmark vunnit rörande idiotvården, vill medicinalstyrelsen framhålla följande. Mer och mer visar det sig nödvändigt att särskildt beflita sig om vården af de obildbara, lägst stående idioterna, då dessa just äro de, som vålla sina närmaste de största bekymren och särskildt inom fattiga hem utgöra ett verkligt kors för familjen. Däremot söka de flesta föräldrar i det längsta behålla de mera bildbara, relativt högt stående, äfven om det i barnens eget intresse är synnerligen önskvärdt, att de fortast möjligt komma i åtnjutande af en för deras intellektuella underlägsenhet speciellt lämpad uppfostran. I öfverensstämmelse härmed ser man sig tvungen att mer och mer utvidga asylvården, detta till och med på bekostnad af skolorna, hvilkas arbete på grund af alumnernas obildbarhet ter sig mindre uppmuntrande än man kunnat önska. Likafullt ger man det största möjliga spelrum åt en uppfostrande sträfvan, hvilken såsom den centrala principen alltjämt besjälar det hela. Hvarje anstalt utgöres af en komplex af skolor, arbetshem och asyler, samlade under en gemensam ledning, antingen på samma plats (Brejning) eller lokalt åtskilda (Gamle Bakkehus-Ebberödgaard). Den stora asylen å Ebberödgaard för 400 relativt eller absolut obildbara sinnesslöa män, kvinnor och barn är i möjligaste största grad äfven arbetshem och åkerbrukskoloni, där alumnerna, så vidt graden af deras andesvaghet det tillåter, bibringas nyttiga färdigheter. Denna asyl bör kunna tjäna som mönsteranstalt äfven för våra förhållanden.

Den brist i vårt eget lands idiotvård, som vid en jämförelse med Danmark först faller i ögonen, är de obildbaras uteslutande från all hjälp från statens sida. Det är också afhjälpandet af denna orättvisa fördelning af statens bidrag till de sinnesslöas vård, som riksdagen i sin förenämnda skrifvelse afser, jämte de åtgärder, som kunna vara för vårt land lämpliga vid en utvidgning af idiotvården i berörda afseende.

Att våra idiotanstalter äro otillräckliga och i öfrigt föga lämpade att tjänstgöra som asyler i och för emottagandet af en större kontingent af obildbara, torde vara en känd sak, och frågan om utvidgad vård kan således ej lösas, med mindre särskilda asyler inrättas för ifrågavarande kategori af sinnesslöa. Initiativet till dessa anläggningar bör emellertid på de skäl, medicinalstyrelsen längre ned vill anföra, tills vidare ej tagas af staten utan af landstingen; men staten bör å sin sida biträda, underlätta och uppmuntra dessa byggnadsföretag, dels genom penningebidrag, eventuellt billiga lån, dels ock genom understödsbidrag för de obildbara.

Angående den allmänna planen för en ändamålsenlig utvidgning af idiotvården och de principer, som därvid böra göras gällande, vill medicinalstyrelsen framhålla följande.

Någon skarp gräns kan ej dragas mellan de båda kategorierna bildbara och obildbara sinnesslöa. Riksdagens skrifvelse afser i öfverensstämmelse härmed icke blott de i strängaste mening obildbara, de för hvilka nödig vård är den enda hjälp, som åt dem kan lämnas, utan äfven sådana, som åtminstone i någon mån kunna utbildas, änskönt de i afseende å fattningsgåfva ej kunna fullt motsvara de kraf, som enligt nuvarande bestämmelser måste göras gällande för erhållandet af statsunderstöd. Med hänsyn härtill får styrelsen påvisa önskvärdheten af, att de utaf behofvet påkallade idiotasylerna ej afskiljas från förut befintliga skolor och arbetshem. Tvärtom böra idiotasylerna betraktas såsom ett önskvärdt, hittills felande led i idiotvårdens utveckling, och deras anläggning bör ske i organiskt sammanhang med redan befintliga skolor och arbetshem.

För ledningen af en asyl för obildbart sinnesslöa vore det en afsevärd vinst att få densamma lämnad i händerna på personer, hvilka med den öfriga idiotvården vore väl förfarna och hvilka, utan att behöfva lämna det i och för sig mera uppmuntrande arbetet vid uppfostringsanstalten och arbetshemmet, ändock kunde öfvertaga tillsynen öfver asylafdelningen. Härigenom vunnes en garanti att äfven den minsta mottaglighet för uppfostran och nyttiga kunskapers inhämtande blefve uppmärksammad, och blott den absoluta, all sträfvan gäckande obildbarheten komme att kvarstå såsom asylernas egentliga stam. Det synes alltså självklart, att den uppfostrande och upplysande ande, som på ett fruktbringande sätt inspirerar ledningen af våra idiotanstalter och som hos dess alumner sträfvar att förverkliga äfven de svagaste utvecklingsanlag, också bör taga asylerna under sitt hägn, så att de obildbaras kategori må inskränkas till det minsta möjliga.

Huru det ej framgår af ordalydelsen i riksdagens skrifvelse, huruvida dess medlidsamma omtanke afsett såväl vuxna personer som barn tillhörande den ifrågavarande kategorien af sinnesslöa, så torde detta dock få antagas, då man ej gärna kan förutsätta, att motionärens och riksdagens mening varit den att vid en viss ålder från vård utestänga en vanlottad individ, som för hela lifvet kan göra lika stort anspråk på samhällets medlidande, eller vid samma ålder utstöta en i asyl intagen, som därstädes ej kunnat göra tillräckliga framsteg för att sedermera på minsta vis förmå bidraga till sitt uppehälle. En dylik halfmesyr måste anses alltför otillfredsställande och får medicinalstyrelsen alltså antaga, att riksdagens afsikt

varit att utan hänsyn till ålder bereda nödig vård åt alla sådana sinnesslöa, som nu äro utestängda från den egentliga idiotvården.

Redan denna lider af en afsevärd brist just därutinnan, att anstalterna hvarken kunna behålla ej heller förmå skaffa lämplig plats åt sådana bildbara, hvilka efter ett på dem nedlagdt mödosamt arbete kunnat höjas till arbetsdugliga individer, men, sedan de nått den ålder, att statsunderstöd åt dem ej längre kan erhållas, och den knappa tillgången på platser gör deras utskrifning nödvändig, måste från anstalternas hägn skiljas för att öfverlämnas åt hemmen eller fattigvården. Här förspillas tyvärr mången gång resultaten af ett årslångt uppfostrande arbete, och de sinnesslöa glömma sina förvärfvade kunskaper och sin arbetsduglighet af brist på lämplig tillsyn och öfning. Om alltså redan dessa förhållanden få betecknas såsom en sorglig ofullkomlighet i vårt lands idiotvård, hvilken påfordrar en förändring och ett mera tillfyllestgörande understöd från statens sida, så torde behofvet af understödsbidrag utan tids- och åldersbegränsning vara ännu mera påfallande, då det gäller sådana individer, hvilka under alla förhållanden äro hänvisade till andras barmhärtighet och genom sin fullkomliga hjälplöshet beständigt kräfva tillsyn.

Det har i riksdagens skrifvelse framhållits, att, äfven om staten för närvarande ej borde taga sig saken an medelst uppförande af särskilda vårdanstalter för obildbara sinnesslöa, det dock vore önskvärdt, att densamma lämnade sin medverkan till, att ifrågavarande högst vanlottade medlemmar i större utsträckning, än hittills skett, komme i åtnjutande af en vård, som vore lämpad efter deras olyckliga belägenhet.

Hittills har man ansett kommunerna böra med bidrag af staten åtaga sig idiotvården, men, i den mån denna fråga öfvergår från att vara en uppfostringsfråga till en fråga om blott och bart vård, saknas ej skäl för kommunerna att höja sina anspråk på statens tillmöteskommande hjälp. De skyldigheter, staten iklädt sig beträffande de sinnessjuka, borde ju medföra enahanda skyldigheter gent emot de obildbara sinnesslöa, och det mindre samhället borde alltså kunna ställa samma anspråk på staten i det ena afseendet som i det andra.

Denna synpunkt har redan af kommitterade 1894 framhållits i »Underdånigt betänkande och förslag till ordnande af andesvagas undervisning».

Då emellertid vården af de obildbara sinnesslöa, enligt hvad ofvan framhållits, ej bör afskiljas ur dess organiska sammanhang med den öfriga idiotvården och staten tills vidare ej är i stånd att öfvertaga denna vård, huru önskligt detta ur flera synpunkter än vore, böra landstingen och kommunerna äfven här taga saken om hand, men från statens sida åtnjuta

all den uppmuntran och ekonomiska hjälp, som det behjärtansvärda ändamålet kräfver, och intill den gräns, dit staten för närvarande kan finnas böra sträcka sitt tillmötesgående.

På de grunder, som här ofvan blifvit anförda, får medicinalstyrelsen alltså i underdånighet tillstyrka, att idiotvården äfven utsträckes till de obildbara sinnesslöa genom för dem afsedda asyler, och att dessa asyler anläggas i omedelbart samband med förut befintliga skolor och arbetshem samt underordnas en med dessa gemensam ledning.

För frågans lyckliga lösning vore det önskvärdt, om något af de landsting, inom hvilkas områden våra större idiotanstalter äro belägna, eventuellt under sammanslutning med närgränsande landstingsområden, toge initiativet till en dylik utvidgning af de sinnesslöas vård och att staten, sedan förslag till dylik anläggning blifvit af Eders Kungl. Maj:t godkändt, genom lämpliga byggnadsbidrag medverkade till dess utförande.

Vidare vill medicinalstyrelsen i underdånighet förorda förslaget att kommunernas utgifter för de sinnesslöas vård underlättas därigenom, att statsbidrag årligen utgå för *hvarje* sinnesslö, som af läkare pröfvas lämplig till vård å anstalt, i hvilket afseende följande bestämmelser synas medicinalstyrelsen ändamålsenliga, nämligen:

att statsunderstödet får åtnjutas för de bildbara, på sätt och under villkor i Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 28 maj 1897 föreskrifves, och för de obildbara med intill 200 kronor årligen, hvilket belopp utgör hälften af den i kommitterades betänkande den 1 mars 1894 uppgifna medelkostnad för hvarje i andesvagskola intagen elev;

att understöd för obildbara andesvaga må utgå utan hänsyn till ålder, så länge anstaltsvård åtnjutes;

att anstaltens läkare eller inspektören öfver idiotvården i hvarje fall skall afgöra, huruvida en alumns obildbarhet är af den grad, att den bör utgöra ett tillräckligt skäl för hans kvarstannande å anstalt och fortsatta åtnjutande af statsunderstöd;

att asyl för sinnesslöa bör vara försedd med skilda afdelningar för vuxna och för barn, på det att sinnesslö i vuxen ålder må kunna mottagas eller, om han såsom barn intagits, må få på asyl kvarstanna;

att sinnesslö, som lider af sinnessjukdom, bör till hospital eller för sinnessjuk afsedd asyl hänvisas;

att asyler för sinnesslöa förses med mindre sjukafdelningar, så att äfven sinnesslöa, behäftade med smittosamma sjukdomar, må kunna emottagas och i öfrigt åtnjuta samma understöd som de öfriga;

att rörande kontroll och inspektion det förfaringssätt blifver bestående, hvilket hittills ansetts tillfyllestgörande; samt

att i öfriga punkter, som här icke särskildt beröras, föreskrifterna i Eders Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 28 maj 1897 fortfarande böra tillämpas.

Utöfver här ofvan meddelade förslag vill medicinalstyrelsen i underdånighet ytterligare anföra följande.

Då det knappast är tänkbart, att den kommunala och privata offervilligheten skall blifva i stånd att taga vård om alla landets sinnesslöa, hvilka kunna anses vara i behof af anstaltsvård, så torde staten förr eller senare blifva tvungen att på ett mera verksamt och tillfyllestgörande sätt, än hittills skett och för den närmaste framtiden kan komma att ske, omhändertaga idiotvården. Ett sådant steg från statens sida lär emellertid icke kunna tagas, förrän sinnessjukvården hunnit ordnas på ett sätt, som bättre, än hvad nu är fallet, motsvarar landets behof.

Det har visserligen i det föregående blifvit antydt, att vården af de sinnesslöa ej bör sammanblandas med vården af de sinnessjuka, enär den förra bör samla sig kring uppfostringsanstalten, skolan och arbetshemmet, vården af de sinnessjuka däremot hänvisas till sjukvårdsanstalter, där en speciell behandling, afpassad efter de sjukas olika tillstånd, kan tillämpas. Denna söndrande synpunkt hindrar emellertid ej, att båda dessa kategorier ur en mera allmän synpunkt, med hänsyn till behofvet af vård, utgöra en enda gemensam grupp. Men inom denna stora grupp af vårdbehöfvande, som omfattar de sinnessjuka såväl som de sinnesslöa och till hvilken staten i mån af tillgångar bör sträfva att utsträcka sin hjälp, äro de sinnessjuka ovillkorligen de mest hjälpbehöfvande. Detta gäller framför allt de akut sinnessjuka, de våldsamma och de samhällsvådliga. Först när ett tillräckligt antal platser å våra sinnessjukanstalter hunnit beredas åt de akut sinnessjuka, d. v. s. åt dem, som ännu gifva förhoppningar att kunna till hälsan återställas, samt åt dem, som för familjen och samhället äro de mest vådliga och svårskötta, först då torde staten i större omfattning böra anlägga vårdanstalter för dem, som blott genom större eller mindre hjälplöshet äro till vård å sådan anstalt berättigade. Till dessa senare höra ju också det stora flertalet sinnesslöa.

Ett rättvist tillgodoseende af de många hjälpbehöfvandes kraf på statens ingripande fordrar alltså, att densammas förmåga af ekonomiska uppoffringar i första hand anlitas för anskaffandet af ett välbehöfligt antal platser åt de sinnessjuka, och häri ligger för medicinalstyrelsen ett väsentligt skäl att icke för närvarande förorda uppförandet på statens bekostnad af särskilda vårdanstalter för de i riksdagens skrifvelse afsedda sinnesslöa.

Sedan innevarande års riksdag uti skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t anhållit om utredning angående antalet sinnessjuka inom riket och huru stor del af dessa sinnessjuka, som vore i verkligt behof af anstaltsvård, och då denna skrifvelse väl får betraktas som det första steget i fråga om en vidt omfattande åtgärd för utvidgandet af sinnessjukvården därhän, att alla verkligt behöfvande erhölle plats å hospital eller asyl, så vill medicinalstyrelsen angående spörsmålet om statsasylers uppförande för de obildbara sinnesslöas vård slutligen framhålla, att denna frågas vidare utredning lämpligast bör ske i samband med frågan om sinnessjukvårdens utvidgning i den stora utsträckning, som här afses. . . .»

Sedan detta underdåniga utlåtande afgafs, hafva följande förändringar skett i grunderna för meddelande af statsbidrag åt bildbara sinnesslöa.

Genom nådig proposition den 21 mars 1902 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att riksdagen måtte medgifva, att i afseende å de för beviljande af understöd från anslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn gällande grunder må vidtagas de ändringar, att dels understöd för barn, intaget i sådan uppfostringsanstalt, må åtnjutas under högst åtta år utan afseende å huruvida barnet är intaget i försöksafdelning eller egentlig skolafdelning, dock att, så snart barn befunnits obildbart eller oförmöget till vidare utveckling, understöd för barnet ej vidare må erhållas, dels ock till arbetshem för sinnesslöa årligt understöd till nu stadgadt belopp må utgå för hvarje i arbetshemmet intagen sinnesslö elev, som genomgått en med statsbidrag understödd uppfostringsanstalt för sinnesslöa barn, intill dess sådan elev anses kunna öfverlämnas till enskild vård eller tjänst eller befinnes kunna utan det skydd och den ledning, som åtnjutes i arbetshemmet, bibehålla de färdigheter och goda seder, eleven under sin utbildning förvärfvat.

I skrifvelse den 15 sistlidne maj till Eders Kungl. Maj:t angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel har riksdagen anmält, att Eders Kungl. Maj:ts ofvanberörda framställning, i hvad den rör understöd för skolelever, af riksdagen bifallits, hvaremot understöd för i arbetshem intagen sinnesslö elev af riksdagen tills vidare endast medgifvits utgå under högst sju år, hvarvid riksdagen, som funnit beaktansvärda skäl vara anförda äfven för Eders Kungl. Maj:ts förslag i sistberörda hänseende, ansett, att innan denna fråga definitivt afgjordes, fullständigare utredning angående de fördelar och olägenheter, som kunna väntas blifva följden af en förändring i förevarande afseende, borde åvägabringas.

På grund häraf har Eders Kungl. Maj:t, med godkännande af riksdagens beslut i hvad det skiljer sig från Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition, genom nådig kungörelse den 13 sistlidne juni angående anslag af allmänna medel åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn och arbetshem för sinnesslöa förklarat, att nådiga kungörelsen den 28 maj 1897 med samma rubrik skall med 1902 års utgång upphöra att gälla samt förordnat, att från och med 1903 understöd åt sinnesslöa må utgå enligt ofvan angifna förändrade grunder samt därvid bland annat äfven föreskrifvit, att för barn, som befunnits obildbart eller oförmöget till vidare utveckling, statsunderstöd ej må sökas eller erhållas, hvaremot ett i hittills gällande nådiga kungörelse förekommande stadgande, att sådant barn skulle från anstalten skiljas, nu utgått.

Då nyss omnämnda förändringar alla gå i den riktning, medicinalstyrelsen i sin ofvan anförda underdåniga skrifvelse förordat, och då vidare, såsom förut nämnts, enligt hvad styrelsen har sig bekant, den af riksdagen önskade utredningen rörande lämpligheten af statsunderstöd för »arbetselever» under obegränsad tid af Eders Kungl. Maj:t öfverlämnats till annan myndighet, finner sig medicinalstyrelsen sakna anledning att utöfver hvad som i berörda underdåniga skrifvelse anförts rörande vården om de bildbara sinnesslöa afgifva vidare yttrande.

Äfven med afseende på frågan om ett bättre ordnande af vården om de obildbara sinnesslöa, kan medicinalstyrelsen hänvisa till meromnämnda underdåniga utlåtande af den 17 september 1900. Endast ett par förtydligande anmärkningar torde här vara af nöden.

Som nämnts, uppgår enligt erfarenheterna från Danmark kostnaderna för vården af obildbara till samma belopp som för vård och undervisning af bildbara skolelever. På grund häraf torde det kunna ifrågasättas, huruvida icke statsbidraget för de obildbara bör bestämmas till samma belopp som för skoleleverna eller till 250 kronor, snarare än till 200, såsom medicinalstyrelsen förut föreslagit. Sistnämnda summa utgör hälften af medelkostnaden år 1893 för hvarje skolelev. I »Underdånigt betänkande och förslag till ordnande af andesvagas undervisning, afgifvet i mars 1894 af därtill i nåder utsedda kommitterade», anmärkes emellertid, sid. 98, att nämnda ringa kostnad torde bero på, att man på grund af ringa tillgångar nödgats inskränka kostnaderna så mycket som möjligt, samt att de säkerligen komme att väsentligen stegras, om anstalterna skulle kunna inrättas på fullt ändamålsenligt sätt, hvarför äfven kommitterade föreslogo samt Eders Kungl. Maj:t och riksdagen bestämde statsbidraget för skolelever till 250 kronor årligen. Nämnda synpunkt har säkerligen äfven nu sin giltighet, hvartill kommer, att lefnadskostnaderna, som bekant, under de senaste åren väsentligen stegrats.

Af förut anförda berättelse och redovisning till föreningen för sinnesslöa barns vård för år 1900 framgår äfven, att medelkostnaden å skolorna och arbetshemmen för sinnesslöa, såvidt denna kunnat beräknas, nämnda år varierat från 395: 06 kronor till 533: 28 samt i medeltal uppgått till 445: 63 kronor för hvarje elev.

Särskilda uppgifter angående kostnaderna för arbetselever finnas icke, men då dessa säkerligen äro väsentligen mindre än för skolelever, torde kostnaderna för dessa senare uppgå till omkring 500 kronor. Om, såsom rimligt är, statens bidrag för de obildbaras vård bestämmes efter samma grunder, som nu gälla för bidrag till bildbara sinnesslöa barns undervisning och uppfostran, synes förstnämnda bidrag alltså böra utgå med 250 kronor årligen för hvarje person.

Medicinalstyrelsen har i här ifrågavarande underdåniga skrifvelse bland annat framhållit, att asyler för obildbara sinnesslöa böra anordnas i samband med redan befintliga eller blifvande skolor och arbetshem för bildbara sinnesslöa. Medicinalstyrelsen kan fortfarande icke annat än betona, att ett särskiljande af skolelever och arbetsföra från de obildbara i särskilda af hvarandra oberoende anstalter synes föga ägnadt att främja en sund och kraftig utveckling af vården om de sinnesslöa.

Det lär emellertid kunna tänkas, att på grund af lokala förhållanden eller andra omständigheter anordnande af asyler i samband med skolor och arbetshem kan möta svårigheter eller vara omöjligt. Vidare synes hänsyn böra tagas till, att enskilda anstalter, afsedda enbart för obildbara, redan finnas, om de än äro obetydliga och måhända i allmänhet föga ändamålsenliga.

Under nuvarande förhållanden, då snart sagdt inga resurser för de obildbara sinnesslöas vård finnas, synes det knappast lämpligt att uppställa alltför detaljerade och rigorösa bestämmelser för meddelande af statsbidrag åt ifrågavarande sinnesslöa. Medicinalstyrelsen anser det därför åtminstone vara förtjänt att tagas i öfvervägande, huruvida icke *tills vidare* statsbidrag må kunna meddelas äfven åt sådana asyler, som icke stå i samband med skolor och arbetshem, för så vidt de eljest äro så anordnade, att statsbidrag kan ifrågakomma. — Det synes i själfva verket hårdt att undanhålla för öfrigt goda anstalter statsbidrag på den grund, att de, måhända till följd af förhållanden, som för närvarande icke kunna ändras, icke blifvit förlagda vid skolor eller arbetshem.

Om bidrag af statsmedel till *anläggande* af anstalter för sinnesslöa kan ifrågakomma, torde dock därvid som oeftergifligt villkor fordras, att anstalten omfattar afdelningar för alla slag af sinnesslöa (med undantag, som här nedan skall närmare afhandlas). Genom ett sådant villkor torde

anordnandet af isolerade asyler blifva en mindre anlitad utväg, som möjligen med tiden, såsom önskligt är, alldeles kan upphöra.

Kostnaderna för vården om de sinnesslöa, enligt medicinalstyrelsens förslag.

De *kostnader*, som genom ordnandet af vården om de sinnesslöa på sätt medicinalstyrelsen föreslagit, skulle komma att tillskyndas statsverket, kunna, med stöd af de genom undersökningen vunna siffrorna, beräknas uppgå till följande belopp:

För omkring 1,300 skolelever med ett statsbidrag af 250 kronor kräfves ett årligt anslag af 325,000 kronor; för omkring lika många arbetselever à 100 kronor ett årligt anslag af 130,000 kronor och för omkring 2,000 (se nedan) obildbara à 250 kronor ett årligt anslag af 500,000 kronor; alltså summa 955,000 kronor årligen.

Dessa siffror äro naturligtvis i och för sig approximativa. Summan torde kunna beräknas ej oväsentligen lägre, om enskilda anstalter tillkomma i afsevärd mängd enär statsbidraget för dessa, enligt ofvanberörda nådiga kungörelse den 13 juni 1902 utgår med 100 kronor årligen för skolelev. Någon besparing kan måhända äfven uppkomma, om sinnesslöas undervisning i vanliga skolor eller s. k. externat, under hvilken förutsättning anslaget utgår med 125 kronor årligen, kan vinna någon större utsträckning. — Å andra sidan komma naturligtvis kostnaderna att ökas med stigande folkmängd och därmed sannolikt ökadt antal sinnesslöa. — Till dessa kostnader komma eventuellt statsbidrag under form af understöd eller lån för nybyggnader.

De anförda siffrorna kunna väl synas afskräckande, men här ifrågavarande undersökning torde hafva gifvit vid handen, att de sinnesslöa inom riket lida af brist på vård, eller af vanvård, alltför ofta af upprörande art, i så stor omfattning, att det icke synes ett civiliseradt land värdigt att längre försumma nödiga åtgärder för afhjälpande af här berörda missförhållanden, hvilka, om de blifva bekanta utom landet, säkerligen och icke utan anledning skola betecknas som föga hedrande för vårt land.

Från rent ekonomisk synpunkt torde för öfrigt ifrågavarande kostnader icke blifva så betungande som det i förstone kan synas. Till en början må erinras därom, att vid ofvan anförda beräkningar medicinalstyrelsen utgått från den förutsättningen, att statsbidrag omedelbarligen skulle utgå för vård å anstalt af alla de sinnesslöa, som för närvarande kunna anses i behof af sådan vård.

Men denna förutsättning, den enda på hvilken någorlunda tillförlitliga beräkningar kunnat grundas, är naturligtvis oriktig, såtillvida som därvid hittills ingen hänsyn tagits till den omständigheten, att de beräk-

nade kostnaderna för statsverket äro beroende på den offervillighet, som landsting, kommuner och enskilda kunna komma att ådagalägga för anordnande af anstalter med tillräckligt antal platser för sinnesslöa, berättigade till understöd af statsmedel. Om staten i princip erkänner sin beredvillighet att lämna skäligt bidrag till de sinnesslöas vård, torde väl detta komma att i hög grad uppmuntra landsting, kommuner och enskilda att för samma ändamål vidtaga de åtgärder, som på dem kunna ankomma, men det lär tyvärr näppeligen kunna antagas, att anläggandet af nya anstalter kommer att ske så hastigt och i så stor omfattning, att statsverkets kostnader för de sinnesslöas vård under de närmaste åren komma att stiga till så höga belopp som ofvan beräknats. De kostnader för statsverket, som ordnandet af vården om de sinnesslöa nödvändigtvis måste medföra, lära alltså efter all sannolikhet komma att stiga ganska långsamt — troligen alltför långsamt från andra synpunkter än de ekonomiska.

Vidare vill medicinalstyrelsen framhålla, att »vården», om man så får säga, af sinnesslöa i enskilda hem och försörjningsinrättningar ofta torde vara i hög grad ekonomiskt betungande såväl därigenom, att tillsynen af en enda af dem kan kräfva en fullvuxen persons hela arbetstid, som äfven därigenom, att en del sinnesslöa genom osedliga eller samhällsvådliga drifter förorsaka både enskilda kommuner och det allmänna icke obetydliga kostnader; i det föregående har härutinnan exempelvis blifvit anfördt, att en sinnesslö kvinna genom sitt sedeslösa lefnadssätt under årens lopp åsamkat vederbörande kommun utgifter till ett uppskattadt belopp af omkring 40,000 kronor till underhåll åt henne och hennes likaledes sinnesslöa afkomlingar i första och andra led; vidare framgå af läkarerapporterna en del fall af lösdrifveri, eldsanläggning, våldsamhet mot person m. m., föröfvade af sinnesslöa, hvilka fall gifvetvis förorsakat ekonomiska förluster för enskilda eller kostnader för kommun och stat i och för fångvård, fångtransporter, vittnesförhör, rättegångar m. m.

Äfven om de kostnader, som genom nu anförda och därmed jämförliga omständigheter förorsakats enskilda personer, kommuner och staten, icke kunna ens tillnärmelsevis uppskattas, torde det dock vara tydligt, att uppoffringar från statens sida för åstadkommande af en mera tillfredsställande vård om sinnesslöa äfven från rent ekonomisk synpunkt kunna vara af behofvet påkallade och ägnade att uppväga ekonomiska förluster, hvilka under nuvarande förhållanden genom sinnesslöas förvållande betunga andra utgiftsrubriker än den, som vore riktigast, nämligen anslag till vården om sinnesslöa.

I jämförelse med de kostnader, som statsverket hittills ålagt sig för de sinnessjukas vård, äro de här ifrågasatta utgifterna för vården om de

sinnesslöa relativt obetydliga. Enligt öfverstyrelsens för hospitalen underdåniga berättelse för 1900 uppgick medelkostnaden för hvarje å statens hospital vårdad sinnessjuk till 479 kronor 53 öre årligen, *oberäknadt amortering och ränta på anläggningskostnaden*, under det att för flertalet patienter af enskilda eller fattigvård betalas blott omkring 180 kronor årligen eller för ett fåtal mera bemedlade omkring 300 kronor. Statens utgifter för hvarje å offentlig anstalt vårdad sinnessjuk belöper sig alltså, om anläggningskostnaderna medräknas, sannolikt till 400—500 kronor årligen, d. v. s. ungefär dubbelt så mycket som det högsta anslag, som här ifrågasatts såsom bidrag till vård om sinnesslöa.

Vård af sinnesslöa å statsanstalter.

Enligt förnyade nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901 må, därest utrymmet medgifver, vid statens asyler för sinnessjuka jämväl intagas och vårdas »sådana från barndomen sinnesslöa (idioter), hvilka såsom våldsamma eller opålitliga icke kunna annorstädes erhålla ändamålsenlig vård». Förut har nämnts, att den 31 december 1900 å statens anstalter för sinnessjuka vårdades 179 sinnesslöa, äfvensom att, för ett antal vid här ifrågavarande undersökning af läkare besökta sinnesslöa, angifvits behof af vård å sådan anstalt.

Det synes i själfva verket uppenbart, att, äfven om staten, på sätt ofvan föreslagits, lämnar bidrag till de sinnesslöas vård, ett visst antal af dessa kräfver ett mera direkt ingripande från statens sida. Det torde med andra ord äfven för framtiden blifva nödvändigt, att staten ägnar samma omsorg åt vissa kategorier af sinnesslöa som åt det stora flertalet sinnessjuka. Om nämligen af enskilda, kommuner eller landsting anordnade asyler ej skola blifva alltför dyra i anläggning och drift, är det önskvärdt, för att ej säga nödvändigt, att de allra mest svårskötta, liksom äfven de som äro för omgifningen i mera utpräglad grad farliga, kunna från dessa anstalter uteslutas. Särskildt beträffande de sistnämnda synes vården om dem gifvet böra anses som en statens angelägenhet.

Medicinalstyrelsen har härmed velat betona, att den ofvan föreslagna formen för statens omvårdnad om de obildbara sinnesslöa icke kan eller bör utesluta statens hittills erkända förpliktelse att å offentliga anstalter till vård mottaga äfven vissa sinnesslöa. Den nuvarande anordningen att intaga sinnesslöa å anstalter, som egentligen äro afsedda för sinnessjuka, är dock utan tvifvel från vissa synpunkter ganska olämplig både för sinnessjukvården och för vården om de sinnesslöa, enär den sistnämnda naturligen

fordrar i viss mån andra anordningar än den förstnämnda. Dessutom hafva hittills platsbristen å statens hospital och asyler samt föreskriften, att sinnesslöa endast i sista hand äro berättigade till inträde, verkat därhän, att mången synnerligen svårskött sinnesslö fått vänta på inträde längre än relativt lättskötta sinnessjuka.

Af dessa skäl torde det vara förtjänt att öfvervägas, huruvida icke de sinnesslöa som anses böra vara föremål för vård å statsanstalt, borde hänvisas till en särskild, enbart för vård af dessa afsedd anstalt. Härigenom skulle vinnas dels den fördelen, att sinnesslöa icke vid täflan om inträde behöfde stå tillbaka för sinnessjuka, dels äfven att anstalten kunde anordnas uteslutande och speciellt med hänsyn till vården om sinnesslöa och denna på så sätt kunde blifva mera ändamålsenlig än nu är fallet å hospitalen och asylerna för sinnessjuka.

I det föregående har medicinalstyrelsen framhållit, att Stockholms hospital af många tungt vägande skäl icke synes kunna med fördel fortfarande användas för sitt nuvarande ändamål, äfvensom att frågan om Malmö asyls nedläggande såsom vårdanstalt för sinnessjuka stått på dagordningen i flera årtionden. På grund af den rådande platsbristen lär det dock icke ännu på många år kunna anses tillrådligt att alldeles öfvergifva Stockholms hospital, hvaremot, om detta kunde anordnas till asyl för obildbara sinnesslöa, ingen minskning af antalet för sinnessjuka disponibla platser å statens anstalter skulle uppstå. Som ofvan nämnts, utgjorde den 31 december 1900 antalet sinnesslöa å statens hospital och asyler 179 samt kan beräknas komma att snart nog stiga till 250, hvilket just utgör den nuvarande beläggningssiffran å Stockholms hospital.

Ett af hufvudskälen mot Stockholms hospitals fortfarande användning för vård af sinnessjuka är, som förut nämnts, att området numera icke kan anses hafva ett så skyddadt och ostördt läge, som för en framgångsrik sinnessjukvård anses nödig, och att inom den närmaste framtiden ytterligare störande inflytanden kunna antagas tillkomma.

Om anstalten omändrades till asyl för obildbara sinnesslöa, torde berörda omständigheter icke komma att blifva af någon för anstaltens ändamål ogynnsam betydelse. Å anstalten komme nämligen då att vårdas endast mera djupt sjunkna eller för omgifningen farliga individer, för hvilka något vistande utom själfva byggnaden och därtill hörande mindre inhägnade gårdar sannolikt endast undantagsvis kunde ifrågakomma. Något störande inflytande från omgifningen på de sinnesslöa kan således icke antagas komma att uppstå, och ej heller något nämnvärdt obehag för omgifningen från anstalten.

Med afseende på Malmö asyl synes frågan om lämpligheten att där anordna vård om sinnesslöa mera tvifvelaktig. Dels omfattar denna anstalt numera endast 124 platser, hvilka möjligen under de närmaste åren småningom kunna indragas i mån af ökadt platsutrymme å nya anstalter — och detta vore utan tvifvel det bästa —, dels synes anstaltens belägenhet midt inne i staden och de delvis mycket gamla lokalernas dåliga beskaffenhet vara moment, som göra anstalten oduglig till hvarje slags sjukvård.

Frågan om dessa anstalters användning för vård af sinnesslöa torde dock kräfva en närmare utredning, hvarom medicinalstyrelsen utbeder sig att framdeles få göra särskild underdånig framställning.

Underdånigst

KLAS LINROTH.

R. A. Wawrinsky. Georg Schuldheis.

Herm. Petersson. John Nordlund.

Anton Holmberg.

Stockholm den 8 december 1902.

BILAGOR.

Bil. I.

Eksjö provinsialläkaredistrikt, *Jönköpings* län.

Landskommun.	Sinnes-sjuka.	Idioter.	Summa.	Folkmängd $^{31}/_{12}$ 1900.	Anmärkningar.
Lommaryd	2	4	6	1,823	
Bälaryd	5	1	6	973	
Frinnaryd	2	1	3	747	
Adelöf	1	5	6	1,574	
Vireda	7	—	7	1,007	
Hagrida	1	—	1	506	
Askeryd	2	5	7	1,235	
Bredestad	2	1	3	495	
Marbäck	1	2	3	864	
Linderås	4	—	4	1,753	
Säby	4	6	10	4,825	
Tranås köping	2	—	2	1,809	
Ingatorp	8	8	16	1,960	
Bellö	—	2	2	458	
Häsleby	6	2	8	1,742	
Kråkshult	2	3	5	1,128	
Hult	12	3	15	1,355	
Edshult	—	2	2	752	
Höreda	5	5	10	1,586	
Mellby	3	1	4	678	
Eksjö landsförsamling	4	2	6	1,293	
Flisby	6	7	13	1,747	
Norra Solberga	6	5	11	2,549	
Summa	**85**	**65**	**150**	**32,859**	= 0·46 % sinnessjuka och idioter af distriktets folkmängd.

Öfversikt af utdragen ur folkräkningsuppgifterna för den 31 december 1900, rörande utväljande af lämpligt undersökningsdistrikt inom hvarje

Län.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Folkmängd å rikets landsbygd den 31 dec. 1900; länsvis.		Folkmängd i det undersökta distriktet.		Antalet sinnessjuka och idioter å rikets landsbygd; länsvis.						
					Sinnessjuka.		Idioter.		Summa.		
	Absolut.	I % af folkmängden å rikets landsbygd.	Beräknad.	Verklig.	Absolut.	I % af folkmängden.	Absolut.	I % af folkmängden.	Absolut.	I % af folkmängden.	I % af samtliga sinnessjuka och idioter å rikets landsbygd.
Stockholms	157,455	3·9	14,481	22,009	215	0·14	205	0·13	420	0·27	2·9
Uppsala	96,807	2·4	8,911		169	0·17	127	0·13	296	0·30	2·0
Södermanlands	140,309	3·5	12,996	12,107	181	0·13	217	0·15	398	0·28	2·8
Östergötlands	215,302	5·3	19,679	20,685	397	0·18	408	0·19	805	0·37	5·6
Jönköpings	174,885	4·3	15,966	32,859	438	0·25	335	0·19	773	0·44	5·3
Kronobergs	151,759	3·8	14,110		397	0·26	341	0·23	738	0·49	5·1
Kalmars	196,393	4·9	18,194	19,322	396	0·20	370	0·19	766	0·39	5·3
Gottlands	44,405	1·1	4,084	4,297	105	0·24	80	0·18	185	0·42	1·3
Blekinge	110,167	2·7	10,025	11,351	173	0·16	191	0·17	364	0·33	2·5
Kristianstads	204,002	5·1	18,937	18,656	331	0·16	256	0·13	587	0·29	4·1
Malmöhus	278,925	6·9	25,620	24,828	419	0·15	371	0·13	790	0·28	5·5
Hallands	114,968	2·8	10,397	10,336	217	0·19	216	0·19	433	0·38	3·0
Göteborgs och Bohus	191,543	4·7	17,452	17,894	295	0·15	307	0·16	602	0·31	4·2
Älfsborgs	249,249	6·2	23,021	21,479	561	0·23	424	0·17	985	0·40	6·8
Skaraborgs	217,781	5·4	20,051	21,277	425	0·19	389	0·18	814	0·37	5·6
Värmlands	232,107	5·8	21,536	23,626	550	0·24	529	0·22	1,079	0·46	7·5
Örebro	167,518	4·2	15,595	13,292	361	0·21	334	0·20	695	0·41	4·8
Västmanlands	119,768	3·0	11,139	11,514	246	0·20	191	0·16	437	0·36	3·0
Kopparbergs	205,681	5·1	18,937	18,831	484	0·24	375	0·18	859	0·42	5·9
Gefleborgs	192,366	4·8	17,823	16,762	323	0·17	334	0·17	657	0·34	4·5
Västernorrlands	206,940	5·1	18,937	20,047	318	0·15	244	0·12	562	0·27	3·9
Jämtlands	104,525	2·6	9,654	10,747	178	0·17	196	0·19	374	0·36	2·6
Västerbottens	138,573	3·4	12,625	13,955	245	0·18	235	0·17	480	0·35	3·3
Norrbottens	121,062	3·0	11,139	12,946	239	0·20	128	0·10	367	0·30	2·5
Summa	**4,032,490**	**100·0**	**371,309**	**378,820**	**7,663**	**0·190**	**6,803**	**0·169**	**14,466**	**0·359**	**100·0**

Bil. II.

sinnessjuka och idioter å rikets landsbygd samt därpå grundade beräkningar för län, jämte uppgift å de sålunda utvalda distrikten.

12	13	14	15	16	17	18	19
Beräknadt antal sinnessjuka och idioter för undersökningsområdet.	Verkliga antalet sinnessjuka och idioter inom undersökningsområdet, enligt de summariska uppgifterna.				Undersökningsområden. (Provinsial- och extra provinsialläkaredistrikt).	Antal kommuner inom undersökningsdistriktet.	Folkmängd i medeltal för hvarje kommun inom distriktet.
			Summa.				
	Sinnessjuka.	Idioter.	Absolut.	I % af distriktets folkmängd.			
65	29	35	64	0.29	Rimbo, Schebo samt del af Östhammars	14	1,572
37	9	27	36	0·29	Malmköpings	9	1,345
75	50	27	77	0·37	Delar af Linköpings och Boxholms	16	1,293
138	85	65	150	0·46	Eksjö med Tranås »	23	1,429
71	45	34	79	0·41	Oskarshamns med delar af Stranda och Mörtfors	4	4,831
17	10	8	18	0·42	Del af Visby	11	391
33	24	10	34	0·30	» » Ronneby	2	5,676
55	27	26	53	0·28	» » Engelholms med Klippan	11	1,696
73	42	27	69	0·28	Hörby med Löberöd	22	1,129
40	26	12	38	0·37	Del af Falkenbergs	10	1,034
56	26	28	54	0·30	Uddevalla	11	1,627
91	46	33	79	0·37	Ulricehamns	33	651
75	42	37	79	0·37	Del af Falköpings	39	546
100	59	45	104	0·44	Filipstads med Molkom	9	2,625
64	27	27	54	0·41	Del af Askersunds med Åmmeberg	4	3,323
40	22	18	40	0·35	» » Norbergs med Västanfors	3	3,838
79	35	44	79	0·42	Hedemora med By	5	3,766
60	23	34	57	0·34	Hofors	3	5,587
52	27	31	58	0·29	Del af Sollefteå	11	1,822
35	16	27	43	0·40	Bergs med Rätan	8	1,343
44	19	30	49	0·35	Nordmalings med del af Bjurholm	2	6,978
33	27	14	41	0·32	Neder-Kalix	1	12,946
1,333	**716**	**639**	**1,355**	**0**·359			

..... **stadsförsamling, *Värmlands* län,** ..... **(provinsialläkaredistrikt).**

Hemvist inom församling, (by, lägenhet; kvarter, nummer).	Den sinnessjukes eller idiotens namn.	Yrke.	Ogift. Gift. Änkling. Änka. Frånsk.	Födelseår.	Sinnessjuk.	Idiot.	Anstalt, eget eller andras hem m. m., hvarest den sjuke vårdas.	Läkarens anteckningar om rubbningens art, anmärkningar mot beskaffenheten af nuvarande vård, behof af vård å anstalt, samhällsvådlighet m. m.
I. Gamla staden, 1:a roten	(Svagsint.) Anna Brita Karlsson, f. Strömberg *)	——	G.	39	1	—	*Vadstena hospital.*	
3:e roten	Carl Johan Sjöberg . .	——	O.	32	(1)	*1*	*I sitt hem . . . .*	*Är ej sinnessjuk, men idiot.*
III. Norra kvarteret . .	(Svagsint.) Ernst Ludvig Eklund .	——	O.	68	1	—	Vadstena hospital.	
Å församlingen skrifven	(Svagsint.) Christina Pettersson . .	——	O.	46	1	—	Vadstena hospital.	
Å församlingen skrifven	(Svagsint.) Emma Jakobsson . . .	——	O.	65	1	—	Vadstena hospital.	
Gamla staden	*Fredrika Carolina Alberg . . . . . .*	*Tjänstflicka*	*O.*	*82*	*1*	—	*Vadstena hospital*	*Ej anträffad; vid tiden för undersökningen å hospital.*
Gamla staden	*Helena Grönlund, f. Ek*	*Prostinna*	*G.*	*55*	*1*	—	*I sitt hem.*	
Gamla staden	*Edla Lundberg . . . .*	*Tjänstflicka*	*O.*	*84*	*1*	—	*I sitt hem . . . .*	*Insjuknad under år 1901. Medräknas ej.*
Gamla staden	*Fru Hedström, f. Berggren . . . . . .*	*Änkefru*	*Ä.*	*52*	*1*	—	*Å fattigvårdsinrättning.*	
Gamla staden	*Augusta Holmberg . .*	*Änka*	*Ä.*	*40*	*1*	—	*Å fattigvårdsinrättning.*	
Enligt uppgift från hospital	***Karl Petter Berndtsson .***	——	—	***54***	***1***	—	***Vadstena hospital.***	
Enligt uppgift från hospital	***Frans August Lindgren .***	——	—	***39***	***1***	—	***Lunds asyl.***	

*) Namnen äro fingerade. Allt som är tryckt med vanlig stil härrör från folkräkningsuppgifterna, det med *kursiv* stil utmärkta har tillkommit genom undersökande läkaren, hvaremot de med ***fet kursiv*** tryckta uppgifterna införts å listan vid dess granskning i Medicinalstyrelsen.

Bil. IV.

Formulär

för undersökning huruvida behof af vård å anstalt föreligger för nedannämnde sinnessjuka, idiot (endera öfverstrykes).

Namn: *Anna Charlotta Pettersson Mellén*, 52 år.

1. Huru länge har sjukdomen varat?	Sedan omkring 25 år.
2. Sjukdomens förlopp? (utan afbrott, periodiskt med tider af relativ eller full hälsa); sjukdomens form? (specialdiagnos är önskvärd, men bör i alla händelser diagnosen i enlighet med sjukdomsnomenklaturen af den 28 december 1891 utsättas).	Förloppet utan afbrott. Dementia (præcox).
3. Har den undersökta vårdats å anstalt, eller är ansökan om anstaltsvård gjord?	Nej.
4. Kan sjukdomen anses obotlig?	Ja.
5. Är den undersökta *a*) osnygg? (låter han urin eller exkrementer eller båda delarna i sängen eller i kläderna?)	Vill aldrig tvätta sig; smutsig. Betydligt osnygg, ehuru hon ej låter urin eller exkrementer i sängen eller kläderna.
b) störande för omgifningen? (pratar, sjunger eller skriker han? bultar han i sängen, dörren, golfvet, väggarna? väsnas han på annat sätt? om dagen? om natten?)	Bultar ibland i sängen, golfvet, dörren eller väggarna. För öfrigt nej.
c) förstörande? (rifver han sönder säng- och gångkläder? förstör han husgeråd?)	Nej.
d) hotfull eller våldsam mot omgifningen? (ofta? periodiskt? impulsivt? af särskilda yttre anledningar?)	Förr varit hotfull och våldsam mot omgifningen, men ej på senare tid.
e) benägen att begå självmord eller annorledes skada sig själf? näringsvägran?	Nej.
f) benägen att lämna hemmet och drifva omkring samt därunder stjäla, anlägga eld, söka sexuellt umgänge eller dylikt?	Nej.
g) oförmögen att utan hjälp intaga föda? ansa och snygga sig? på- och afkläda sig?	Kan utan hjälp intaga föda samt på- och afkläda sig, men behöfver hjälp till att ansa och snygga sig.
h) i någon mån arbetsduglig?	Ja, arbetsduglig, men visar sällan lust därtill.
i) kroppsligen sjuk eller svag? (allmän eller partiell förlamning? inanition? decubitus? etc.)	Nej.

j) vid undersökningstillfället i väsentligen annat tillstånd än det som uppgifves vara hans vanliga?	Nej.
k) (beträffande idioter) med sannolikhet mottaglig för uppfostran, teoretisk undervisning eller utbildning i yrkesskicklighet?	
6. Hvar vistas den undersökta? *a*) i eget hem? *b*) i annat enskildt hem? (hos anhöriga? mot betalning? tillsammans med andra sinnessjuka eller idioter? i så fall huru många?) *c*) i fattigvårdsinrättning?	I annat enskildt hem mot betalning tillsammans med en annan lindrigt sinnessjuk person (i skilda rum).
7. Finnes anledning till anmärkning mot den vård den undersökta åtnjuter, och i så fall i hvad afseende? *a*) är hemmet fattigt? i hygieniskt hänseende anmärkningsvärdt vanlottadt?	Nej.
b) förekommer dryckenskap eller annan lastbarhet bland omgifningen?	Nej.
c) saknar den undersökta tillräcklig föda? nödig tillsyn? ans och omvårdnad? behöflig läkarevård?	Nej.
d) är den undersökta instängd? bunden? föremål för tvångsåtgärder af annat slag? eller i allmänhet utsatt för hårdhändt och brutal behandling?	Nej.
e) är vården om den undersökta i ekonomiskt hänseende särskildt betungande? (på grund af behofvet af ständig tillsyn, särskildt aflönade vårdare eller dylikt?)	Nej.
8. Förekomma andra omständigheter, som hafva betydelse för frågan huruvida anstaltsvård är önskvärd eller nödvändig?	Nej.
9. Kan således den undersökta lämpligen vårdas i eget eller andras hem eller å fattigvårdsinrättning?	Ja, där någon vana vid behandling af sinnessjuka förefinnes, annars lämpligen
10. Om så icke är fallet, är den undersökta i behof af vård? *a*) å hospital eller asyl för sinnessjuka? (ettdera bör angifvas). *b*) å uppfostringsanstalt eller arbetshem för sinnesslöa? *c*) å asyl för obildbara idioter?	å asyl för sinnessjuka.

N. N.
undersökande läkare.

Datum: 20. 12. 1901
och 19. 1. 1902.

Bil. V.

Instruktion

för läkare, hvilka jämlikt kungl. brefvet af den 14 juni 1901 förordnats att verkställa undersökning af sinnessjuka och idioter inom rikets landsbygd.

Undersökningen afser att utröna dels antalet sinnessjuka och idioter inom riket, dels ock huru många af dessa, som kunna anses vara i behof af anstaltsvård. Undersökande läkaren har alltså att inom anvisadt område

1:o) besöka alla de hem, hus och fattigvårdsinrättningar, hvari någon sinnessjuk eller idiot enligt uppgift i hosföljande listor vistas; hvaremot de sinnessjuka och idioter, hvilka enligt uppgift å nämnda listor vårdas å offentlig eller enskild anstalt, icke böra i sina hem efterhöras, för så vidt ej särskilda omständigheter därtill gifva anledning;

2:o) genom förfrågningar hos vederbörande myndigheter och annorledes, på sätt som på grund af sig företeende omständigheter kan befinnas lämpligt, med synnerlig omsorg söka vinna upplysningar om befintligheten af andra sinnessjuka och idioter än dem, som i ofvannämnda listor finnas uppförda, samt besöka äfven de sinnessjuka och idioter, hvarom upplysningar sålunda vunnits, och anteckna dem å ofvannämnda listor;

3:o) genom besök *i de hem, hus eller fattigvårdsinrättningar, hvari de sinnessjuka och idioterna vistas*, genom förfrågningar hos omgifningen samt genom egna iakttagelser söka utröna, huruvida och i hvad mån vård å lämplig anstalt kan anses vara af behofvet påkallad, samt de grunder, som betinga nämnda behof; i hvilket afseende samtliga de frågor, som i bifogade tryckta formulär äro angifna, böra besvaras så fullständigt som möjligt. Å de listor, som innehålla förteckning öfver de sinnessjuka och idioterna, böra däremot inga anteckningar göras; den sista kolumnen å dessa listor, hvilken har till rubrik: »Läkarens anteckningar» etc., är nämligen afsedd att användas vid den statistiska bearbetningen inom Medicinalstyrelsen af de inkomna formulären;

4:o) företaga de för undersökningarna nödiga resorna, om möjligt i ett sammanhang, samt ordna dem så, att omvägar och uppehåll undvikas;

5:o) efter afslutade undersökningar till Medicinalstyrelsen skyndsamligen insända ofvan omförmälda listor och de vederbörligen ifyllda formulären samt de upplysningar och yttranden, hvartill de verkställda undersökningarna i öfrigt kunna gifva anledning, jämte redogörelse för reseplanen och till Medicinalstyrelsen ställd räkning å dagtraktamente och reseersättning enligt tredje klass af gällande resereglemente.

Stockholm den 18 september 1901.

Bil. VI.

Till ..... (å landsbygden undersökande läkare).

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 14 juni 1901 anbefallt kungl. Medicinalstyrelsen att låta verkställa en undersökning för att få utrönt dels antalet sinnessjuka och idioter inom riket dels äfven antalet sinnessjuka och idioter, hvilka kunna anses vara i behof af anstaltsvård, får kungl. styrelsen härmed uppdraga åt Eder att enligt åtagande och i enlighet med här bifogade instruktion verkställa sådan undersökning inom de kommuner tillhörande .....

.....

provinsialläkaredistrikt af ..... län, hvilka i hosföljande listor öfver de inom ifrågavarande kommuner kände sinnessjuka och idioter äro angifna; ägande I för det Eder sålunda meddelade uppdraget, hvilket bör fullgöras, så snart omständigheterna det tillåta, och helst före utgången af innevarande år, att åtnjuta dagtraktamente och reseersättning i enlighet med hvad för tredje klassen i gällande resereglemente af den 11 februari 1881 är bestämdt; hvaremot någon annan ersättning, hvartill gällande författningar eljes kunde föranleda, icke må af Eder uppbäras.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande, vederbörande prästerskap, kommunalnämnder och andra myndigheter torde benäget lämna Eder nödigt biträde och upplysningar, när sådant äskas, för utförande af det eder nu gifna uppdrag.

Stockholm den 18 september 1901

Bil. VII.

Kungl. Medicinalstyrelsens cirkulär

till samtliga första stads- resp. stadsläkare inom riket (med undantag för Stockholm och Göteborg), angående undersökning af sinnessjuka och idioter.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 14 juni 1901 anbefallt kungl. Medicinalstyrelsen att låta verkställa undersökning dels af antalet sinnessjuka och idioter inom riket, dels af antalet bland dessa, hvilka kunna anses vara i behof af anstaltsvård, får kungl. Medicinalstyrelsen härmed anmoda Eder att inom staden utföra ifrågavarande undersökning, så snart sig göra låter och helst före utgången af innevarande år, samt för detta ändamål

1:o) besöka alla de hem, hus och fattigvårdsinrättningar, hvari någon sinnessjuk eller idiot enligt uppgift i hosföljande listor vistas; hvaremot de sinnessjuka och idioter, hvilka enligt uppgift å nämnda listor vårdas å offentlig eller enskild anstalt, icke böra i sina hem efterhöras, för så vidt ej särskilda omständigheter därtill gifva anledning;

2:o) genom förfrågningar hos vederbörande myndigheter och annorledes, på sätt som på grund af sig företeende omständigheter kan befinnas lämpligt, med synnerlig omsorg söka vinna upplysningar om befintligheten af andra sinnessjuka och idioter än dem, som i ofvannämnda listor finnas uppförda, samt besöka äfven de sinnessjuka och idioter, hvarom upplysningar sålunda vunnits, och anteckna dem å ofvannämnda listor;

3:o) genom besök *i de hem, hus eller fattigvårdsinrättningar, hvari de sinnessjuka och idioterna vistas*, genom förfrågningar hos omgifningen samt genom egna iakttagelser söka utröna, huruvida och i hvad mån vård å lämplig anstalt kan anses vara af behofvet påkallad, samt de grunder, som betinga nämnda behof; i hvilket afseende samtliga de frågor, som i bifogade tryckta formulär äro angifna, böra besvaras så fullständigt som möjligt. Å de listor, som innehålla förteckning öfver de sinnessjuka och idioterna, böra däremot inga anteckningar göras; den sista kolumnen å dessa listor, hvilken har till rubrik: »Läkarens anteckningar» etc., är nämligen afsedd att anmälas vid den statistiska bearbetningen inom Medicinalstyrelsen af de inkomna formulären;

4:o) efter afslutad undersökning till kungl. Medicinalstyrelsen skyndsamligen insända ofvan omförmälda listor och de vederbörligen ifyllda formulären samt de upplysningar och yttranden, hvartill den verkställda undersökningen i öfrigt kunnat gifva anledning jämte till Medicinalstyrelsen ställd räkning;

ägande I att å nämnda räkning tillgodoräkna Eder ett arfvode af tre kronor för hvarje af Eder undersökt person, angående hvilken I till styrelsen öfverlämnat vederbörligen ifylldt formulär; hvaremot annan ersättning, till hvilken I eljest kunnen vara berättigade, icke kan Eder för ifrågavarande undersökningar tillerkännas.

Stadens myndigheter och tjänstemän samt vederbörande prästerskap anmodas att meddela Eder de upplysningar och det biträde, hvarom I för ifrågavarande undersökning kunnen finna anledning framställa begäran.

Stockholm den 2 oktober 1901.

Bil. VIII.

Rapporterna angående undersökningen af sinnessjuka och idioter ankommo från följande läkare nedanstående dagar, nämligen:

1901.	Oktober	26.	Öfverläkaren A. Enwall (Värmlands län).
»	November	6.	Bataljonsläkaren Wester (Vaxholm).
»	»	15.	Stadsläkaren i Arboga.
»	»	19.	» » Hudiksvall.
»	»	»	» » Umeå.
»	»	25.	» » Trelleborg.
»	»	26.	» » Oskarshamn.
»	»	»	» » Söderköping.
»	December	2.	Biträdande hospitalsläkaren C. Lundborg (Norrbottens län).
»	»	3.	Stadsläkaren i Varberg.
»	»	»	» » Karlstad.
»	»	4.	Öfverläkaren A. Enwall (Örebro län).
»	»	»	Asylläkaren A. Bjerkén (Malmöhus län).
»	»	5.	Stadsläkaren i Norrtelje.
»	»	6.	» » Falkenberg.
»	»	»	» » Laholm.

1901.	December	7.	Stadsläkaren i Skellefteå.
»	»	11.	» » Haparanda.
»	»	13.	» » Östersund.
»	»	14.	» » Luleå.
»	»	»	» » Mariestad.
»	»	15.	» » Vadstena.
»	»	16.	» » Gefle.
»	»	19.	Biträdande hospitalsläkaren E. Göransson (Stockholms och Uppsala län).
»	»	»	» » » » (Gefleborgs län).
»	»	»	Stadsläkaren i Lindesberg.
»	»	»	» » Motala.
»	»	20.	» » Strömstad.
»	»	21.	» » Karlshamn.
»	»	»	» » Säter.
»	»	»	f. d. Provinsialläkaren K. Drake (Sigtuna).
»	»	»	Biträdande hospitalsläkaren A. Petrén (Östergötlands län).
»	»	24.	Stadsläkaren i Filipstad.
»	»	»	Provinsialläkaren L. Nilsson (Skanör och Falsterbo).
»	»	26.	Öfverläkaren K. Wickström (Göteborgs och Bohus län).
»	»	27.	e. Provinsialläkaren F. Magnusson (Elfsborgs län).
»	»	28.	Provinsialläkaren M. Simon (Södermanlands län).
»	»	30.	Stadsläkaren i Mariefred.
»	»	»	t. f. Förste provinsialläkaren G. Windahl (Jämtlands län).
»	»	»	Asylunderläkaren A. Wingstrand (Kristianstads län).
»	»	31.	Provinsialläkaren Knut Backlund (Örnsköldsvik).
»	»	»	Stadsläkaren i Askersund.
»	»	»	» » Sköfde.
»	»	»	» » Västervik.
1902.	Januari	2.	Stadsläkaren i Öregrund.
»	»	»	» » Venersborg.
»	»	»	» » Karlskrona.
»	»	»	» » Söderhamn.
»	»	»	» » Skenninge.
»	»	»	» » Piteå.
»	»	»	Provinsialläkaren S. Kjelleström (Borgholm).
»	»	3.	Stadsläkaren i Kristinehamn.
»	»	»	» » Åmål.
»	»	»	» » Falun.
»	»	»	» » Kalmar.

1902.	Januari	3.	Stadsläkaren i Sundsvall.
»	»	4.	» » Grenna.
»	»	»	» » Strengnäs.
»	»	»	» » Nyköping.
»	»	»	» » Ulricehamn.
»	»	6.	» » Sölvesborg.
»	»	»	» » Hedemora.
»	»	»	Provinsialläkaren M. Ulander (Östhammar).
»	»	»	Stadsläkaren i Falköping.
»	»	»	» » Köping.
»	»	8.	e. Provinsialläkaren S. Kempe (Västerbottens län).
»	»	11.	Stadsläkaren i Uppsala.
»	»	»	» » Landskrona.
»	»	»	» » Torshälla.
»	»	»	» » Alingsås.
»	»	13.	» » Marstrand.
»	»	»	» » Skara.
»	»	14.	» » Jönköping.
»	»	16.	» » Enköping.
»	»	»	» » Vimmerby.
»	»	17.	» » Lidköping.
»	»	»	» » Nora.
»	»	18.	» » Halmstad.
»	»	20.	» » Eksjö.
»	»	»	» » Helsingborg.
»	»	22.	» » Borås.
»	»	25.	» » Kristianstad.
»	Februari	2.	» » Uddevalla.
»	»	»	» » Ronneby.
»	»	5.	» » Hjo.
»	»	7.	» » Västerås.
»	»	»	» » Lund.
»	»	10.	» » Norrköping.
»	»	13.	» » Trosa.
»	»	15.	» » Ystad.
»	»	»	Med. licentiaten N. Gustafsson (Engelholm).
»	»	»	Förste provinsialläkaren A. Sjöblom (Västernorrlands län).
»	»	17.	Bataljonsläkaren K. Bolin (Visby).
»	»	»	» » » » (Gottlands län).
»	»	»	Stadsläkaren i Kungälf.

1902.	Februari	18.	Stadsläkaren i Sala.
»	»	20.	» » Kungsbacka.
»	»	»	» » Linköping.
»	»	21.	» » Uppsala (komplettering).
»	»	22.	Öfverläkaren E. Lindell (Kalmar län).
»	»	23.	Stadsläkaren i Uppsala (komplettering).
»	»	24.	Biträdande hospitalsläkaren P. Gustafsson (Blekinge län).
»	»	28.	Stadsläkaren i Hernösand.
»	»	»	» » Örebro.
»	»	»	Med. lic. F. O. Åberg (Göteborg).
»	»	»	Biträdande hospitalsläkaren E. Fagergren (Kopparbergs län).
»	Mars	6.	Stadsläkaren i Malmö.
»	»	18.	» » Simrishamn.
»	»	»	» » Eskilstuna.
»	»	29.	Med. lic. I. Bystedt (Stockholm).
»	April	1.	Biträdande hospitalsläkaren E. Lauritzen (Västmanlands län).
»	»	»	» » K. Norén (Skaraborgs län).
»	»	»	» » » » (Hallands län).
»	»	3.	Stadsläkaren i Växjö.
»	»	4.	» » Södertälje.
»	»	15.	Öfverläkaren E. Lindell (Jönköpings och Kronobergs län).
»	»	22.	» » » (» » » »).
»	»	24.	» » » (» » » »).

TABELLER.

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa inom hvarje kommun som undersökningen omfattat, jämte uppgift å fördelningen med afseende på vistelseort.

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter. *)		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Stockholms (och Uppsala) **län.**																								
Rimbo	3	—	3	—	1	—	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Rö	—	3	2	3	2	1	—	—	1	—	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4
Fasterna	1	—	2	—	1	2	—	—	—	—	2	1	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Frötuna	1	8	1	11	—	2	—	—	—	1	1	—	8	4	—	1	—	—	—	—	—	—	1	11
Knutby	2	2	4	3	1	2	—	—	—	—	1	4	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4	5
Bladåker	2	—	2	1	5	2	—	—	—	—	5	2	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	6	3
Gottröra	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	–	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Närtuna	3	2	2	5	—	—	—	—	—	—	1	1	4	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	4
Kårsta	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Ununge	1	2	1	2	—	2	—	—	—	—	—	1	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
Väddö	12	6	9	14	5	6	—	—	—	—	11	3	13	7	4	5	4	—	—	—	—	—	6	15
Häfverö	1	3	2	3	7	4	—	—	1	—	2	6	4	3	—	—	—	—	—	—	1	—	7	7
Edebo	1	1	3	4	3	4	—	—	1	—	3	2	5	3	—	2	2	—	—	—	—	—	3	6
Faringe	2	2	2	2	—	3	—	—	1	—	1	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Summa	**29**	**35**	**33**	**55**	**25**	**28**	—	—	**4**	**1**	**31**	**23**	**50**	**32**	**8**	**9**	**12**	—	—	—	**1**	—	**33**	**73**
Södermanlands län.																								
Lilla Mellösa	—	6	1	7	—	1	—	—	1	1	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Flen	2	1	2	1	—	1	—	1	—	—	1	1	1	2	—	1	—	—	—	1	—	—	2	1
Årdala	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Forsa	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Transport	2	11	3	12	—	2	—	1	1	1	1	1	8	6	—	1	—	—	—	1	—	—	2	12

*) Hospital, asyler, lasarett, sinnesslöanstalter, fängelser etc.

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	2	11	3	12	—	2	—	1	1	1	1	1	8	6	—	1	—	—	—	1	—	—	2	12
Helgesta	—	3	—	3	1	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Hyltinge	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2
Dunker	3	5	5	5	1	1	1	—	1	—	3	3	1	5	—	—	4	1	—	—	—	—	2	5
Lilla Malma	1	6	1	6	—	—	1	—	—	1	—	2	3	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—	4
Malmköping	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	**9**	**27**	**12**	**29**	**2**	**3**	**2**	**1**	**2**	**2**	**6**	**8**	**15**	**16**	**1**	**2**	**7**	**1**	—	**1**	—	—	**6**	**27**
Östergötlands län.																								
Vestra Stenby . . .	2	4	3	4	—	1	—	—	—	—	3	—	3	2	1	—	1	—	—	1	—	—	1	4
Hagebyhöga	1	5	2	5	—	2	1	—	1	1	1	1	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	6
Fifvelstad	4	4	4	4	2	—	—	—	1	1	5	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	3	3
S:t Per	3	1	4	4	—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	4
Orlunda	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1
Allhelgona	5	—	4	1	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	1
Hvarf och Styra . .	5	1	5	1	1	—	—	—	—	—	3	3	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	1	—
Ask	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Motala landsförsaml.	22	8	20	14	4	2	1	—	—	—	14	11	12	4	2	—	13	2	—	2	1	—	9	12
Högby (o. V. Skrukeby)	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Hogstad	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Jerstad	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Bjälbo	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Väderstad (o. Harstad)	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Hof	1	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Appuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**50**	**27**	**52**	**38**	**13**	**7**	**2**	—	**3**	**2**	**38**	**26**	**32**	**11**	**4**	**1**	**30**	**2**	—	**3**	**1**	—	**29**	**37**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å laaarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Jönköpings (och Kronobergs) **län.**																								
Lommaryd	2	4	2	3	1	12	—	—	—	—	1	2	7	8	—	—	—	—	—	—	—	—	3	15
Bälaryd	5	1	4	2	2	6	1	—	—	—	4	3	4	4	2	—	2	—	—	—	—	—	3	8
Frinnaryd	2	1	—	3	4	1	—	—	—	—	3	1	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	4	3
Adelöf	1	5	1	5	2	4	—	—	—	—	2	1	3	6	—	1	—	—	1	—	—	—	2	8
Vireda	7	—	5	2	3	4	—	—	—	—	2	6	3	3	1	—	1	—	—	—	—	—	6	6
Hagrida	1	—	1	—	1	4	—	—	—	—	1	1	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	4
Askeryd	2	5	2	5	—	2	—	—	—	—	—	2	3	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	7
Bredestad	2	1	3	1	2	1	—	—	1	—	3	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	2
Marbäck	1	2	2	2	4	—	—	—	—	—	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2
Linderås	4	—	1	3	7	7	—	—	—	—	4	4	7	3	—	1	—	—	—	—	2	—	6	9
Säby (med Tranås köping)	6	6	1	12	17	6	2	—	—	—	12	8	7	11	1	4	3	1	—	—	1	—	15	13
Ingatorp	8	8	7	9	9	4	—	—	—	1	11	5	3	9	2	—	3	—	—	—	—	—	11	12
Bellö	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Häsleby	6	2	6	2	1	4	—	—	—	—	4	3	4	2	1	—	2	—	—	—	—	—	4	6
Kråkshult	2	3	2	3	3	4	—	—	—	—	2	3	2	5	1	—	1	—	—	—	—	—	3	7
Hult	12	3	9	6	—	1	1	—	1	—	3	6	4	3	1	1	3	—	—	—	1	—	4	6
Edshult	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Höreda	5	5	5	5	2	4	—	—	—	—	4	3	4	5	1	—	4	—	—	2	—	—	2	7
Mellby	3	1	3	1	—	1	—	—	1	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Eksjö landsförs.	4	2	5	3	1	—	—	—	—	—	3	3	3	—	1	—	3	—	—	—	—	—	2	3
Flisby	6	7	5	8	6	1	2	—	—	1	8	5	3	5	—	—	4	—	—	2	—	—	9	6
N. Solberga	6	5	4	7	2	2	—	—	—	—	4	2	8	1	—	—	3	—	—	1	—	—	3	8
Summa	85	65	68	86	67	71	6	—	3	3	76	62	79	75	12	7	32	1	1	6	4	—	89	140

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslön.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuk.	Sinnesslöa.
Kalmar län.																								
Kristdala	10	5	12	5	4	4	—	—	—	—	8	8	3	6	1	—	2	1	—	—	—	—	13	8
Misterhult	10	3	8	7	10	10	—	—	—	—	9	9	7	10	1	—	6	—	—	—	—	—	11	17
Döderhult	5	16	7	18	3	4	1	—	1	—	6	4	13	9	—	2	2	—	—	1	—	—	8	19
Mönsterås	20	10	20	15	7	6	2	—	1	—	11	17	14	7	4	2	6	—	—	2	—	—	18	17
Summa	**45**	**34**	**47**	**45**	**24**	**24**	**3**	**—**	**2**	**—**	**34**	**38**	**37**	**32**	**6**	**4**	**16**	**1**	**—**	**3**	**—**	**—**	**50**	**61**
Gottlands län.																								
Halla	3	1	3	1	1	—	—	—	—	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
Sjonhem	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Viklau	—	2	—	2	2	1	—	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Vänge	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Buttle	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Guldrupe	—	1	—	1	3	1	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Östergarn	1	2	1	2	1	1	—	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Gammelgarn	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Ardre	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Kräklingbo	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Ala	2	1	2	1	—	4	—	—	—	—	2	—	4	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	5
Summa	**10**	**8**	**8**	**10**	**12**	**11**	**—**	**—**	**—**	**1**	**13**	**7**	**12**	**8**	**—**	**—**	**2**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**18**	**20**
Blekinge län.																								
Backaryd	7	5	7	7	1	5	1	—	2	—	6	1	7	5	—	1	4	—	—	—	—	—	3	11
Ronneby landsförs.	17	5	16	12	12	5	—	—	—	1	15	13	10	6	3	—	4	—	—	1	—	—	21	15
Summa	**24**	**10**	**23**	**19**	**13**	**10**	**1**	**—**	**2**	**1**	**21**	**14**	**17**	**11**	**3**	**1**	**8**	**—**	**—**	**1**	**—**	**—**	**24**	**26**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Kristianstads län.																								
Gråmanstorp	1	5	1	5	4	—	2	—	—	—	4	3	3	2	1	1	2	—	—	—	—	—	4	4
Vedby	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Riseberga	5	5	5	6	1	—	1	—	—	2	4	3	4	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	4
Färingtofta	4	3	1	6	—	—	—	—	—	3	1	—	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Stenestad	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
V. Sönnarslöf	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Qvidinge	4	4	5	5	1	—	1	—	—	—	2	5	2	3	—	—	5	—	—	2	—	—	2	3
V. Broby	3	2	2	4	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—	1	3
Björnekulla	5	1	4	3	1	—	—	—	—	—	2	3	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	4	2
Rya	2	4	2	4	1	—	—	—	—	1	3	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	3	2
Ö. Ljungby	2	1	2	2	1	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	1
Summa	**27**	**26**	**23**	**36**	**11**	**2**	**4**	—	—	**6**	**19**	**19**	**18**	**14**	**3**	**2**	**13**	**2**	—	**4**	—	—	**22**	**24**
Malmöhus län.																								
Fulltofta	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Ö. Espinge	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1
Hörby	1	1	1	3	2	2	—	1	—	—	2	1	4	2	—	2	1	1	—	—	—	—	2	3
Lyby	1	1	2	1	—	—	2	—	—	—	3	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1
Ö. Sallerup	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Svensköp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
N. Rörum	2	3	3	3	1	—	—	1	—	—	1	3	4	—	—	—	2	—	—	1	—	—	2	3
S. Rörum	3	1	3	1	—	—	1	—	—	—	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1
Hör	5	1	5	1	2	1	—	—	—	—	3	4	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	3	2
Munkarp	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Transport	17	12	21	14	6	3	3	2	—	—	15	15	12	7	2	2	11	1	—	1	—	—	17	15

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera afiidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	17	12	21	14	6	3	3	2	—	—	15	15	12	7	2	2	11	1	—	1	—	—	17	15
Bosjökloster	4	1	3	2	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	2
Ö. Strö	1	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Skarhult	2	2	3	2	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2
Gårdstånga	3	3	3	3	—	—	—	—	2	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Borrlunda	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Högseröd	4	3	4	3	2	—	—	—	—	—	3	3	2	1	2	—	1	—	—	—	—	—	3	3
Harlösa	3	1	3	1	1	—	1	—	—	—	2	3	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	1
Hammarlunda	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Gudmuntorp	3	—	4	—	—	2	1	—	1	—	3	1	1	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	2
Hurfva	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmby	4	—	6	1	—	1	—	—	—	—	2	4	1	1	2	—	3	—	—	—	—	—	1	2
Summa	**42**	**27**	**49**	**31**	**11**	**8**	**5**	**2**	**3**	—	**31**	**31**	**27**	**14**	**10**	**3**	**25**	**1**	—	**1**	—	—	**27**	**36**
Hallands län.																								
Stammared	1	—	1	1	3	3	—	—	1	—	1	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4
Skällinge	—	2	—	2	7	—	—	—	—	—	2	5	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	5	1
Nöslinge	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Tvååker	10	3	7	6	9	5	—	—	—	—	3	13	7	4	1	—	3	1	—	—	1	—	11	10
Spannarp	—	2	3	2	5	1	1	—	—	—	5	4	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	6	3
Hunnestad	4	2	5	2	2	2	—	—	—	—	3	4	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	5	4
Gödestad	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Lindberg	7	1	8	1	3	—	—	—	—	—	3	8	—	1	2	—	2	—	—	—	—	—	7	1
Torpa	1	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Träslöf	2	1	2	1	4	1	—	—	—	—	3	3	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	5	1
Summa	**26**	**12**	**29**	**17**	**37**	**13**	**1**	—	**1**	—	**21**	**45**	**17**	**13**	**10**	**2**	**8**	**1**	—	—	**1**	—	**47**	**27**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900.				å annan ort; ej anträffade; sedermera afidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Göteborgs och Bohus län.																								
Hjertum	5	3	3	6	5	—	—	—	—	—	5	3	4	2	—	1	1	—	—	1	—	—	7	4
Västerlanda	7	3	7	3	7	—	—	—	—	—	7	7	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	12	3
Forshälla	2	3	2	4	3	2	—	—	—	—	3	2	4	2	—	1	1	—	—	—	—	—	4	5
Resteröd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljung	3	—	3	1	4	3	1	—	—	—	4	4	1	3	—	1	3	—	—	1	—	—	5	2
Grinneröd	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Lane-Ryr	5	4	5	4	6	—	—	—	—	—	5	6	3	1	1	1	2	—	—	—	—	—	8	3
Bäfve	2	4	3	4	3	—	—	1	—	—	2	4	3	2	1	—	—	—	—	1	—	—	5	4
Skredsvik	—	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	4	3	1	—	—	—	1	—	1	—	—	4	2
Högås	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Herrestad	—	7	—	8	3	—	—	—	—	—	2	1	5	3	—	—	—	—	—	1	—	—	3	7
Summa	**26**	**28**	**25**	**34**	**35**	**6**	**1**	**1**	—	—	**29**	**32**	**24**	**17**	**2**	**5**	**10**	**1**	—	**5**	—	—	**49**	**30**
Elfsborgs län.																								
Strengsered	2	—	2	1	4	2	—	—	—	—	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3
Gullered	—	2	—	2	1	2	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Liared	—	3	—	3	5	—	—	—	—	—	4	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	4	3
Fiflered	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kylingared	5	1	4	2	3	1	—	—	—	—	2	5	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	3	3
Solberga	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Smula	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norra Åsarp	3	1	4	1	3	—	—	—	1	—	3	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	1
Kölaby	2	1	2	1	3	1	—	—	—	—	1	4	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	2
Transport	13	9	13	11	20	7	—	—	1	—	15	17	11	7	—	—	7	—	—	—	—	—	25	18

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade: sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	13	9	13	11	20	7	—	—	1	—	15	17	11	7	—	—	7	—	—	—	—	—	25	18
Humla	—	1	—	2	2	2	—	—	—	—	1	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Blidsberg	1	2	1	2	3	1	—	—	—	—	4	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
Dalum	3	—	3	—	2	2	—	—	—	—	1	4	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	2
Böne	2	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Knätte	1	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Hössna	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Timelle	3	1	3	2	2	2	—	—	—	—	1	4	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	3	4
Vist	2	—	2	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Brunn	2	1	2	1	—	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Tvärred	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Dannicke	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Finnekumla	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Länghem	2	4	3	4	4	2	—	—	—	—	3	4	1	5	—	—	1	—	—	—	—	—	6	6
Månstad	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Södra Åsarp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Hulared	1	—	1	—	2	1	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Dalstorp	2	—	2	1	7	2	—	—	—	—	2	7	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	7	3
Gällstad	2	2	3	2	4	1	1	—	—	—	3	5	1	2	1	1	3	—	—	—	—	—	4	2
Södra Säm	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	1
Marbäck	—	2	1	2	3	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	2
Grönahög	2	1	2	1	2	1	—	—	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2
Ölsremma	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Nittorp	1	1	—	2	4	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2
Ljungsarp	1	1	1	1	3	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
Summa	46	33	48	43	69	28	1	—	2	—	47	69	36	35	4	2	20	—	—	1	—	—	92	68

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900.				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Skaraborgs län.																								
Kinneved	1	1	1	1	2	1	—	—	—	—	3	—	—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	2	1
Vårkumla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Börstig	1	5	1	5	1	3	—	—	—	—	—	2	6	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	8
Brismene	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Grolanda	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Vilske-Klefva	2	3	2	3	2	1	—	—	—	—	—	4	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Ullene	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gökhem	5	5	5	5	—	1	—	—	—	—	3	2	4	2	—	—	4	—	—	1	—	—	1	5
Marka	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sörby	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Floby	1	1	1	1	2	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1
Götene	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Trevattna	4	1	4	1	2	—	—	—	—	—	5	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	1
Jäla	1	—	1	—	4	2	—	—	—	—	1	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2
Gudhem	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Östra Tunhem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ugglum	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Torbjörntorp	1	—	1	—	1	1	1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Friggeråker	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Bjurum	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2
Broddetorp	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Hornborga	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Sätuna	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Segerstad	3	1	3	1	8	—	—	—	—	—	6	5	1	—	—	—	2	—	—	—	1	—	8	1
Transport	26	24	27	23	32	21	1	—	1	—	30	29	30	14	2	1	10	—	—	1	4	—	43	42

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	26	24	27	23	32	21	1	—	1	—	30	29	29	14	2	1	10	—	—	1	4	—	43	42
Håkantorp	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Valtorp	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Stenstorp	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—
Kyrketorp	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Brunnhem	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Dala	1	—	1	—	4	1	—	—	—	—	3	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	1
Högstena	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Borgunda	3	2	3	2	1	—	—	—	—	—	1	3	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	2	2
Åsle	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Mularp	1	1	1	1	—	2	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Tiarp	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
Hvarf	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Kungslena	3	2	3	2	2	—	—	—	—	—	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2
Hömb	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Dimbo	4	2	4	2	3	—	—	—	—	—	2	5	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	2
Summa	**42**	**37**	**43**	**36**	**52**	**30**	**1**	—	**1**	—	**46**	**49**	**44**	**22**	**4**	**2**	**16**	—	—	**2**	**4**	—	**71**	**62**
Värmlands län.																								
Fernebo	16	11	15	17	1	5	—	—	1	—	8	7	13	9	2	1	8	—	—	2	1	—	**4**	19
Nordmark	6	3	6	6	3	6	—	—	—	—	6	3	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9	12
Rämmen	7	5	6	6	5	2	—	—	—	—	4	7	5	3	2	1	3	—	—	—	—	—	6	7
Brattfors	2	7	2	8	—	—	—	—	—	—	1	1	3	5	—	1	—	—	—	—	—	—	2	7
Gåsborn	1	3	1	3	1	—	—	—	—	—	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Kroppa	4	2	6	7	5	1	—	—	2	—	6	3	1	7	—	1	2	—	—	—	1	—	6	7
Transport	36	31	36	47	15	14	—	—	3	—	27	21	36	25	5	4	13	—	—	2	2	—	28	55

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades											
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fatttighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa													
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	36	31	36	47	15	14	—	—	3	—	27	21	36	25	5	4	13	—	—	2	2	—	28	55
Lungsund	6	—	7	2	5	—	—	—	1	—	5	6	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	9	2
Nyed	16	14	22	13	10	7	—	—	2	—	13	17	10	10	3	2	1	—	—	—	—	—	26	18
Elfsbacka	1	—	1	—	2	3	—	—	—	—	—	3	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	2	3
Summa	**59**	**45**	**66**	**62**	**32**	**24**	—	—	**6**	—	**45**	**47**	**47**	**39**	**8**	**6**	**16**	—	—	**2**	**3**	—	**65**	**78**
Örebro län.																								
Hammar	9	14	8	15	6	11	—	—	1	—	6	7	10	16	—	—	6	—	—	2	—	—	7	24
Askersund	10	6	7	10	9	5	—	—	1	1	7	8	7	7	1	—	2	—	—	—	—	—	12	14
Snaflunda	8	7	8	7	2	1	—	—	—	—	9	1	5	3	2	—	2	—	—	—	—	—	6	8
Bodarne	—	—	—	—	5	4	—	—	—	—	3	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Summa	**27**	**27**	**23**	**32**	**22**	**21**	—	—	**2**	**1**	**25**	**18**	**24**	**28**	**4**	—	**10**	—	—	**2**	—	—	**29**	**50**
Västmanlands län.																								
Väster Fernebo . . .	15	10	15	12	7	2	—	—	2	—	11	9	7	7	4	1	2	—	—	1	—	—	14	12
Väster-Våla	—	3	—	3	5	3	—	1	—	—	1	4	3	4	1	—	—	—	—	2	—	—	4	5
Västanfors	7	5	6	6	1	5	—	—	—	—	5	2	5	6	2	1	4	—	—	1	—	—	1	9
Summa	**22**	**18**	**21**	**21**	**13**	**10**	—	**1**	**2**	—	**17**	**15**	**15**	**17**	**7**	**2**	**6**	—	—	**4**	—	—	**19**	**26**
Kopparbergs län.																								
By	6	18	6	16	3	1	3	—	—	—	6	6	9	8	1	2	4	—	—	1	—	—	7	14
Garpenberg	3	3	3	3	4	2	—	—	1	—	2	4	1	4	—	—	1	—	—	1	—	—	5	4
St. Skedvi	8	13	11	11	7	5	1	—	1	—	6	12	5	11	2	3	2	—	—	—	—	—	14	13
Säter	5	6	5	6	1	2	—	1	—	—	2	4	5	4	1	—	1	—	—	1	—	—	4	8
Hedemora	13	4	12	5	3	2	2	—	—	1	8	9	1	5	1	—	3	—	—	—	—	—	13	6
Summa	**35**	**44**	**37**	**41**	**18**	**12**	**6**	**1**	**2**	**1**	**24**	**35**	**21**	**32**	**5**	**5**	**11**	—	—	**3**	—	—	**43**	**45**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Gefleborgs län.																								
Ofvansjö	11	20	11	20	11	10	—	—	—	1	14	8	13	16	—	1	6	—	—	3	—	—	16	25
Torsåker	10	6	10	9	6	10	—	—	—	—	9	7	12	7	1	2	8	1	—	—	—	—	7	16
Järbo	2	8	3	8	4	2	—	—	—	—	2	5	4	6	1	1	—	—	—	1	—	—	6	8
Summa	**23**	**34**	**24**	**37**	**21**	**22**	—	—	—	**1**	**25**	**20**	**29**	**29**	**2**	**4**	**14**	**1**	—	**4**	—	—	**29**	**49**
Västernorrlands län.																								
Ed	4	8	3	9	—	2	—	—	—	—	2	1	5	6	—	1	—	—	—	—	—	—	3	10
Resele	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Sollefteå	3	1	3	1	—	2	2	—	—	—	2	3	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	3
Långsele	6	5	6	5	—	—	—	—	1	—	4	1	5	—	1	1	1	—	—	—	—	—	3	4
Helgum	6	2	5	3	1	1	—	—	—	—	4	2	—	4	—	—	5	1	—	—	—	—	1	3
Graninge	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Multrå	2	6	3	5	—	—	—	—	—	1	1	2	1	3	—	—	2	—	—	—	—	—	1	4
Boteå	4	3	5	3	—	—	—	—	—	—	2	3	3	—	1	—	2	1	—	—	—	—	2	2
Öfver-Lännäs	1	4	1	4	1	—	—	—	—	—	2	—	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1	4
Sånga	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gålsjö bruk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**27**	**31**	**27**	**32**	**2**	**9**	**2**	—	**1**	**1**	**18**	**12**	**21**	**19**	**2**	**2**	**16**	**2**	—	—	—	—	**12**	**36**
Jämtlands län.																								
Berg	4	9	3	10	2	2	1	—	—	—	3	3	7	5	—	—	2	—	—	—	—	—	4	12
Åsarne	1	3	1	3	1	—	—	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2
Oviken	2	4	2	5	2	2	—	—	—	—	3	1	2	5	—	—	2	1	—	—	—	—	2	6
Transport	7	16	6	18	5	4	1	—	—	—	7	5	11	11	—	1	4	1	—	—	—	—	8	20

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

A. Landsbygden.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	7	16	6	18	5	4	1	—	—	—	7	5	11	11	—	1	4	1	—	—	—	—	8	20
Myssjö	1	3	1	3	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
Hackås	2	2	2	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gillhof	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Klöfsjö	2	2	3	1	—	1	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Rätan	3	4	3	5	—	3	—	—	—	—	2	1	6	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	7
Summa	**16**	**27**	**16**	**29**	**5**	**8**	**1**	**—**	**1**	**2**	**13**	**8**	**20**	**15**	**—**	**3**	**5**	**1**	**—**	**—**	**—**	**—**	**16**	**31**
Västerbottens län.																								
Nordmaling	10	14	10	14	2	1	1	—	—	—	8	5	5	10	1	3	6	1	—	—	—	—	6	11
Bjurholm	9	16	12	15	2	6	—	—	—	—	9	5	11	10	—	1	5	—	—	—	—	—	9	20
Summa	**19**	**30**	**22**	**29**	**4**	**7**	**1**	**—**	**—**	**—**	**17**	**10**	**16**	**20**	**1**	**4**	**11**	**1**	**—**	**—**	**—**	**—**	**15**	**31**
Norrbottens län.																								
Neder Kalix	27	14	28	16	5	1	9	—	—	2	25	17	9	6	5	2	22	—	—	—	—	—	15	13
Summa	**27**	**14**	**28**	**16**	**5**	**1**	**9**	**—**	**—**	**2**	**25**	**17**	**9**	**6**	**5**	**2**	**22**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**15**	**13**

Tab. I. **Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m.** (forts.).

A. Landsbygden; sammandrag.

Län.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.														Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de summariska folkräkningsuppgifterna.		Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
											sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Stockholms och Uppsala	29	35	33	55	25	28	—	—	4	1	31	23	50	32	8	9	12	—	—	—	1	—	33	73
Södermanlands	9	27	12	29	2	3	2	1	2	2	6	8	15	16	1	2	7	1	—	1	—	—	6	27
Östergötlands	50	27	52	38	13	7	2	—	3	2	38	26	32	11	4	1	30	2	—	3	1	—	29	37
Jönköpings o. Kronobergs	85	65	68	86	67	71	6	—	3	3	76	62	79	75	12	7	32	1	1	6	4	—	89	140
Kalmar	45	34	47	45	24	24	3	—	2	—	34	38	37	32	6	4	16	1	—	3	—	—	50	61
Gottlands	10	8	8	10	12	11	—	—	—	1	13	7	12	8	—	—	2	—	—	—	—	—	18	20
Blekinge	24	10	23	19	13	10	1	—	2	1	21	14	17	11	3	1	8	—	—	1	—	—	24	26
Kristianstads	27	26	23	36	11	2	4	—	—	6	19	19	18	14	3	2	13	2	—	4	—	—	22	24
Malmöhus	42	27	49	31	11	8	5	2	3	—	31	31	27	14	10	3	25	1	—	1	—	—	27	36
Hallands	26	12	29	17	37	13	1	—	1	—	21	45	17	13	10	2	8	1	—	—	1	—	47	27
Göteborgs och Bohus	26	28	25	34	35	6	1	1	—	—	29	32	24	17	2	5	10	1	—	5	—	—	49	30
Elfsborgs	46	33	48	43	69	28	1	—	2	—	47	69	36	35	4	2	20	—	—	1	—	—	92	68
Skaraborgs	42	37	43	36	52	30	1	—	1	—	46	49	44	22	4	2	16	—	—	2	4	—	71	62
Värmlands	59	45	66	62	32	24	—	—	6	—	45	47	47	39	8	6	16	—	—	2	3	—	65	78
Örebro	27	27	23	32	22	21	—	—	2	1	25	18	24	28	4	—	10	—	—	2	—	—	29	50
Västmanlands	22	18	21	21	13	10	—	1	2	—	17	15	15	17	7	2	6	—	—	4	—	—	19	26
Kopparbergs	35	44	37	41	18	12	6	1	2	1	24	35	21	32	5	5	11	—	—	3	—	—	43	45
Gäfleborgs	23	34	24	37	21	22	—	—	—	1	25	20	29	29	2	4	14	1	—	4	—	—	29	49
Västernorrlands	27	31	27	32	2	9	2	—	1	1	18	12	21	19	2	2	16	2	—	—	—	—	12	36
Jämtlands	16	27	16	29	5	8	1	—	1	2	13	8	20	15	—	3	5	1	—	—	—	—	16	31
Västerbottens	19	30	22	29	4	7	1	—	—	—	17	10	16	20	1	4	11	1	—	—	—	—	15	31
Norrbottens	27	14	28	16	5	1	9	—	—	2	25	17	9	6	5	2	22	—	—	—	—	—	15	13
Summa	**716**	**639**	**724**	**778**	**493**	**355**	**46**	**6**	**37**	**24**	**621**	**605**	**610**	**505**	**101**	**68**	**310**	**15**	**1**	**42**	**14**	—	**800**	**990**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å asylen för sinnessjuka å allm. försörjningsinrättningen.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa.											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Stockholm.																						
Nikolai: Rote I	44	3	—	—	—	—	8	—	15	21	1	2	4	1	19	—	—	—	10	1	3	1
Klara: » II	10	8	—	—	—	—	3	—	3	4	4	4	3	2	4	—	—	1	—	3	—	2
» » III	11	3	—	—	—	—	3	—	3	5	2	1	3	3	2	—	—	—	2	—	1	—
Kungsholmen: Rote IV	4	3	—	1	—	—	1	—	1	2	2	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—	2
Adolf Fredrik: » V	15	4	—	—	—	—	—	—	7	8	1	3	4	1	5	—	1	1	1	—	4	2
» » » VI	14	7	—	—	—	—	1	—	5	8	4	3	2	1	8	—	—	4	1	—	2	2
Jakob: Rote VII	11	5	1	1	—	—	—	—	6	6	5	1	2	1	4	—	—	1	1	—	5	4
Johannes: » VIII	2	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: Rote IX	11	3	1	—	—	—	1	—	7	4	2	1	1	—	6	—	1	2	2	—	1	1
» » » X	19	2	1	—	—	—	2	—	10	8	—	2	4	1	11	—	—	—	2	—	1	1
» » » XI	17	4	1	—	—	—	—	—	10	8	—	4	4	2	6	—	—	1	3	—	5	1
Katarina: Rote XII	14	18	17	11	—	—	1	—	13	17	10	19	1	1	3	—	—	4	3	—	23	24
» » XIII	15	7	1	1	—	—	1	—	6	9	7	1	2	1	9	—	—	2	2	—	2	5
» » XIV	13	3	—	—	—	—	2	—	5	6	1	2	2	—	6	—	—	1	2	—	1	2
Maria: » XV	21	11	29	1	—	—	—	—	17	33	5	7	3	3	8	—	—	2	10	2	29	5
» » XVI	14	16	1	2	—	—	2	—	8	5	8	10	2	5	7	—	—	6	2	1	2	6
Kungsholmen: Rote XVII	87	13	2	2	142	6	13	3	93	125	9	9	4	—	6	—	—	2	205	13	3	3
» allm. försörjn. inr.	—	—	111	12	—	—	—	—	58	53	5	7	—	—	—	—	—	—	—	—	111	12
Adolf Fredrik: » XVIII	9	6	23	2	—	—	—	—	6	26	3	5	3	1	1	—	—	2	2	—	26	5
Maria: Rote XIX	14	7	—	—	—	—	2	—	3	9	4	3	—	2	6	1	1	1	4	1	1	2
Hedvig Eleonora: Rote XX	10	4	1	—	—	—	1	1	3	7	3	—	3	3	3	—	2	—	1	—	1	—
Johannes: Rote XXI	5	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—
Adolf Fredrik: Rote XXII	9	40	8	—	—	—	1	—	6	10	26	14	3	3	4	—	—	35	1	—	8	2
Kungsholmen: » XXIII	8	6	1	2	—	—	—	—	6	3	6	2	2	1	3	—	—	3	3	1	1	3
Hedvig Eleonora: Rote XXIV	12	6	1	—	—	—	2	—	6	5	3	3	2	1	5	1	—	1	3	—	1	3
Katarina: Rote XXV	4	3	—	—	—	—	—	—	1	3	2	1	—	1	2	—	—	—	1	—	1	2
Ej uppgifven rote	—	—	15	—	242	43	—	—	108	149	31	12	—	—	217	—	13	30	13	—	14	13
Summa	393	183	214	35	384	49	45	4	410	536	144	119	56	37	349	2	18	99	277	22	246	103

[1]) Däraf 28 å södra provisoriska sinnessjukhuset.

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Stockholms län.																						
Södertälje	15	10	1	—	4	—	2	—	10	8	5	5	2	4	9	—	1	2	—	—	6	4
Vaxholm	—	1	3	1	1	—	—	—	2	2	1	1	1	—	—	—	1	1	—	—	2	1
Norrtälje	3	5	1	—	—	1	—	—	3	1	4	2	1	—	1	—	—	2	—	—	2	4
Östhammar	2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
Öregrund	2	2	3	—	—	—	—	—	1	4	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	4	2
Sigtuna	5	—	2	—	—	—	—	—	4	3	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**27**	**19**	**10**	**1**	**5**	**1**	**2**	—	**20**	**20**	**12**	**9**	**8**	**4**	**16**	—	**2**	**5**	—	—	**14**	**12**
Uppsala län.																						
Uppsala	14	20	28	3	57	13	3	—	44	52	22	14	2	4	62	2	—	17	—	—	32	13
Enköping	6	3	—	1	—	—	—	—	4	2	—	4	—	1	3	—	—	—	—	—	3	3
Summa	**20**	**23**	**28**	**4**	**57**	**13**	**3**	—	**48**	**54**	**22**	**18**	**2**	**5**	**65**	**2**	—	**17**	—	—	**35**	**16**
Södermanlands län.																						
Nyköping	9	8	4	—	1	1	3	—	7	4	6	3	3	5	7	—	—	2	—	—	1	2
Eskilstuna	25	8	16	3	3	—	2	3	26	16	2	6	4	1	17	—	—	—	—	—	21	7
Torshälla	1	3	1	—	—	—	—	—	1	1	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3
Strängnäs	8	—	—	—	—	—	1	—	1	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—
Mariefred	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1
Trosa	3	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Summa	**48**	**21**	**21**	**3**	**4**	**1**	**6**	**3**	**37**	**30**	**13**	**9**	**7**	**6**	**28**	—	—	**3**	—	—	**32**	**13**
Östergötlands län.																						
Norrköping: Olai förs.	31	6	9	6	15	4	3	—	26	26	8	8	3	3	37	—	—	6	3	—	9	7
» Hedvig »	19	6	14	1	—	9	3	—	12	18	12	4	3	9	10	—	—	2	—	—	17	5
Transport	50	12	23	7	15	13	6	—	38	44	20	12	6	12	47	—	—	8	3	—	26	12

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade: sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	50	12	23	7	15	13	6	—	38	44	20	12	6	12	47	—	—	8	3	—	26	12
Norrköping: Norra förs. . .	23	5	2	2	1	—	4	—	8	14	4	3	1	1	16	—	1	1	3	—	1	5
» Mosaiska förs.	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Summa	75	17	25	9	16	13	10	—	47	59	24	15	7	13	64	—	1	9	6	—	28	17
Linköping	30	23	9	5	5	3	2	1	20	22	18	12	3	3	21	1	—	4	—	—	18	22
Söderköping	4	6	5	1	—	1	1	—	5	3	5	3	—	2	3	1	—	—	—	—	5	5
Motala	5	3	4	1	1	1	—	—	5	5	4	1	—	1	3	—	—	1	—	—	7	3
Vadstena	8	—	1	1	1	—	1	—	4	5	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	6	1
Skeninge	3	4	—	1	1	—	—	—	2	2	2	3	—	—	3	—	—	—	—	—	1	5
Summa	**125**	**53**	**44**	**18**	**24**	**18**	**14**	**1**	**83**	**96**	**54**	**34**	**10**	**19**	**97**	**2**	**1**	**14**	**6**	—	**65**	**53**
Jönköpings län.																						
Jönköping	49	14	10	2	4	2	3	—	24	36	15	3	2	—	19	—	—	4	1	—	38	14
Eksjö	6	3	3	—	1	2	—	—	5	5	2	3	2	1	2	—	—	2	2	—	4	2
Gränna	4	3	—	2	—	—	—	—	—	4	3	2	—	1	3	—	—	—	—	—	1	4
Summa	**59**	**20**	**13**	**4**	**5**	**4**	**3**	—	**29**	**45**	**20**	**8**	**4**	**2**	**24**	—	—	**6**	**3**	—	**43**	**20**
Kronobergs län.																						
Växjö	14	9	9	6	3	—	—	1	12	14	4	10	5	2	14	1	1	—	—	—	6	11
Summa	**14**	**9**	**9**	**6**	**3**	—	—	**1**	**12**	**14**	**4**	**10**	**5**	**2**	**14**	**1**	**1**	—	—	—	**6**	**11**
Kalmar län.																						
Kalmar	26	13	22	8	6	1	4	—	28	22	16	6	6	—	22	—	—	3	—	—	22	19
Oskarshamn	23	6	3	—	—	—	2	—	12	12	5	1	3	—	5	—	—	—	—	—	16	6
Västervik	13	10	—	1	—	—	3	—	6	4	5	6	—	1	2	—	—	2	—	—	8	8
Vimmerby	7	2	—	1	1	—	—	—	2	6	2	1	1	—	3	—	—	—	—	—	4	3
Borgholm	4	2	3	—	—	—	1	—	3	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2
Summa	**73**	**33**	**28**	**10**	**7**	**1**	**10**	—	**51**	**47**	**29**	**15**	**10**	**1**	**32**	—	—	**5**	—	—	**56**	**38**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Gottlands län.																						
Visby	12	7	21	15	—	2	1	2	17	15	11	11	1	1	7	1	—	3	—	—	24	17
Summa	**12**	**7**	**21**	**15**	—	**2**	**1**	**2**	**17**	**15**	**11**	**11**	**1**	**1**	**7**	**1**	—	**3**	—	—	**24**	**17**
Blekinge län.																						
Karlskrona	36	17	36	13	7	3	4	—	43	32	12	21	9	2	25	2	—	4	—	—	41	25
Ronneby	5	1	1	—	1	1	2	—	2	3	2	—	1	—	2	1	—	—	—	—	2	1
Karlshamn	12	14	—	1	1	—	—	—	8	5	12	3	2	2	4	—	—	2	—	—	7	11
Sölvesborg	5	—	3	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	—
Summa	**58**	**32**	**40**	**14**	**9**	**4**	**6**	—	**55**	**46**	**26**	**24**	**12**	**4**	**33**	**3**	—	**6**	—	—	**56**	**37**
Kristianstads län.																						
Kristianstad	30	9	4	2	9	—	5	—	23	15	7	4	1	—	22	—	1	6	—	—	14	5
Simrishamn	6	2	2	1	2	—	—	—	6	4	2	1	—	—	8	—	—	—	—	—	2	3
Engelholm	3	1	2	—	—	—	—	—	1	4	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	2	—
Summa	**39**	**12**	**8**	**3**	**11**	—	**5**	—	**30**	**23**	**10**	**5**	**2**	**1**	**31**	—	**1**	**6**	**1**	—	**18**	**8**
Malmöhus län.																						
Malmö: Karoli förs.	12	12	14	1	—	—	3	—	9	14	9	4	2	1	9	2	—	—	—	—	12	10
» S:t Pauli »	7	18	39	5	—	—	—	2	22	24	11	10	4	—	19	4	—	1	—	—	23	16
» S:t Petri »	15	4	27	1	—	—	—	—	23	19	5	—	2	—	22	1	3	3	—	—	15	1
» Mosaiska »	2	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
» Garnisons »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Obekant »	—	—	7	—	10	1	1	—	10	6	1	—	3	—	12	—	1	1	—	—	—	—
Summa	36	34	89	7	10	1	5	2	65	65	26	14	11	1	64	7	4	5	—	—	51	27
Lund	37	22	24	7	12	—	5	—	26	42	24	5	16	1	31	—	—	11	2	—	19	17
Landskrona	20	10	4	4	2	—	4	—	14	8	8	6	1	2	11	1	—	—	—	—	10	11
Transport	93	66	117	18	24	1	14	2	105	115	58	25	28	4	106	8	4	16	2	—	80	55

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	93	66	117	18	24	1	14	2	105	115	58	25	28	4	106	8	4	16	2	—	80	55
Helsingborg	13	3	15	1	18	2	2	—	19	25	5	1	—	1	23	—	2	2	1	—	18	3
Ystad	21	17	5	—	4	—	1	—	12	17	8	9	4	2	15	—	—	2	—	—	10	13
Trelleborg	7	1	5	—	—	—	1	—	6	5	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	8	1
Skanör	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Falsterbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**135**	**88**	**142**	**20**	**46**	**3**	**18**	**2**	**142**	**163**	**72**	**37**	**33**	**7**	**147**	**8**	**6**	**20**	**3**	—	**116**	**74**
Hallands län.																						
Halmstad	30	18	9	2	4	—	3	1	20	20	11	8	5	1	19	1	—	2	1	—	15	15
Laholm	6	2	1	—	—	—	—	—	4	3	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	2
Falkenberg	7	4	—	—	1	—	1	—	3	4	—	4	1	1	3	—	—	—	1	—	2	3
Varberg	5	3	5	2	1	—	2	—	2	7	1	4	1	1	4	—	—	1	—	—	4	3
Kungsbacka	3	—	3	2	—	—	—	—	3	3	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3	2
Summa	**51**	**27**	**18**	**6**	**6**	—	**6**	**1**	**32**	**37**	**16**	**16**	**10**	**3**	**28**	**1**	—	**3**	**2**	—	**29**	**25**
Göteborgs och Bohus län.																						
Göteborg: Mosaiska förs.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
» Tyska »	3	1	2	—	—	—	—	—	1	4	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	2	1
» Garnisons »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Gamlestadens »	2	6	8	2	—	—	—	—	2	8	4	4	—	—	—	—	—	6	1	—	9	2
» Kristine »	8	6	—	—	—	—	1	—	1	6	4	2	1	3	4	—	—	1	1	—	1	2
» Masthuggets »	5	14	14	17	—	—	1	—	6	12	14	17	1	5	1	—	—	11	1	1	15	14
» Haga »	9	10	19	4	—	—	2	3	11	15	6	5	2	1	5	—	—	2	—	1	19	7
» Karl Johans »	20	26	7	6	—	—	1	2	8	18	18	12	6	2	2	—	—	8	6	1	12	19
Transport	49	64	50	29	—	—	5	5	29	65	46	42	10	11	16	—	—	28	9	3	59	46

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.*		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Transport	49	64	50	29	—	—	5	5	29	65	46	42	10	11	16	—	—	28	9	3	59	46
Göteborg: Gustafvi förs. . .	110	28	53	17	—	—	16	—	62	85	22	23	9	4	43	1	—	7	26	2	69	31
» Försörjningsinrättn.	—	—	213	37	—	—	—	—	108	105	22	15	—	—	—	—	—	—	160	11	53	26
» Ej uppgifven förs.	—	—	8	8	85	35	—	—	43	50	25	18	20	7	73	1	—	35	—	—	—	—
Summa	159	92	324	91	85	35	21	5	242	305	115	98	39	22	132	2	—	70	195	16	181	103
Kungelf	6	2	—	—	—	—	2	1	—	4	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1
Marstrand	6	3	2	—	—	—	—	—	2	6	1	2	3	2	3	—	—	—	—	—	2	1
Uddevalla	8	16	4	3	1	—	1	1	5	7	10	8	2	2	5	—	1	—	1	—	3	16
Strömstad	7	6	1	—	1	—	—	—	5	4	4	2	1	—	2	—	—	3	—	—	6	3
Summa	**186**	**119**	**331**	**94**	**87**	**35**	**24**	**7**	**254**	**326**	**130**	**111**	**45**	**26**	**145**	**2**	**1**	**73**	**196**	**16**	**193**	**124**
Älfsborgs län.																						
Vänersborg	12	7	5	2	1	—	—	1	7	11	5	3	3	—	5	—	—	1	—	—	10	7
Alingsås	6	7	1	—	—	—	—	—	5	2	1	6	2	5	1	—	—	—	—	—	4	2
Borås	20	13	1	1	1	—	1	2	9	12	10	2	—	—	10	—	—	3	1	—	10	9
Ulricehamn	3	3	4	1	1	—	—	—	3	5	2	2	2	2	1	—	—	1	—	—	5	1
Åmål	9	4	1	—	—	—	—	—	3	7	3	1	1	1	1	—	—	1	—	—	8	2
Summa	**50**	**34**	**12**	**4**	**3**	**—**	**1**	**3**	**27**	**37**	**21**	**14**	**8**	**8**	**18**	**—**	**—**	**6**	**1**	**—**	**37**	**21**
Skaraborgs län.																						
Mariestad	7	5	2	3	—	—	1	—	2	6	5	3	—	1	3	—	—	4	—	—	5	3
Lidköping	13	5	8	1	3	—	—	—	9	15	3	3	2	—	10	—	—	—	—	—	12	6
Skara	8	1	5	5	—	—	—	—	4	9	3	3	—	—	4	—	—	1	—	—	9	5
Sköfde	8	2	—	2	—	1	1	—	5	2	2	3	1	1	3	—	—	1	1	—	2	3
Hjo	4	1	4	—	2	—	—	—	3	7	1	—	1	—	6	—	—	—	—	—	3	1
Falköping	2	3	1	—	2	—	—	—	2	3	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	3
Summa	**42**	**17**	**20**	**11**	**7**	**1**	**2**	**—**	**25**	**42**	**17**	**12**	**4**	**2**	**29**	**—**	**—**	**6**	**1**	**—**	**33**	**21**

* Siffrorna för Göteborg i denna kolumn gälla sinnessjukafd. å försörjningsinrättningen »Gibraltar».

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfriskade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Värmlands län.																						
Karlstad	22	9	3	1	3	1	—	—	13	15	4	7	3	3	13	—	1	5	1	—	10	3
Kristinehamn	14	15	—	—	1	—	2	—	9	4	9	6	—	1	13	2	—	4	—	—	—	8
Filipstad	5	5	—	2	2	1	—	—	2	5	4	4	—	—	6	—	—	1	1	—	—	7
Summa	**41**	**29**	**3**	**3**	**6**	**2**	**2**	—	**24**	**24**	**17**	**17**	**3**	**4**	**32**	**2**	**1**	**10**	**2**	—	**10**	**18**
Örebro län.																						
Örebro	34	9	9	13	16	2	9	1	28	22	12	11	3	2	33	—	—	4	—	—	14	17
Askersund	2	1	3	—	—	—	—	—	2	3	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3	—
Nora	5	2	—	2	3	1	2	—	3	3	3	2	—	—	6	—	—	1	—	—	—	4
Lindesberg	2	4	1	1	6	1	—	—	5	4	3	3	—	1	7	—	—	1	—	—	2	4
Summa	**43**	**16**	**13**	**16**	**25**	**4**	**11**	**1**	**38**	**32**	**19**	**16**	**3**	**4**	**48**	—	—	**6**	—	—	**19**	**25**
Västmanlands län.																						
Västerås	13	5	13	1	3	—	1	2	15	13	2	2	3	1	16	—	—	—	—	—	9	3
Sala	11	10	—	2	—	1	—	—	3	8	8	5	2	—	6	1	—	1	—	—	3	11
Köping	4	4	3	1	3	—	—	—	6	4	3	2	—	1	7	—	—	1	1	—	2	3
Arboga	12	2	4	1	—	—	—	—	10	6	3	—	1	—	5	—	—	—	—	—	10	3
Summa	**40**	**21**	**20**	**5**	**6**	**1**	**1**	**2**	**34**	**31**	**16**	**9**	**6**	**2**	**34**	**1**	—	**2**	**1**	—	**24**	**20**
Kopparbergs län.																						
Falun	24	9	6	—	3	—	4	1	15	14	3	5	3	2	16	—	—	2	—	—	10	4
Säter	2	2	1	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Hedemora	3	4	3	—	1	1	—	—	4	3	5	—	—	1	3	—	—	1	—	—	4	3
Summa	**29**	**15**	**10**	—	**4**	**1**	**4**	**1**	**19**	**20**	**9**	**6**	**3**	**3**	**19**	—	—	**3**	—	—	**17**	**9**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna.

Kommun.	Antal sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Gäfleborgs län.																						
Gäfle	58	35	25	7	—	1	7	1	34	42	19	23	7	4	25	1	—	13	3	—	41	24
Söderhamn	16	16	4	1	1	—	—	—	8	13	7	10	2	2	8	—	—	4	—	—	11	11
Hudiksvall	12	9	1	—	3	1	2	—	3	11	6	4	1	2	9	—	—	2	—	—	4	6
Summa	**86**	**60**	**30**	**8**	**4**	**2**	**9**	**1**	**45**	**66**	**32**	**37**	**10**	**8**	**42**	**1**	**—**	**19**	**3**	**—**	**56**	**41**
Västernorrlands län.																						
Hernösand	19	7	6	2	4	—	4	1	12	13	6	2	1	1	16	1	1	—	1	—	6	6
Sundsvall	25	16	20	19	7	—	4	—	16	32	21	14	1	1	17	3	1	2	—	—	29	29
Örnsköldsvik	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
Summa	**45**	**24**	**26**	**22**	**11**	**—**	**8**	**1**	**28**	**46**	**28**	**17**	**2**	**3**	**34**	**4**	**2**	**2**	**1**	**—**	**35**	**36**
Jämtlands län.																						
Östersund	11	1	6	7	2	—	1	—	11	7	4	4	1	1	9	1	1	—	—	—	7	6
Summa	**11**	**1**	**6**	**7**	**2**	**—**	**1**	**—**	**11**	**7**	**4**	**4**	**1**	**1**	**9**	**1**	**1**	**—**	**—**	**—**	**7**	**6**
Västerbottens län.																						
Umeå	10	7	3	—	2	—	2	1	5	8	2	4	6	4	7	—	—	1	—	—	—	1
Skellefteå	1	2	—	—	1	1	—	—	2	—	1	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1
Summa	**11**	**9**	**3**	**—**	**3**	**1**	**2**	**1**	**7**	**8**	**3**	**6**	**6**	**6**	**9**	**—**	**—**	**1**	**—**	**—**	**—**	**2**
Norrbottens län.																						
Luleå	4	1	14	6	—	—	2	—	8	8	2	5	3	—	6	—	—	—	—	—	7	7
Piteå	6	3	1	—	1	—	—	—	2	6	2	1	—	—	4	—	1	—	—	—	3	3
Haparanda	1	—	1	2	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Summa	**11**	**4**	**16**	**8**	**1**	**—**	**2**	**—**	**11**	**15**	**6**	**6**	**5**	**—**	**10**	**—**	**1**	**—**	**—**	**1**	**10**	**11**

Tab. I. Redogörelse för *antalet* sinnessjuka och sinnesslöa m. m. (forts.).

B. Städerna. Sammandrag.

Län.	Antalet sinnessjuka och sinnesslöa.												Af antalet den 31 dec. 1900 befintliga sinnessjuka och sinnesslöa vistades									
	Enligt de nominativa folkräkningsuppgifterna.		Anträffade vid undersökningen.		Tillkomna enligt uppgifter från anstalter.		Afgå såsom obefintliga, tillfrisknade eller döde före den 31 dec. 1900.		Summa befintliga den 31 dec. 1900				å annan ort; ej anträffade; sedermera aflidna etc.		å hospital eller asyl.		å enskild anstalt.		å lasarett.		i eget hem, annat enskildt hem, fattighus.[1]	
									sinnessjuka		sinnesslöa											
	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	m.	kv.	m.	kv.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.	Sinnessjuka.	Sinnesslöa.
Stockholms stad .	393	183	214	35	384	49	45	4	410	536	144	119	56	37	349	2	18	99	—	—	246	103
Stockholms län .	27	19	10	1	5	1	2	—	20	20	12	9	8	4	16	—	2	5	—	—	14	12
Uppsala	20	23	28	4	57	13	3	—	48	54	22	18	2	5	65	2	—	17	—	—	35	16
Södermanlands . .	48	21	21	3	4	1	6	3	37	30	13	9	7	6	28	—	—	3	—	—	32	13
Östergötlands . .	125	53	44	18	24	18	14	1	83	96	54	34	10	19	97	2	1	14	6	—	65	53
Jönköpings . . .	59	20	13	4	5	4	3	—	29	45	20	8	4	2	24	—	—	6	3	—	43	20
Kronobergs . . .	14	9	9	6	3	—	—	1	12	14	4	10	5	2	14	1	1	—	—	—	6	11
Kalmar	73	33	28	10	7	1	10	—	51	47	29	15	10	1	32	—	—	5	—	—	56	38
Gottlands	12	7	21	15	—	2	1	2	17	15	11	11	1	1	7	1	—	3	—	—	24	17
Blekinge	58	32	40	14	9	4	6	—	55	46	26	24	12	4	33	3	—	6	—	—	56	37
Kristianstads . .	39	12	8	3	11	—	5	—	30	23	10	5	2	1	31	—	1	6	1	—	18	8
Malmöhus	135	88	142	20	46	3	18	2	142	163	72	37	33	7	147	8	6	20	3	—	116	74
Hallands	51	27	18	6	6	—	6	1	32	37	16	16	10	3	28	1	—	3	2	—	29	25
Göteborgs o. Bohus	186	119	331	94	87	35	24	7	254	326	130	111	45	26	145	2	1	73	1	—	193	124
Elfsborgs	50	34	12	4	3	—	1	3	27	37	21	14	8	8	18	—	—	6	1	—	37	21
Skaraborgs . . .	42	17	20	11	7	1	2	—	25	42	17	12	4	2	29	—	—	6	1	—	33	21
Värmlands	41	29	3	3	6	2	2	—	24	24	17	17	3	4	32	2	1	10	2	—	10	18
Örebro	43	16	13	16	25	4	11	1	38	32	19	16	3	4	48	—	—	6	—	—	19	25
Västmanlands . .	40	21	20	5	6	1	1	2	34	31	16	9	6	2	34	1	—	2	1	—	24	20
Kopparbergs . . .	29	15	10	—	4	1	4	1	19	20	9	6	3	3	19	—	—	3	—	—	17	9
Gäfleborgs	86	60	30	8	4	2	9	1	45	66	32	37	10	8	42	1	—	19	3	—	56	41
Västernorrlands .	45	24	26	22	11	—	8	1	28	46	28	17	2	3	34	4	2	2	1	—	35	36
Jämtlands	11	1	6	7	2	—	1	—	11	7	4	4	1	1	9	1	1	—	—	—	7	6
Västerbottens . .	11	9	3	—	3	1	2	1	7	8	3	6	6	6	9	—	—	1	—	—	—	2
Norrbottens . . .	11	4	16	8	1	—	2	—	11	15	6	6	5	—	10	—	1	—	—	1	10	11
Summa	1,649	876	1,086	317	720	143	186	31	1,489	1,780	735	570	256	159	1,300	31	35	315	25	1	1,181	761

[1]) Å särskilda afdelningar för sinnessjuka å försörjningsinrättningar vårdades dessutom i Stockholm 277 sinnessjuka och 22 sinnesslöa samt i Göteborg resp. 195 och 16.

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, inom hvarje kommun som undersökningen af läkare besökts för utrönande huruvida behof

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.												
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Stockholms (och Uppsala) län.																					
Rimbo	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			—	—	—
Rö	2	1	2	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—			—	—	—
Fasterna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Frötuna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	—	—
Knutby	1	3	—	1	1	2	—	1	1	1	—	—	3	1	—	—			1	—	1
Bladåker	4	2	4	1	—	1	—	—	—	1	1	5	—	—	—	—			—	1	—
Gottröra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Närtuna	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Kårsta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Ununge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Väddö	3	3	2	3	1	—	—	—	1	—	—	5	1	—	—	—			—	1	1
Häfverö	2	5	2	3	—	2	—	1	—	1	2	4	—	1	—	—			—	1	—
Edebo	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—			—	—	1
Faringe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	**14**	**19**	**11**	**13**	**3**	**6**	—	**3**	**3**	**3**	**5**	**19**	**4**	**5**	—	—			**1**	**3**	**3**
Södermanlands län.																					
Lilla Mellösa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Flen	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1			1	1	—
Årdala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Forsa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Helgesta	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—			—	—	1
Hyltinge	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			—	—	—
Transport	1	3	1	1	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	2			1	1	1

omfattat, hvilka vistats i eget hem, annat enskildt hem eller å fattighus och hvilka af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden.

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																		
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**2**	—	—	—	**2**	**2**	**1**	—	**1**	—	**3**	**2**	—	**3**	**12**	**9**	—	**2**	**2**	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	—	—	1	2	—	—	1	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	1	3	1	1	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	2			1	1	1
Dunker	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—			—	—	—
Lilla Malma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Malmköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	**2**	**4**	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	—	**2**	**3**	—	—	—	**1**	**2**			**1**	**1**	**1**
Östergötlands län.																					
Västra Stenby . . .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	1	—
Hagebyhöga	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	1	—
Fifvelstad	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—			—	1	—
S:t Per	—	3	—	1	—	2	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—			2	1	—
Orlunda	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—			1	—	—
Allhelgona	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—			2	—	—
Hvarf och Styra . .	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—			1	—	—
Ask	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—			—	—	—
Motala landsförsaml.	5	4	4	2	1	2	—	—	1	2	2	2	—	—	1	4			2	4	—
Högby (o. V. Skrukeby)	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—			1	—	—
Hogstad	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—			—	—	—
Jerstad	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—			—	—	—
Bjälbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Väderstad (o. Harstad)	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—			—	—	—
Hof	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—			—	—	—
Appuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	**17**	**12**	**9**	**3**	**8**	**9**	—	**1**	**8**	**8**	**9**	**4**	**3**	**4**	**5**	**4**			**9**	**8**	—
Jönköpings (och Kronobergs) **län.**																					
Lommaryd	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—			—	1	—
Bälaryd	2	1	—	1	2	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—			1	—	—
Transport	3	3	1	2	2	1	—	—	2	1	3	2	—	1	—	—			1	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
1	—	2	1	—	—	1	2	—	—	1	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	—	—	1	2	1	1	1	1	—	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	2	1	—	—	1	2	—	—	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	5	4	2	2	5	13	3	—	3	2	3	2	2	3	12	4	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	1	—	—	2	2	—	2	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	3	3	1	2	2	1	—	—	2	1	3	2	—	1	—	—			1	1	—
Frinnaryd	3	1	2	—	1	1	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—			1	—	—
Adelöf	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—			1	—	—
Vireda	2	4	1	2	1	2	—	—	1	2	3	2	—	1	—	—			—	1	—
Hagrida	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Askeryd	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Bredestad	2	1	2	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—			1	—	—
Marbäck	3	3	1	1	2	2	1	—	1	2	2	2	1	—	1	—			1	—	—
Linderås	3	3	2	—	1	3	—	—	1	3	3	2	1	—	—	—			2	—	—
Säby	8	7	2	2	6	5	3	1	3	4	7	4	2	—	2	—			2	1	3
Tranås köping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Ingatorp	7	4	2	2	5	2	—	—	5	2	7	4	—	—	—	—			1	1	—
Bellö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Häsleby	2	2	2	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2			—	1	—
Kråkshult	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—			—	—	1
Hult	1	3	1	1	—	2	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—			—	—	1
Edshult	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Höreda	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—			—	—	—
Mellby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Eksjö landsförsaml.	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—			—	1	—
Flisby	6	3	3	2	3	1	—	—	3	1	2	3	2	—	—	2			—	1	2
N. Solberga	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—			—	—	1
Summa	**47**	**42**	**22**	**19**	**25**	**23**	**4**	**3**	**21**	**20**	**35**	**31**	**9**	**6**	**4**	**4**			**10**	**7**	**8**
Kalmar län.																					
Kristdala	5	8	—	4	5	4	—	1	5	3	9	4	—	—	—	—			1	—	1
Misterhult	4	7	3	2	1	5	—	1	1	4	3	5	1	—	2	—			—	1	—
Transport	9	15	3	6	6	9	—	2	6	7	12	9	1	—	2	—			1	1	1

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig bygden.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringirrande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Demontia.	Insania epileptica.	Demontia paralytica.	Demontia senilis.	Demontia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
1	—	2	1	1	—	—	2	2	—	2	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	2	2	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	1	—	—	3	1	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	2	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	3	2	3	—	1	1	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	5	1	2	1	5	6	—	2	2	3	—	5	—	5	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	2	—	2	—	5	6	2	—	1	—	—	2	1	4	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	1	—	1	3	2	—	2	—	—	2	—	3	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	**1**	**18**	**7**	**8**	**1**	**19**	**35**	**17**	**3**	**9**	**4**	—	**18**	**1**	**31**	**24**	**6**	—	—	—	**4**	**1**	**4**	—	—	—	—	—	—	—	—
5	1	8	3	1	—	4	7	4	1	4	1	—	1	1	5	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	4	2	—	—	5	5	4	1	1	1	—	3	1	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	2	12	5	1	—	9	12	8	2	5	2	—	4	2	8	6	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	9	15	3	6	6	9	—	2	6	7	12	9	1	—	2	—			1	1	1
Döderhult	4	4	3	1	1	3	—	1	1	2	2	3	—	—	2	1			—	1	2
Mönsterås	7	11	2	3	5	8	1	—	4	8	10	3	3	2	—	—			—	2	4
Summa	**20**	**30**	**8**	**10**	**12**	**20**	**1**	**3**	**11**	**17**	**24**	**15**	**4**	**2**	**4**	**1**			**1**	**4**	**7**
Gottlands län.																					
Halla	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—			—	1	1
Sjonhem	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	—	—
Viklau	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—			—	—	—
Vänge	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—			—	—	—
Buttle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Guldrupe	—	3	—	—	—	3	—	2	—	1	2	—	1	—	—	—			—	—	—
Östergarn	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—			1	—	—
Gammelgarn	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—			—	1	—
Ardre	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—			1	—	—
Kräklingbo	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Ala	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Summa	**12**	**6**	**9**	**1**	**3**	**5**	**3**	**3**	—	**2**	**6**	**7**	**2**	**3**	—	—			**2**	**2**	**1**
Blekinge län.																					
Backaryd	2	1	2	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—			—	—	—
Ronneby landsförs. .	10	11	5	11	5	—	—	—	5	—	2	10	—	1	3	5			—	—	2
Summa	**12**	**12**	**7**	**11**	**5**	**1**	—	—	**5**	**1**	**3**	**12**	—	**1**	**3**	**5**			—	—	**2**
Kristianstads län.																					
Gråmanstorp	2	2	2	—	—	2	—	1	—	1	—	2	1	—	1	—			—	1	—
Vedby	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—			—	—	1
Riseberga	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1	1	—	1	—	1	—			1	—	1
Transport	4	4	2	—	2	4	—	1	2	3	2	2	2	—	2	—			1	1	2

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig bygden.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
7	2	12	5	1	—	9	12	8	2	5	2	—	4	2	8	6	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	2	2	—	—	2	2	1	—	—	—	1	1	—	1	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	7	4	—	—	7	10	4	2	4	1	—	5	—	3	5	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	**5**	**21**	**11**	**1**	—	**18**	**24**	**13**	**4**	**9**	**3**	**1**	**10**	**2**	**12**	**14**	**4**	—	**7**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	1	—	—	—	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	**2**	—	**1**	—	**3**	**5**	**1**	**3**	**2**	—	**1**	**3**	**1**	**2**	**4**	—	—	**1**	**4**	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	2	—	—	2	2	3	—	2	—	—	1	—	5	7	4	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**4**	**2**	—	—	**3**	**2**	**3**	—	**2**	—	—	**1**	—	**5**	**10**	**4**	—	**1**	—	—	—	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	2	1	—	2	4	—	1	1	—	1	1	—	2	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.												
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			
Transport	4	4	2	—	2	4	—	1	2	3	2	2	2	—	2	—	1	1	2		
Färingtofta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Stenestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
V. Sönnarslöf	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
Qvidinge	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	2		
V. Broby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
Björnekulla	2	2	1	—	1	2	1	1	—	1	3	—	—	—	—	1	1	—	—		
Rya	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—		
Ö. Ljungby	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2	—		
Summa	**12**	**10**	**8**	**3**	**4**	**7**	**1**	**2**	**3**	**5**	**6**	**6**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**5**	**4**		
Malmöhus län.																					
Fulltofta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ö. Espinge	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—		
Hörby	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—		
Lyby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
Ö. Sallerup	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
Svensköp	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
N. Rörum	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—		
S. Rörum	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1	1	—		
Hör	3	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—		
Munkarp	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—		
Bosjökloster	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	2	—	—		
Ö. Strö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Skarhult	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gårdstånga	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
Skeglinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Borrlunda	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
Transport	11	10	7	2	4	8	1	—	3	8	7	7	4	1	1	1	5	3	—		

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																				
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																										
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn. ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
2	—	1	2	1	—	2	4	—	1	1	—	1	1	—	2	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	**2**	**4**	**1**	—	**3**	**7**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	—	**3**	**13**	—	—	**3**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	2	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	2	2	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	3	5	2	—	6	9	2	—	4	—	1	—	—	4	12	2	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.				
					Summa.		å hospital.		å asyl.										
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Transport	11	10	7	2	4	8	1	—	3	8	7	7	4	1	1	1	5	3	—
Högseröd	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	—	—	3	—	1	—	—
Harlösa	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hammarlunda	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Gudmuntorp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hurfva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmby	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Summa	**13**	**14**	**7**	**3**	**6**	**11**	**1**	**1**	**5**	**10**	**9**	**8**	**4**	**1**	**4**	**1**	**6**	**4**	—
Hallands län.																			
Stammared	1	2	—	1	1	1	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Skällinge	1	4	1	2	—	2	—	—	—	2	2	2	—	1	—	—	—	1	—
Nöslinge	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Tvåker	3	8	2	7	1	1	—	—	1	1	—	3	—	2	2	4	—	1	1
Spannarp	4	2	2	1	2	1	—	1	2	—	2	3	1	—	—	—	—	—	—
Hunnestad	2	3	1	—	1	3	—	2	1	1	2	1	2	—	—	—	—	—	1
Gödestad	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Lindberg	2	5	2	5	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	1	—
Torpa	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Träslöf	3	2	2	2	1	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	2	—	2	—
Summa	**17**	**30**	**11**	**20**	**6**	**10**	**1**	**5**	**5**	**5**	**8**	**15**	**5**	**10**	**3**	**6**	—	**5**	**2**
Göteborgs och Bohus län.																			
Hjertum	4	3	2	2	2	1	—	—	2	1	2	—	—	1	1	3	2	2	1
Västerlanda	6	6	4	2	2	4	1	3	1	1	5	—	1	6	—	—	1	1	1
Forshälla	2	2	1	1	1	1	—	—	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	2
Resteröd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	12	11	7	5	5	6	1	3	4	3	8	—	1	8	2	4	4	3	4

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																										
Fattigdom, dålig bygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
3	—	3	5	2	—	6	9	2	—	4	—	1	—	—	4	12	2	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	2	2	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	**3**	**6**	**2**	**2**	**8**	**11**	**2**	**1**	**4**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**	**13**	**2**	—	**1**	**2**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	1	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	7	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	—	—	—	3	—	2	1	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	**11**	**2**	—	—	**4**	**13**	**2**	**4**	**4**	**1**	—	**5**	—	**18**	**16**	—	—	—	**5**	**2**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	1	—	—	2	4	3	3	1	—	1	2	1	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	3	2	—	—	3	6	5	4	1	—	1	4	3	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.												
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Transport	12	11	7	5	5	6	1	3	4	3	8	—	1	8	2	4			4	3	4
Ljung	1	4	—	3	1	1	1	—	—	1	2	1	—	2	—	—			1	—	—
Grinneröd	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	1	—
Lane-Ryr	4	4	3	3	1	1	—	1	1	—	1	3	1	3	—	—			1	3	1
Bäfve	2	3	—	3	2	—	1	—	1	—	1	1	1	2	—	—			1	2	1
Skredsvik	—	4	—	2	—	2	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—			—	—	2
Högås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Herrestad	2	1	2	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—			—	1	—
Summa	**22**	**27**	**13**	**16**	**9**	**11**	**3**	**5**	**6**	**6**	**14**	**8**	**4**	**17**	**2**	**4**			**7**	**10**	**8**
Elfsborgs län.																					
Strengsered	3	3	1	2	2	1	1	1	1	—	2	3	1	—	—	—			1	1	1
Gullered	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Liared	3	1	3	—	—	1	—	—	—	1	1	3	—	—	—	—			—	1	1
Fiflered	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—			1	—	—
Kylingared	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—			—	—	—
Solberga	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	—	—
Smula	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Norra Åsarp	2	3	1	—	1	3	1	1	—	2	4	1	—	—	—	—			2	—	—
Kölaby	1	3	—	2	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—			1	1	—
Humla	1	1	—	—	1	1	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—			1	—	—
Blidsberg	4	—	2	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	2	—	—			1	1	—
Dalum	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—			—	1	—
Pöne	—	5	—	—	—	5	—	2	—	3	3	—	—	—	2	—			2	—	1
Knätte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Hössna	1	2	1	—	—	2	—	—	—	2	1	1	1	—	—	—			—	1	—
Timelle	—	3	—	1	—	2	—	1	—	1	—	1	1	—	1	—			—	—	—
Transport	19	26	11	8	8	18	4	5	4	13	17	16	6	3	3	—			9	6	3

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.							Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.																			
1	1	3	2	—	—	3	6	5	4	1	—	1	4	3	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	1	1	—	1	1	1	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	**1**	**8**	**4**	**1**	**3**	**5**	**10**	**8**	**6**	**4**	**1**	**3**	**9**	**8**	**13**	**17**	—	—	—	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	—	—	—	1	4	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	—	—	1	2	2	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	1	—	—	2	2	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	22	5	1	1	11	18	6	3	8	4	—	6	—	5	20	1	1	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.				
					Summa.		å hospital.		å asyl.										
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Transport	19	26	11	8	8	18	4	5	4	13	17	16	6	3	3	—	9	6	3
Vist	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Brunn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tvärred	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
Dannicke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finneknmla	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Länghem	3	3	2	1	1	2	—	1	1	1	2	2	1	—	—	1	1	—	1
Månstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Åsarp	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Hulared	3	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
Dalstorp	2	5	—	3	2	2	—	2	2	—	4	—	—	3	—	—	—	—	2
Gällstad	1	3	—	2	1	1	—	1	1	—	2	1	—	1	—	—	—	2	—
Södra Säm	1	2	—	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	2	—	1
Marbäck	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—
Grönahög	1	3	1	1	—	2	—	2	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	—
Ölsremma	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	1	—	—
Nittorp	2	2	—	1	2	1	1	1	1	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—
Ljungsarp	2	2	—	—	2	2	1	1	1	1	3	—	1	—	—	—	1	—	—
Summa	**38**	**54**	**19**	**23**	**19**	**31**	**6**	**13**	**13**	**18**	**34**	**30**	**12**	**11**	**4**	**1**	**15**	**10**	**7**
Skaraborgs län.																			
Kinneved	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Vårkumla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Börstig	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Brismene	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Grolanda	2	3	1	2	1	1	1	—	—	1	2	2	—	1	—	—	—	—	—
Vilske-Klefva	—	4	—	3	—	1	—	—	—	1	1	3	—	—	—	—	1	—	—
Transport	5	8	3	6	2	2	2	—	—	2	4	7	—	2	—	—	1	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
5	—	22	5	1	1	11	18	6	3	8	4	—	6	—	5	20	1	1	7	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	3	2	—	—	1	3	1	—	1	1	—	—	—	—	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	1	—	—	—	4	1	—	1	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	3	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	3	1	1	—	2	2	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	**3**	**42**	**11**	**2**	**2**	**17**	**37**	**11**	**5**	**15**	**6**	**2**	**17**	—	**9**	**42**	**3**	**2**	**12**	**7**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	—	—	1	2	1	2	1	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	4	1	—	—	1	4	2	3	1	—	—	2	1	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.									
Transport	5	8	3	6	2	2	2	—	—	2	4	7	—	2	—	—	1	—	—
Ullene	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Gökhem	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Marka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sörby	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Floby	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
Götene	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Trevattna	4	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	1	—	1	—	—	1	—	—
Jöla	1	4	—	1	1	3	—	1	1	2	3	—	1	1	—	—	1	—	—
Gudhem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ö. Tunhem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ugglum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torbjörntorp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Friggeråker	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjurum	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Broddetorp	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hornborga	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Sätuna	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Segerstad	4	4	3	4	1	—	1	—	—	—	1	3	—	3	—	1	—	—	—
Håkantorp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Valtorp	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenstorp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyrketorp	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—
Brunnhem	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Dala	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Högstena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgunda	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Åsle	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—
Transport	30	27	19	19	11	8	6	1	5	7	16	25	2	12	1	1	4	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig bygden.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn. ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
2	—	4	1	—	—	1	4	2	3	1	—	—	2	1	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	3	—	—	—	1	4	1	1	1	1	—	1	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	16	2	—	—	2	17	9	7	4	1	—	6	2	29	16	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus																		
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
					Summa.		å hospital.		å asyl.										
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Transport	30	27	19	19	11	8	6	1	5	7	16	25	2	12	1	1	4	1	—
Mularp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tiarp	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—
Hvarf	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kungslena	3	2	1	1	2	1	—	—	2	1	2	2	1	—	—	—	1	—	—
Hömb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dimbo	1	5	—	5	1	—	—	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**36**	**35**	**22**	**26**	**14**	**9**	**6**	**1**	**8**	**8**	**19**	**35**	**3**	**12**	**1**	**1**	**5**	**2**	—
Värmlands län.																			
Fernebo	2	2	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	2	1	1
Nordmark	6	3	1	2	5	1	—	—	5	1	5	2	1	1	—	—	2	1	1
Rämen	2	4	—	—	2	4	1	1	1	3	4	—	—	—	2	—	1	—	—
Brattfors	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—
Gåsborn	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kroppa	3	3	1	1	2	2	—	—	2	2	4	—	—	2	—	—	1	—	—
Lungsund	4	5	1	1	3	4	2	—	1	4	4	—	3	2	—	—	1	—	—
Nyed	10	16	3	8	7	8	2	1	5	7	7	6	1	—	7	5	6	3	2
Elfsbacka	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—
Summa	**29**	**36**	**8**	**15**	**21**	**21**	**5**	**2**	**16**	**19**	**27**	**11**	**5**	**6**	**10**	**6**	**14**	**6**	**4**
Örebro län.																			
Hammar	4	3	—	3	4	—	—	—	4	—	2	1	1	1	1	1	—	—	—
Askersunds landsförs.	6	6	2	3	4	3	1	—	3	3	6	2	—	3	1	—	2	2	—
Snaflunda	6	—	1	—	5	—	1	—	4	—	4	—	1	1	—	—	—	—	2
Bodarne	3	1	1	—	2	1	—	—	2	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Summa	**19**	**10**	**4**	**6**	**15**	**4**	**2**	—	**13**	**4**	**13**	**4**	**4**	**5**	**2**	**1**	**2**	**2**	**2**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																											
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn. ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
9	—	16	2	—	—	2	17	9	7	4	1	—	6	2	29	16	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	2	—	1	3	4	—	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	**19**	**4**	—	**1**	**5**	**22**	**9**	**7**	**4**	**2**	—	**6**	**2**	**36**	**23**	**1**	—	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	1	3	1	1	1	2	5	2	—	2	1	—	1	—	1	4	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	3	—	—	3	2	6	2	—	1	1	—	—	—	—	2	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	3	1	1	—	2	4	2	—	—	—	—	—	—	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	—	3	—	4	6	—	—	2	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	1	6	6	3	—	10	10	7	2	4	1	2	1	—	1	11	3	—	2	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	**2**	**18**	**9**	**9**	**4**	**23**	**35**	**13**	**2**	**10**	**3**	**3**	**2**	—	**3**	**32**	**7**	—	**3**	**2**	**5**	**11**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	3	1	2	1	1	—	1	1	1	—	—	—	5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	5	—	3	1	2	4	1	1	2	—	—	—	—	—	7	1	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	3	—	1	—	4	4	3	—	2	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	—	2	—	2	3	1	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	**14**	—	**9**	**2**	**10**	**12**	**6**	**1**	**6**	**2**	**1**	**2**	—	—	**17**	**2**	—	**2**	**1**	**4**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Västmanlands län.																					
Väster Fernebo . . .	7	7	4	3	3	4	—	1	3	3	6	1	1	5	—	1	1	3	3		
Väster-Våla	1	3	—	—	1	3	—	1	1	2	3	—	—	—	1	—	—	—	—		
Västanfors	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—		
Summa	**9**	**10**	**5**	**3**	**4**	**7**	—	**2**	**4**	**5**	**9**	**2**	**1**	**5**	**1**	**1**	**1**	**4**	**3**		
Kopparbergs län.																					
By	3	4	2	4	1	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	4	1	3	—		
Garpenberg	2	3	1	3	1	—	1	—	—	—	—	4	—	—	1	—	1	3	1		
St. Skedvi	4	10	2	7	2	3	—	—	2	3	3	6	—	1	2	2	4	3	—		
Säters landsförs. . .	2	2	2	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1	2	—	—	—	1	1		
Hedemora landsförs.	6	7	4	7	2	—	—	—	2	—	1	2	—	—	1	9	—	—	—		
Summa	**17**	**26**	**11**	**22**	**6**	**4**	**1**	—	**5**	**4**	**5**	**15**	**1**	**3**	**4**	**15**	**6**	**10**	**2**		
Gäfleborgs län.																					
Ofvansjö	9	7	7	3	2	4	1	3	1	1	6	6	—	—	—	4	4	4	—		
Torsåker	4	3	3	3	1	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—	2	—	2	—		
Järbo	2	4	2	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—		
Summa	**15**	**14**	**12**	**10**	**3**	**4**	**2**	**3**	**1**	**1**	**7**	**14**	—	—	—	**8**	**4**	**7**	—		
Västernorrlands län.																					
Ed	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—		
Resele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Sollefteå	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
Långsele	2	1	1	—	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	1	1		
Helgum	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Graninge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Transport	4	4	3	2	1	2	—	—	1	2	2	4	1	—	—	1	—	2	1		

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg. hjälplös.	Störande, bråkig	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
3	—	5	—	2	1	—	4	2	—	1	—	—	2	1	2	6	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	2	1	2	—	1	3	2	1	2	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	**2**	**7**	**1**	**4**	**1**	**1**	**7**	**4**	**1**	**3**	—	—	**3**	**1**	**2**	**9**	**2**	—	—	—	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	2	—	—	—	—	4	1	1	4	—	—	1	—	2	9	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	1	1	2	7	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	**1**	**3**	—	**2**	**2**	**2**	**9**	**4**	**1**	**4**	—	—	**2**	**2**	**7**	**28**	**1**	—	—	—	**1**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	2	2	3	—	3	1	—	1	1	—	3	6	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**1**	—	—	**3**	**2**	**3**	—	**3**	**1**	—	**1**	**4**	—	**5**	**11**	**1**	—	**1**	**2**	**4**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	2	—	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	4	4	3	2	1	2	—	—	1	2	2	4	1	—	—	1	—	2	1		
Multrå	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
Boteå	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—		
Öfverlännäs	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Sånga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gålsjö bruk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa	6	6	4	4	2	2	—	—	2	2	3	6	1	—	—	2	—	2	1		
Jämtlands län.																					
Berg	3	1	—	—	3	1	1	1	2	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—		
Åsarne	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—		
Oviken	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	1		
Myssjö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hackås	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gillhof	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Klöfsjö	1	2	—	—	1	2	—	—	1	2	2	—	1	—	—	—	1	—	—		
Rätan	2	1	1	—	1	1	1	1	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	1		
Summa	11	5	3	—	8	5	2	2	6	3	12	3	1	—	—	—	5	—	2		
Västerbottens län.																					
Nordmaling	6	—	2	—	4	—	2	—	2	—	2	1	2	1	—	—	1	2	2		
Bjurholm	5	4	3	2	2	2	1	1	1	1	3	4	1	1	—	—	2	2	1		
Summa	11	4	5	2	6	2	3	1	3	1	5	5	3	2	—	—	3	4	3		
Norrbottens län.																					
Neder-Kalix	8	7	6	1	2	6	—	3	2	3	6	2	—	3	2	2	1	1	1		
Summa	8	7	6	1	2	6	—	3	2	3	6	2	—	3	2	2	1	1	1		

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.).

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig bygien.	Lasbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplos.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för sjelfmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
2	—	2	—	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	**2**	—	**1**	—	**1**	**4**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	**11**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	3	—	—	—	1	2	1	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	3	3	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	**8**	**2**	—	—	**6**	**7**	**2**	**3**	**2**	—	**3**	**2**	**1**	**3**	**7**	—	—	—	**1**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	—	2	—	3	4	—	—	1	2	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	3	1	1	—	3	4	—	1	1	1	—	1	—	5	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	**6**	**1**	**3**	—	**6**	**8**	—	**1**	**2**	**3**	—	**1**	—	**8**	**3**	**2**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	2	1	—	5	6	—	—	3	—	—	—	—	2	8	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**3**	**2**	**1**	—	**5**	**6**	—	—	**3**	—	—	—	—	**2**	**8**	—	—	—	**3**	—	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för utrönande

Län.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																Förut vårdade å anstalt.	
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.			
					Summa.		å hospital.		å asyl.									
											Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.								
Stockholms och Uppsala .	14	19	11	13	3	6	—	3	3	3	5	19	4	5	—	—	1	3
Södermanlands	2	4	1	1	1	3	1	1	—	2	3	—	—	—	1	2	1	1
Östergötlands	17	12	9	3	8	9	—	1	8	8	9	4	3	4	5	4	9	8
Jönköpings o. Kronobergs	47	42	22	19	25	23	4	3	21	20	35	31	9	6	4	4	10	7
Kalmar	20	30	8	10	12	20	1	3	11	17	24	15	4	2	4	1	1	4
Gottlands	12	6	9	1	3	5	3	3	—	2	6	7	2	3	—	—	2	2
Blekinge	12	12	7	11	5	1	—	—	5	1	3	12	—	1	3	5	—	—
Kristianstads	12	10	8	3	4	7	1	2	3	5	6	6	2	3	3	2	2	5
Malmöhus	13	14	7	3	6	11	1	1	5	10	9	8	4	1	4	1	6	4
Hallands	17	30	11	20	6	10	1	5	5	5	8	15	5	10	3	6	—	5
Göteborgs och Bohus . .	22	27	13	16	9	11	3	5	6	6	14	8	4	17	2	4	7	10
Elfsborgs	38	54	19	23	19	31	6	13	13	18	34	30	12	11	4	1	15	10
Skaraborgs	36	35	22	26	14	9	6	1	8	8	19	35	3	12	1	1	5	2
Värmlands	29	36	8	15	21	21	5	2	16	19	27	11	5	6	10	6	14	6
Örebro	19	10	4	6	15	4	2	—	13	4	13	4	4	5	2	1	2	2
Västmanlands	9	10	5	3	4	7	—	2	4	5	9	2	1	5	1	1	1	4
Kopparbergs	17	26	11	22	6	4	1	—	5	4	5	15	1	3	4	15	6	10
Gäfleborgs	15	14	12	10	3	4	2	3	1	1	7	14	—	—	—	8	4	7
Västernorrlands	6	6	4	4	2	2	—	—	2	2	3	6	1	—	—	2	—	2
Jämtlands	11	5	3	—	8	5	2	2	6	3	12	3	1	—	—	—	5	—
Västerbottens	11	4	5	2	6	2	3	1	3	1	5	5	3	2	—	—	3	4
Norrbottens	8	7	6	1	2	6	—	3	2	3	6	2	—	3	2	2	1	1
Summa	**387**	**413**	**205**	**212**	**182**	**201**	**42**	**54**	**140**	**147**	**262**	**252**	**68**	**99**	**53**	**66**	**95**	**97**
	800		**417**		**383**		**96**		**287**		**514**		**167**		**119**			
			800				**383**						**800**					
			387	**413**			**182**	**201**					**383**	**417**				
			800				**383**						**800**					

huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. Sammandrag.

Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																			
	Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																											
	Fattigdom, dålig hygien.	Lasthärfvet bland omgifningen.	Lasthärfvet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia praecox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
3	1	—	2	—	—	—	2	2	1	—	1	—	3	2	—	3	12	9	—	2	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	2	1	—	—	1	2	1	1	1	1	—	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	1	5	4	2	2	5	13	3	—	3	2	3	2	2	3	12	4	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
8	15	1	18	7	8	1	19	35	17	3	9	4	—	18	1	31	24	6	—	1	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	11	5	21	11	1	—	18	24	13	4	9	3	1	10	2	12	14	4	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	4	—	2	—	1	—	3	5	1	3	2	—	1	3	1	2	4	—	—	—	—	—	4	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
2	1	—	4	2	—	—	3	2	3	—	2	—	—	1	—	5	10	4	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
4	3	—	2	4	1	—	3	7	2	1	1	1	1	2	—	3	13	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	3	6	2	1	8	11	2	1	4	1	1	1	1	5	13	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2
2	5	—	11	2	—	—	4	13	2	4	4	1	—	5	—	18	16	—	—	5	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
8	4	1	8	4	1	3	5	10	8	6	4	1	3	9	8	13	17	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	12	3	42	11	2	2	17	37	11	5	15	6	2	17	—	9	42	3	2	12	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	—	19	4	—	1	5	22	9	7	4	2	—	6	2	36	23	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	17	2	18	9	9	4	23	35	13	2	10	3	3	2	—	3	32	7	—	5	11	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
2	7	—	14	—	9	2	10	12	6	1	6	2	1	2	—	—	17	2	—	1	4	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
3	5	2	7	1	4	1	1	7	4	1	3	—	—	3	1	2	9	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	3	—	2	2	2	9	4	1	4	—	—	2	2	7	28	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	3	2	3	—	—	—	—	1	4	—	5	11	1	—	1	4	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
1	2	—	2	—	1	—	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
2	6	—	8	2	—	—	6	7	2	3	2	—	3	2	1	3	7	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
3	3	—	6	1	3	—	6	8	—	1	2	3	—	1	—	8	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	3	2	1	—	5	6	—	—	3	—	—	—	—	2	8	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	114	16	201	71	47	22	149	274	103	45	89	30	23	95	21	172	327	48	2	37	33	—	38	—	9	12	3	—	—	—	1	2	
																																	800

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Rote och församling.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.	
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv						
Stockholm.																
Nikolai: Rote I	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Klara: » II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » III	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Kungsholmen: Rote IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Adolf Fredrik: » V	1	3	1	2	—	1	—	1	—	—	1	—	—	2	—	1
» » » VI	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
Jakob: Rote VII	2	3	1	3	1	—	—	—	1	—	—	2	1	2	—	—
Johannes: » VIII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: Rote IX	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » » X	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
» » » XI	2	3	1	3	1	—	1	—	—	—	—	1	1	2	—	1
Katarina: Rote XII	10	13	9	11	1	2	—	—	1	2	—	—	1	—	2	20
» » XIII	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
» » XIV	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Maria: » XV	6	22	5	12	1	10	—	—	1	10	—	—	—	—	11	17
» » XVI	1	2	1	—	—	2	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1
Kungsholmen: Rote XVII	—	3	—	1	—	2	—	1	—	1	2	—	—	—	—	1
» Allm. försörjningsinr.	58	53	47	47	11	6	—	2	11	4	—	—	—	—	17	94
Adolf Fredrik: Rote XVIII	2	3	—	2	2	1	1	—	1	1	3	2	—	—	—	—
» » Sabbatsbergs fattigh.	—	21	—	18	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	3	18
Maria: Rote XIX	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: Rote XX	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Johannes: » XXI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Adolf Fredrik: » XXII	—	8	—	5	—	3	—	2	—	1	—	—	2	—	1	5
Kungsholmen: » XXIII	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: » XXIV	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Katarina: » XXV	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ej uppgifven rote	2	12	2	4	—	8	—	3	—	5	1	—	7	6	—	—
Summa	**92**	**154**	**71**	**112**	**21**	**42**	**5**	**11**	**16**	**31**	**16**	**8**	**13**	**13**	**34**	**162**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna.

Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																		
			Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.		Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	4	—	1	—	1	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	1	—	6	13	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	—	—	—	—	1	—	—	12	10	1	—	—	5	—	1	—	3	58	24	1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3	1	1	—	1	—	1	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	2	—	—	—	—	—	—	4	5	—	2	—	1	—	4	1	3	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	**16**	**7**	**3**	—	**5**	**4**	**1**	**1**	**34**	**40**	**6**	**5**	**2**	**8**	—	**13**	**2**	**29**	**98**	**31**	**2**	**70**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Stockholms län.																					
Södertälje	3	3	2	2	1	1	—	1	1	—	—	3	1	—	1	1	1	1	2		
Vaxholm	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—		
Norrtälje	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—		
Östhammar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Öregrund	1	3	—	2	1	1	—	—	1	1	2	1	—	—	—	1	—	2	—		
Sigtuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa	**6**	**8**	**4**	**6**	**2**	**2**	**—**	**1**	**2**	**1**	**2**	**6**	**1**	**—**	**1**	**4**	**1**	**3**	**2**		
Uppsala län.																					
Uppsala	11	21	7	11	4	10	1	3	3	7	4	11	2	1	8	6	3	6	8		
Enköping	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	2	1		
Summa	**12**	**23**	**8**	**12**	**4**	**11**	**1**	**3**	**3**	**8**	**5**	**12**	**2**	**1**	**8**	**7**	**3**	**8**	**9**		
Södermanlands län.																					
Nyköping	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
Eskilstuna	14	7	7	6	7	1	2	—	5	1	1	—	—	—	7	13	3	3	—		
Torshälla	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
Strängnäs	1	5	—	3	1	2	1	—	—	2	—	2	1	—	2	1	—	1	1		
Mariefred	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Trosa	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—		
Summa	**18**	**14**	**9**	**11**	**9**	**3**	**3**	**—**	**6**	**3**	**1**	**5**	**1**	**—**	**10**	**15**	**3**	**5**	**1**		
Östergötlands län.																					
Norrköping:																					
Olai förs. . .	5	4	5	3	—	1	—	—	—	1	1	3	—	4	—	1	—	5	—		
Hedvigs » . .	5	12	5	9	—	3	—	1	—	2	—	—	—	1	3	13	—	4	1		
Transport	10	16	10	12	—	4	—	1	—	3	1	3	—	5	3	14	—	9	1		

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lasthabarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, uns.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg. hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringgrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	**2**	**1**	—	**1**	**1**	**2**	**2**	—	—	—	—	**2**	—	**7**	**3**	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	2	1	—	6	11	3	3	1	2	—	4	—	14	9	—	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	**2**	**2**	—	**7**	**12**	**3**	**3**	**2**	**2**	—	**6**	—	**14**	**9**	**1**	**1**	**2**	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6	1	—	2	7	5	—	2	—	—	2	3	7	6	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	2	3	1	—	—	—	—	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	**1**	—	**8**	**1**	—	**4**	**11**	**6**	—	**2**	—	—	**3**	**5**	**8**	**13**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	3	4	3	1	1	—	—	2	1	4	7	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	3	4	3	1	1	—	—	2	1	8	11	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	10	16	10	12	—	4	—	1	—	3	1	3	—	5	3	14			—	9	1
Norra förs. . .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	1	—
Mosaiska » . .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	—	—
Summa	11	17	11	13	—	4	—	1	—	3	1	3	—	7	3	14			—	10	1
Linköping	11	7	10	7	1	—	—	—	1	—	1	5	—	—	—	12			—	3	1
Söderköping	3	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1			—	1	—
Motala	4	3	3	2	1	1	—	1	1	—	1	1	1	1	—	3			—	3	1
Vadstena	2	4	2	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4			—	4	—
Skenninge	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	32	33	29	28	3	5	—	2	3	3	4	14	1	9	3	34			—	21	3
Jönköpings län.																					
Jönköping	13	25	11	23	2	2	—	—	2	2	—	8	—	2	4	24			2	—	4
Eksjö	2	2	1	2	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	1			2	2	1
Grenna	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—			1	—	—
Summa	15	28	12	25	3	3	1	—	2	3	2	10	—	2	4	25			5	2	5
Kronobergs län.																					
Växjö	—	6	—	5	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	5			—	1	2
Summa	—	6	—	5	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	5			—	1	2
Kalmar län.																					
Kalmar	12	10	3	6	9	4	1	1	8	3	3	—	—	—	10	9			5	2	2
Oskarshamn	8	8	4	4	4	4	—	1	4	3	3	7	1	—	4	1			3	1	2
Vestervik	4	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	5			—	3	—
Vimmerby	2	2	2	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2	—	1			—	3	1
Borgholm	3	3	2	1	1	2	—	—	1	2	2	—	—	1	1	2			1	—	—
Summa	29	27	15	16	14	11	1	2	13	9	9	9	1	4	15	18			9	9	5

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																						
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																														
Fattigdom, dålig bygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.			
—	—	—	3	—	—	3	4	3	1	1	—	—	2	1	8	11	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	3	—	—	3	4	3	1	1	—	—	2	1	8	12	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	3	5	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	2	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	2	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	2	5	—	1	4	6	5	1	1	—	1	7	4	21	23	8	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	4	—	—	1	4	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38			
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	4	2	—	1	6	3	—	1	—	—	1	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38			
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—			
—	—	—	3	—	2	5	9	4	1	5	2	—	2	4	3	11	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
1	—	—	2	—	—	3	8	2	—	5	—	—	4	5	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
3	—	2	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—			
6	—	3	5	2	2	8	19	6	1	11	2	—	9	9	11	21	2	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—			

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.												
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Gottlands län.																					
Visby	12	12	6	9	6	3	2	1	4	2	3	4	—	4	6	7			4	3	1
Summa	**12**	**12**	**6**	**9**	**6**	**3**	**2**	**1**	**4**	**2**	**3**	**4**	—	**4**	**6**	**7**			**4**	**3**	**1**
Blekinge län.																					
Karlskrona	23	18	7	8	16	10	4	3	12	7	2	2	—	—	24	13			5	5	8
Ronneby	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1			—	1	—
Karlshamn	4	3	4	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	3			—	4	—
Sölvesborg	2	4	2	3	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	4			1	—	—
Summa	**31**	**25**	**14**	**14**	**17**	**11**	**4**	**4**	**13**	**7**	**3**	**6**	—	**1**	**25**	**21**			**6**	**10**	**8**
Kristianstads län.																					
Kristianstad	6	8	5	7	1	1	—	—	1	1	1	2	—	—	1	10			—	2	—
Simrishamn	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—			—	—	—
Engelholm	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—			—	1	—
Summa	**7**	**11**	**6**	**9**	**1**	**2**	—	**1**	**1**	**1**	**2**	**3**	—	**2**	**1**	**10**			—	**3**	—
Malmöhus län.																					
Malmö:																					
Karoli förs. . .	6	6	4	2	2	4	1	1	1	3	2	—	—	—	4	6			—	1	1
S:t Pauli » . .	14	9	7	7	7	2	4	1	3	1	2	2	—	—	7	12			1	7	4
S:t Petri » . .	7	8	6	4	1	4	—	1	1	3	1	3	—	—	4	7			2	4	1
Mosaiska » . .	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—			—	—	1
Garnisons » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Obekant » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	28	23	17	13	11	10	6	3	5	7	6	5	—	—	15	25			3	12	7
Lund	6	13	6	13	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	12			—	10	1
Landskrona	7	3	6	3	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	8			—	3	1
Transport	41	39	29	29	12	10	7	3	5	7	6	13	—	—	16	45			3	25	9

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																				
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																										
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	—	—	1	—	5	7	3	—	5	2	—	—	—	4	4	3	1	1	1	—	3	—	—	2	4	—	—	1	—	—
—	—	—	—	**1**	—	**5**	**7**	**3**	—	**5**	**2**	—	—	—	**4**	**4**	**3**	**1**	**1**	**1**	—	**3**	—	—	**2**	**4**	—	—	**1**	—	—
—	—	26	14	1	—	11	21	20	2	9	4	—	3	4	15	15	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**27**	**14**	**1**	—	**11**	**23**	**21**	**2**	**11**	**4**	—	**5**	**9**	**18**	**19**	**1**	—	**1**	—	**2**	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	5	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**1**	**1**	**1**	—	—	**2**	—	—	—	—	—	**2**	**2**	**7**	**3**	**3**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	1	1	4	1	—	—	1	1	—	—	2	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	6	9	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	1	1	4	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	1	2	12	1	1	—	1	1	1	2	13	20	5	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	1	3	13	1	1	—	1	1	2	2	17	41	5	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.												
											Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	41	39	29	29	12	10	7	3	5	7	6	13	—	—	16	45			3	25	9
Helsingborg	9	9	7	8	2	1	1	—	1	1	2	1	—	—	1	14			1	5	—
Ystad	1	9	—	2	1	7	—	1	1	6	2	2	—	—	6	—			1	2	2
Trelleborg	5	3	4	2	1	1	1	—	—	1	1	2	—	—	1	4			—	—	2
Skanör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Falsterbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Summa	**56**	**60**	**40**	**41**	**16**	**19**	**9**	**4**	**7**	**15**	**11**	**18**	—	—	**24**	**63**			**5**	**32**	**13**
Hallands län.																					
Halmstad	7	8	3	7	4	1	3	1	1	—	—	1	—	—	5	9			—	—	4
Laholm	3	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—			—	3	1
Falkenberg	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2			—	—	—
Varberg	—	4	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	2			1	—	—
Kungsbacka	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—			—	2	—
Summa	**11**	**18**	**7**	**14**	**4**	**4**	**3**	**3**	**1**	**1**	**1**	**7**	—	**1**	**7**	**13**			**1**	**5**	**5**
Göteborgs & Bohus län.																					
Göteborg:																					
Mosaiska förs. .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	1	—
Tyska » .	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—			—	1	—
Garnisons » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—
Gamlestadens » .	2	7	1	6	1	1	—	—	1	1	2	5	—	2	—	—			—	7	5
Kristine » .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			—	1	—
Masthuggets » .	5	10	4	8	1	2	—	1	1	1	2	12	1	—	—	—			3	11	11
Haga » .	10	9	6	8	4	1	1	—	3	1	3	10	2	4	—	—			5	13	12
Karl Johans » .	4	8	4	5	—	3	—	—	—	3	2	8	1	1	—	—			2	9	6
Gustafvi » .	26	43	21	39	5	4	2	2	3	2	9	41	—	15	—	4			7	46	31
Transport	48	80	36	69	12	11	3	3	9	8	19	78	4	23	—	4			17	89	65

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																		
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																							
Fattigdom, dålig bygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	—	3	—	1	3	13	1	1	—	1	1	2	2	17	41	5	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—
—	—	—	1	—	—	3	3	1	1	—	—	—	6	1	9	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	4	4	1	—	1	2	—	1	—	—	4	2	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	1	—	—	2	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**1**	**4**	**3**	**1**	**10**	**22**	**4**	**2**	**2**	**3**	**1**	**9**	**4**	**26**	**47**	**8**	**3**	—	**2**	—	**3**	—	—	**1**	—	—	—	**7**	—	**6**
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	**2**	**1**	—	**1**	**3**	**1**	—	**1**	**1**	—	**2**	**1**	**3**	**5**	**1**	—	**1**	—	—	**2**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	**13**
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	2	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	4	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	2	—	—	—	1	2	—	1	1	—	—	6	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
1	2	1	—	1	—	—	5	3	1	3	—	—	4	—	7	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—
—	—	2	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
3	2	3	—	1	—	3	6	4	3	1	2	—	23	2	25	—	4	—	2	—	—	—	—	—	4	—	8	1	—	—	—
9	4	11	1	2	—	5	16	7	7	7	2	—	39	8	48	1	7	1	3	—	—	—	—	—	6	—	14	1	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Transport	48	80	36	69	12	11	3	3	9	8	19	78	4	23	—	4			17	89	65
Försörjningsinrättn.	9	9	6	9	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	15			3	8	6
D:o arbetsafd. .	18	9	14	9	4	—	1	—	3	—	—	—	—	—	4	23			4	18	10
D:o sjukafd. . .	3	5	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8			—	8	7
Summa	78	103	59	92	19	11	4	3	15	8	19	78	4	23	7	50			24	123	88
Kungelf	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—			—	—	—
Marstrand	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—			1	—	—
Uddevalla	1	2	—	—	1	2	—	—	1	2	1	—	2	—	—	—			1	—	—
Strömstad	4	2	3	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	—	1			—	1	—
Summa	83	110	62	95	21	15	5	4	16	11	22	80	7	26	7	51			26	124	88
Elfsborgs län.																					
Vänersborg	4	6	—	3	4	3	2	—	2	3	3	—	—	1	4	2			2	1	—
Alingsås	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—			—	3	—
Borås	3	7	3	2	—	5	—	5	—	—	—	—	—	1	5	4			—	1	—
Ulricehamn	2	3	1	1	1	2	1	—	—	2	2	1	1	1	—	—			—	—	1
Åmål	1	7	1	2	—	5	—	3	—	2	1	1	4	2	—	—			—	—	—
Summa	13	24	8	9	5	15	3	8	2	7	6	4	5	7	9	6			2	5	1
Skaraborgs län.																					
Mariestad	2	3	2	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1			—	1	1
Lidköping	3	9	2	6	1	3	1	2	—	1	3	5	—	1	1	2			3	2	—
Skara	2	7	2	6	—	1	—	—	—	1	1	4	—	1	—	3			—	3	1
Sköfde	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—			—	1	—
Hjo	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1			—	—	—
Falköping	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1			—	—	—
Summa	10	23	9	18	1	5	1	2	—	3	4	13	1	6	1	8			3	7	2

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																	
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																						
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, uns.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Demential.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
9	4	11	1	2	—	5	16	7	7	7	2	—	39	8	48	1	7	1	3	—	—	—	—	—	6	—	14	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	5	1	2	—	3	—	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3	2	—	1	1	—	—	9	—	9	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	4	11	1	2	—	10	21	7	8	8	2	—	59	9	60	1	14	1	9	—	—	—	—	—	6	—	21	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	2	—	1	2	1	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	**4**	**12**	**1**	**4**	—	**12**	**25**	**8**	**8**	**9**	**3**	—	**63**	**10**	**62**	**5**	**14**	**1**	**9**	—	—	—	—	—	**6**	—	**21**	**1**	—	—	**1**
2	1	—	3	—	—	—	4	2	—	—	—	2	—	2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	1	5	3	—	—	—	—	—	4	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	1	1	—	1	4	2	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	**1**	**2**	**8**	**1**	—	**4**	**16**	**7**	—	**2**	—	**2**	**1**	**7**	**8**	**19**	—	—	**1**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	3	2	—	—	1	—	—	—	—	3	4	2	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**2**	**3**	**3**	—	—	**2**	—	—	**1**	—	**4**	**10**	**7**	**6**	**8**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.											
Värmlands län.																					
Karlstad	1	9	—	9	1	—	—	—	1	—	1	3	—	—	—	6	—	4	—		
Kristinehamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Filipstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Summa	**1**	**9**	—	**9**	**1**	—	—	—	**1**	—	**1**	**3**	—	—	—	**6**	—	**4**	—		
Örebro län.																					
Örebro	10	4	8	3	2	1	—	1	2	—	1	3	—	1	2	7	1	2	3		
Askersund	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—		
Nora	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Lindesberg	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	1	—	2		
Summa	**12**	**7**	**8**	**5**	**4**	**2**	—	**1**	**4**	**1**	**1**	**5**	—	**1**	**5**	**7**	**2**	**2**	**5**		
Västmanlands län.																					
Västerås	5	4	4	4	1	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	6	1	3	—		
Sala	2	1	—	1	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—		
Köping	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—		
Arboga	5	5	5	4	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	8	—	2	—		
Summa	**12**	**12**	**9**	**10**	**3**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	—	**2**	**4**	**15**	**2**	**5**	—		
Kopparbergs län.																					
Falun	3	7	3	5	—	2	—	1	—	1	1	5	—	—	1	3	—	2	—		
Säter	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—		
Hedemora	2	2	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—		
Summa	**5**	**12**	**4**	**10**	**1**	**2**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**8**	—	—	**2**	**6**	—	**5**	—		
Gäfleborgs län.																					
Gäfle	19	22	13	15	6	7	—	2	6	5	3	5	—	—	10	23	3	4	4		
Söderhamn	2	9	1	6	1	3	1	—	—	3	—	—	—	—	4	7	1	—	1		
Hudiksvall	—	4	—	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—		
Summa	**21**	**35**	**14**	**24**	**7**	**11**	**1**	**2**	**6**	**9**	**3**	**5**	—	**1**	**15**	**32**	**4**	**4**	**5**		

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												Sjukdomens form (diagnos).																			
Yttre omständigheter.						Den sjukas tillstånd.																									
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg. hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
—	—	—	3	—	—	3	4	1	—	—	—	—	2	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	**3**	—	—	**3**	**4**	**1**	—	—	—	—	**2**	—	**3**	**5**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	2	2	—	1	1	—	—	1	—	6	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	**2**	**1**	—	**4**	**5**	**1**	**1**	**2**	—	—	**1**	—	**9**	**5**	**4**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	2	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	2	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	**2**	—	—	**2**	**4**	**2**	—	—	—	**2**	**2**	—	**6**	**9**	**3**	**1**	**1**	—	—	**1**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	1	—	1	2	—	1	2	—	—	—	—	2	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	**1**	—	**1**	—	**2**	**3**	—	**1**	**2**	—	—	**2**	—	**4**	**8**	**3**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	8	1	—	2	7	4	1	—	—	2	—	6	—	32	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	—	—	3	2	—	—	—	—	1	—	2	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
—	—	**1**	**11**	**1**	—	**6**	**10**	**4**	**1**	**1**	—	**3**	**2**	**8**	**3**	**35**	**4**	**2**	—	—	—	—	—	—	**2**	—	—	—	—	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																			
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.
					Summa.		å hospital.		å asyl.											
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
Västernorrlands län.																				
Hernösand	3	3	1	2	2	1	1	—	1	1	2	1	1	—	—	2	1	2	—	
Sundsvall	13	16	9	7	4	9	1	3	3	6	3	4	2	1	8	11	2	7	2	
Örnsköldsvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	**16**	**19**	**10**	**9**	**6**	**10**	**2**	**3**	**4**	**7**	**5**	**5**	**3**	**1**	**8**	**13**	**3**	**9**	**2**	
Jämtlands län.																				
Östersund	3	4	3	2	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	2	4	1	1	1	
Summa	**3**	**4**	**3**	**2**	—	**2**	—	—	—	**2**	—	**1**	—	—	**2**	**4**	**1**	**1**	**1**	
Västerbottens län.																				
Umeå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skellefteå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norrbottens län.																				
Luleå	2	5	1	3	1	2	1	2	—	—	2	1	—	—	1	3	1	—	—	
Piteå	1	2	—	—	1	2	—	1	1	1	2	—	—	—	1	—	1	—	1	
Haparanda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	**3**	**7**	**1**	**3**	**2**	**4**	**1**	**3**	**1**	**1**	**4**	**1**	—	—	**2**	**3**	**2**	—	**1**	

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.)

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																	
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																						
Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia præcox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans.	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	2	—	—	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	1	2	1	7	4	9	—	2	—	2	—	3	3	11	6	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	**1**	**2**	**2**	**1**	**7**	**5**	**11**	**1**	**2**	**2**	**2**	—	**5**	**5**	**12**	**7**	**5**	—	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	**2**	—	—	—	**2**	**1**	—	—	—	—	**1**	—	**2**	**4**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	**1**	**1**	**2**	**1**	—	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**4**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	—	—

Tab. II. Redogörelse för de *sinnessjuka*, hvilka af läkare besökts för utrönande

Kommun.	Antal sinnessjuka, som vårdats i eget hem, i annat enskildt hem eller å fattighus.																		Ansökan gjord om anstaltsvård.
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård						Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		
					Summa.		å hospital.		å asyl.		Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.									
Stockholms stad . .	92	154	71	112	21	42	5	11	16	31	16	8	13	13	34	162	6	16	7
Stockholms län	6	8	4	6	2	2	—	1	2	1	2	6	1	—	1	4	1	3	2
Uppsala »	12	23	8	12	4	11	1	3	3	8	5	12	2	1	8	7	3	8	9
Södermanlands »	18	14	9	11	9	3	3	—	6	3	1	5	1	—	10	15	3	5	1
Östergötlands »	32	33	29	28	3	5	—	2	3	3	4	14	1	9	3	34	—	21	3
Jönköpings »	15	28	12	25	3	3	1	—	2	3	2	10	—	2	4	25	5	2	5
Kronobergs »	—	6	—	5	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	5	—	1	2
Kalmar »	29	27	15	16	14	11	1	2	13	9	9	9	1	4	15	18	9	9	5
Gottlands »	12	12	6	9	6	3	2	1	4	2	3	4	—	4	6	7	4	3	1
Blekinge »	31	25	14	14	17	11	4	4	13	7	3	6	—	1	25	21	6	10	8
Kristianstads »	7	11	6	9	1	2	—	1	1	1	2	3	—	2	1	10	—	3	—
Malmöhus »	56	60	40	41	16	19	9	4	7	15	11	18	—	—	24	63	5	32	13
Hallands »	11	18	7	14	4	4	3	3	1	1	1	7	—	1	7	13	1	5	5
Göteborgs & Bohus »	83	110	62	95	21	15	5	4	16	11	22	80	7	26	7	51	26	124	88
Elfsborgs »	13	24	8	9	5	15	3	8	2	7	6	4	5	7	9	6	2	5	1
Skaraborgs »	10	23	9	18	1	5	1	2	—	3	4	13	1	6	1	8	3	7	2
Värmlands »	1	9	—	9	1	—	—	—	1	—	1	3	—	—	—	6	—	4	—
Örebro »	12	7	8	5	4	2	—	1	4	1	1	5	—	1	5	7	2	2	5
Västmanlands »	12	12	9	10	3	2	2	1	1	1	1	2	—	2	4	15	2	5	—
Kopparbergs »	5	12	4	10	1	2	—	1	1	1	1	8	—	—	2	6	—	5	—
Gäfleborgs »	21	35	14	24	7	11	1	2	6	9	3	5	—	1	15	32	4	4	5
Västernorrlands »	16	19	10	9	6	10	2	3	4	7	5	5	3	1	8	13	3	9	2
Jämtlands »	3	4	3	2	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	2	4	1	1	1
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	3	7	1	3	2	4	1	3	1	1	4	1	—	—	2	3	2	—	1
Summa	500	681	349	496	151	185	44	58	107	127	108	229	35	81	193	535	88	284	166

huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. Sammandrag.

Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													Sjukdomens form (diagnos).																		
Yttre omständigheter.							Den sjukas tillstånd.																							
Fattigdom, dålig hygien.	Lasthavelse bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig,	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.	Melankolia.	Mania.	Paranoia.	Dementia.	Insania epileptica.	Dementia paralytica.	Dementia senilis.	Dementia praecox.	Mania chronica.	Mania periodica.	Insania alternans,	Folie circulaire.	Insania periodica.	Degeneratio mentalis.	Paranoia alcoholica.	Dipsomania.	Confusio.	Stupor.	Ej uppgifvet.
3	—	5	4	1	1	34	40	6	5	2	8	—	13	2	29	98	31	2	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	1	—	1	1	2	2	—	—	—	—	2	—	7	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	2	2	—	7	12	3	3	2	2	—	6	—	14	9	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	8	1	—	4	11	6	—	2	—	—	4	5	8	13	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	2	5	—	1	4	6	5	1	1	—	1	7	4	21	23	8	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	2	—	1	6	3	—	1	—	—	1	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
6	—	3	5	2	2	8	19	6	1	11	2	—	9	9	11	21	2	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	5	7	3	—	5	2	—	—	—	4	4	3	1	1	1	—	3	—	—	2	4	—	—	1	—	—
1	—	27	14	1	—	11	23	21	2	11	4	—	5	9	18	19	1	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	—	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2	2	7	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	4	3	1	10	22	4	2	2	3	1	9	4	26	47	8	3	—	2	—	3	—	—	1	—	—	1	7	—	6
—	—	—	2	1	—	1	3	1	—	1	1	—	2	1	3	5	1	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	13
11	4	12	1	4	—	12	25	8	8	9	3	—	63	10	62	5	14	1	9	—	—	—	—	—	6	—	21	—	—	—	1
3	1	2	8	1	—	4	16	7	—	2	—	2	1	7	8	19	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	3	3	—	—	2	—	—	1	—	4	10	7	6	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	3	4	1	—	—	—	—	2	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	1	—	4	5	1	1	2	—	—	1	—	9	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	2	4	2	—	—	—	2	2	—	6	9	3	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	1	—	2	3	—	1	2	—	—	2	—	4	8	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	11	1	—	6	10	4	1	1	—	3	2	8	3	35	4	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
2	1	2	2	1	7	5	11	1	2	2	2	—	5	5	12	7	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	1	2	1	—	1	1	—	—	1	1	1	1	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
32	7	62	85	29	14	124	237	86	27	58	28	14	151	74	271	353	97	15	87	5	2	14	1	—	16	5	21	1	10	—	58

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, inom hvarje kommun som undersökningen af läkare besökts för utrönande huruvida behof

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms (och Uppsala) **län.**																
Rimbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rö	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fasterna	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frötuna	7	4	6	3	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Knutby	2	3	—	1	2	2	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—
Bladåker	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gottröra	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Närtuna	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kårsta	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ununge	1	3	1	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Väddö	8	7	5	5	3	2	—	—	1	1	—	—	2	—	—	1
Häfverö	4	3	2	1	2	2	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—
Edebo	4	2	3	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Faringe	3	2	1	2	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Summa	**42**	**31**	**31**	**22**	**11**	**9**	**2**	**2**	**4**	**4**	**1**	—	**4**	**1**	—	**2**
Södermanlands län.																
Lilla Mellösa	3	4	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flen	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Årdala	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forsa	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helgesta	2	1	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Hyltinge	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunker	1	4	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Transport	11	11	9	10	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—

omfattat, hvilka vistats i eget hem, annat enskildt hem eller å fattighus och hvilka af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden.

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.						Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.					
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.		Bildbarhet.	Fattigdom, dålig hygien.	Lasbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	6	1	3	—	—	2	3	—	—	1	—	1	1	—	—	1	2	—	—	1	—
4	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	2	2	1	—	1	—
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
3	7	2	3	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—	1	—
3	3	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	1	2	2	—	—	2	—
1	3	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—
2	2	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—
16	**36**	**4**	**14**	—	**3**	**3**	**4**	**2**	**8**	**4**	**1**	**2**	**3**	—	**2**	**10**	**10**	**2**	—	**7**	—
—	4	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1	2	—	—	—	2
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	11	2	3	—	5	—	3	—	1	2	—	2	—	2	—	1	2	—	—	—	2

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	11	11	9	10	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—
Lilla Malma	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmköping	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**13**	**14**	**11**	**13**	**2**	**1**	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—	**1**	—
Östergötlands län.																
Västra Stenby	2	2	1	1	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Hagebyhöga	5	1	3	1	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fifvelstad	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
S:t Per	4	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Orlunda	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Allhelgona	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvarf och Styra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ask	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Motala landsförsamling	8	4	2	3	6	1	1	—	1	1	—	—	—	—	4	—
Högby (o. V. Skrukeby)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hogstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jerstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjälbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Väderstad (o. Harstad)	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Hof	3	—	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Appuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**27**	**10**	**13**	**6**	**14**	**4**	**3**	—	**5**	**3**	—	—	**1**	—	**5**	**1**
Jönköpings (och Kronobergs) **län.**																
Lommaryd	7	8	5	5	2	3	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—
Bälaryd	4	4	3	3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Frinnaryd	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Transport	13	13	9	9	4	4	—	—	4	2	—	1	—	1	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.					
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.														
1	11	2	3	—	5	—	3	—	1	2	—	2	—	2	—	1	2	—	—	—	2	1
—	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	**13**	**2**	**5**	—	**6**	—	**4**	—	**1**	**2**	—	**2**	—	**2**	—	**1**	**2**	—	—	—	**2**	**1**
1	2	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	2	—	1	—	—
2	4	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	2	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—
1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
1	2	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	1	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	—	2	3	1	—	—	3	4	2	—	1	—	2	—	3	3	1	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	**15**	**1**	**3**	**4**	**1**	**4**	**3**	**5**	**7**	**5**	**1**	**6**	**1**	**4**	**1**	**6**	**7**	**5**	—	**4**	**4**	—
5	6	—	3	—	1	—	—	1	1	2	—	1	—	1	—	2	3	3	—	—	—	—
2	4	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	—
1	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—
8	11	—	5	—	2	1	1	1	2	2	1	1	—	2	1	4	5	4	—	—	2	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	13	13	9	9	4	4	—	—	4	2	—	1	—	1	—	—
Adelöf	3	5	1	1	2	4	—	—	1	3	1	1	—	—	—	—
Vireda	3	3	3	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Hagrida	2	2	1	—	1	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Askeryd	3	4	1	1	2	3	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—
Bredestad	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marbäck	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linderås	6	3	3	—	3	3	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Säby	3	9	2	9	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tranås köping	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ingatorp	3	9	2	7	1	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Bellö	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Häsleby	4	2	1	1	3	1	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Kråkshult	2	5	1	4	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Hult	3	3	1	3	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Edshult	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Höreda	3	4	1	4	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Mellby	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Eksjö landsförsamling	3	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Flisby	3	3	1	1	2	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
N. Solberga	7	1	4	—	3	1	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—
Summa	**70**	**70**	**41**	**42**	**29**	**28**	**2**	**—**	**23**	**24**	**1**	**2**	**3**	**2**	**—**	**—**
Kalmar län.																
Kristdala	2	6	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Misterhult	7	10	6	6	1	4	—	—	1	3	—	—	—	1	—	—
Döderhult	12	7	9	4	3	3	—	—	3	2	—	—	—	—	—	1
Mönsterås	12	5	10	5	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**33**	**28**	**27**	**21**	**6**	**7**	**—**	**—**	**6**	**5**	**—**	**—**	**—**	**1**	**—**	**1**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.														
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.																
8	11	—	5	—	2	1	1	1	2	2	1	1	—	2	1	4	5	4	—	—	2	—
4	—	1	1	1	1	1	—	—	2	3	3	3	—	5	—	5	4	2	—	1	2	—
1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	1	—	1	1	—
3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	2	—	—	1	1	—
4	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	4	1	4	—	2	3	5	—	1	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
4	3	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	4	2	3	4	1	—	—	3	—
1	7	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
3	5	—	3	—	1	—	—	—	—	3	2	2	—	2	—	2	3	2	—	—	—	—
—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	3	1	2	—	1	—	—
2	4	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—
2	1	—	—	—	3	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	1	—	—	1	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	1	—	—	1	—
—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
3	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	3	2	2	—	1	—	—
3	4	1	—	—	—	—	1	1	2	—	—	1	—	1	—	2	4	—	—	—	1	—
46	**49**	**7**	**23**	**4**	**11**	**2**	**5**	**2**	**8**	**14**	**8**	**18**	**1**	**32**	**3**	**36**	**38**	**22**	—	**8**	**12**	—
—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	8	2	2	—	2	1	—	—	1	2	—	2	3	1	—	4	3	2	—	2	—	—
6	8	—	1	—	4	1	—	2	1	2	1	1	—	—	—	5	3	1	—	—	3	—
1	9	1	5	—	1	—	—	—	—	2	2	1	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—
10	**32**	**3**	**8**	—	**8**	**2**	—	**2**	**2**	**6**	**3**	**4**	**4**	**1**	—	**10**	**8**	**3**	—	**2**	**3**	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Gottlands län.																
Halla	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjonhem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viklau	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Vänge	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buttle	2	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Guldrupe	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergarn	2	1	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
Gammelgarn	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Ardre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kräklingbo	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ala	4	1	3	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Summa	**12**	**8**	**5**	**7**	**7**	**1**	—	—	**3**	—	**1**	—	**3**	—	—	**1**
Blekinge län.																
Backaryd	7	4	4	3	3	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—
Ronneby landsförsaml.	9	6	7	4	2	2	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—
Summa	**16**	**10**	**11**	**7**	**5**	**3**	**1**	—	**3**	**1**	**1**	**1**	—	**1**	—	—
Kristianstads län.																
Gråmanstorp	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vedby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riseberga	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Färingtofta	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Stenestad	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Sönnarslöf	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Qvidinge	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	11	5	10	4	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	**11**	**—**	**1**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**5**	**4**	**—**	**1**	**1**	**1**	**—**	**3**	**3**	**1**	**—**	**3**	**1**	**—**
4	7	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1
3	9	—	—	1	2	1	1	—	1	2	—	1	—	—	—	3	—	1	—	—	2	—
7	**16**	**—**	**—**	**1**	**2**	**1**	**1**	**—**	**3**	**2**	**—**	**3**	**—**	**—**	**—**	**5**	**—**	**1**	**—**	**—**	**3**	**1**
—	1	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	7	—	1	—	6	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	1	1

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	11	5	10	4	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
V. Broby	2	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Björnekulla	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rya	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ö. Ljungby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	15	9	13	8	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Malmöhus län.																
Fulltofta	1	2	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ö. Espinge	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hörby	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Lyby	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ö. Sallerup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svensköp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Rörum	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S. Rörum	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hör	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Munkarp	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bosjökloster	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra Strö	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Skarhult	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Gårdstånga	2	1	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Skeglinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borrlunda	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Högseröd	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Harlösa	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hammarlunda	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Gudmuntorp	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	22	12	15	10	7	2	—	—	4	2	—	—	2	—	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.															
2	7	—	1	—	6	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	2	1	1	—	—	1	1
—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	**11**	—	**2**	**1**	**8**	—	**2**	—	—	**2**	—	—	—	**1**	—	**3**	**2**	**2**	—	—	**1**	**1**
—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	2	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—
1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	13	2	6	1	6	1	4	2	3	3	2	2	—	2	—	4	2	—	—	1	2	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	22	12	15	10	7	2	—	—	4	2	—	—	2	—	1	—
Hurfva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Holmby	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**23**	**13**	**15**	**11**	**8**	**2**	—	—	**5**	**2**	—	—	**2**	—	**1**	—
Hallands län.																
Stammared	2	2	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Skällinge	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nöslinge	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tvååker	7	3	2	3	5	—	—	—	1	—	—	—	3	—	1	—
Spannarp	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Hunnestad	2	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gödestad	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lindberg	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torpa	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Träslöf	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Summa	**15**	**12**	**7**	**8**	**8**	**4**	—	—	**3**	**1**	—	—	**4**	**1**	**1**	**2**
Göteborgs och Bohus län.																
Hjertum	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerlanda	1	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Forshälla	4	1	4	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Resteröd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljung	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Grinneröd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane-Ryr	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bäfve	3	1	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Skredsvik	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Transport	15	8	11	5	4	3	—	1	1	—	—	1	—	1	3	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.														
7	13	2	6	1	6	1	4	2	3	3	2	2	—	2	—	4	2	—	—	1	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—
8	**13**	**2**	**7**	**1**	**6**	**1**	**4**	**2**	**3**	**3**	**2**	**3**	**1**	**2**	—	**5**	**2**	—	—	**1**	**3**	—
1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
4	1	—	—	1	4	1	—	—	4	2	—	4	1	—	—	2	5	—	—	—	1	—
1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
9	**5**	**1**	**5**	**2**	**5**	**1**	—	—	**8**	**4**	—	**6**	**1**	—	—	**5**	**9**	—	—	**4**	**2**	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	1	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
5	11	1	3	1	2	—	2	2	5	3	1	—	—	—	—	4	3	1	—	2	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6–12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	15	8	11	5	4	3	—	1	1	—	—	1	—	1	3	—
Högås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Herrestad	5	2	4	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**20**	**10**	**15**	**7**	**5**	**3**	—	**1**	**2**	—	—	**1**	—	**1**	**3**	—
Elfsborgs län.																
Strengsered	2	1	—	1	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Gullered	—	4	—	2	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Liared	2	1	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Fiflered	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kylingared	3	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Solberga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smula	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Norra Åsarp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kölaby	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Humla	1	3	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Blidsberg	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Dalum	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Böne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Knätte	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hössna	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Timelle	2	2	1	—	1	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
Vist	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Brunn	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tvärred	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Dannicke	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finnekumla	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Länghem	1	5	1	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Transport	26	25	16	15	10	10	—	—	5	6	2	1	2	3	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.														
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.																
5	11	1	3	1	2	—	2	2	5	3	1	—	—	—	—	4	3	1	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	5	—	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
6	**16**	**1**	**4**	**1**	**2**	—	**4**	**2**	**5**	**4**	**1**	—	—	—	—	**5**	**3**	**1**	—	**2**	**1**	—
1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	2	1	1	—	2	—	—
2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—
—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—
1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—
2	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	3	2	—	—	1	1	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
1	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
16	16	3	12	1	3	—	—	3	9	1	—	6	1	6	—	17	16	3	—	6	5	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	26	25	16	15	10	10	—	—	5	6	2	1	2	3	1	—
Månstad	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Södra Åsarp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hulared	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dalstorp	—	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Gällstad	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Säm	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marbäck	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grönahög	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ölsremma	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nittorp	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljungsarp	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	35	33	24	20	11	14	—	—	6	6	2	1	2	5	1	1
Skaraborgs län.																
Kinneved	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vårkumla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Börstig	6	2	2	1	4	1	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—
Brismene	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grolanda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vilske-Klefva	1	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ullene	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gökhem	4	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marka	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sörby	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Floby	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Götene	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Transport	17	9	12	7	5	2	—	—	—	1	1	—	2	—	2	1

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.															
16	16	3	12	1	3	—	—	3	9	1	—	6	1	6	—	17	16	3	—	6	5	—
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	1	—	2	2	1	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	**26**	**3**	**15**	**1**	**3**	**1**	—	**4**	**11**	**2**	—	**8**	**1**	**7**	—	**20**	**18**	**4**	**1**	**6**	**5**	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	1	—	—	1	—	1	—	4	3	3	4	1	—	—	3	4	—	—	2	—	—
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	11	1	4	—	4	—	1	—	6	3	3	4	1	—	—	3	4	—	—	2	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	17	9	12	7	5	2	—	—	—	1	1	—	2	—	2	1
Trevattna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jäla	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gudhem	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Ö. Tunhem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ugglum	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torbjörntorp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Friggeråker	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Bjurum	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Broddetorp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hornborga	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Sätuna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Segerstad	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Håkantorp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valtorp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenstorp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyrketorp	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brunnhem	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dala	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Högstena	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borgunda	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Åsle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mularp	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Tiarp	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvarf	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kungslena	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hömb	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Dimbo	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	43	19	31	13	12	6	—	—	1	3	1	—	5	—	5	3

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.														
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.																
6	11	1	4	—	4	—	1	—	6	3	3	4	1	—	—	3	4	—	—	2	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	**28**	**6**	**11**	**—**	**5**	**1**	**2**	**—**	**14**	**6**	**3**	**8**	**1**	**—**	**—**	**9**	**8**	**1**	**—**	**3**	**—**	**—**

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Värmlands län.																
Fernebo	12	7	8	5	4	2	—	—	4	1	—	—	—	—	—	1
Nordmark	11	1	4	—	7	1	—	—	4	1	—	—	3	—	—	—
Rämen	4	3	3	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Brattfors	3	4	3	1	—	3	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Gåsborn	3	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kroppa	1	6	—	3	1	3	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1
Lungsund	—	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Nyed	10	8	7	5	3	3	—	—	1	—	—	—	2	3	—	—
Elfsbacka	1	2	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**45**	**33**	**27**	**18**	**18**	**15**	—	**1**	**13**	**6**	—	—	**5**	**5**	—	**3**
Örebro län.																
Hammar	9	15	8	11	1	4	—	—	1	1	—	—	—	2	—	1
Askersunds landsförs.	7	7	4	5	3	2	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—
Snaflunda	5	3	3	1	2	2	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—
Bodarne	2	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Summa	**23**	**27**	**16**	**18**	**7**	**9**	—	—	**4**	**5**	—	—	**2**	**3**	**1**	**1**
Västmanlands län.																
Väster Fernebo	6	6	5	6	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Väster-Våla	2	3	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västanfors	4	5	—	3	4	2	—	—	2	1	—	—	1	—	1	1
Summa	**12**	**14**	**7**	**12**	**5**	**2**	—	—	**3**	**1**	—	—	**1**	—	**1**	**1**
Kopparbergs län.																
By	8	6	7	6	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Garpenberg	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	8	10	7	10	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.									Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.															
2	11	3	2	1	—	—	—	1	1	1	—	2	1	—	—	4	4	—	—	1	1	—
7	4	1	—	—	—	1	—	—	3	2	—	1	2	6	—	5	5	—	—	—	2	—
1	3	—	—	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
3	—	—	2	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	3	—	1	—	1	1	—
1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
3	3	1	—	—	—	—	1	1	2	—	—	2	1	1	—	2	3	1	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1	2	—	—	—	—	—
6	8	—	2	—	2	—	—	—	5	3	—	3	—	1	—	4	1	—	—	—	—	—
1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
26	**32**	**5**	**7**	**2**	**6**	**3**	**1**	**2**	**13**	**9**	—	**8**	**4**	**13**	—	**22**	**18**	**2**	—	**2**	**5**	—
5	14	—	2	—	3	—	4	—	3	2	—	1	—	2	—	5	2	—	—	—	—	—
4	6	—	2	1	1	—	—	—	1	3	—	2	—	3	—	3	4	1	—	2	1	—
4	4	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	2	—	3	2	—	—	—	1	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—
15	**26**	—	**4**	**1**	**4**	—	**5**	—	**7**	**7**	—	**3**	—	**8**	—	**12**	**8**	**1**	—	**2**	**3**	—
—	9	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	1	2	1	—	1	—	1	2	3	5	1	3	—	—	—	3	3	2	1	1	1	—
4	**14**	**3**	**2**	—	**3**	—	**2**	**2**	**3**	**5**	**1**	**3**	—	—	—	**4**	**3**	**2**	**1**	**1**	**1**	—
1	7	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	11	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	8	10	7	10	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
St. Skedvi	4	9	4	8	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Säters landsförs.	4	4	4	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Hedemora landsförs.	1	5	1	3	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Summa	**17**	**28**	**16**	**24**	**1**	**4**	—	**1**	**1**	**3**	—	—	—	—	—	—
Gäfleborgs län.																
Ofvansjö	11	14	8	12	3	2	1	1	—	1	—	—	2	—	—	—
Torsåker	11	5	7	4	4	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1
Järbo	4	4	2	4	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**26**	**23**	**17**	**20**	**9**	**3**	**3**	**1**	—	**1**	—	—	**6**	—	—	**1**
Västernorrlands län.																
Ed	5	5	5	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Resele	1	3	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
Sollefteå	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Långsele	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helgum	—	3	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Graninge	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Multrå	1	3	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boteå	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öfver-Lännäs	1	3	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sånga	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gålsjö bruk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**19**	**17**	**17**	**12**	**2**	**5**	—	**1**	—	**1**	—	—	—	**3**	**2**	—
Jämtlands län.																
Berg	7	5	4	2	3	3	—	—	3	2	—	—	—	1	—	—
Åsarne	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Transport	8	6	4	3	4	3	—	—	3	2	—	—	—	1	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.														
1	11	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	4	—	3	—	5	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1	6	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	2	—	—	1	1
5	**23**	—	**8**	—	**9**	—	**2**	—	—	**3**	**1**	**3**	—	**1**	—	**4**	**2**	—	—	**2**	**1**
4	12	—	1	1	7	1	2	—	2	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	1
4	9	—	1	1	1	—	1	—	5	2	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—
2	5	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	—	1	—
10	**26**	—	**2**	**2**	**9**	**1**	**4**	—	**7**	**2**	—	—	**1**	—	**2**	**5**	**4**	**3**	—	**1**	**1**
1	8	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—
2	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	2	2	1	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	**25**	**1**	**3**	—	**1**	—	**1**	—	**5**	**3**	—	**3**	—	**2**	—	**4**	**4**	**2**	—	**1**	—
6	6	—	—	—	—	—	—	1	1	5	—	2	—	2	—	5	3	—	—	—	2
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
7	7	—	—	—	—	—	—	1	2	6	—	3	—	2	—	6	3	—	—	—	2

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

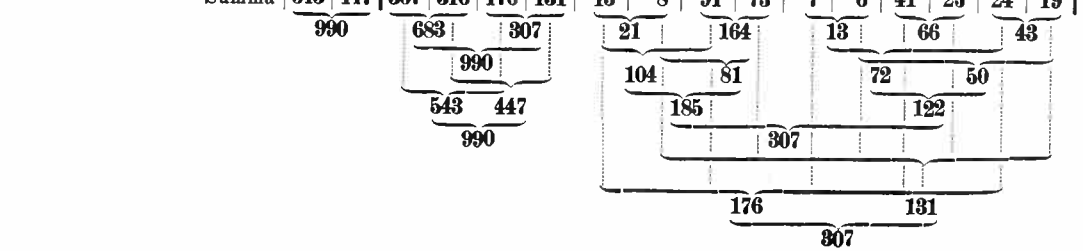
Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	8	6	4	3	4	3	—	—	3	2	—	—	—	1	1	—
Oviken	1	5	—	2	1	4	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—
Myssjö	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hackås	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gillhof	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Klöfsjö	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rätan	5	2	3	1	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Summa	**16**	**15**	**9**	**7**	**7**	**8**	—	—	**4**	**4**	—	—	**1**	**2**	**2**	**2**
Västerbottens län.																
Nordmaling	3	8	1	6	2	2	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—
Bjurholm	11	9	7	8	4	1	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—
Summa	**14**	**17**	**8**	**14**	**6**	**3**	—	—	**3**	**2**	—	**1**	**2**	—	**1**	—
Norrbottens län.																
Neder-Kalix	7	6	6	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**7**	**6**	**6**	**6**	**1**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. (Forts.)

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.					Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lasthabet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
7	7	—	—	—	—	—	—	1	2	6	—	3	—	2	—	6	3	—	—	—	2	—
4	1	—	1	—	—	—	—	1	2	3	1	1	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	2	—	2	—	—	—	—	—	2	3	1	3	—	—	—	2	—	—	—	1	2	—
15	**13**	—	**3**	—	—	—	—	**2**	**7**	**12**	**2**	**7**	—	**2**	—	**11**	**5**	—	—	**2**	**4**	—
3	4	1	3	—	—	1	—	—	1	2	—	1	1	3	—	4	2	—	—	—	1	—
5	9	—	6	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	4	—	4	3	—	—	1	—	—
8	**13**	**1**	**9**	—	—	**1**	—	—	**4**	**4**	—	**1**	**1**	**7**	—	**8**	**5**	—	—	**1**	**1**	—
1	9	—	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—
1	**9**	—	**1**	—	**2**	—	—	**1**	—	—	—	—	**1**	—	—	—	**1**	—	—	**1**	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa,* hvilka af läkare besökts för utrönande

Län.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms och Uppsala	42	31	31	22	11	9	2	2	4	4	1	—	4	1	—	2
Södermanlands	13	14	11	13	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—
Östergötlands	27	10	13	6	14	4	3	—	5	3	—	—	1	—	5	1
Jönköpings och Kronobergs	70	70	41	42	29	28	2	—	23	24	1	2	3	2	—	—
Kalmar	33	28	27	21	6	7	—	—	6	5	—	—	—	1	—	1
Gottlands	12	8	5	7	7	1	—	—	3	—	1	—	3	—	—	1
Blekinge	16	10	11	7	5	3	1	—	3	1	1	1	—	1	—	—
Kristianstads	15	9	13	8	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	23	13	15	11	8	2	—	—	5	2	—	—	2	—	1	—
Hallands	15	12	7	8	8	4	—	—	3	1	—	—	4	1	1	2
Göteborgs och Bohus	20	10	15	7	5	3	—	1	2	—	—	1	—	1	3	—
Elfsborgs	35	33	24	20	11	13	—	—	6	6	2	1	2	5	1	1
Skaraborgs	43	19	31	13	12	6	—	—	1	3	1	—	5	—	5	3
Värmlands	45	33	27	18	18	15	—	1	13	6	—	—	5	5	—	3
Örebro	23	27	16	18	7	9	—	—	4	5	—	—	2	3	1	1
Västmanlands	12	14	7	12	5	2	—	—	3	1	—	—	1	—	1	1
Kopparbergs	17	28	16	24	1	4	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—
Gäfleborgs	26	23	17	20	9	3	3	1	—	1	—	—	6	—	—	1
Västernorrlands	19	17	17	12	2	5	—	1	—	1	—	—	—	3	2	—
Jämtlands	16	15	9	7	7	8	—	—	4	4	—	—	1	2	2	2
Västerbottens	14	17	8	14	6	3	—	—	3	2	—	1	2	—	1	—
Norrbottens	7	6	6	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	543	447	367	316	176	131	13	8	91	73	7	6	41	25	24	19

huruvida behof af anstaltsvård förelegat. A. Landsbygden. Sammandrag.

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.														
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, sms.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.																
16	36	4	14	—	3	3	4	2	8	4	1	2	3	—	2	10	10	2	—	7	—	—
1	13	2	5	—	6	—	4	—	1	2	—	2	—	2	—	1	2	—	—	—	2	1
13	15	1	3	4	1	4	3	5	7	5	1	6	1	4	1	6	7	5	—	4	4	—
46	49	7	23	4	11	2	5	2	8	14	8	18	1	32	3	36	38	22	—	8	12	—
10	32	3	8	—	8	2	—	2	2	6	3	4	4	1	—	10	8	3	—	2	3	—
8	11	—	1	—	—	—	—	—	5	4	—	1	1	1	—	3	3	1	—	3	1	—
7	16	—	—	1	2	1	1	—	3	2	—	3	—	—	—	5	—	1	—	—	3	1
2	11	—	2	1	8	—	2	—	—	2	—	—	—	1	—	3	2	2	—	—	1	—
8	13	2	7	—	6	1	4	2	3	3	2	3	1	2	—	5	2	—	—	1	3	—
9	5	1	5	2	5	1	—	—	8	4	—	6	1	—	—	5	9	—	—	4	2	—
6	16	1	4	1	2	—	2	2	5	4	1	—	—	—	—	5	3	1	—	2	1	—
20	26	3	15	1	3	1	—	4	12	2	—	8	1	7	—	20	18	4	1	6	5	—
12	28	6	11	—	5	1	2	—	14	6	3	8	1	—	—	2	8	1	—	3	—	—
26	32	5	7	2	6	3	1	2	13	9	—	8	4	13	—	22	18	2	—	2	5	—
15	26	—	4	1	4	—	5	—	7	7	—	3	—	8	—	12	8	1	—	2	3	—
4	14	3	2	—	3	—	2	2	3	5	1	3	—	—	—	4	3	2	1	1	1	—
5	23	—	8	—	9	—	2	—	—	3	1	3	—	1	—	4	2	—	—	2	1	—
10	26	—	2	2	9	1	4	—	7	2	—	—	1	—	2	5	4	3	—	1	1	—
6	25	1	3	—	1	—	1	—	5	3	—	3	—	2	—	4	4	2	—	1	—	—
15	13	—	3	—	—	—	—	2	7	12	2	7	—	2	—	11	5	—	—	2	4	—
8	13	1	9	—	—	1	—	—	4	4	—	1	1	7	—	8	5	—	—	1	1	—
1	9	—	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—
248	452	40	137	19	94	21	42	26	122	103	23	89	21	83	8	181	160	52	2	53	53	2

700 | 177 | 113

990

307 | 683

990

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Rote och församling.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholm.																
Nikolai: Rote I	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Klara: » II	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» » III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kungsholmen: Rote IV	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Adolf Fredrik: » V	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » » VI	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jakob: Rote VII	3	1	2	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Johannes: Rote VIII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: Rote IX . . .	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
» » » X . . .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » XI . . .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katarina: » XII . . .	8	16	7	11	1	5	—	—	—	1	—	1	1	—	—	3
» » XIII . . .	4	1	2	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
» » XIV . . .	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maria: » XV . . .	2	3	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » XVI . . .	1	5	1	2	—	3	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—
Kungsholmen: Rote XVII	1	2	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
» allm. försörjningsinr.	5	7	5	4	—	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
Adolf Fredrik: Rote XVIII . . .	2	3	2	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Maria: » XIX . . .	2	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Hedvig Eleonora: » XX . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Johannes: » XXI . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Adolf Fredrik: » XXII . . .	9	6	—	—	9	6	—	—	1	1	—	—	7	5	1	—
Kungsholmen: » XXIII . . .	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Hedvig Eleonora: » XXIV . . .	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Katarina: » XXV . . .	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**46**	**57**	**26**	**33**	**20**	**24**	—	**1**	**7**	**6**	**2**	**3**	**9**	**9**	**2**	**5**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna.

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.														
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.																
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	6	—	—	2	12	—	—	—	5	—	—	1	—	1	1	2	2	1	—	—	—	—	—
2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	3	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	2	—	—	—
2	2	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
38	**34**	—	**2**	**6**	**23**	3	1	—	**30**	—	—	**1**	—	**1**	**1**	**10**	**8**	**4**	—	**2**	**3**	—	

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms län.																
Södertälje	1	3	1	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Vaxholm	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Norrtälje	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östhammar	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Öregrund	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Sigtuna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**5**	**7**	**4**	**5**	**1**	**2**	—	—	—	**1**	—	—	**1**	**1**	—	—
Uppsala län.																
Uppsala	7	6	4	4	3	2	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Enköping	—	3	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**7**	**9**	**4**	**6**	**3**	**3**	**2**	**1**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—
Södermanlands län.																
Nyköping	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eskilstuna	2	5	1	2	1	3	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—
Torshälla	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strängnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mariefred	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**7**	**6**	**6**	**3**	**1**	**3**	—	—	**1**	**2**	—	—	—	**1**	—	—
Östergötlands län.																
Norrköping: Olai församl.	5	2	2	1	3	1	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—
» Hedvigs »	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Norra »	3	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Mosaiska »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	13	4	10	3	3	1	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	**5**	—	—	—	**4**	**1**	**2**	**2**	**2**	**1**	—	**2**	—	**1**	—	**1**	**2**	**1**	—	**1**	—	—
3	5	—	—	2	3	1	4	—	—	2	—	—	—	2	—	3	—	—	—	2	—	—
1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—
4	**6**	—	—	**2**	**4**	**1**	**4**	**1**	—	**3**	—	**1**	—	**3**	—	**4**	**1**	**1**	—	**2**	—	—
—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	2	—	—	1	1	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	**7**	—	**1**	**1**	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	**1**	—	—	—	**1**	—	**3**	—	—	—	—	—	—
3	3	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	3	—	4	2	—	—	—	2	—
—	2	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	9	—	2	1	2	1	2	1	1	—	—	—	1	3	—	4	2	—	—	—	2	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	13	4	10	3	3	1	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—
Linköping	12	10	11	4	1	6	—	—	—	2	—	—	—	2	1	2
Söderköping	4	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Motala	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vadstena	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skeninge	2	3	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**35**	**18**	**31**	**11**	**4**	**7**	—	—	**2**	**3**	**1**	—	—	**2**	**1**	**2**
Jönköpings län.																
Jönköping	11	3	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eksjö	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grenna	3	1	3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Summa	**15**	**5**	**15**	**4**	—	**1**	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län.																
Växjö	4	7	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**4**	**7**	**3**	**1**	**1**	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar län.																
Kalmar	13	6	9	3	4	3	—	—	1	3	—	—	2	—	1	—
Oskarshamn	5	1	4	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Västervik	3	5	3	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Vimmerby	2	1	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—
Borgholm	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**24**	**14**	**16**	**9**	**8**	**5**	—	—	**4**	**3**	—	—	**2**	**2**	**2**	—
Gottlands län.																
Visby	9	8	5	6	4	2	—	—	2	1	2	—	—	1	—	—
Summa	**9**	**8**	**5**	**6**	**4**	**2**	—	—	**2**	**1**	**2**	—	—	**1**	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.					
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, uns.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg. hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.														
3	9	—	2	1	2	1	2	1	1	—	—	—	1	3	—	4	2	—	—	—	2	—
6	9	—	—	1	6	1	4	2	5	2	—	1	—	3	—	4	1	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	**27**	—	**3**	**2**	**12**	**2**	**9**	**3**	**6**	**2**	—	**1**	**1**	**6**	—	**8**	**3**	—	—	—	**2**	—
—	10	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1	**14**	—	—	—	**5**	—	**2**	—	—	—	—	—	—	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—
—	8	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
—	**8**	—	—	**1**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	—	**1**	—	—	—	—
4	3	—	—	3	9	1	3	3	3	3	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	3	—
1	4	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
1	1	—	2	—	4	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	—	—	—	1	—	—	2	1	1	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
9	**9**	**1**	**2**	**3**	**14**	**2**	**6**	**5**	**6**	**5**	**1**	**2**	—	**4**	—	**4**	**2**	—	—	—	**3**	—
4	5	1	2	1	4	—	2	—	3	4	—	1	—	—	—	3	2	1	—	1	—	—
4	**5**	**1**	**2**	**1**	**4**	—	**2**	—	**3**	**4**	—	**1**	—	—	—	**3**	**2**	**1**	—	**1**	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6–12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Blekinge län.																
Karlskrona	6	19	3	14	3	5	2	—	—	5	1	—	—	—	—	—
Ronneby	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Karlshamn	9	2	6	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Sölvesborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**16**	**21**	**9**	**16**	**7**	**5**	**2**	—	**1**	**5**	**1**	—	**1**	—	**2**	—
Kristianstads läu.																
Kristianstad	3	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Simrishamn	2	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Engelholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**5**	**3**	**5**	**2**	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**
Malmöhns län.																
Malmö: Karoli församl.	7	3	4	2	3	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
» S:t Pauli »	8	8	6	5	2	3	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—
» S:t Petri »	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Mosaiska »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Garnisons »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	16	11	10	7	6	4	—	—	6	4	—	—	—	—	—	—
Lund	12	5	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona	7	4	6	1	1	3	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—
Helsingborg	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ystad	6	7	2	4	4	3	—	—	3	1	—	—	—	1	1	1
Trelleborg	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skanör	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falsterbo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**44**	**30**	**33**	**20**	**11**	**10**	—	—	**9**	**8**	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						Periodiskt orolig.
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.															
5	4	—	—	3	13	3	2	1	1	3	1	1	—	4	—	5	6	2	—	—	3	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—
3	6	—	1	—	1	2	1	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	**10**	—	**1**	**3**	**14**	**5**	**3**	**2**	**4**	**4**	**1**	**1**	—	**5**	—	**5**	**7**	**2**	—	**1**	**3**	—
—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	**2**	—	**1**	—	**4**	—	—	—	**1**	**1**	—	**1**	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—	—
2	3	—	—	2	3	3	1	—	—	1	1	1	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—
3	6	—	—	2	5	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	3	3	3	—	—	1	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	9	—	—	5	8	4	4	—	—	1	1	1	—	1	—	7	5	4	—	—	1	—
—	7	—	—	—	10	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	5	—	—	—	2	—	—	1	1	4	—	1	—	3	—	3	—	—	—	—	3	—
—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	6	—	—	4	—	2	2	2	3	1	1	—	—	1	1	3	1	1	—	1	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	**32**	—	—	**9**	**21**	**6**	**11**	**3**	**4**	**6**	**2**	**2**	—	**5**	**1**	**13**	**6**	**5**	—	**1**	**4**	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Hallands län.																
Halmstad	7	8	6	8	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laholm	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Falkenberg	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varberg	—	3	—	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Kungsbacka	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Summa	**11**	**14**	**8**	**12**	**3**	**2**	**1**	—	—	**2**	—	—	**2**	—	—	—
Göteborgs och Bohus län.																
Göteborg: Mosaiska församl.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Tyska »	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Garnisons »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Gamlestadens »	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» Kristine »	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Masthuggets »	8	6	4	3	4	3	—	—	1	1	—	—	2	1	1	1
» Haga »	4	3	1	1	3	2	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1
» Karl Johans »	12	7	6	2	6	5	—	—	1	1	—	—	3	2	2	2
» Gustafvi »	13	14	6	6	7	8	1	—	3	5	—	—	3	2	—	1
» Försörjningsinrättn.	16	14	12	13	4	1	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—
Summa	56	47	30	28	26	19	1	—	9	7	—	1	12	6	4	5
Kungälf	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marstrand	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uddevalla	8	8	4	2	4	6	—	1	—	2	1	—	2	1	1	2
Strömstad	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**67**	**57**	**37**	**32**	**30**	**25**	**1**	**1**	**9**	**9**	**1**	**1**	**14**	**7**	**5**	**7**
Elfsborgs län.																
Vänersborg	4	3	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Alingsås	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	4	5	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.									Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.		Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.					
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.															
—	8	—	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
4	**12**	—	**2**	**1**	**6**	—	**1**	**2**	**2**	**1**	**2**	**2**	—	—	—	**3**	**2**	—	—	**1**	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—
7	5	—	—	—	2	1	4	—	5	5	2	4	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—
5	2	—	—	—	—	2	—	—	4	—	1	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—
10	6	1	1	—	1	1	—	3	9	4	4	4	1	—	—	2	3	—	—	1	—	—
13	6	1	3	1	3	4	2	3	6	11	6	8	—	5	1	6	2	1	—	2	—	—
—	—	—	—	5	25	1	—	3	3	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	1	—	—
37	22	2	5	6	31	10	7	10	28	21	13	16	1	7	1	14	9	2	—	7	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	3	—	3	—	—	—	—	1	7	3	1	1	—	5	—	7	3	2	—	1	—	—
—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	**29**	**2**	**8**	**6**	**32**	**10**	**8**	**12**	**35**	**24**	**14**	**17**	**1**	**12**	**1**	**21**	**12**	**4**	—	**8**	—	—
1	3	—	—	—	3	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	4	—	1	—	3	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	4	5	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Borås	7	2	3	2	4	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—
Ulricehamn	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åmål	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**13**	**8**	**8**	**8**	**5**	—	—	—	**2**	—	—	—	**1**	—	**2**	—
Skaraborgs län.																
Mariestad	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping	3	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skara	2	3	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Sköfde	1	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Hjo	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Falköping	3	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**11**	**10**	**8**	**8**	**3**	**2**	—	—	**1**	—	—	—	**1**	**1**	**1**	**1**
Värmlands län.																
Karlstad	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristinehamn	5	3	2	1	3	2	—	—	2	—	—	—	—	1	1	1
Filipstad	3	4	3	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Summa	**9**	**9**	**6**	**6**	**3**	**3**	—	—	**2**	—	—	—	—	**2**	**1**	**1**
Örebro län.																
Örebro	8	9	2	6	6	3	—	—	2	1	—	1	3	1	1	—
Askersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora	3	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Lindesberg	2	2	—	1	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1
Summa	**13**	**12**	**4**	**8**	**9**	**4**	—	—	**3**	**1**	—	**1**	**5**	**1**	**1**	**1**

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.						
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ana.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
1	4	—	1	—	3	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
2	4	1	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	3	1	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	**11**	**1**	**2**	**1**	**3**	—	**1**	—	**3**	**1**	—	**1**	—	**2**	—	**3**	**2**	**1**	—	—	—	—
—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	6	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	—	—	1	—	—	1	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
4	**11**	—	**1**	**1**	**4**	—	**2**	**1**	**4**	**2**	—	**1**	—	**1**	—	**1**	**1**	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	3	1	—	—	—	2	—	1	3	3	—	1	—	2	—	1	2	—	—	1	2	—
1	3	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	**7**	**1**	—	—	**5**	**2**	—	**1**	**4**	**3**	—	**1**	—	**2**	—	**1**	**2**	—	—	**1**	**2**	—
9	4	—	4	—	—	1	1	1	6	6	2	1	—	3	—	4	4	—	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	1	—	—	1	—	1	1	2	1	1	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—
12	**6**	**1**	**5**	—	**1**	**1**	**3**	**2**	**9**	**7**	**3**	**2**	—	**4**	—	**5**	**5**	**1**	—	**2**	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa*, hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Västmanlands län.																
Västerås	2	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Sala	7	4	6	4	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Köping	1	2	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Arboga	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**13**	**7**	**10**	**6**	**3**	**1**	—	—	**2**	—	—	—	**1**	—	—	**1**
Kopparbergs län.																
Falun	1	3	1	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Säter	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hedemora	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**5**	**4**	**5**	**3**	—	**1**	—	—	—	**1**	—	—	—	—	—	—
Gäfleborgs län.																
Gäfle	10	14	6	9	4	5	—	—	2	3	—	—	2	2	—	—
Söderhamn	6	5	5	5	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hudiksvall	3	3	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**19**	**22**	**14**	**17**	**5**	**5**	—	—	**3**	**3**	—	—	**2**	**2**	—	—
Västernorrlands län.																
Hernösand	4	2	1	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Sundsvall	18	11	12	6	6	5	—	—	—	1	1	—	3	1	2	3
Örnsköldsvik	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	**22**	**14**	**13**	**9**	**9**	**5**	**1**	—	—	**1**	**1**	—	**3**	**1**	**4**	**3**
Jämtlands län.																
Östersund	3	3	2	1	1	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—
Summa	**3**	**3**	**2**	**1**	**1**	**2**	—	—	—	—	—	**2**	1	—	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.					
										Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.														
—	1	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	6	—	—	—	4	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—
—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	**8**	—	—	**1**	**8**	**1**	**3**	**1**	**2**	—	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**	**1**	**1**	—	—	**1**
1	2	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	**6**	—	—	—	**2**	**1**	**1**	—	—	—	—	—	—	—	—	**1**	**1**	—	—	—	—
5	9	—	1	4	5	1	3	—	4	—	—	—	3	—	—	5	4	4	—	1	—
1	10	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1
—	3	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	**22**	—	**1**	**4**	**8**	**1**	**7**	—	**4**	**1**	—	—	**3**	**1**	**1**	**5**	**4**	**4**	—	**1**	**1**
2	—	—	1	1	2	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—
9	11	—	1	2	6	—	4	2	10	1	2	1	1	1	1	3	3	2	—	1	5
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	**12**	—	**2**	**3**	**8**	—	**5**	**2**	**12**	**1**	**2**	**1**	**2**	**1**	**1**	**3**	**5**	**4**	—	**1**	**5**
3	2	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	1	—	3	—	1	1	—	—	—	1
3	**2**	—	—	—	**1**	—	—	—	**3**	**3**	—	**1**	—	**3**	—	**1**	**1**	—	—	—	**1**

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa,* hvilka af läkare besökts för

Kommun.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstalts-vård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Västerbottens län.																
Umeå	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skellefteå	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens län.																
Luleå	2	5	1	3	1	2	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
Piteå	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haparanda	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5	6	4	4	1	2	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—

utrönande huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. (Forts.).

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.												
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.						Den sinnesslöas tillstånd.					
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	3	1	—	—	1	1	—	1	1	1	—	3	—	1	—	3	1	1	—	—	—
—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	4	1	—	—	4	1	—	1	1	1	—	3	—	1	—	3	1	1	—	—	—

Tab. III. Redogörelse för de *sinnesslöa,* hvilka af läkare besökts för utrönande

Län.	Antal sinnesslöa, som vårdats i eget hem, annat enskildt hem															
	Summa.		Icke i behof af anstaltsvård.		I behof af anstaltsvård.											
					Summa.		Obildbara				Bildbara					
							å asyl för sinnessjuka.		å asyl för sinnesslöa.		under 6 år.		6—12 år.		öfver 12 år.	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms stad	46	57	26	33	20	24	—	1	7	6	2	3	9	9	2	5
Stockholms län	5	7	4	5	1	2	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—
Uppsala	7	9	4	6	3	3	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	7	6	6	3	1	3	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—
Östergötlands	35	18	31	11	4	7	—	—	2	3	1	—	—	2	1	2
Jönköpings	15	5	15	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	4	7	3	7	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	24	14	16	9	8	5	—	—	4	3	—	—	2	2	2	—
Gottlands	9	8	5	6	4	2	—	—	2	1	2	—	—	1	—	—
Blekinge	16	21	9	16	7	5	2	—	1	5	1	—	1	—	2	—
Kristianstads	5	3	5	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Malmöhus	44	30	33	20	11	10	—	—	9	8	—	—	1	1	1	1
Hallands	11	14	8	12	3	2	1	—	—	2	—	—	2	—	—	—
Göteborgs och Bohus	67	57	37	32	30	25	1	1	9	9	1	1	14	7	5	7
Elfsborgs	13	8	8	8	5	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2	—
Skaraborgs	11	10	8	8	3	2	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1
Värmlands	9	9	6	6	3	3	—	—	2	—	—	—	—	2	1	1
Örebro	13	12	4	8	9	4	—	—	3	1	—	1	5	1	1	1
Västmanlands	13	7	10	6	3	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1
Kopparbergs	5	4	5	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Gäfleborgs	19	22	14	17	5	5	—	—	3	3	—	—	2	2	—	—
Västernorrlands	22	14	13	9	9	5	1	—	—	1	1	—	3	1	4	3
Jämtlands	3	3	2	1	1	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—
Västerbottens	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	5	6	4	4	1	2	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—
Summa	409	352	277	237	132	115	7	3	51	50	8	7	44	32	22	23

huruvida behof af anstaltsvård förelegat. B. Städerna. Sammandrag.

eller å fattighus.						Förut vårdade å anstalt.		Ansökan gjord om anstaltsvård.	Orsakerna till behofvet af anstaltsvård.													
Vårdade i eget hem.		Vårdade i annat enskildt hem.		Vårdade å fattighus.					Bildbarhet.	Yttre omständigheter.							Den sinnesslöas tillstånd.						
Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.	Behöfva anstaltsvård.	Behöfva ej anstaltsvård.			Fattigdom, dålig hygien.	Lastbarhet bland omgifningen.	Brist på föda, tillsyn, ans.	Tvångsmedel, hård behandling.	Ekonomiska svårigheter.	Andra omständigheter.	Osnygg, hjälplös.	Störande, bråkig.	Farlig för omgifningen.	Benägen för självmord.	Kringdrifvande.	Kroppsligt sjuk eller svag.	Periodiskt orolig.
38	34	—	2	6	23	3	1	—	30	—	—	1	—	1	1	10	8	4	—	2	3	—
3	5	—	—	—	4	1	2	2	2	1	—	2	—	1	—	1	2	1	—	1	—	—
4	6	—	—	2	4	1	4	1	—	3	—	1	—	3	—	4	1	1	—	2	—	—
3	7	—	1	1	1	1	3	1	1	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—
9	27	—	3	2	12	2	9	3	6	2	—	1	1	6	—	8	3	—	—	—	2	—
1	14	—	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
—	8	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
9	9	1	2	3	14	2	6	5	6	5	1	2	—	4	—	4	2	—	—	—	3	—
4	5	1	2	1	4	—	2	—	3	4	—	1	—	—	—	3	2	1	—	1	—	—
9	10	—	1	3	14	5	3	2	4	4	1	1	—	5	—	5	7	2	—	1	3	—
1	2	—	1	—	4	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
12	32	—	—	9	21	6	11	3	4	6	2	2	—	5	1	13	6	5	—	1	4	—
4	12	—	2	1	6	—	1	2	2	1	2	2	—	—	—	3	2	—	—	1	—	—
47	29	2	8	6	32	10	8	12	35	24	14	17	1	12	1	21	12	4	—	8	—	—
3	11	1	2	1	3	—	1	—	3	1	—	1	—	2	—	3	2	1	—	—	—	—
4	11	—	1	1	4	—	2	1	4	2	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—
5	7	1	—	—	5	2	—	1	4	3	—	1	—	2	—	1	2	—	—	1	2	—
12	6	1	5	—	1	1	3	2	9	7	3	2	—	4	—	5	5	1	—	2	—	—
3	8	—	—	1	8	1	3	1	2	—	1	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1
1	6	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—
6	22	—	1	4	8	1	7	—	4	1	—	—	3	1	1	5	4	4	—	1	1	—
11	12	—	2	3	8	—	5	2	12	1	2	1	2	1	1	3	5	4	—	1	5	—
3	2	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	1	—	3	—	1	1	—	—	—	1	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	4	1	—	—	4	1	—	1	1	1	—	3	—	1	—	3	1	1	—	—	—	—
194	**291**	**8**	**33**	**45**	**190**	**38**	**74**	**39**	**136**	**71**	**26**	**42**	**8**	**53**	**7**	**101**	**68**	**31**	**—**	**22**	**25**	**1**

Tab. IV. Sammandrag af undersökningens resultat beträffande antalet *sinnessjuka*

Län (jämte Stockholms stad).	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Folkmängden i riket den 31 dec. 1900			Antalet sinnessjuka.										
				Å landsbygden.								I städerna.		Å landsbygden och i städerna; summa enligt undersökningen.
				Inom de undersökta distrikten.					Inom motsvarande län.					
	å landsbygden.	i städerna.	å landsbygden och i städerna; summa.	Enligt de summariska uppgifterna.	Enligt de nominativa uppgifterna.	Enligt den verkställda undersökningen.	Ökning (skillnaden mellan kol. 5 o. 6). Absolut.	Ökning (skillnaden mellan kol. 5 o. 6). I procent.	Enligt de summariska uppgifterna.	Enligt undersökningen; siffrorna i föregående kol. ökade med 69·3 %.	I procent af folkmängden.	Enligt folkräkningsuppgifterna.	Enligt undersökningen; direkt vunna resultat.	
Stockholms stad . . .	—	300,624	300,624	—	—	—	—	—	—	—	—	393	946	946
Stockholms län	157,455	15,397	172,852	29	33	54	21	63·6	215	364	0·23	27	40	404
Uppsala	96,807	27,056	123,863						169	286	0·30	20	102	388
Södermanlands	140,309	27,119	167,428	9	12	14	2	16·7	181	306	0·22	48	67	373
Östergötlands	215,302	64,147	279,449	50	52	64	12	23·1	397	672	0·31	125	179	851
Jönköpings	174,885	28,151	203,036	85	68	138	70	103·0	438	742	0·42	59	74	816
Kronobergs	151,759	7,365	159,124						397	672	0·44	14	26	698
Kalmar	196,393	31,232	227,625	45	47	72	25	53·2	396	670	0·34	73	98	768
Gottlands	44,405	8,376	52,781	10	8	20	12	150·0	105	178	0·40	12	32	210
Blekinge	110,167	36,135	146,302	24	23	35	12	52·2	173	293	0·27	58	101	394
Kristianstads	204,002	15,164	219,166	27	23	38	15	65·2	331	560	0·27	39	53	613
Malmöhus	278,925	130,379	409,304	42	49	62	13	26·5	419	709	0·25	135	305	1,014
Hallands	114,968	26,720	141,688	26	29	66	37	127·6	217	367	0·32	51	69	436
Göteborgs och Bohus .	191,543	145,632	337,175	26	25	61	36	144·0	295	500	0·26	186	580	1,080
Elfsborgs	249,249	30,265	279,514	46	48	116	68	141·7	561	950	0·38	50	64	1,014
Skaraborgs	217,781	23,288	241,069	42	43	95	52	120·9	425	720	0·33	42	67	787
Värmlands	232,107	22,177	254,284	59	66	92	26	39·4	550	931	0·40	41	48	979
Örebro	167,518	27,406	194,924	27	23	43	20	87·0	361	611	0·36	43	70	681
Västmanlands	119,768	28,503	148,271	22	21	32	11	52·4	246	417	0·35	40	65	482
Kopparbergs	205,681	12,027	217,708	35	37	59	22	59·5	484	819	0·40	29	39	858
Gäfleborgs	192,366	45,682	238,048	23	24	45	21	87·5	323	547	0·28	86	111	658
Västernorrlands	206,940	25,371	232,311	27	27	30	3	11·1	318	538	0·26	45	74	612
Jämtlands	104,525	6,866	111,391	16	16	21	5	31·3	178	301	0·29	11	18	319
Västerbottens	138,573	5,162	143,735	19	22	27	5	22·7	245	415	0·30	11	15	430
Norrbottens	121,062	13,707	134,769	27	28	42	14	50·0	239	405	0·33	11	26	431
Summa	4,032,490	1,103,951	5,136,441	716	724	1,226	502	69·3	7,663	12,973	0·32	1,649	3,269	16,242

inom riket samt behofvet af anstaltsvård för dessa sjuka, den 31 December 1900.

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
Behofvet af anstaltsvård för de sinnessjuka.																							
Å landsbygden.												I städerna.						Å landsbygden och i städerna; summa					
Inom de undersökta distrikten.					Inom motsvarande län.																		
Antal å anstalt redan befintliga.		Däruti öfver i behof af vård enl. undersökn.	Alltså summa i behof af anstalts vård.		Totalbehofvet efter 57·7 % af länets sinnessjuka.	Däraf redan vårdade					Återstående behof af anstaltsplatser.	Totalbehof.	Däraf redan vårdade				Återstående behof af anstaltsplatser.	Totalbehof.	Däraf redan vårdade				Återstående behof af anstaltsplatser.
						å offentlig anstalt.	å enskild anstalt.	å länsasarett.	Summa.				å offentlig anstalt.	å enskild anstalt.	å länsasarett.	å samtliga nämnda anstalter; summa.			å offentlig anstalt.	å enskild anstalt.	å länsasarett.	å samtliga nämnda anstalter; summa.	
I % af de sinnessjuka i distrikt.	Absolut.		Absolut.	I % af distriktets sinnessjuka.					Absolut.	I % af de sinnessjuka i länet.													
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	707	349	18	—	367	340	707	349	18	—	367	340
24·0	13	9	22	40·7	210	123	1	6	130	35·7	80	22	16	2	—	18	4	232	139	3	6	148	84
					165	98	—	5	103	36·0	62	80	65	—	—	65	15	245	163	—	5	168	77
50·0	7	4	11	78·6	177	103	1	3	107	35·0	70	40	28	—	—	28	12	217	131	1	3	135	82
48·4	31	17	48	75·0	388	198	1	5	204	30·4	184	112	97	1	6	104	8	500	295	2	11	308	192
26·8	37	48	85	61·6	428	119	2	18	139	18·7	289	33	24	—	3	27	6	461	143	2	21	166	295
					388	115	—	2	117	17·4	271	16	14	1	—	15	1	404	129	1	2	132	272
22·2	16	32	48	66·7	386	125	—	5	130	19·4	256	57	32	—	—	32	25	443	157	—	5	162	281
10·0	2	8	10	50·0	103	35	—	—	35	19·6	68	16	7	—	—	7	9	119	42	—	—	42	77
22·8	8	6	14	40·0	169	52	—	6	58	19·7	111	61	33	—	—	33	28	230	85	—	6	91	139
39·4	13	11	24	63·2	323	166	—	7	173	30·8	150	36	31	1	1	33	3	359	197	1	8	206	153
40·3	25	17	42	67·7	409	249	1	17	267	37·6	142	191	147	6	3	156	35	600	396	7	20	423	177
13·6	9	16	25	37·9	212	71	—	—	71	19·3	141	38	28	—	2	30	8	250	99	—	2	101	149
16·3	10	20	30	49·2	288	121	—	9	130	26·0	158	378	145	1	1	147	231	666	266	1	10	277	389
17·2	20	50	70	60·3	548	188	—	11	199	20·9	349	39	18	—	1	19	20	587	206	—	12	218	369
22·2	20	23	43	45·3	415	161	—	15	176	24·4	239	36	29	—	1	30	6	451	190	—	16	206	245
20·6	19	42	61	66·3	537	186	—	16	202	21·6	335	36	32	1	2	35	1	573	218	1	18	237	336
23·2	10	19	29	67·4	352	155	—	—	155	25·3	197	54	48	—	—	48	6	406	203	—	—	203	203
18·7	6	11	17	53·1	241	115	—	9	124	29·7	117	40	34	—	1	35	5	281	149	—	10	159	122
18·6	11	10	21	35·6	472	180	1	11	192	23·4	280	22	19	—	—	19	3	494	199	1	11	211	283
31·1	14	7	21	46·7	316	113	—	10	123	22·4	193	63	42	—	3	45	18	379	155	—	13	168	211
53·3	16	4	20	66·7	310	161	2	7	170	31·5	140	53	34	2	1	37	16	363	195	4	8	207	156
23·8	5	13	18	85·7	174	74	—	5	79	26·2	95	12	9	1	—	10	2	186	83	1	5	89	97
40·7	11	8	19	70·4	240	99	—	6	105	25·3	135	9	9	—	—	9	—	249	108	—	6	114	135
52·3	22	8	30	71·4	234	116	—	1	117	28·8	117	17	10	1	—	11	6	251	126	1	1	128	123
26·5	**325**	**383**	**708**	**57·7**	**7,485**	**3,123**	**9**	**174**	**3,306**	**25·5**	**4,179**	**2,168**	**1,300**	**35**	**25**	**1,360**	**808**	**9,653**	**4,423**	**44**	**199**	**4,666**	**4,987**

Tab. V. Öfversikt af antalet *sinnessjuka* och *sinnesslöa* med fördelning efter landsbygd

Hemort.	Göteborgs hospital.				Hernösands hospital.				Kristinehamns hospital.				Lunds hosp.				Lunds asyl.				Malmö asyl.			
	Sinnes-sjuka.		Sinnes-slöa.		Sinnes-sjuka.		Sinnes-slöa.		Sinnes-sjuka.		Sinnes-slöa.		Sinnes-sjuka.		Sinnes-slöa.		Sinnes-sjuka.		Sinnes-slöa.		Sinnes sjuka.		Sinnes-slöa.	
	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.
Stockholms stad . . .	3	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—	—	—	42	—	—	—	3	—	—	—
» län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	18	—	3	—	—	—	—
Uppsala » . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	5	13	—	1	—	—	—	1
Södermanlands län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	9	—	5	—	—	—	1
Östergötlands » . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	8	7	1	2	—	—	—	1
Jönköpings » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	5	26	—	—	2	4	—	—
Kronobergs » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	1	20	1	1	—	1	—	—
Kalmar » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	1	12	27	—	1	1	5	—	—
Gottlands » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Blekinge » . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	1	1	6	10	2	—	3	2	—	—
Kristianstads » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	73	—	2	14	61	—	12	5	20	—	1
Malmöhus » . .	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	71	105	2	2	48	96	3	6	18	34	1	1
Hallands » . .	6	19	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	10	28	—	1	5	18	—	2	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus län	31	48	—	—	1	—	—	—	7	4	—	—	5	1	—	—	31	32	—	1	2	4	—	3
Elfsborgs län	3	43	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	4	—	—	7	46	—	2	—	3	—	—
Skaraborgs »	—	9	—	—	—	—	—	—	7	65	—	—	1	—	—	—	4	26	—	—	2	2	—	—
Värmlands »	1	—	—	—	—	1	—	—	13	92	1	—	—	—	—	—	5	24	1	7	1	2	—	—
Örebro »	—	—	—	—	—	—	—	—	8	54	—	—	3	—	—	—	16	25	—	5	—	2	—	—
Västmanlands län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3	16	1	—	1	—	—	—
Kopparbergs » . .	—	—	—	—	—	3	—	—	1	13	—	—	—	1	—	—	5	20	—	1	—	2	—	—
Gäfleborgs » . .	—	—	—	—	7	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	10	—	—	1	1	—	—
Västernorrlands» . .	—	1	—	—	27	114	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	1	1	—	1	—	1
Jämtlands » . .	1	—	—	—	1	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	1	—	—	—	1
Västerbottens » . .	—	—	—	—	—	17	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—
Norrbottens » . .	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—
Summa	47	123	—	—	38	185	—	6	45	253	1	—	117	240	3	7	238	535	10	51	39	83	1	10
Summa sinnessjuka .	170				223				298				357				773				122			
» sinnesslöa . .	—		0		—		6		—		1		—		10		—		61		—		11	
» sinnessjuka o. sinnesslöa . .	170				229				299				367				834				133			

som den 31 december 1900 vårdades å rikets hospital och asyler, och städer inom hvarje län.

Nyköpings hospital.				Piteå hospital och asyl.				Stockholms hospital.				Uppsala hospital och asyl.				Vadstena hospital och asyl.				Växjö hosp.				Visby hosp.				Summa.			
Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.		Sinnessjuka.		Sinnesslöa.	
Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.	Stad.	Land.
8	—	—	—	19	—	—	—	170	—	—	—	71	—	3	—	24	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	349	—	3	—
1	4	—	—	—	4	—	—	8	38	—	—	4	50	—	1	3	8	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	16	123	—	7
—	1	—	—	—	5	—	1	4	2	—	—	50	72	2	7	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	98	2	10
16	73	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	4	10	—	1	1	10	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	28	103	—	11
2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	7	—	1	81	175	2	12	1	1	—	—	—	—	—	—	97	198	3	16
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	1	13	33	—	2	4	36	—	—	—	—	—	—	24	119	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	9	—	2	—	11	—	2	10	70	—	—	—	—	—	—	14	115	1	5
—	3	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	17	—	—	7	33	—	1	7	32	—	1	—	1	—	—	32	125	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4	27	—	—	7	35	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	6	—	1	1	6	—	—	10	17	—	—	—	—	—	—	33	52	3	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	5	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	31	166	—	15
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	4	—	1	4	3	2	1	2	4	—	—	—	—	—	—	147	249	8	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	3	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	28	71	—	3
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	15	—	1	45	14	2	—	7	2	—	—	—	—	—	—	145	121	2	5
2	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	31	—	—	3	35	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	18	188	—	2
—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	13	—	1	12	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	161	—	1
1	4	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—	6	28	—	2	5	31	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	32	186	2	14
—	6	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	9	23	—	3	10	41	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	48	155	—	9
1	1	—	—	1	8	—	—	1	1	—	—	24	77	—	5	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	115	1	5
1	3	—	—	—	8	—	—	—	5	—	—	10	102	—	3	2	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	180	—	4
—	1	—	—	3	13	—	1	—	—	—	—	24	65	—	2	2	13	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	42	113	1	5
—	—	—	—	1	11	1	2	1	1	—	—	2	14	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	34	161	3	9
—	—	—	—	1	11	—	—	1	—	—	—	4	14	1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	74	1	3
—	—	—	—	2	77	—	3	—	1	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	99	—	5
—	—	—	—	6	108	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	116	—	—
33	108	—	2	35	248	1	7	190	61	—	—	241	580	7	34	226	510	7	31	47	169	—	1	4	28	—	—	1,300	3,123	30	149
141				283				251				821				736				216				32				4,423			
—	2			—	8			—	0			—	41			—	38			—	1			—	0			—		179	
143				291				251				862				774				217				32				4,602			

Tab. VI. Uppgift å absoluta och relativa antalet *sinnessjuka* och *sinnesslöa*, platser å hospital och asyl, samt exspektanter under de senaste decennierna.

År.	Folkmängd.	Antal sinnessjuka.				Antal platser å hospital och asyl.		Antal exspektanter.[4])		Antal sinnesslöa.			
		Enligt Statistiska Centralbyråns uppgifter.		Enligt Öfverstyrelsens för hospitalen uppgifter.		Absolut.	I procent af antalet sinnessjuka.	Absolut.	I förhållande till antalet platser å hospital och asyl.	Enligt statistiska Centralbyråns uppgifter.		Enligt Öfverstyrelsens för hospitalen uppgifter.	
		Absolut.	I procent.	Absolut.	I procent.					Absolut.	I procent.	Absolut.	I procent.
1840	3,138,887	4,200	0·13	—	—	[1]) 850	[2]) 20·2	—	—	—	—	—	—
1850	3,482,541	4,500	0·13	—	—	[1]) 1,000	[2]) 22·2	—	—	—	—	—	—
1860	3,859,728	5,000	0·13	—	—	[1]) 1,000	[2]) 20·0	—	—	2,500	0·06	—	—
1870	4,168,525	5,750	0·14	—	—	1,322	[2]) 23·0	—	—	3,240	0·08	—	—
1880	4,565,668	7,229	0·158	—	—	1,991	[2]) 27·5	115	6·0	4,227	0·09	—	—
1886	—	—	—	6,532	—	2,265	[3]) 34·8	227	10·0	—	—	4,212	—
1887	—	—	—	6,885	—	2,560	37·1	257	10·0	—	—	4,984	—
1888	—	—	—	7,068	—	2,560	36·2	210	8·2	—	—	5,456	—
1889	—	—	—	7,285	—	2,569	35·2	249	9·6	—	—	5,731	—
1890	4,784,981	8,703	0·182	7,491	0·157	2,613	34·8	275	10·5	7,619	0·16	6,153	0·13
1891	—	—	—	7,678	—	3,309	43·0	282	8·2	—	—	6,192	—
1892	—	—	—	7,873	—	3,357	42·6	229	6·8	—	—	6,295	—
1893	—	—	—	7,997	—	3,657	45·7	248	6·8	—	—	6,446	—
1894	—	—	—	8,272	—	3,829	46·2	199	5·1	—	—	6,625	—
1895	—	—	—	8,610	—	4,259	49·4	362	8·4	—	—	6,674	—
1896	—	—	—	8,725	—	4,259	48·8	505	11·8	—	—	7,028	—
1897	—	—	—	9,340	—	4,271	45·7	441	10·3	—	—	7,069	—
1898	—	—	—	9,546	—	4,271	44·7	650	15·2	—	—	7,063	—
1899	—	—	—	9,003	—	5,016	55·7	851	16·9	—	—	7,312	—
1900	5,136,441	9,312	0·181	8,957	0,174	5,016	56·0	910	18·1	7,679	0·149	7,369	0·14

[1]) Ungefärliga tal; vid slutet af år 1861 var antalet 1,074, efter öppnandet af Stockholms hospital samma år.

[2]) I förhållande till Statistiska Centralbyråns siffror.

[3]) Detta och följande procenttal beräknadt i förhållande till Öfverstyrelsens siffror.

[4]) Egentligen antalet under året till Medicinalstyrelsen inkomna ansökningar om anstaltsvård, hvilka icke genast kunnat bifallas.

Tab. VII. Öfversikt af antalet sjukplatser å rikets hospital och asyler vid utgången af åren 1861—1900.

År.	Göteborgs hospital.	Hernösands hospital.	Kristinehamns hosp.	Malmö asyl.	Nyköpings hospital.	Lunds hospital.	Lunds asyl.	Piteå hosp. och asyl.	Stockholms hospital.	Uppsala hospital.	Uppsala asyl.	Vadstena hosp. o. asyl.	Växjö hospital.	Visby hospital.	Summa.
1861	67	50	—	175	48	—	—	—	150	135	—	292	143	14	1,074
1862	—	120	—	—	54	—	—	—	—	—	—	340	150	15	1,206
1863	—	—	—	—	—	—	—	—	154	—	—	—	—	—	1,210
1864	—	—	—	—	60	—	—	—	179	—	—	—	—	—	1,241
1865	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,241
1866	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	350	—	—	1,255
1867	—	—	—	—	67	—	—	—	—	155	—	—	180	25	1,322
1868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322
1869	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322
1870	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322
1871	—	139	—	—	70	—	—	—	184	—	—	—	—	28	1,348
1872	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,431
1873	160	—	—	—	—	—	—	—	224	—	—	—	—	—	1,481
1874	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360	—	30	1,503
1875	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	—	1,513
1876	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	220	—	1,543
1877	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	—	—	—	—	1,559
1878	—	—	—	—	—	—	—	—	260	185	—	—	—	—	1,609
1879	—	221	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1,841
1880	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	1,991
1881	—	—	—	—	—	342	—	—	—	180	—	—	—	—	2,028
1882	—	—	—	—	—	354	—	—	—	224	—	—	—	—	2,084
1883	—	—	—	—	—	—	—	—	265	270	—	—	—	—	2,135
1884	—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	—	—	—	—	2,175
1885	—	—	—	—	—	—	—	—	—	380	—	—	—	—	2,245
1886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	2,265
1887	175	—	290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,560
1888	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,560
1889	—	—	—	—	—	—	—	—	270	404	—	—	—	—	2,569
1890	—	—	—	—	114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,613
1891	—	—	300	—	—	—	684	—	—	406	—	—	—	—	3,309
1892	—	225	—	—	—	—	—	—	—	426	—	384	—	—	3,357
1893	—	—	—	—	—	—	—	290	—	436	—	—	—	—	3,657
1894	—	—	—	—	—	—	836	300	—	446	—	—	—	—	3,829
1895	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	784	222	32	4,259
1896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,259
1897	—	—	—	—	—	368	—	—	—	—	—	—	220	—	4,271
1898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,271
1899	—	—	—	124	—	—	—	—	250	—	800	800	—	—	5,016
1900	175	225	300	124	140	368	836	300	250	446	800	800	220	32	5,016

Tab. VIII. Antalet platser för *sinnessjuka* å länslasarett och därmed jämförliga sjukhus samt å enskilda anstalter, den 31 december 1900.

Län.	Anstalt belägen i:	1 [1]	2 [1]
Stockholms län . . .	Norrtelje (länslasarett). .	—	6
Uppsala » [2] . .	——	—	—
Södermanlands län .	Nyköping (länslasarett) .	—	2
Östergötlands » .	Vadstena » .	8	—
» » .	Norrköping (stadens sjukhus)	14	—
Jönköpings län . . .	Eksjö (länslasarett) . . .	20	—
Kronobergs » [3] . .	——	—	—
Kalmar » . . .	Kalmar (länslasarett) . .	—	3
» » . . .	Vestervik (länslasarett) .	—	6
» » . . .	Borgholm (») .	—	1
Gottlands » [4] . .	——	—	—
Blekinge » . . .	Karlskrona (länslasarett)	—	3
» » . . .	Karlshamn (»)	—	2
Kristianstads län . .	Kristianstad (»)	—	7
» » . .	Simrishamn (»)	—	3
» » . .	Engelholm (»)	—	4
Malmöhus län . . .	Malmö (stadens sjukhus)	—	2
» » . . .	Lund (länspaviljonger vid hospitalet)	20	—
Hallands » . . .	Halmstad (länslasarett)	—	2
» » . . .	Varberg (»)	—	2
» » . . .	Falkenberg (sjukstuga) .	20	—
Göteborg o. Bohus län	Uddevalla (länslasarett)	12	—
Elfsborgs län . . .	Vänersborg	—	8
» » . . .	Borås	—	6
	Transport	94	57

Län.	Anstalt belägen i:	1 [1]	2 [1]
	Transport	94	57
Skaraborgs län . . .	Mariestad (länslasarett) .	—	3
» » . . .	Falköping (») .	20	—
Värmlands » . . .	Karlstad (») .	—	5
» » . . .	Kristinehamn (länspaviljonger vid hospitalet) .	20	—
Örebro » . . .	Örebro (länslasarett) . .	12	—
Västmanlands län .	Västerås (») . .	14	—
Kopparbergs » . .	Falun (») . .	12	—
Gäfleborgs » . .	Gäfle (») . .	14	—
» » . .	Söderhamn (länslasarett)	—	4
Västernorrlands län .	Hernösand [5] (»)	4	—
» » .	Sundsvall (»)	—	6
Jämtlands » .	Östersund [6] (»)	5	—
Västerbottens » .	Umeå (»)	8	—
» » .	Skellefteå (»)	—	6
Norrbottens » .	Luleå (»)	—	1
» » .	Piteå (»)	—	2
» » .	Haparanda (»)	—	1
	Summa	203	85
		288	

Län.	Anstalt belägen i:	1 [1]	2 [1]
Malmöhus län . . .	Holmehus (enskild anstalt)	12	—
» » . . .	Katrinelund (ensk. anst.)	15	—
Stockholms län . . .	Solna sjukhem (ensk. anst.)	27	—
	Summa	54	—

[1]) Då anordningar för de sinnessjukas vård å lasaretten flerstädes äro mer eller mindre otillfredsställande, uppföres i kolumn 1 antalet platser å de anstalter som veterligen äro någorlunda goda eller kunna beräknas blifva så under den närmaste framtiden, hvaremot i kolumn 2 uppföres antalet platser å de lasarett hvilka icke för framtiden synas böra beräknas för vård af sinnessjuka. Till den förra kategorien höra i allmänhet lasarett med större afdelningar för sinnessjuka; till den senare de lasarett som endast hafva ett fåtal platser för sådana sjuka.

[2]) Landstinget har under år 1902 erhållit medgifvande att vid Uppsala hospital uppföra en byggnad för 24 sinnessjuka från länet.

[3]) Landstinget har hittills icke ställt sig till efterrättelse gällande föreskrifter angående beredande af provisorisk vård af sinnessjuka å länslasarett.

[4]) I detta län hafva hittills statens hospital och länslasarettet stått under samma förvaltning.

[5]) En länspaviljong vid hospitalet är nu färdig.

[6]) Nybyggnad beslutad.

Tab. IX. Öfversikt af *återstående* behofvet af anstaltsvård i rikets olika län den 31 december 1900, jämte uppgift å sedan dess vidtagna, under arbete varande eller föreslagna åtgärder för bristens afhjälpande i rikets olika delar.

	Återstående behof den 31 dec. 1900.		Beräknad tillkomst af platser 1900—1912			Öfverskott.	Brist.
			Antal.	vid anstalt i	år		
Stockholms stad	340						
Stockholms län	84		26	Sigtuna (enskild; 23 pl. Solna (ensk. 3 pl.)	1902		
Uppsala »	77	= 775	18	Uppsala (hospitalet; afg. vid hosp. 6 pl.)	1901		
				» (länspavilj. vid hosp.; tillk. 24 pl.	1904	89	—
Södermanlands län	82		800	Stockholm (ny offentlig anstalt)	1912		
Östergötlands »	192		20	Nyköping (länslasarett)	1904		
Jönköpings »	295						
Kronobergs »	272	= 848	800 = 800	Småland (ny offentlig anstalt)	1911	—	48
Kalmar »	281						
Gottlands »	77	= 77	30 = 30	Visby (hospitalet)	1904	—	47
Blekinge »	139		—5	Katrinelund (enskild; afgå 5 pl.)	1901		
Kristianstads »	153		375	Uppsala asyl (hittills odisponerade pl.)	1902		
Malmöhus »	177	= 618	595 = 41	Nyköping (hospitalet)	1902	—	23
			55	Göteborg (hospitalet)	1904		
Hallands »	149		129	Växjö { kolonibyggnad / kriminalasyl } vid hospitalet	{ 1905 / 1906 }		
Göteborg och Bohus län	389		500	Restad (under byggnad varande)	{ 1905 / 1906 }		
Elfsborgs län	369		500				
Skaraborgs »	245	= 1,339	1,450 = 6	Kristinehamn { i familjevård	1902	111	—
			29	kolonivilla	1904		
Värmlands »	336		415	till- och ombyggnad	1908		
Örebro »	203						
Västmanlands län	122		800	Dalarne (ny offentlig anstalt)	1909		
Kopparbergs »	283	= 819	812 = 12	Hudiksvall (lasarett)	1904	—	7
Gäfleborgs »	211						
Västernorrlands »	156		6	Piteå (hospital och asyl)	1901		
Jämtlands »	97		16	Hernösand (hospitalet; länspaviljong)	1902		
		= 511	513 = 7	Östersund (lasarett)	1904	2	—
Västerbottens »	135		64	Piteå (hospital och asyl)	1905		
Norrbottens »	123		20	Hernösand (hospital)	1906		
			400	Öfre Norrland (ny offentlig anstalt)	1912		
				Olika delar af riket:			
	4,987		165	Familjevård vid hospital	1905—1910	—	—
			288 = 68	Länslasarett	»	288	—
			55	Enskilda anstalter	»	—	—
Skillnad mellan den verkliga beläggningssiffran 4,666 och det beräknade platsantalet 4,648 den 31 december 1900	18		—		—	—	18
Summa	5,005		5,352		—	490	143
				Öfverskott	—	347	

Tab. X. Tillökningen af antalet platser för *sinnessjuka* och totalantalet platser anstalter, enligt fattade beslut, hittills föreliggande

År.	Statens hospital och asyler.		
	Vid hospital och asyler i:	Ökning.	Summa.
1900	Hela riket (beräknad siffra)	—	4,391
1901	Uppsala (afgå 6 pl.) Piteå (tillkomma 6 pl.)	—	4,391
1902	Uppsala (förut befintliga men ej disponerade platser)	375	—
»	Nyköping (om- och tillbyggnad, nära afslutad)	41	—
»	Kristinehamn (hos gifta skötare, i familjevård)	6	4,813
1904	Göteborg (under arbete varande om- och tillbyggnad)	55	—
»	Kristinehamn (kolonivilla, hvartill Riksdagen anvisat medel)	29	—
»	Visby (utvidgning i nuvarande länslasarettets lokaler; förslag under förberedelse i Medicinalstyrelsen)	30	4,927
1905	Piteå (tillbyggnad af nuvarande hufvudkomplexet: 32 pl.; hos gifta skötare i familjevård 12 pl.; kolonivilla 20 pl.; underd. förslag från Medicinalstyrelsen före 1902 års slut)	64	—
»	Växjö (kolonivilla; ärendet beroende på K. Maj:ts pröfning)	29	—
»	Restad (under byggnad varande ny anstalt)	500	5,520
1906	Restad (» » » » »)	500	—
»	Växjö (kriminalasyl; ärendet beroende på K. Maj:ts pröfning)	100	—
»	Hernösand (till- och ombyggnad; ärendet ber. på K. Maj:ts pröfning)	20	6,140
1908	Kristinehamn (till- och ombyggnad; underd. förslag från Medicinalstyrelsen före 1902 års slut)	415	6,555
1909	Dalarne (eller närgränsande län; plats håller på att utses af en på grund af Nåd. Bref den 13 juni 1901 tillsatt kommission)	800	7,355
1905—1910	Olika delar af riket (platser i familjevård, hos gift betjening; förslag under förberedelse)	165	7,520
1911	Småland (eller närgränsande län; enligt i förevarande underdånig skrifvelse utvecklad plan)	800	8,320
1912	Stockholm (som ofvan)	800	—
»	Öfre Norrland (som ofvan)	400	9,520

under åren 1900—1912 å statens hospital och asyler, å länslasarett samt å enskilda förslag och af Medicinalstyrelsen uppgjord plan.

Länslasarett.			Enskilda anstalter.			Summa.
Vid lasarett i:	Ökning.	Summa.	Vid anstalter i:	Ökning.	Summa.	
Hela riket (beräknad siffra) . . .	—	203	Hela riket	—	54	4,648
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	—	Katrinelund (minskning 5 pl.) . .	—	—	—
— —	—	—	Solna sjukhem (tillkommit 3 pl.) .	—	—	—
Hernösand (tillkomma 20 länsplatser vid hospitalet; afgå 4 vid lasarettet)	16	219	Sigtuna (ny anstalt; 23 pl.) . . .	21	75	5,107
Uppsala (medel beviljade till byggnad vid hospitalet)	24	—	— —	—	—	—
Hudiksvall (medel beviljade) . . .	12	—	— —	—	—	—
Östersund (medel beviljade; 12 pl. tillkomma, 5 afgå)	7	—	— —	—	—	—
Nyköping (medel beviljade) . . .	20	282	— —	—	75	5,284
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	282	— —	—	75	5,877
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	282	— —	—	75	6,497
— —	—	282	— —	—	75	6,912
— —	—	282	— —	—	75	7,712
Eksjö, Uddevalla, Söderhamn, Karlskrona, Växjö (påtänkta ny- eller tillbyggnader)	68	350	Olika delar af riket; möjligen blifvande utvidgningar, resp. nya anstalter	55	130	8,000
— —	—	350	— —	—	130	8,800
— —	—	—	— —	—	—	—
— —	—	350	— —	—	130	10,000

Tab. XI. Öfversikt af det sannolika behofvet af anstaltsplatser för *sinnes-* af det beräknade antalet sistnämnda dag i

	Beräknadt behof af anstaltsplatser den 31 dec. 1900.	Beräknadt behof af anstaltsplatser den 31 dec. 1912. (Föregående siffror, ökade med 8 %.	Beräknadt antal anstalts- Vid anstalter i:
Norrbottens län	251	271	Piteå (1900: 300 pl.; 1902 tillk. 6 och 1905 64 pl.)
Västerbottens »	249	269	Öfre norrland (projekterad anstalt, färdig 1912)
Jämtlands »	186 = 1,049	201 = 1,133	Hernösand (1900: 225 pl.; ifrågasatt tillkomst af 20 pl. till 1906)
Västernorrlands »	363	392	Umeå (1900: 8 pl.); Hernösand (vid hospitalet; 1902: 20 pl.); Östersund (1904: 12 pl.)
Gäfleborgs »	379	409	Dalarne (eller närgränsande län; projekterad anstalt, under utredning; färdig 1909)
Kopparbergs »	494 = 873	534 = 943	Gäfle (1900: 14 pl.); Hudiksvall (12 pl. antagl. disponibla 1904); Falun (1900: 12 pl.)
Västmanlands »	281	303	Uppsala (1902: 1,240 pl.)
Örebro »	406	438	Solna (1902: 30 pl.); Sigtuna (1902: 23 pl.)
Uppsala »	245 = 1,164	265 = 1,257	Örebro (1900: 12 pl.); Vesterås (1900: 14 pl.); Uppsala (vid hospitalet, 1904: 24 pl.)
Stockholms »	232	251	
Stockholms stads	707 = 707	764 = 764	Stockholm (projekterad anstalt; färdig 1912)
Södermanlands län	217	234	Nyköping (1900: 140 pl.; 1902: tillökning af 41 pl.)
Östergötlands »	500 = 717	540 = 774	Vadstena (1900: 800 pl.)
			Nyköping (lasarettet: 20 projekterade pl. 1904); Vadstena (1900: 8 pl.) Norrköping (1900: 14 pl.)
Gottlands »	119 = 119	129 = 129	Visby (1900: 32 pl.; 1904 tillkomma 30 pl.)
Jönköpings »	461	498	Växjö (1900; 220 pl; 1905 tillkomma 29 pl. i en kolonivilla och 1906 100 pl. å en kriminalasyl)
Kronobergs »	404 = 1,308	436 = 1,412	Småland (eller närgränsande län; ny projekterad anstalt färdig 1911)
Kalmar »	443	478	Eksjö (1900: 20 platser)
Blekinge »	230	248	Lund (hospital och asyl; 1900: 368 + 836 pl.)
Kristianstad »	359	388	Malmö (asyl; 1900: 124 pl.)
Malmöhus »	600 = 1,439	648 = 1,554	Katrinelund (1902: 10 pl.); Holmehus (1900: 12 pl.)
Hallands »	250	270	Lund (vid hospitalet 1900: 20 pl.); Falkenberg (1900: 20 pl.);
Göteborgs och Bohus »	666	719	Restad (under byggnad; färdig 1905—1906)
Elfsborgs »	587	634	Göteborg (1900: 175 pl.; tillkomma 55 pl 1904)
Skaraborgs »	451 = 2,277	487 = 2,459	Kristinehamn (1900: 300 pl.; 1902: tillkomma 6; 1904: 29; ifrågasatt tillbyggnad af 415 pl., färdig 1907)
Värmlands »	573	619	Kristinehamn (vid hospitalet), Falköping, Uddevalla (allt enligt nuvarande beläggning)
			Olika platser inom riket: 1:o) familjevård vid rikets hospital; förslagsvis
			2:o eventuell tillökning å länslasarett i Eksjö, Uddevalla, Söderhamn, Karlskrona, Växjö och 3:o enskilda anstalter
Summa	9,653	10,425	—

[1]) Under förutsättning att i föregående kolumn angifna antal platser denna dag varit disponibla.

***sjuka*, fördeladt efter län, den 31 december 1900 och samma dag 1912; samt rikets olika delar disponibla anstaltsplatser.**

platser den 31 december 1912.				Den 31 december 1900 beräknade[1])		Den 31 december 1912 beräknade	
Antal platser å offentliga anstalter.	Antal platser å länsanstalter (vid lasarett och hospital).	Antal platser å enskilda anstalter.	Summa.	öfverskott.	brist.	öfverskott.	brist.
370 400 245 = 1,015	—	—	= 1,055	6	—	—	78
— —	8+20+12=40	—					
800 = 800	—	—	= 838	—	35	—	105
— —	14+12+12=38	—					
1,240 = 1,240	—	—	= 1,343	179	—	86	—
— —	—	30+23=53					
— —	12+14+24=50	—					
800 = 800	—	—	= 800	93	—	36	—
181 800 = 981	—	—	= 1,023	306	—	249	—
— —	20+ 8+14=42	—					
62 = 62	—	—	= 62	—	57	—	67
349 800 = 1,149	—	—	= 1,169	—	139	—	243
— —	20	—					
1,204 124 = 1,328	—	—	= 1,390	—	49	—	164
— —	—	10+12=22					
— —	20+20=40	—					
1,000 230 750 = 1,980	—	—	= 2,032	—	245	—	427
— —	20+20+12=52	—					
165 = 165	—	—	= 288	288	—	288	—
— —	68	55					
9,520	**350**	**130**	**10,000**	**872**	**525**	**659**	**1,084**
				Öfverskott **347**		Brist **425**	

Tab. XII. Sammandrag af undersökningens resultat beträffande antalet *sinnesslöa* inom riket samt behofvet af anstaltsvård för dem, den 31 december 1900.

Län (jämte Stockholms stad).	Antalet sinnesslöa.												Totalbehofvet af anstaltsplatser.			
	Å landsbygden.								I städerna.		Å landsbygden och i städerna. Summa; enligt undersökningen.	För skolbarn, beräknadt efter 10 % af antalet sinnesslöa.	För arbetselever, beräknadt efter 10 % af antalet sinnesslöa.	För asyllister, beräknadt efter 18 % af antalet sinnesslöa.	Summa.
	Inom de undersökta distrikten.					Inom motsvarande län.									
	Enligt de summariska uppgifterna.	Enligt de nominativa uppgifterna.	Enligt undersökningen.	Ökning. (Skillnad mellan de två föreg. kol.) Absolut.	Ökning. (Skillnad mellan de två föreg. kol.) I procent.	Enligt de summariska uppgifterna.	Enl. de nominativa uppgifterna, som antagas vara 21·7 % högre.	Enligt undersökningen, som utvisar en medelökning af 43·32 % af sistnämnda siffra.	I procent af folkmängden.	Enligt folkräkningsuppgifterna.	Enligt undersökningen. (Direkt vunna siffror).				
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	183	263	263	26	26	47	99
Stockholms län . .	35	55	82	27	49·09	205	249	357	0·23	19	21	378	38	38	68	144
Uppsala						127	155	222	0·23	23	40	262	26	26	47	99
Södermanlands . . .	27	29	31	2	6·90	217	264	378	0·27	21	22	400	40	40	72	152
Östergötlands . . .	27	38	43	5	13·16	408	497	712	0·33	53	88	800	80	80	141	304
Jönköpings	65	86	154	68	79·07	335	408	585	0·33	20	28	613	61	61	110	232
Kronobergs						341	415	595	0·39	9	14	609	61	61	110	232
Kalmar	31	45	69	24	53·33	370	450	645	0·33	33	44	689	69	69	124	262
Gottlands	8	10	20	10	100·00	80	97	139	0·31	7	22	161	16	16	29	61
Blekinge	10	19	28	9	47·37	191	232	332	0·30	32	50	382	38	38	69	145
Kristianstads . . .	26	36	32	— 4	(-)11·11	256	312	447	0·22	12	15	462	46	46	83	175
Malmöhus	27	31	41	10	32·30	371	452	648	0·23	88	109	757	76	76	136	288
Hallands	12	17	30	13	76·47	216	263	377	0·33	27	32	409	41	41	74	156
Göteborgs o. Bohus	28	34	41	7	20·59	307	374	536	0·28	119	241	777	78	78	140	296
Elfsborgs	33	43	71	28	65·12	424	516	739	0·30	34	35	774	77	77	139	293
Skaraborgs	37	36	66	30	83·33	389	474	679	0·31	17	29	708	71	71	127	269
Värmlands	45	62	86	24	38·71	529	644	923	0·40	29	34	957	96	96	172	364
Örebro	27	32	52	20	62·50	334	407	583	0·35	16	35	618	62	62	111	235
Västmanlands . . .	18	21	32	11	52·38	191	233	334	0·28	21	25	359	36	36	65	137
Kopparbergs	44	41	53	12	29·27	375	456	654	0·32	15	15	669	67	67	120	254
Gäfleborgs	34	37	58	21	56·76	334	407	583	0·30	60	69	652	65	65	117	247
Västernorrlands . .	31	32	40	8	25·00	244	297	426	0·21	24	45	471	47	47	85	179
Jämtlands	27	29	35	6	20·69	196	239	343	0·33	1	8	351	35	35	63	133
Västerbottens . . .	30	29	36	7	24·14	235	286	410	0·30	9	9	419	42	42	75	159
Norrbottens	14	16	15	— 1	(-) 6·25	128	156	224	0·19	4	12	236	24	24	42	90
Summa	**639**	**778**	**1,115**	**337**	**43·32**	**6,803**	**8,283**	**11,871**	**0·29**	**876**	**1,305**	**13,176**	**1,318**	**1,318**	**2,369**	**5,005**

Tab. XIII. Förteckning å de svenska sinnesslöanstalterna vid 1900 års slut, jämte uppgift å antalet platser å dessa enligt »Berättelse och Redovisning till Föreningen för sinnesslöa barns vård af dess styrelse 1901», samt uppgift å antalet sinnesslöa å samma anstalter.

	Antal platser.	Antal vårdade		
		skol-elever.	arbets-elever.	obild-bara.
A. **Uppfostringsanstalter** (skolor).				
Skolan för sinnesslöa barn i Stockholm	43	44	—	—
Johannesbergs skolafdelning (Mariestad)	48	36	—	—
Södermanlands läns anstalt (Strängnäs)	20	23	4	—
Idiotanstalterna i Gäfle; skola för kvinnliga elever i staden	22	35	—	—
» » » skola för manliga elever vid Karlsberg (Gäfle)	24		9	—
Östergötlands läns anstalt (Söderköping)	32	38	2	—
Malmöhus läns anstalt (Lund)	50	37	13	—
Smålands idiothem (Eksjö)	50	46	4	—
Örebro läns anstalt (Örebro)	20	17	—	—
Uppsala läns anstalt (Rickomberga vid Uppsala)	25	19	6	—
Stockholms läns anstalt (Väsby)	30	25	5	—
Blekinge läns anstalt (Karlshamn)	21	16	2	—
Kristianstads läns anstalt (Hessleholm)	40	35	7	—
Värmlands läns anstalt (Karlstad)	30	30	4	—
Dalarnes idiothem (Falun)	15	15	3	—
Undervisningsanstalten för sinnesslöa barn å Stretered (Mölndal)	62	56	4	—
Norrköpings anstalt för sinnesslöa barn	8	8	—	—
Skolan »Caroline von Vegesacks minne» (Södertelje)	10	[1] 13	—	—
Anstalten »Ebenezer» (Jönköping)	14	—	—	[1] 12
Hemmet »Hoppets» skolafdelning för epileptiska barn	21	22	—	—
Idiotanstalten å Sofielund	32	13	—	—
Summa	**617**	**528**	**63**	**12**
B. **Arbetshem.**				
Föreningens arbetshem för män vid Rickomberga (Uppsala)	25	—	27	—
Uppsala läns arbetshem för män vid Karlsro (Uppsala)	15	—	13	—
Gäfleborgs läns arbetshem för kvinnor i Gäfle	12	—	12	—
Transport	52	—	52	—

[1]) Huruvida *alla* dessa barn böra räknas till ifrågavarande kategori är ej närmare bekant.

	Antal platser.	Antal vårdade		
		skol-elever.	arbets-elever.	obild-bara.
Transport	52	—	52	—
Arbetshemmet för kvinnliga idioter i Stockholm (Norrtullsgatan 14)	10	—	11	—
Johannesbergs arbetsafdelning	29	—	42	—
Arbetshem för sinnesslöa vid Örebro. [1])	10	—	—	—
Summa	**101**	—	**105**	—
C. **Vårdanstalter** (asyler).				
Johannesbergs asylafdelning	5	—	—	13
Idiotanstalten på Sofielund (Strömsholm)	24	—	—	21
Skaraborgs läns idiotasyl (Sköfde)	16	—	—	10
Anstalterna vid Wilhelmsro (Jönköping)	39	—	—	31
Asylet Skuggan, Karlslund (Väsby)	40	—	—	[2]) 40
Anstalten vid Mariehäll (Sundbyberg) för epileptiska sinnesslöa barn	30	8	—	19
Asylet »Högalid» (Mariestad)	9	—	—	[2]) 9
Asylet vid Åhus	9	—	—	[2]) 9
Hemmet för sinnesslöa i Göteborg	8	18	—	—
Asylet »Tillflykten» (Vernamo)	5	—	—	6
Summa	**185**	**26**	—	**158**
Uppfostringsanstalterna	617	528	63	12
Arbetshemmen	101	—	105	—
Vårdanstalterna	185	26	—	158
Summa	**903**	**554**	**168**	**170**
(Statens hospital och asyler	—	—	—	179)
			1,071	

[1]) Hemmets verksamhet torde hafva upphört före slutet af år 1900.
[2]) Siffran osäker; uppgift ej lämnad till Statistiska centralbyrån.